

Hayata Geirelim:

Etkili bir LGBTT İnsan Hakları Savunuculuğu İçin Altı Adım

Yazan: Aengus Carroll

Basıma Hazırlayan: Beth Fernandez

Aengus Carroll tarafından yazılmış ve Beth Fernandez tarafından basıma hazırlanmıştır.

Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans & İnterseks Derneği (ILGA) Avrupa Bölgesi
Lesbian, Gay, Bisexual, Trans & Intersex Association (ILGA)

rue Belliard straat 12 Brüksel B-1040 Belçika

Telefon: + 32 2 609 54 10

Faks: + 32 2 609 54 19

info@ilga-europe.org

www.ilga-europe.org

Mizanpaj: Silja Pogule, www.siljadesign.lv

Basımevi: Corelio Printing, www.corelioprinting.be

ISBN 978-92-95066-06-9

Bu basım, COC – Hollanda'nın ILGA-Europe ortaklığıyla yürüttüğü ve Hollanda Dışişleri Bakanlığı tarafından finanse edilen PRECIS projesinin bir parçasıdır.

Türkçe çeviri Hollanda Eğitim Bakanlığı Cinsiyet ve LGBTT Müdürlüğü tarafından finanse edilmiştir.

Hayata Geirelim:

Etkili bir LGBTT İnsan Hakları
Savunuculuğu İçin Altı Adım

Ekim 2010

Aengus Carroll tarafından yazılmış ve Beth Fernandez
tarafından basıma hazırlanmıştır

Savunuculuk El Kitabı

İçindekiler

Teşekkür	4
Önsöz	5
Giriş	6
Adım 1 Savunuculuğa Hazırlanma	11
1.1 İnsan Hakları Hakkında	11
1.2 Standartlar ve Kurumlar	12
1.3 İnsan Hakları İhlalleri	14
1.4 Yogyakarta İlkeleri	15
Adım 2 Konuyu Tespit Etme	16
2.1 Konu Seçimi	16
2.2 Konuyu Araştırma	17
2.3 Konu Analizi Araçları	19
2.4 Konuyu Netleştirme – Politika Beyanında Bulunma	22
2.5 Savunuculuk Amaçları ve Savunuculuk Hedeflerini Formüle Etme	23
2.6 Örgütsel Kapasite ve İnsan Hakları Savunuculuğu	26
Adım 3 Gücü Haritalama	28
3.1 Paydaş Haritalaması	28
3.2 Savunuculuk Eylemleri İçin Hedef Tespitinde Bulunma	32
3.3 Müttefikleri Tanıma	34
3.4 Muhalifleri Belirleme	39
3.5 Koalisyon Kurma	44
3.6 Uluslararası STK'lar ile çalışma	48
Adım 4 Harekete Geçme	50
4.1 İzleme ve Belgeleme	50
4.2 Eylem Planı	55
4.3 Stratejik İletişim	59

4.4 Etkili Mesajın Unsurları	62
4.5 Uluslararası Kurumlarla İletişim	66
4.6 Kamusal Alanda Çalışırken Kişisel Güvenlik	71
Adım 5 Yöntem Seçme	73
5.1 Yerel, Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Lobcilik	73
Beceri 2 Yüz Yüze Lobcilik	77
Beceri 3 Pozisyon Belgeleri ve Brifing Notları	80
Beceri 4 Rapor Yazımı	84
Beceri 5 Mektup Yazımı	88
Beceri 6 Karar Verici Kurumlarla Çalışma	91
Beceri 7 Stratejik Davalar	93
5.2 Kamuoyu Eğitimi ve Farkındalık	95
Beceri 8 Gazete, Dergi, Akademik Dergi, Bülten veya Ücretsiz Günlük Gazete Çıkarma	97
Beceri 9 Afiş ve Broşür Hazırlama	99
Beceri 10 Şiddet İçermeyen Protesto ve Gösteri Düzenleme	101
Beceri 11 Konferans ve Atölye Düzenleme	105
Beceri 12 Bilgi Toplamak ve Yaymak için İnternet Kullanımı	106
5.3 Medya Çalışmaları	111
Beceri 13 Basın Açıklaması Yazımı	114
Beceri 14 Basın Toplantısı	118
Beceri 15 Medya İle Röportaj Yapma	121
Adım 6 Çalışmanın Değerlendirilmesi	124
6.1 Savunuculuk Çalışmasını İzleme ve Değerlendirme	124
6.2 Değerlendirme Planı Geliştirme – Gösterge Oluşturma	126
Ek 1 Uluslararası ve Bölgesel İnsan Hakları Standartları ve Kurumları	135
1. Birleşmiş Milletler	135
2. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)	142
3. Avrupa Birliği (AB)	145
4. Avrupa Konseyi	153
Ek 2 Politika Belgesi Örneği – Ukrayna’da LGBTT Bireylerin	
Durumuna ilişkin Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi İzleme	
Komitesi’ne Sunulan Politika Belgesi	158

Bu el kitabının hazırlanmasında rehberlik, katkı ve desteklerini bizlerden esirgemeyen aşağıdaki isimlere teşekkürlerimizi sunuyoruz:

Juris Lavrikovs, Max Anmeghichean, Nigel Warner, Björn van Roozendaal, Dana cotici, Boris Balanetskii, Paata sabelashvili, Syinat Sultanalieva, Greg Czarnecki (KPH Polonya), Paolo Corte –Rea (ILGA-Portekiz), Jasna Magic (Legebitra, Slovenya), Sanja Juras (Hırvatistan), Patricia Prendiville, Sheila Quinn ve George Robotham.

Kaynakları bu el kitabının oluşturulması sürecinde önemli rol oynayan aşağıdaki kurumlara teşekkürlerimizi sunuyoruz:

Tearfund

http://tilz.tearfund.org/webdocs/Tilz/Roots/English/Advocacy%20toolkit/Advocacy%20toolkit_E_FULL%20DOC_Parts%20A%2BB.pdf Küresel Haklar İnisiyatifi Savunuculuk El Kitabı
www.globalrights.org/site/DocServer/Guide__sexuality_based_initiative.pdf?docID=10083

Küresel Haklar İnisiyatifi Savunuculuk El Kitabı

www.globalrights.org/site/DocServer/Guide__sexuality_based_initiative.pdf?docID=10083

Advocacy in Action: Advocacy in Action: HIV/AIDS ile mücadele eden Sivil Toplum Kuruluşları ve Topluluk Temelli Kurumları desteklemek için Uluslararası AIDS Hizmet Kurumları Konseyi (ICASO)'nin işbirliğiyle hazırlanan ve Haziran 2002'de Uluslararası HIV/AIDS İttifakı tarafından yayımlanan Rehber (beceri bölümlerinde)

www.aidsalliance.org/Publicationsdetails.aspx?Id=142

Uluslararası Af Örgütü Kampanya El kitabı

www.amnesty.org/en/library/info/ACT10/002/1997

Canvasopedia: Şiddet İçermeyen Kampanya Yürütme Üzerine

www.canvasopedia.org/

Topluluk Araç Takımı

<http://ctb.ku.edu/en/tablecontents/index.htm>

Ritu R. Sharma: Savunuculuğa Giriş, Eğitim Rehberi (An Introduction to Advocacy, Training Guide)

http://dat.acfid.asn.au/documents/an_introduction_to_advocacy__training_guide_%28full_document%29.pdf

Stratejik Davalara İlişkin Çocuk Hakları Bilgi Ağı Rehberi

www.crin.org/resources/infoDetail.asp?ID=17127&flag=report

Savunuculuk Kaynak Kitabı

www.wateraid.org/documents/plugin_documents/advocacy_sourcebook_2.pdf

Önsöz

LGBTT Savunuculuğunda bulunma

İnsanların lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transseksüel (LGBTT) topluluk konularında çalışmayı arzulamasının hem özel hem de siyasi birçok sebebi vardır. Aktivizmin tam ortasında, dahil edilme, eşitlik, ayrımcılıkla mücadele ve bir topluluğa ait olma hissi yer alır. Anlamli bir dava için çalışmak bir amaç uğruna çalışma hissi verdiğiinden, ortaya tutkulu bir aktivizm çıkar.

Genel olarak, politika koyucular arasında ve kamuoyunda fark yaratıp anlayış geliştirmeye yönelik yürütülen LGBTT çalışmaları, ilerlemenin yavaş olduğunu göstermektedir. LGBTT bireylere yönelik düşmanca bir tavır içerisinde olan ortamlarda yaşayanlar, sivil toplum içerisinde – yürüyüşler düzenleyerek, kamu politikasının oluşturulmasına katılarak ya da ilişkilerinin tanınması süreçleri ile – kendilerine bir yer edinmek istediklerinde, kamu yetkililerinden kendilerine yönelen bir ret ya da direnç ile karşılaşmaktadırlar.

Bu el kitabının birincil olarak hedeflediği¹ Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Kazakistan, Kırgızistan ve Ukrayna'da yaşayan LGBTT bireyler homofobinin toplumsal ve kurumsal düzeylerde nasıl derin şekilde kök saldıgını bilmektedirler. Devlet otoritesi, gelenek ve dinin toplumsal gücü ve milli kimliğin siyasi ağırlığı cinsel yönelim ve cinsiyet kimlik çeşitliliğini tanımayı reddetmektedir.

Birçok yasal ve siyasi araç ile kendini ifade eden uluslararası İnsan hakları standartları, LGBTT aktivistlerin kendi çalışmalarında kullanmaları için güvenli bir çerçeve sunmaktadır. Bu el kitabının hedef grubunu oluşturan devletler temel hukukî İnsan hakları anlaşmalarını kabul ettikleri için, bütün vatandaşlarının bu haklarını korumak, gözetmek ve güvence altına almakla yükümlüdürler. LGBTT bireylerin İnsan haklarının savunuculuğunun temeli işte bu noktada yatmaktadır. Buradaki görev, hem hükümete hem de kamuoyuna, cinsel yönelimleri ya da cinsiyet kimlikleri sebebi ile dışlanan veya hakları ihlal edilen İnsanlar için bu standartların devlet tarafından uygulanması gerektiğini göstermektir.

¹ Bağımsızlığını Yeni Kazanan bu ülkeler, COC-Hollanda ve ILGA-Europe'un ortaklaşa yürüttüğü PRECIS projesinin ortaklarıdır – bkz. www.ilga-europe.org and www.coc.nl/dopage.pl?thema=any&pagina=algemeen&algemeen_id=274

Giriş

El Kitabı ile İlgili

Bu savunuculuk el kitabı, savunucuların kendi savunuculuk çalışmalarını planlama ve uygulama aşamalarında kullanabilecekleri mantıksal yapıyla yöntem, araç ve becerileri sunmak amacıyla ILGA-Europe tarafından hazırlanmıştır. El kitabı, yerel koşullarda, LGBTT İnsan hakları savunucularının uluslararası ve bölgesel İnsan hakları araçlarını, kendi argümanlarını oluşturmak ve savunuculuk hedeflerine varmak amacıyla nasıl ve nerede kullanabileceklerine odaklanmaktadır.

Giriş bölümü, bu el kitabı için bir savunuculuk tanımı yapmakta ve yine bu el kitabının kullandığı savunuculuğun altı adım modelini sunmaktadır.

1. Adım, (Hazırlık), el kitabı içerisinde karşılaşılan ve bu alanda çalışmak için temel oluşturan İnsan hakları kavramlarını tanımlamaktadır. Aynı bölüm, uluslararası ve bölgesel kurumlarca kullanılan yetki ve araçların açıklandığı Ek 1'e bağlanmaktadır.

2. Adım, üzerinde çalışacağınız konuların nasıl tanımlanacağı ve analiz edileceği konusuna odaklanmaktadır.

3. Adım, belli bir konuya hangi paydaşların eğildiğini araştırma (haritalama) ve tespit etme yolları ile konuyu doğrudan ya da dolaylı şekilde etkileyebilecek hedeflerin nasıl ve nerede bulunabileceğine yoğunlaşmaktadır.

4. Adım harekete geçmek, izleme ve belgelemeye başlamak ve bir eylem planı oluşturmaya odaklanmaktadır.

5. Adım savunucuların asıl işi yapmak amacıyla kullanabilecekleri yöntem ve becerileri sunmaktadır ve bu el kitabının ikinci bölümünün büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Bölüm üçe ayrılmaktadır – mesajların verilebileceği üç yöntem: lobcilik², kamuoyu farkındalığı ve medya. Aynı bölüm bahsi geçen her alanda mesajların yaygınlaştırılması amacıyla kullanılacak mülahazaları ve bir dizi beceriyi sunmaktadır.

Bu el kitabının son bölümü olan **6. Adım** savunuculuk adımları boyunca sunulan metodolojinin kullanılması ile hayata geçirilen savunuculuk çalışmalarını değerlendirmek için kullanılacak yollara değinmektedir.

² El kitabında ifade edilen "lobcilik" terimi, bölgede sıklıkla anlaşıldığı gibi gizli ya da yasadışı pazarlıkları ifade edecek şekilde kullanılmamaktadır. Terim, nüfuz sahibi kişiler ya da kurumlar üzerinde, mevzu bahis konu hakkında meşru yollarla baskı ve etki kurmak anlamında kullanılmaktadır.

Savunuculuğu Tanımlama

Savunuculuğun örnek tanımları

“Savunuculuk, sesini yükseltmek, önemli bir konuya bir topluluğun dikkatini çekmek ve karar vericileri bir çözüme doğru yönlendirmektir. Savunuculuk, fark yaratmak amacıyla başka kişiler ve kurumlarla beraber çalışmaktır.”

CEDPA Kalkınma ve Nüfus Faaliyetleri Merkezi

“Savunuculuk bir davayı ya da konuyu destekleme eylemi ya da sürecidir. Savunuculuk kampanyası ise bir dava ya da konunun desteklenmesi amacıyla hedefe yönelik gerçekleştirilen bir dizi eylemdir.

- Bir dava ya da konuya destek sağlamak için,
- Başkalarını bu dava ya da konu hakkında etkilemek için ya da
- Bahsedilen dava ya da konuya ilişkin mevzuatı etkilemek veya değiştirmek için bu dava ya da konu hakkında savunuculuk yaparız.”

IPPF Uluslararası Planlı Ebeveynlik Federasyonu: Savunuculuk Rehberi 1995

“Savunuculuk, örgütlü vatandaşlar tarafından güç ilişkilerini dönüştürmek amacıyla gerçekleştirilen ve bir dizi siyasi eylemi barındıran bir süreçtir. Savunuculuğun amacı, bu süreç içerisinde yer alan topluluğun yararına belirli politika değişiklikleri gerçekleştirebilmektir. Bu değişiklikler kamu ya da özel sektörde gerçekleştirilebilir. Etkili savunuculuk bir stratejik plana göre ve makul bir zaman içerisinde gerçekleştirilir.”

Arias Vakfı (Kosta Rika)

“Savunuculuk bir davanın savunulması ya da politika, fon süreçleri veya siyasi içerikli bir faaliyeti etkilemek olarak tanımlanır.”

Gençlik İçin Savunucular: Savunuculuk 101

En geniş anlamıyla savunuculuk faaliyeti, sonuçları etkileme çabasıdır. Daha belirgin olaraksa savunuculuk, politika kararlarını belirleyen veya uygulama sorumluluğu olan kişileri kasten etkileme sürecidir. Bir savunucu ise, bir dava ya da politikayı açıkça destekleyen ya da tavsiye eden veya bir başkası adına savunan kişi olarak tanımlanabilir.

Bu bağlamda “savunuculuk” sözcüğü esnektir ve örgütsel gündemlere uygun hale getirmek amacıyla çeşitli şekillerde kullanılmaktadır. Sözcük, bir örgütün yaptığı iş ve temel misyonu üzerinden anlaşılmaktadır. Savunuculuğun birçok çeşidi ya da modeli bulunmaktadır – her biri mevzu bahis örgütün temel hedefine uygun hale getirilmiştir. Yukarıdaki örnek tanımlar bu duruma işaret etmektedir.

Bu El Kitabında Savunuculuk

Bu el kitabında, “savunuculuk” uluslararası İnsan hakları standartlarına uygun şekilde, LGBTT bireyler için politika, hukukî veya toplumsal alanlarda değişiklik yaratmak veya değişikliği teşvik etmek anlamına gelmektedir. Aynı terim, konuları belirleme, mevcut İnsan hakları standartlarıyla ilişki içerisinde analiz etme ve uygun eylemlerde bulunmayı ifade eder. Burada savunuculuk, sizin ve diğer bireylerin İnsan hakları için seslerini yükseltmesi anlamına gelir.

Bu el kitabında geçen anahtar sözcükler şunlardır:

- **Savunuculuk eylemi** – Belirlenmiş bir konuyu çözümleme amacıyla planlanmış bir dizi eylem içerisinde hedefe yönelik bireysel bir eylemdir (mektup, rapor, protesto eylemi, toplantı).
- **Savunuculuk hedefi** – Uzun vadeli bir hedefe erişmek için gerekli olan kısa ya da orta vadeli sonuçtur. Hedef, savunuculuk eylemlerinin gerçekleştirmeyi amaçladığı şeydir.
- **Savunuculuk amacı** – gerçekleştirmek istediğiniz ve savunuculuk hedeflerinin sonucunda ortaya çıkan uzun vadeli sonuçtur.
- **Savunuculuk stratejisi** – Bir örgütün savunuculuk amaçlarının zaman içerisinde tutarlı ve uyumlu bir şekilde sıralanma şeklidir.

Stratejik Savunuculuk

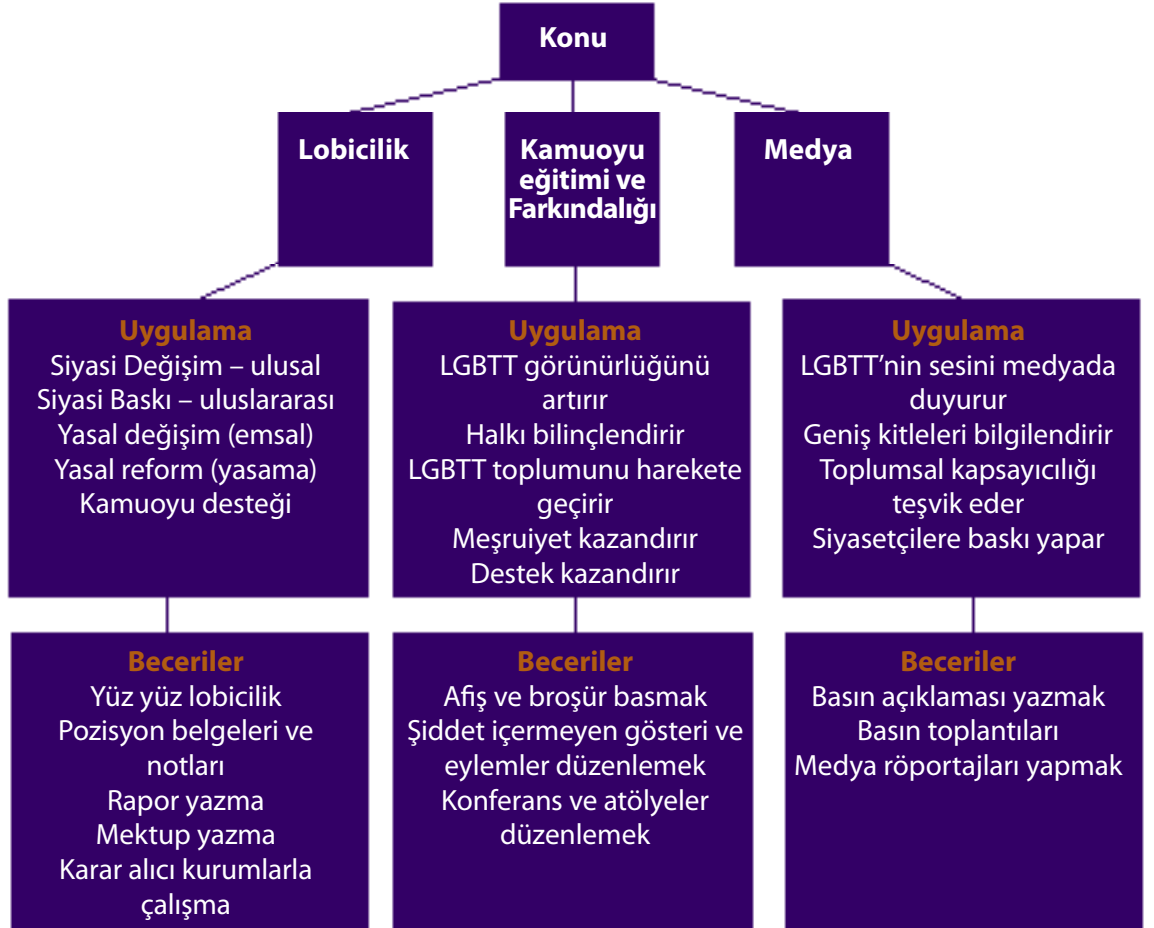
Stratejik savunuculuk, belirli amaçların gerçekleştirildiğini görmek isteyen aktörler tarafından dikkatli bir şekilde tasarlanan, planlanan ve uygulanan bir dizi eylemdir. Bu, bütün stratejinin gerçekleşmesinin uzun yıllar alabileceği ve sıklıkla çok katmanlı olan bir süreçtir. Temelinde, savunuculuğun yapılacağı ilgili konuların belirlenmesi süreci, savunuculuğu yapan örgütün amaçları ve kapasitesine bağlıdır. Bu savunuculuğun başarısı için önemli olan, tüm çıkarları ve gündemi sizin grubunkilerle aynı olmasa da çıkarları belli hedeflerde sizinkiyle örtüşen müttefik ya da ortaklarla etkin bir iletişimdir.

Bu el kitabı, savunuculuk konuları üzerine çalışmak için altı adımdan oluşan bir süreç sunmaktadır. Burada mantıksal bir sırada sunulsa da, bu el kitabının okuyucuları olan sizlerin çalışmalarınız sırasında bu unsurların herhangi birinin farklı türlerde tezahür edebileceğini bilmesi gerekir. Aynı zamanda dikkat edilmesi gereken başka bir husus da, ileride yazılan her konunun her unsurunu burada sunulduğu kadar kapsamlı bir şekilde incelemeniz büyük olasılıkla mümkün olmayacaktır.

Bir savunuculuk stratejisi yaratmak, belirli sorunların çözümüne yönelik bir dizi eylemler aracılığı ile sizi A noktasından B noktasına getirmek için tasarlanmıştır. Bu esasen bir sorun çözme aracıdır – size savunuculuk süreçlerinde rehberlik edecek bir yol haritasıdır. Savunuculuk stratejinizi geliştirirken, başlangıç noktanızı, hedef noktanızı ve bu noktaya ulaşmak için ne yapacağınızı belirleyeceksiniz. Savunuculuk stratejisi amacınıza ne zaman ulaşacağınıza dair bir taslak zaman çizelgesi de içerecektir.

Yukarıda bahsedildiği üzere, altı adım mesajların vermek ve savunuculuk hedeflerine ulaşmak için kullanılan üç yöntem içermektedir. Bunlar lobicilik, kamuoyu farkındalığı ve medya çalışmalarıdır - ve her yöntem kendine özgü belirli uygulamalara sahiptir. Çoğu savunuculuk çalışmasında farklı birkaç yöntemi kullanmanız gerektiğini akılda tutmakta fayda vardır. Örneğin, kapsayıcı bir ayrımcılıkla mücadele yasasının teşviki için bazı siyasetçiler nezdinde lobicilik yaptıktan sonra, sivil toplum içerisindeki tüm paydaşlar için bir konferans düzenlemek ve bunu takiben basın açıklamaları yayınlamak veya konferans sonuçları ile ilgili bir röportaj yapmak isteyebilirsiniz. Bu el kitabı, her bir yöntem ile ilgili bir dizi beceri ile birlikte bunların nasıl kullanılabileceğine dair rehberlik sunmaktadır.

Bu El Kitabında Değerlendirme

Belli bölümlerde, sizin üzerinde düşünmeniz ve değerlendirme sürecinde kullanmanız için bazı teşvik edici soruların yer aldığı bir değerlendirme kutusu bulunmaktadır. Bu sorular, kendi çalışmanıza uygun hale getirmek amacıyla desteklenebilir ya da azaltılabilir. Her değerlendirme tablosunun sağındaki puan kutucuğu, çalışmanızın bu boyutuyla ilgili pozisyonunuzun ne kadar ileri olduğunu göstermenize yarayacaktır. Aşağıdaki kutuda da görüldüğü üzere, 1 daha yeni ilerlemeye başladığınızı, 5 ise gelişmiş düzeyde yetkinliği ifade etmektedir.

Göstergenin özelliği	Puan
Başlangıç – bu alanda kendini tanımlamaya başlıyor, gelişme potansiyeli var	1
Yükselen – Kendine bir yer edinmeye başlıyor.	2
Büyüyen – İvme ve güven kazanıyor	3
İyi gelişmiş – Yetkin ve çok etkili olarak görülen	4
Olgun – yüksek derecede yetkin	5

1. Adım Savunuculuğa Hazırlanma

Adım 1
Hazırlanma

Adım 2
Tespit etme

Adım 3
Haritalama

Adım 4
Harekete
Geçme

Adım 5
Yöntem
Seçme

Adım 6
Değer-
lendirme

İnsan hakları standartlarının, kurumlarının, yükümlülüklerinin ve ihlallerinin bilinmesi

Bu el kitabında yer alan bütün savunuculuk bilgileri uluslararası ve bölgesel İnsan hakları hukuku, standartları ve yükümlülüklerine dayanmaktadır. Dolayısıyla hazırlanırken bu standartları gözetenler ile bazı özellikleri de dahil olmak konuya ilişkin asgari düzeyde bilgiye sahip olunması son derece önemlidir. Bu bölüm Batı Balkanlar ve Türkiye'deki savunucuların kullanabileceği başlıca araç ve kurumlardan bazılarını özetle açıklayacaktır. Ek 1, uluslararası ve bölgesel kurumların devletlerin bu araçları uygulamasını izlemek için kullandığı mekanizmalarla ilgili ek bilgiler sunmaktadır.

1.1 İnsan Hakları Hakkında

Çığır açan İnsan hakları belgesi 1948 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (İHEB) İkinci Dünya Savaşı'nda yaşanan korkunç olaylar bağlamında kaleme alınmıştır: Faşist ve komünist diktatörlükler ve diğer rejimler gücün kötüye kullanılması, soykırım ve belirli toplulukların ezilmesi gibi birçok baskıcı eğilim göstermişlerdir. Ahlaki açıdan bağlayıcı olsa da hukuken bağlayıcı olmayan Bildirge, 1966'da hukuken bağlayıcı iki anlaşmayı doğurmuştur: Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (ICCPR) ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (ICESCR). Bu üç anlaşma bir arada Uluslararası İnsan Hakları Şartı olarak bilinmektedir ve ırk veya cinsiyet ayrımcılığının bertaraf edilmesi, çocuk hakları, işkence ve aşağılayıcı muamele vb. konularda birçok anlaşmanın ortaya çıkmasına vesile olmuştur³.

Bir devlet bu anlaşmalara -onaylayarak ya da imzalayarak- taraf olduğunda kendi ulusal mevzuatında anlaşmalardaki yükümlülükleri uygulamayı kabul eder (diğer bir deyişle, aktarım). Son 40 yıl

³ Uluslararası ve bölgesel sözleşmelerin tamamına Ottawa Üniversitesi İnsan Hakları Araştırma ve Eğitim Merkezi'nden ulaşılabilir: www.cdphrc.uottawa.ca/eng/doc/interweb/sitesint_e.php Avrupa Konseyi bağımsız İnsan hakları mekanizmaları ve kurumları: www.un.org/esa/socdev/enable/rights/ahc7doc/s/ahc7council1.pdf AGİT/DKİHO Ayrımcılıkla Mücadele eden Ulusal Kurumların rollerine yönelik tavsiyeler, 2008: www.osce.org/item/30897.html

içerisinde, devletlerin uygulama yükümlülüğünün olduğu küresel, bölgesel, bağlayıcı olan ya da olmayan, genel ve belirli birçok hak geliştirilmiş ve netleştirilmiştir. Hak ihlalleri, devletlerin İnsanları hak ihlallerinden koruyamadığı ya da devlet politikaları ve uygulamalarında hakları gözetemediği zaman ortaya çıkmaktadır. Devletler ifade özgürlüğü, toplanma özgürlüğü, sağlık hizmetlerinden faydalanma hakkı vb. hakları korumak ve teşvik etmek zorundadır

Doğası gereği insan hakları evrensel, bölünmez, birbirlerine bağlı ve birbirleriyle ilişkilidir. Yani insan hakları, bazı hakların diğerlerinden daha önemli olduğu hiyerarşik bir düzen olarak değil, adil ve eşit şekilde uygulanmalıdır. Korumak ve teşvik etmek istenenin yeni haklar değil onların evrensel uygulaması olduğunun ulusal düzeyde anlaşılıp kabul edilmesini sağlamak LGBTT insan hakları savunucularının karşısına çıkan en büyük zorluktur; çünkü bu haklar halihazırda var olan antlaşmalar, sözleşmeler, bildirgeler ve diğer anlaşmalarda zaten belirtilmiştir. İnsan hakları söyleminin daha geniş şekilde toplumlarda yer bulması ile birlikte, birçok koşul ve halka göre insan hakları standartları anlayışı da gelişir. Bu hakların tanınıp tanınmaması, demokratikleşme ve hukukun üstünlüğünün ne seviyede olduğunu gösterir ve izleme mekanizmaları tarafından da gözlemlenerek, vatandaşların ayrımcılığa maruz kalmadan yaşama özgürlüğünün ne derece var olduğunu ortaya çıkarır.

“İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi bir özlemde ibaret değildir – bu hakların çoğu evrensel uygulanabilirliği olan geleneksel hukuktan gelir. Kendi terimleri arasında bir açıklık olmasına rağmen, uygulanması yönünde bir direnç olmuştur ve üzülererek söylemeliyim ki, 60 yıl sonra hâlâ herkesi kapsamasına rağmen bunun eşitçe olmadığı tartışmasıyla yüzleşiyoruz: asla eskimeyen “herkes eşittir ama bazıları diğerlerinden daha eşittir” klişesi kabul edilemez. Hiçkimse algılanan cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliğinden dolayı insan haklarından mahrum bırakılamaz. Kimse sırf algılanan cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliğinden dolayı ayrımcılık, şiddet, cezai yaptırım ya da istismara maruz bırakılamaz.”

Navanetham Pillay, BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri,
18 Aralık 2008'deki bir video mesajından.

İnsan hakları söylemi, uluslararası toplum tarafından iyi yönetim ve toplumsal adalet için bir evrensel çerçeve olarak kabul görüp dile getirilmesinden bu yana durmadan gelişmiştir. Engellilik, ırk, yaşlılık, kadın hareketi, HIV ve AIDS gibi çeşitli akımlar ayrımcılık veya inkarın türlü şekillerde hukuki veya toplumsal anlayışa nüfuz ettiği durumlarda insan haysiyetinin nasıl zedelenebileceğini gösterip insan haklarının kapsamının geniş topluluklar tarafından anlaşılmasını sağlayarak bu söylemi etkilemiş ve genişletmiştir⁴.

⁴ Bkz. Uluslararası Hukukta Ayrımcılıkla Mücadele: Uygulayıcılar için El Kitabı (www.interights.org/handbook/index.htm)

1.2 Standartlar ve kurumlar

Uluslararası İnsan Hakları Şartı'nın uygulanması Birleşmiş Milletler (BM) tarafından öngörülürken, bu el kitabının hedef grubunda yer alan ülkelerde geçerli olan bir dizi insan hakları anlaşmaları ve araçları Avrupa Konseyi (AK), Avrupa Birliği (AB) ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)

tarafından öngörülmüştür. Bu el kitabının öncelikli hedefi olan ülkelere yönelik bu kurumların yetki ve mekanizmalarına ilişkin bilgi için bkz. Ek 1.

Bu el kitabının hedefindeki ülkelerin hepsi ya AB üyeliğine aday veya aday aday ülkelerdir ve bu ülkelerin demokratik yönetim, insan hakları ve işleyen bir pazar ekonomisini güvence altına alıp AB üyelik yükümlülüklerini yerine getirmeyi öngören Kopenhag kriterlerine uyması gerekmektedir. AB'ye katılım sürecinin parçası olarak, Batı Balkanlar ve Türkiye'nin de kendi ulusal mevzuatlarını AB mevzuatına uyumlu hale getirmeleri gerekmektedir (bkz. Ek 1 Avrupa Birliği bölümündeki ayrıntılar). Temel Haklar Kurumu'nun AB'nin 27 Üye Devleti'nde yaşayan LGBTT toplumunun toplumsal ve siyasi durumlarına ilişkin kaleme aldığı raporlar, standart oluşturma ve insan haklarına saygının tüm bireyler için ifade ettiği anlam açısından önemli bir kıtas teşkil eder.

LGBTT savunucuları belirli mekanizmalar aracılığı ile (Ek 1'e bakınız) AB, AK ve AGİT kurumları nezdinde çalışmalar yaparak, kendi hükümetlerine insan hakları yükümlülüklerini yerine getirmeleri için baskı kurabilirler. Bunu etkin şekilde yapabilmek için, güvenilir delil toplamak ve özel koşulları tam olarak belgelemek, bununla birlikte bu bilgiyi ilgili kuruma doğru şekilde sunmak son derece önemlidir. ILGA-Europe ve COC-Hollanda gibi uluslararası sivil toplum kuruluşları, bu alanda yüksek bir deneyime sahiptirler ve ulusal LGBTT savunuculuk gruplarına bu tecrübeden faydalanmaları çağrısında bulunmaktadır.

Devletin yükümlülükleri

Devletlerin, insan hakları sözleşmelerini onaylayarak ya da bu sözleşmelere taraf olarak üstlendikleri yükümlülükler ikiye ayrılır: negatif yükümlülükler ve pozitif yükümlülükler. Negatif yükümlülükler hiçbir kanun, politika ya da uygulamanın bir hakkın kullanılmasına müdahale etmemesi anlamına gelmektedir. Pozitif yükümlülük ise, devletlerin ellerinden geldiğince hakların kullanılabilmesi için gerekli bütün koşulları sağlaması gerektiğini ifade eder.

İnsan hakları anlaşmaları hukuken ve siyaseten olmak üzere iki şekilde "bağlayıcı"dır. Öncelikle, ICCPR ve ICESCR gibi antlaşma, sözleşme vb hukuken bağlayıcı araçlarda yer alan anlaşmalar devletler tarafından onaylanır veya taraf olunur. Uluslararası insan hakları antlaşmalarını onaylayarak, hükümetler antlaşmalardan doğan yükümlülük ve görevlerle uyumlu olacak şekilde ulusal önlemler ve mevzuatı oluşturmayı taahhüt etmiş olurlar. Bunun gerçekleştirilmemesi halinde, antlaşmanın oluşturduğu ilgili mekanizmaya konuyla ilgili davalar taşınabilir. İnsan hakları savunucularının çalışmaları genellikle bu metinlerin uygulamaya nasıl geçirildiği ile ilgilidir. Avrupa Konseyi üye ülkeleri de aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yargı yetkisine sahip olduğu ve LGBTT bireyler ve konularına ilişkin içtihatın gittikçe arttığı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uymakla yükümlüdür.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve çeşitli BM ve Avrupa Parlamentosu İlke Kararları ve Açıklamaları vb. bildirgeler gibi yasal açıdan bağlayıcılığı olmayan antlaşmalar siyasi açıdan bağlayıcılığa sahiptir

ve genel insan hakları standartlarına saygı ve bağlılık ifade ederler. Bağlayıcılığı olmayan antlaşmalar genelde uluslararası konferanslarda tasarlanır (örneğin, 1995'te Pekin'de gerçekleştirilen 4. Dünya Kadınlar Konferansı'nda hazırlanan Eylem Platformu, 1990 tarihli Paris İlkeleri, vs.). Bunun gibi antlaşmalar –“sert/bağlayıcı hukuk”un tersine- hukuki işlem başlatırken temel alınamayacağından “yumuşak hukuk” olarak adlandırılmaktadır, ancak devletlerin tanıdığı ve üstlendiği ahlaki yükümlülükleri tanımladığı için güçlü bir savunuculuk değeri vardır.

“Sert hukuk” şeklinde tanınmasalar da, devletler arasında belirli konularda uzlaşma anlamına gelir ve konu edilen alanlarda uluslararası hukukun gelecekteki gelişimi açısından beklentiler oluştururlar. Bu gibi metinler çoğu zaman, bağlayıcılığı olan anlaşma yükümlülükleri ile sonuçlanabilecek bir sürecin başındadırlar.

1.3. İnsan Hakları İhlalleri

Bağlayıcı olan ya da antlaşma temelli insan hakları – medeni, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel – hükümetlere üç tip yükümlülük yükler: saygı duymak, korumak ve tanımak. Bu yükümlülükleri gerçekleştirmek konusunda hükümetlerin başarısız olması, insan haklarının ihlali anlamına gelir.

- Bir hakka saygı duymak demek, bu hakkın yaşanmasına müdahaleden kaçınmak demektir.
- Bir hakkı korumak demek, devlet kurumları ya da devlet dışı aktörler tarafından hakkın ihlali engelleyen mekanizmaları yaratan kanunların oluşturulması demektir. Bu koruma herkese eşit şekilde sunulmalıdır.
- Bir hakkı tanımak insanların haklarını yaşayabilmelerini sağlamak için kaynakların oluşturulmasını da içerecek şekilde kurum ve usullerin yaratılması için etkin adımların atılması anlamına gelmektedir.

İnsan hakları ihlalleri, ulusal, bölgesel ve uluslararası insan hakları kanun ve kuralları tarafından garanti altına alınan hakların hükümetler tarafından çiğnenmesini, devletin insan hakları standartlarından doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesinden kaynaklanan ihmalleri içermektedir. İhlaller, kanun, politika veya bir uygulamanın ilgili devletin yükümlülüklerine ters düştüğü veya yükümlülüklerini hiçe saydığı; ya da devletin gerekli olan davranışı gösteremediği veya sonucu elde edemediği durumlarda ortaya çıkar. Bir devletin var olan insan hakları güvencelerini geri çekmesi veya ortadan kaldırması da ihlal sayılır⁵.

Ekonomik, sosyal ve kültürel haklar konusunda, ICESCR'de bahsedilen “hakların asgari ölçüde tanınması”nın bir devlet tarafından gerçekleştirilmemesi durumunda ihlaller gerçekleşir – gıda, sağlık, barınma, eğitim, vs. Bahsedilen asgari temel yükümlülükler ülkedeki kaynakların veya diğer faktör ve zorlukların varlığından bağımsız şekilde değerlendirilir.

⁵ Kötünün kötüsü:
Dünyanın en baskıcı
toplumları, Freedom
House, 2008
[http://www.
freedomhouse.org/
uploads/special_
report/62.pdf](http://www.freedomhouse.org/uploads/special_report/62.pdf)

1.4 Yogyakarta İlkeleri

Savunucuların, konuları ve ulaşmak istedikleri ilgili insan hakları gerekliliklerini belirlerken bunu Yogyakarta İlkeleri (2006)⁶ ışığında yapmaları önerilir. İlkeler, geniş kapsamlı bir şekilde insan hakları standartları ve bunların cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konularına uygulanmasına değinir. İlkeler, devletlerin başlıca yükümlülüğünün insan haklarını uygulamak olduğunun altını çizer. Savunucular için önemli olacak şekilde, her ilke devletlere detaylı öneriler sunmaktadır. Ek öneriler, BM İnsan Hakları Sistemi, ulusal insan hakları kurumları, medya, sivil toplum kuruluşları ve fon veren kuruluşlar dahil olmak üzere diğer aktörleri de dikkate alacak şekilde hazırlanmıştır. Ancak Yogyakarta İlkeleri yasal açıdan bağlayıcı olmayıp, uluslararası hukukta bağlayıcılığı olan çeşitli antlaşmalardaki hükümlerin bir araya getirilmesiyle oluşmuştur.

Değerlendirme Aracı 1

İnsan Hakları Bilgisi	Puan (1–5)
1 Genel İnsan Hakları Bilgisi seviyesi	
2 LGBTT bireylerin İnsan Hakları ile ilgili belirli BM Sözleşmeleri'ne aşinalık	
3 Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ilgili içtihat konusundaki aşinalık	
4 LGBTT savunuculuk çalışmalarında İnsan hakları standartlarına vurgu yapmaktaki güven	
5 çalışmalarınızda Yogyakarta İlkelerinin nasıl kullanılacağını bilme düzeyi	

⁶ Yogyakarta İlkeleri
www.yogyakartaprinciples.org/principles_en.htm

2. Adım Konuyu Tespit Etme

Adım 1 Hazırlanma	Adım 2 Tespit etme	Adım 3 Haritalama	Adım 4 Harekete Geçme	Adım 5 Yöntem Seçme	Adım 6 Değer- lendirme
----------------------	-----------------------	----------------------	-----------------------------	---------------------------	------------------------------

Örgütsel misyon ve diğer kriterlerle ilişkili konu seçimi, konuyu araştırmak, konu analizi araçlarını kullanmak, savunuculuk amaçlarını fomüle etmek ve hedefler.

Bu el kitabının hedeflediği koşullarda, bir örgütün hakkında çalışabileceği birçok potansiyel Osavunuculuk konusu vardır ve dolayısı ile öncelik belirlemek ve belirli kriterlere göre seçmek önem kazanmaktadır.

Potansiyel insan hakları konuları çeşitli araçlarla keşfedilebilir – örgütün çalışmalarında bilinen ya da karşılaşılan konular veya özellikle araştırılan (izlenen ve belgelenen) konular.

2.1 Konu Seçimi

Örgütün misyonuyla ilişkili konular seçmek önemlidir. Bir örgütün “misyon”u ya da “vizyon”u, ilgili örgütün temel görevini, varoluş sebebini tanımlayan açıklamadır. Diğer eşit şekilde önemli olan sorular şunlardır:

- Konu, ülkedeki LGBTT bireylerin yaşamı üzerinde gerçekten bir etkiye sahip midir? Bunu nasıl biliyorsunuz? Konu L, B, G ya da T’leri mi yoksa hepsini mi etkilemektedir?
- Bahsedilen etki, diğer potansiyel konularla kıyaslandığında daha az mı yoksa daha çok mu ciddidir?
- Bu konuyu çözmeye çalışmak gerçekçi midir?
- Bu konuyu çözmek için savunuculuk yapmak uygun mudur? Neden?
- Bu konuyu çözmek, hakları da içerecek şekilde LGBTT yaşamı ile ilgili anlayışı geniş toplum içerisinde güçlendirecek midir?

2.2 Konuyu Araştırma

Bir ya da daha fazla potansiyel konu belirledikten sonra, bir sonraki adım tam bir kavrayışa sahip olmak için bu konuları araştırmak ve analiz etmektir. **Araştırma, gerçekleri bulmak için materyallerin ve kaynakların sistematik tetkiki ve çalışılmasıdır.** Konunun ve bağlamının birçok boyutunu, belgeleme kaynakları ve başka yerlerde keşfetmek, sonraki savunuculuk çalışmaları için paha biçilmezdir. Araştırma, savunuculuk pozisyonlarına güvenilirlik kazandırır. Mesajların yaygınlaştırılmasına önemli bilgi sunarken, politika yapıcılarla yüz yüze yapılan çalışmalarda argümanları güçlendirir. Son olarak, araştırma süreci örgütler, kurumlar ve bireylerle ilişkinin ilk aşamasında ittifakları güçlendirir.

Araştırmanın her kaynağı tam ve doğru şekilde kaydedilmelidir, böylece verilere atıfta bulunurken, güvenilir kaynaklar sunulabilir ve daha sonraki bir aşamada bu kaynaklar yeniden kullanılabilir. Araştırma, mevzubahis konuyu ve ortaya çıktığı bağlamı analiz etmelidir.

Hangi Bilgi Gerekir?

Konunun hangi unsurlarının keşfedilmesi gerektiği ve sahip olduğunuz bilgideki eksiklikleri düşünmek ve dikkate almak önemlidir. Bu araştırmaya yaklaşırken işinize yarar – bazı bölümler diğerlerinden daha kolay erişilebilir hale gelir.

Bilgi Nerede Bulunabilir?

Erişebileceğiniz birincil kaynaklar dışında – röportaj, anket veya olay yerindeki çalışmalar – araştırmacılar, raporlar, LGBTT konularında çalışan uluslararası STK'lar, ulusal ve uluslararası insan hakları kurumları (rapor ve diğer belgelerde) ve medyadan edinilen ikincil kaynaklar da kullanılabilir.

Araştırmaya Kim Katkı Sunacak?

Bizzat bilginin kaynağı olan bireyler – mağdurlar, tanıklar ya da failler – önemlidir; aynı şekilde savunulan konu ile ilişki halinde olan kamu temsilcileri de önemlidir. Üniversiteler veya diğer araştırma kurumlarındaki uzman departmanlar ulaşabileceğiniz bilgilere sahip olabilirler. Uluslararası STK'lar, araştırma sürecinin hemen başında etkin bir şekilde size değerli veriler sunabilir.

Bilgi Nasıl Analiz Edilecek, Nasıl Sunulacak?

Araştırmayı gerçekleştirmek ve sonuçları analiz etmek için kullanılan metodoloji hakkında şeffaf olmak önemlidir. Şeffaflık sonuçları güçlendirir ve araştırmanın karşıtlarının elde edilen sonuçları sorgulamalarını zorlaştırır.

Odak Araştırması için Tetikleyici Sorular

Aşağıdaki gibi soruların süreç içerisinde farklı bağlamlarda yeniden ortaya çıkacağını akıldan çıkarmayın – bu sorulardan, araştırma aşamasına rehberlik etmek amacıyla aşağıda bahsedilmiştir.

Sorun Kimi Etkiler?

- En çok kim etkilenir?
- Kim kaybeder ve ne kaybeder?
- Kim kazanır ve ne kazanır?

Birçok insanın sorun hakkında ne hissettiklerini ve ne düşündüklerini bilmeniz gerekecektir.

Sorunun Sonuçları Nelerdir?

- En çok etkilenen insanlar için?
- Onların aileleri için?
- Toplum için?

Sorunun İnsan Hakları Bağlamındaki Yansımaları Nelerdir?

- Bu sorunla ilgili BM ve Avrupa Konseyi insan hakları standartları nelerdir?
- Ulusal insan hakları kurumları bu konuya nasıl bir yanıt verir?

Sorunun Toplumsal Etkisi Nedir?

- Sorunun toplumsal bedeli nedir ve bu bedeli kim ödemektedir?
- Sorunun toplumsal yararları nelerdir ve kim yararlanmaktadır?

Engeller Nelerdir?

- Bu sorunun çözümünün önündeki engeller nelerdir?
- Bu engeller nasıl aşılabılır?

Karşıtlarınızın şu an sahip oldukları pozisyonu “gizlice yöneten”lerin kim olduklarını anlamanız gerekecektir (örneğin, dini kurum, ticari çıkarlar, vb.)

Talebinize yanıt verme konusunda ilgili yetkilileri isteksiz kılan ve hatta size karşı gelmelerine sebep olan yerel siyasi güçleri bilmeniz gerekecektir.

Kaynaklar Nelerdir?

- Sorunu ele almak için hangi kaynaklara ihtiyacımız olacaktır?
- Bu kaynaklara nerede ve nasıl ulaşılabilir?

Bu Sorunun Tarihçesi Nedir?

- Bu sorunun topluluk içerisindeki tarihçesi nedir?
- Bu sorunu çözmek için geçmişte hangi çabalar gösterilmiştir?
- Sonuçları ne olmuştur?

Bu sorunun halkın çeşitli kesimlerini nasıl bir araya getirdiğini veya ayırdığını bilmeniz gerekecektir.

Bu metinde hem Savunuculuk Kaynak Kitabı'nda:
www.wateraid.org/documents/plugin_documents/advocacy_sourcebook_2.pdf
 hem de Topluluk Araç Kutusu'nda yer alan bilgilerden faydalanılmıştır:
<http://ctb.ku.edu/en/tablecontents/index.htm>

2.3 Sorun Analiz Araçları

Takip edilecek bir konu seçtikten sonra, sebeplerini, etkilerini ve nasıl çözüme kavuşturulabileceğini tutarlı bir şekilde anlamak amacıyla bu konunun analiz edilmesi gerekmektedir. Bu bir grup halinde ve çalışanları, gönüllüleri ve de halkı dahil edecek şekilde yapılacak değerli bir alıştırma. Sorunların analizi için seçilen iki araç – sorun ağacı ve sorun analiz çerçevesi - seçilen konular üzerinde düşünmeniz için aşağıda sunulmaktadır.

Araç 1 Sorun Ağacı

Bu analiz aracı sıklıkla kalkınma ajansları tarafından kullanılmaktadır ve fikirlerini geniş bir kağıt üzerine koyan grup çalışmada işe yaramaktadır. Bu tip bir alıştırma, sebepler ve sonuçlar ile esas sorunlar ve çözümler üzerinde canlı bir tartışma yaratabilir. Ana konu veya sorun “ağaç gövdesi”, sonuçlar ise “dallar ve yapraklar”dır. Ağacın “kök”leri sorunun ya da konunun sebepleridir.

Bu aracın ana amacı sizin, kişisel, toplumsal, siyasi ve yasal boyutları olması muhtemel sorunun unsurlarını görünür hale getirmenize yardımcı olmaktır. Aynı araç daha sonra bu boyutların, sorun ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili olabilen bir sebep mi yoksa sonuç mu olduğunu, bu sebep/sonucun büyük mü yoksa küçük mü olduğunu tespit etmenize yardımcı olur.

Sorunu analiz ettiğinizde, sorun için gereken çözümün ne olduğunu ve savunuculuğun neyi hedeflemesi gerektiğini görmeniz daha kolay hale gelir. Bu durum sizi bir sonraki aşamaya, yani bir ya da daha çok savunuculuk hedefini formüle ettiğiniz aşamaya taşır.

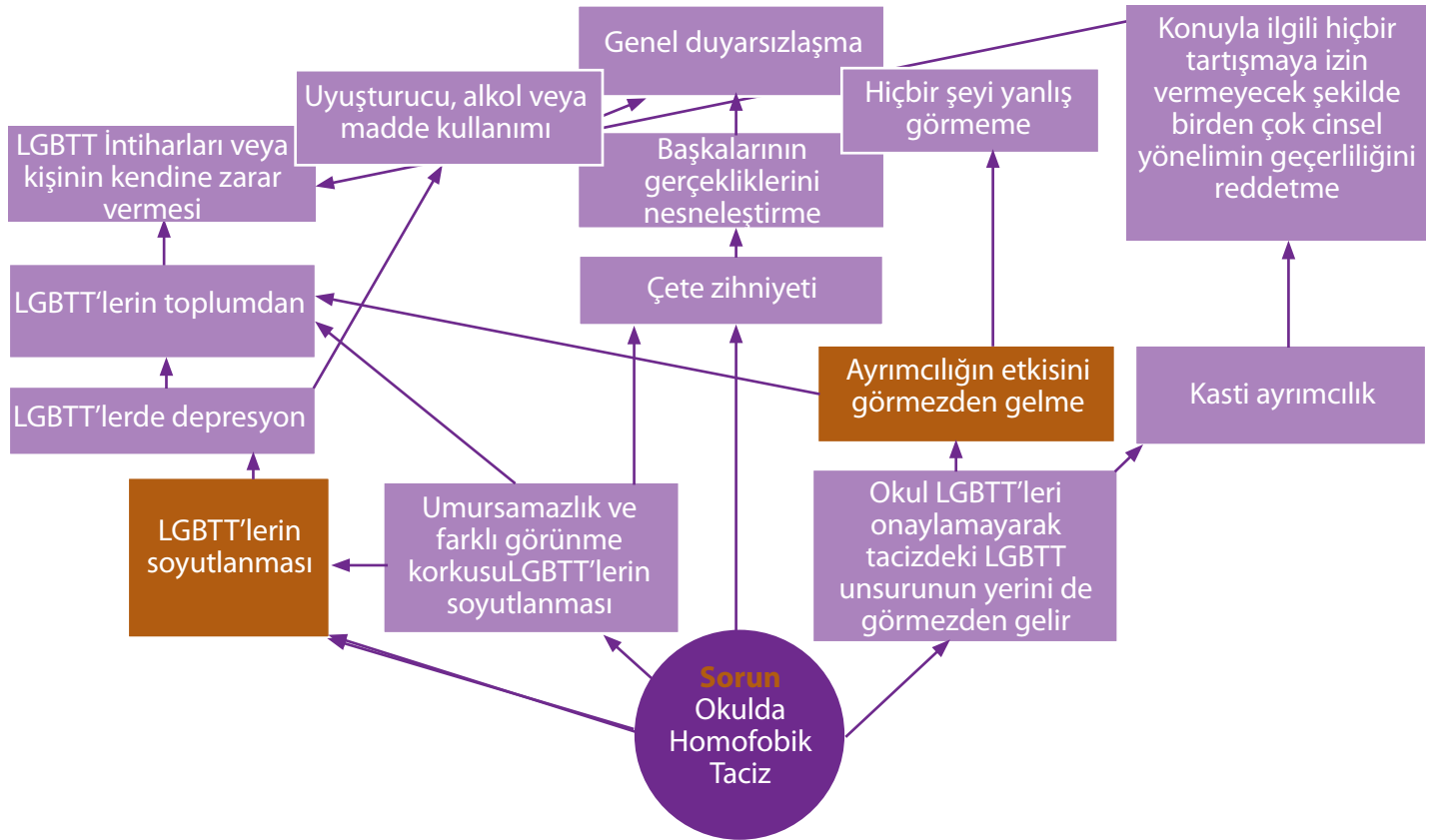
Aşağıdaki sorun ağacında okullardaki homofobik taciz konusu işlenmiştir. Bu konu, el kitabının kendileri için yazıldığı ülkelerde o kadar sıcak bir gündem maddesi olmasa da, temel ayrımcılıkla mücadele mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirildiğinde bu konu mutlaka gündeme gelecektir⁷.

Ana konudan dolayı ortaya çıkan unsurları tanımlamak için sorun ağacını kullanarak, üzerinde çalışmak için belirli alanlar belirleyebilirsiniz (aşağıdaki örnekte turuncu ile belirtilen yer gibi).

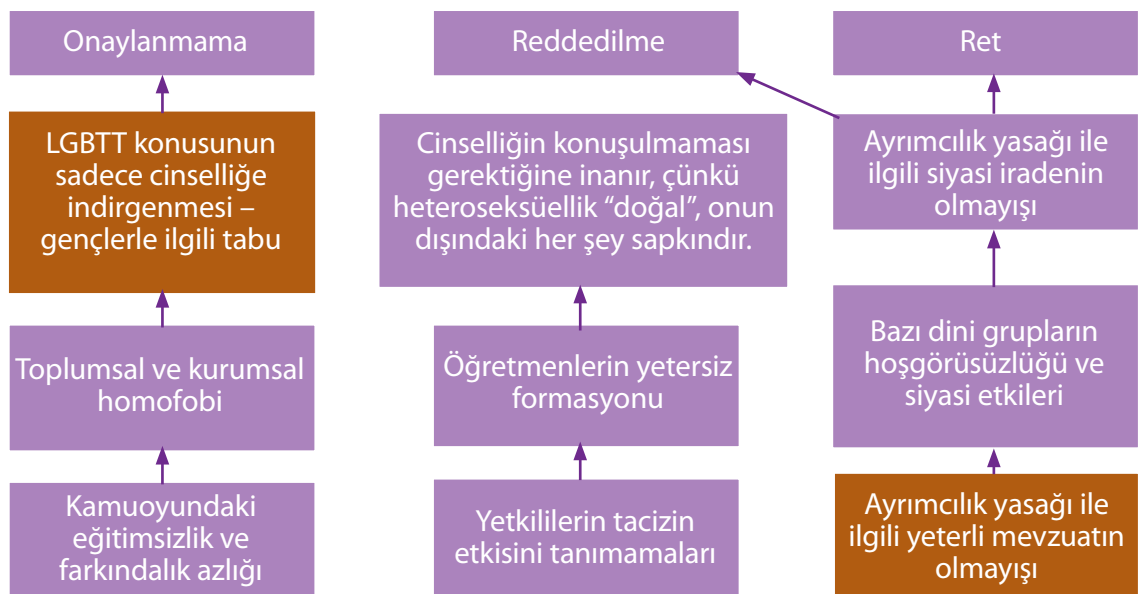
Bu metin Tearfund'ın Savunuculuk El Kitabı'ndaki rehberlikten faydalanmıştır
<http://tilz.tearfund.org/Publications/ROOTS/Advocacy+toolkit.htm>

⁷ Uluslararası Bir İnsan Hakkı: Okullardaki Ergenler için Cinsellik Eğitimi, 2008
<http://hivaidsclearinghouse.unesco.org/search/resources/SexualityEducationforAdolescents.pdf>

Sonuçlar

Kökler

Sorun ağacı ile ilgili bu ikinci örnek 2007’de Gürcistan’da bir eğitim sırasında kullanılmıştır. Bu örnek, bahsettiğimiz model kapsamında, tanımlanmış üç konunun altında sebeplerin kök şeklinde, sonuçların da dal şeklinde nasıl kullanıldığını açıkça göstermektedir.

Bu örnek Gürcistan Inclusive Vakfı tarafından sağlanmıştır.

Sorun ağacı: Gürcistan’da LGBTT’ler ile ilgili sorunlar, 2007

Araç 2

Sorun Analiz Çerçevesi

Ana sorunu alt sorunlara ayırarak ve üç başlık altında – sonuçlar, sebepler ve çözümler – “neden” sorusunu sorarak, bazı yararlı ve temel bilgiler ortaya çıkarılabilir. Bu çerçeve, kolektif şekilde düşünmek için bir tahtaya yazılabilir ya da kişisel çalışma için bir defter kullanılabilir.

Bu çerçeve her başlık altında o kadar çok öneri ortaya çıkarabilir ki en önemli üç sonucu öncelikli hale getirmek, her biri için üç ana sebep bulmak ve her alt konu için en fazla üç çözüm üretmek yararlı olacaktır. Daha sonra bunların kendi savunuculuk fırsatları, imkanları ve engelleri düşünülebilir.

Alt Sorunlar	Sonuçlar	Sebepler	Çözümler
Alt Sorun 1			
Alt Sorun 2			
Alt Sorun 3			

Sorun Analiz Çerçevesi Örneği

Değerilen temel savunuculuk sorunu, LGBTT bireylerin insan haklarının yaygın şekilde ihlal edilmesidir.

Alt Sorunlar	Sonuçlar	Sebepler	Çözümler
LGBTT Bireylerin kolluk kuvvetleri tarafından şantaj ile karşılaşması	LGBTT bireylerin kendilerine yönelik işlenen suçları polise ihbar etmekten korkmaları	1.Polis teşkilatında homofobi 2. Kurumsal hesap verebilirliğe yönelik hiçbir mekanizmanın olmaması 3. LGBTT bireylerin faydalanacağı kendi hakları konusundaki bilgi kaynaklarının azlığı	1.Kapsamlı ayrımcılıkla mücadele yasaları 2. Sorun ile ilgili izleme ve veri toplamadan sorumlu olacak Ombudsmana ihtiyaç 3. LGBTT bireylerin insan hakları ile ilgili basılı ve internet üzerinden materyal hazırlama, yardımlaşma ağları vs.

Bu metinde WaterAid's'te bulunan rehberlikten faydalanılmıştır.
www.wateraid.org/documents/plugin_documents/advocacy_sourcebook_2.pdf

2.4 Konuyu netleştirme – Politika Beyanında Bulunma

Yukarıda belirtilen analiz araçlarını kullandıktan sonra, konuyla ilgili örgütün pozisyonunu netleştirmek amacıyla kısa bir iç belge – politika beyanı– hazırlamak önemlidir. Bu belge, sorunu bir insan hakları çerçevesi içerisine konunun etki ettiği çeşitli seviyeleri – kişisel, hukukî, toplumsal, uluslararası (konu analiz çerçevelerinde de ortaya çıktığı gibi) - netleştirerek konumlandırır. Belgenin, özellikle misyon ya da vizyon başta olmak üzere örgütün çıkardığı diğer politika belgeleri ile tutarlı olması gerekir.

Politika beyanı, bir örgütün belli bir sorunla ilgili dile getirdiği ilk görüştür. Belgenin zaman geçtikçe ve sorunla ilgili kurumsal bilgi ile tecrübe derinleştikçe değişikliklere açık olması gerekir.

Politika beyanının temel bileşenleri aşağıdaki gibidir:

Giriş – sorunun netleştirilmesi ve örgütün bu sorunun çözümünde niçin yer almak istediğinin anlatılması

Etkiler ve Delil – birinci ve ikinci el araştırma kaynaklarının kullanılması, güvenilir ve geçerli deliller kullanılarak sorunun profilinin sunulması, insan etkileri ve insan hakları yansımalarının tanımlanması

Sebepler ve Sorumluluk - hangi güç sahiplerinin bu (kötü) durumu koruduğunun ve bunun kendini nasıl gösterdiğinin belirlenmesi. Bunu çözümlemekle sorumlu olan kimdir?

Çözümler ve Öneriler – sorunun çözümü nedir? Sorunu çözmek için güç sahipleri kısa, orta ve uzun vadede ne yapmalıdır?

2.5 Savunuculuk Amaçları ve Savunuculuk Hedeflerini Formüle Etme

Üzerinde çalışmak için örgütünüzün misyonuyla uyumlu bir konu seçtikten ve uygun çözümler belirledikten sonra, bir sonraki mantıklı adım işinizde ulaşmaya çalışacağınız savunuculuk amaç ve hedeflerini ortaya çıkarmaktır.

Bu amaç ve hedefler, gerçekleştirmeniz için belirli eylemler önerecektir. Amacın ulaşmak istediğiniz uzun vadeli sonuç ve hedefin de amaca ulaşmak için yardımcı olan kısa ya da orta vadeli sonuç olduğunu dikkate alın. Bu amaç ve hedefler, gerçekleştirmeniz için belirli eylemler önerecektir.

Araç 3

Konu/Sorun			
Sebepler	Sonuçlar	Amaç	Hedefler
Eylemler			

Örnek

2008'de Azerbaycan'da belirlenen bir konu, amaç ve hedeflerin nasıl ortaya çıkarılacağına bir örnek teşkil etmektedir.

Konu/Sorun			
Azerbaycan'da istihdam alanında ayrımcılık – LGBTT çalışanlar taciz edilme ve işlerinden atılma korkusu ile açılmaktan korkuyorlar.			
Sebepler	Sonuçlar	Amaç	Hedefler
1. İstihdam alanında LGBTT'ler için hiçbir koruma yok. 2. Ayrımcılık yapanlara yönelik hiçbir ceza mevcut değil. 3. Taciz etmenin etkisi ile ilgili pek fikir sahip olunmaması.	1. LGBTT bireyler kendi çalışma ortamlarında görünmez kalmaya zorlanıyorlar. 2. LGBTT bireyler homofobik ve transfobik davranışlar karşısında korumasızdırlar.	LGBTT bireylerin istihdam alanında daha fazla ayrımcılığa maruz kalmaması ve bunun ortaya çıkması halinde de yeterli hukukî ve kurumsal korumaya sahip olmaları.	Azeri Hükümeti'nin, LGBTT toplumunu koruyacak bir ayrımcılık ve nefret söylemini yasaklayan yasalar koyması
Eylemler			

LGBTT bireyleri de içeren geniş kapsamlı bir ayrımcılıkla mücadele yasa taslağının hazırlanmasında görev alacak ve lobicilik yapacak bir STK koalisyonu kurulması.

Önceden belirtildiği gibi, bir amacın kendisine bağlı olan birçok hedefi olabilir. Bu durum, ILGA-Europe'un çalışmalarında da görülebilir. Kendi çalışmasını bir stratejik program içerisinde organize etmek için, örgüt öncelik alanlarının açıkça belirtildiği kendi stratejik planını (2008 – 2011) geliştirmiştir.

Bu temellerin biri için amaç şu şekilde belirlenmiştir:

Lobicilik ve savunuculuk yoluyla temel İnsan haklarına saygı için yasal değişiklikler ve uygun kurumsal ortamın sağlanması.

Bu amaca, aşağıda belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesi halinde ulaşılabacaktır:

Hedef 1: LGBTT bireylerin insan haklarını güvence almak için, birliğe üyelik konusunda Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nden ve de Avrupa Komşuluk Politikası ülkelerinin hükümetlerinden gelecek baskıyı güçlendirmek.

Hedef 2: HIV/AIDS ile ilgili çalışan uluslararası kurum ve örgütlerin politikalarına LGBTT perspektifinin dahil edilmesi.

Hedef 3: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Hoşgörü ve Ayrımcılıkla Mücadele görevini cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğini de kapsayacak şekilde desteklemek.

Bu metin, ILGA-Europe tarafından sağlanmıştır.

Araç 4

SMART Çerçevesi

Neyin gerçekleşmesi gerektiği, kimin bunu yapacağı ve ne zaman yapacağını tanımlamak bir savunuculuk hedefini gerçekleştirirken gereklidir. Ulaşılabacak hedefleri belirledikten sonra, sonradan yapılacak bir değerlendirmeyi kolaylaştırmak için onları akıllı bir şekilde (SMART ile) formüle etmek son derece önemlidir. Hedefler aşağıdaki kriterlere uygun olmalıdır:

Belirli (**Spesific**) –Neyin gerçekleşmesi isteniyor?

Ölçülebilir (**Measurable**) - Gerçekleştiği nasıl anlaşılacak?

Gerçekleştirilebilir (**Achievable**) – mevcut kaynaklar, zaman ve siyasi ortam düşünüldüğünde gerçekleşmesi mümkün müdür?

Uygun (**Relevant**) – hedef halka ve daha geniş stratejik amaca uygun mudur?

Süreli (**Timebound**) – eylemin ne zaman gerçekleşmesi isteniyor veya ne zaman gerçekleşmesine ihtiyaç var?

2.6 Örgütsel Kapasite ve İnsan Hakları Savunuculuğu

Örgütünüzün üzerinde çalışmak istediği sorunlar, amaçlar ve hedefleri saptadıktan sonra, örgütünüzün belirli bir sorun üzerinde çalışmak için yeterli kapasiteye sahip olup olmadığını ve bu kapasitenin hangi alanda geliştirilmesi gerektiğini düşünmek faydalı olacaktır.

Bu bağlamda yapılacakları etkili şekilde gerçekleştirmek için, LGBTT örgütlerinin öncelikle kendi güçlü ve zayıf noktalarını belirlemeleri, yani kendi çalışmalarına yönelik tehditlerle birlikte bu çalışmanın sunduğu fırsatları görmeleri gerekir.

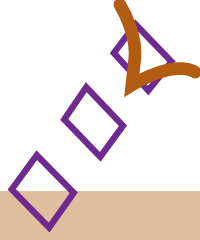
SWOT/BEEM analizi bir örgütün savunuculuk amaç ve hedefleri ile ilgili çalışırken güçlü olduğu konularda kapasitesini nasıl güçlendirebileceğini ve zayıflıklarını nasıl ortadan kaldıracabileceğini anlamak için yararlı bir araçtır. Güçlü ve Zayıf Noktalar bir örgütün içerisinde; Fırsatlar ve Tehditler ise dış faktörlerdir. İç faktörlerden bahsederken, kapasite kavramını beceriler, bilgi, kaynaklar, örgütsel yapı, fonlar ve diğer faktörler olarak görmek gerekir.

Araç 5

Güçlü Noktalar	Nasıl Geliştirmeliyiz
Zayıf Noktalar	Nasıl Ortadan Kaldırmalıyız
Fırsatlar	Nasıl Yararlanabiliriz
Tehditler	Nasıl En Aza İndirebiliriz

Değerlendirme Aracı 2

Sorunu Araştırma ve Analiz Etme	Puan (1-5)
1 Seçtiğiniz sorunun tam olarak kimi etkilediğini tespit ettiniz mi? 2 Temsil eden, kesin ve güvenilir olan belgelenebilir güçlü kanıt keşfettiniz mi? 3 Birinci ve ikinci araçları kullandıktan sonra, sorun tam olarak netlik kazandı mı? 4 Konunun hangi boyutlarına odaklanacağınızı belirlediniz mi? 5 Sorunu çözüme kavuşturacağınız bir yol seçebilir misiniz? 6 Örgütünüzün bu konu üzerinde neden çalıştığı konusunda net bir fikre sahip misiniz? 7 Sorunla ilgili güçlü bir örgütsel politika beyanı formüle ettiniz mi? 8 Halk beyanı onayladı mı? 9 Savunuculuk hedefleriniz akıllıca mı, yani SMART çerçevesine uygun mu? 10 Örgütünüz savunuculuk hedeflerine ulaşmak için yeterli kapasiteye sahip mi?	

3. Adım Güçü Haritalama

Konuyla ilgili paydaşların, savunuculuk eylemleri için hedeflerin, müttefik ve karşıtlarınızın kim olduğunu keşfedin, koalisyonlar kurmanın ve uluslararası STK'lar ile çalışmanın değerini anlayın.

Sorunu belirleyip ilgili araştırmayı yaptıktan ve hedeflerinizi formüle ettikten sonra, bir savunuculuk stratejisinin bir sonraki adımı konu üzerinde hangi aktörlerin etkin olduğunu, yatırım yaptığını ve etkili (olumlu, olumsuz veya tarafsız şekilde) olduğunu ve örgütünüzün onların pozisyonlarını stratejiye uygun olarak nasıl dikkate alabileceğini belirlemektir. Bu bölüm, bilginin ve savunuculuk çalışmalarının kimi hedef olarak gerçekleştirilmesi gerektiğine ve konu üzerindeki yatırım, katılım ya da etki seviyelerini nasıl kurmanız gerektiğine odaklanmaktadır.

3.1 Paydaş haritalama

Bir sorunu bir şekilde destek sunarak, karşı çıkarak ya da hareketsiz kalarak katkı sunan her kişi, her örgüt ya da kurum konunun paydaşı olarak düşünülebilir. Sorun paydaşları bir şekilde doğrudan ilgilendirir; paydaşlar da iddialarını buna göre belirlerler. Örneğin, travesti ve transseksüel bireyler için sağlık hizmetleri – sağlık hakkı – konusu LGBTT örgütleri ilgilendirirken, aynı konu “kamu ahlakı”nı korumak adına devletin cinsiyet geçişi prosedürlerini finanse etmemesini talep eden dinî bir cemaati de ilgilendirebilir. Aynı zamanda Avrupa Konseyi, travesti ve transseksüel bireylere yönelik tedavi hizmetlerinin kalitesi konusunda bazı üye devletlerin “sunulabilecek en yüksek sağlık standardı”nı yakalayamadığı ve bu sebeple bazen ömür boyu devam eden fiziksel hasarların oluşabileceğini belirtmektedir.

Her ne kadar paydaşlar kendi resmi tavırlarını kendi belgelerinde ya da sözcülerinin açıklamalarında belirtse de, bunlar savunuculuk hedeflerinden farklıdır. Hedef her zaman bir kişidir ve hiçbir zaman bir kurum değildir. Savunuculuk eylemlerinizi bir kurum ya da bir hukuk sistemine

yöneltemezsiniz – bu her zaman bir kurum ya da bir hukuk sistemi içerisindeki kişilere yönelik gerçekleştirilmelidir (bkz. Bölüm 4.2).

Paydaşlarla çalışmak, ne kadar saldırgan bir üslup ile ifade edilseler de (eşcinsellikten nefret etmek, vs.) onların konu hakkındaki iddia ya da tavırlarını tanımayı ya da saygı duymayı gerektirir. Toplumsal değişim için savunuculuk yapmak, kurumsal yapılar ve politikaların derinlerine nüfuz etmiş varsayımlarla mücadele etmek anlamına gelir (örneğin, politikanın dilinde ya da hukukta var olabilen heteronormatif varsayımlar).

Savunuculuk konusuna etki edebilecek güçleri haritalamak ya da bu güçleri tabloda yakalamak, bir savunuculuk eyleminin çeşitli potansiyel hedeflerini görmek açısından kritik öneme sahiptir. Güçlerin her biriyle konuyla ne türlü alakaları olduğuna göre, takındıkları tavır ya da konuya yatırımları ile ilgili olarak farklı şekillerde konuşulmalıdır.

Haritalama sürecini başlatırken, konuyla ilgili bütün paydaşları belirlemek yararlı olacaktır – rollerine bakarak sınıflandırılabilirler:

Karşıtlar	Yararlanıcılar
Pozisyonunuza karşı çıkan kişiler; ancak doğrudan karar verme yetkisine sahip olmayabilirler	Adına konuştuğunuz veya temsil ettiğiniz kişi ya da kurumlar
Müttefikler	Karar vericiler
Hem yurtdışında hem de yurtdışında savunuculuk amacınızı gerçekleştirmenizde size yardımcı olan kişi ya da örgütler	Konuyla ilgili politikayı derinden etkileyen örgütler, kurumlar, bakanlıklar, bireyler, vb.

Savunuculuk eyleminiz için gerekli olan ilgili paydaşlar ve hedeflerinizi belirlemek için, aşağıdaki bilgilerin mümkün olduğunca çoğuna erişmek ve bu bilgileri bir tabloya yerleştirmek (örnek aşağıdaki Araç 6'da gösterilmiştir) değerli ve gereklidir:

1. İlgili örgüt ya da kurumlar kimlerdir?
2. Örgüt ya da kurumdaki ilgili kişi/kişiler kimdir?
3. Bu kişilerin konuyla ilgili belirli sorumluluk ya da yatırım alanı/alanları nedir?
4. Bu kişilerin konuyla ilgili tavrı nedir?

Araç 6

Paydaş ve hedefleri haritalamak (mor metinde travesti ve transseksüel sağlığı ile ilgili örneği bulabilirsiniz)

Paydaş	Örgüt/Kurum	Hedef Birey	Pay/ Çıkar/ Yatırım	Pay/ Çıkar/ Yatırım	Konuyla ilgili tavır
Doğrudan Etkilenen					
Yerel Birey	Travesti ve transseksüel Birey	İsim /Kimlik	Mağdur	(doldurun)	Nasıl İlerleneceği Konusunda Emin Değil
Diğer Birey	Trans toplumundaki diğerleri	İsimler/Kimlikler	Tanık	(doldurun)	Nasıl İlerleneceği Konusunda Emin Değil
Karar alıcılar					
Ulusal Hükümet	Sağlık Bakanlığı, Tabipler Odası, Baro, Ulusal İnsan Hakları Kurumları	Bakan Komiteler Özel Sekreter Atanmış Temsilci	Vatandaşların refahı ve huzuru İnsan Hakları Yükümlülüklerinin yerine getirilmesi	(doldurun)	Konudan Kaçınıyor, Tavrı yok, Konuya hassas, Yorum yapmıyor
Yerel Sağlık kurulu	Hastane Kurul Sağlık işçi sendikaları	Ad Ad	Sağlık kurumunda politika ve davranış yönetimi	(doldurun)	Sorunu reddediyor, Tavrı yok
Diğer Bireyler	Hastaneye bağlıta bulunan	Temsilcinin adı	Hastanenin ünü	(doldurun)	Sorunu reddediyor
Başlıca Ulusal Örgütler					
STK'lar	İnsan Hakları izleme Örgütü/Uluslararası Af Örgütü, Ulusal STK'lar	Ülke şube yetkilileri	Toplumsal adalet İnsan Hakları	(doldurun)	Adaletsiz Tavrı yok
Medya	Ana Gazeteler, Televizyon programları	Gazetecilerin adları	Gerçekleri göster/ haberi kap	(doldurun)	Homofobik ancak dengeli
Dini kurumlar	Yerel dinî kurumlar – Müslüman/ Hristyan	Dinî liderler	Hastaneyi yönetiyor Ahlakî huzur	(doldurun)	Ret
Uluslararası Kurumlar					
	Avrupa Konseyi	Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi izliyor, Ziyaret Komiteleri	Demokratikleşme, ayrımcılıkla mücadele	(doldurun)	Üyelerin göz yumması kabul edilemez
	BM	Ekonomik ve Sosyal Konsey	Sağlık Hakkı	(doldurun)	Sağlık hakkının reddedilmesini destekleyemez

Bu metinde WaterAid's rehberliğinden faydalanılmıştır

www.wateraid.org/documents/plugin_documents/advocacy_sourcebook_2.pdf

Her savunuculuk konusunu ilgilendiren bütün olaylarda bu şemadaki bütün kutular doldurulmayacaktır. Şema, bir yerdeki paydaşların kimliği ve tavrını not etmek açısından önemli bir araçtır. Bu şema için çokça bilgi, uluslararası STK'lar ya da kurumların bir başka ülkede paralel düşüncelerini tekrarladıkları raporlar veya geçmişte politikacılar veya dinî liderlerin seslerini duyurdukları yerler (medya kaynakları, vb.) gibi ikincil kaynaklardan edinilebilir. Röportaj, odak grupları ya da anket gibi diğer teknikler paydaşından sorundaki pay ve pozisyonunu etkili şekilde açıklayabilir.

Ardından bilginin paydaş açısından ne denli önemli olduğunu gösteren bir tablo içerisine bilgi yerleştirilebilir (burada da travesti ve transseksüel sağlığı ile ilgili örnek mor renkle belirtilmiştir). Grubun farklı kaynakların konu üzerinde ne derece uzlaşıya vardığı -3 ilâ +3 arasında bir sayı işaretlenerek veya yuvarlak içine alınarak belirtilebilir. Aynı şekilde paydaşın savunulan konuya ne kadar önem verip etkide bulunduğu da Düşük (L), Orta (M) ve Yüksek (H) seviyeleriyle gösterilebilir.

Araç 7

Paydaş	Anlaşma	Önem	Etki
Doğrudan etkilenen			
Yerel	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Diğer	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Karar Alıcılar			
Ulusal	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Yerel	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Diğer	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Ana Örgüt			
STK	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Medya	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Dinî kurum	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Uluslararası Örgütler			
STK'lar	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
Kurumlar			
AGİT	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
AK	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H
BM	-3 -2 -1 0 +1 +2 +3	L M H	L M H

Bu metin WaterAid's'te bulunan rehberlikten faydalanmıştır

www.wateraid.org/documents/plugin_documents/advocacy_sourcebook_2.pdf

Bir grubun hakkında savunuculuk yaptığı konuyla ilişkili olarak paydaşların nerede konumlandıklarının genel olarak gözden geçirdikten sonra, bir sonraki adım çalışmak için hedef kişileri belirlemektir.

3.2 Savunuculuk Eylemleri İçin Hedefleri Belirleme

Savunuculuk konusuna bağlı olan paydaşları belirlemek, hangi kişilerin (güç sahipleri ve karar vericiler) hedeflenmesi gerektiğine dair bilgi sunar. Buna rağmen, genellikle gerçek kişilerin kim olduklarını, hangi kurumda (bakanlık vs.) olduklarını araştırmak gereklidir. Devlet kurumları ve politika yapıcılarla görüşürken konu hakkında gerçek etki yaratabilecek kişiyle iletişime geçmek son derece önemlidir.

LGBTT Savunuculuğu İçin Örnek Hedef Gruplar

Siyasetçiler (yerel, bölgesel, ulusal)
Şirketler ya da işadamları
Sivil toplum örgütleri
Cemiyetler
İnsan hakları örgütleri
Ulusal İnsan hakları kurumları
Dini gruplar/kurumlar
Siyasi partiler
İşçi örgütleri (sendikalar, vb.)
Akademisyenler/üniversiteler
Profesyoneller
Muhalefet liderleri
Uzmanlar
Medya
Bakanlık yetkilileri
Uluslararası kurum ve kuruluşlar
Diğer hükümetler
AB, AGİT, AK ve BM Kurum ve Kuruluşları
Kanaat önderleri

Savunuculuk hedeflerini birincil ve ikincil hedefler bağlamında düşünmek yararlı olacaktır. **Birincil hedefler**, bir konuyla alakalı politika ya da kuralı doğrudan değiştirme yetkisine sahip olan ya da bahsedilen karar verme sürecinde doğrudan söz sahibi olan kişilerdir. Bu kişileri bilgilendirmek ya da ikna etmek, savunuculuk stratejisinin merkezini oluşturmaktadır.

İkincil hedefler, birincil hedefler üzerine bir şekilde etki edebilen kişilerdir. Bu kişiler iş arkadaşları (örneğin Bakanlar Kurulu üyeleri), uluslararası kurumlardan kişiler (mesela Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi izleme komitesi, AGİT temsilcileri, vb.) medyadan kişiler vs. olabilirler. Bazı durumlarda savunuculuk çabalarınız sadece ikincil hedeflere yoğunlaşabilir çünkü birincil kaynaklar sizin kendilerine vermek isteyeceğiniz mesajlardan kendilerini uzak tutmak isteyebilirler. Savunuculuk eylemini LGBTT gruplarının sahip olmadıkları erişime sahip kişiler üzerine yönlendirmek daha stratejik olabilir.

Hedef kim olursa olsun, bir kişiye yaklaşmadan önce kendisiyle ilgili bilgi sahibi olmak son derece önemlidir. Bu kişinin önceki oy kullanım eğilimlerini, liberal ya da muhafazakar tutumlarını, özel ilgi alanlarını ya da daha önceden konunuzla alakalı verdikleri destekleri araştırın. Belirli hedefleri değerlendirirken, edinilen bilgiyi bir hedef bilgi tablosunda birleştirmek işe yarayacaktır. Bu gibi şemalar, yakın gelecekte başlanması planlanan çalışmayı haritalamak, belli kurumlardaki belirli kişilerle ilgili dosyalar hazırlamak ve zaman içerisinde bu kişilerin tavırlarının hangi değişimlere uğradığını tespit etmek için yararlı olacaktır. Sonuç olarak, aynı araç, 6. Adım'daki değerlendirme için de önemlidir.

Araç 8

1. Hedefin Adı ve Örgütü	2. Hedefin iletişim bilgileri	3. Hedefin savunulan konu hakkındaki bilinen hisleri	4. Bu hedefin nasıl etkileneceği	5. Hedefin karar verme süreçleri	6. Hedef kimi dinler?

3.3 Müttefikleri belirleme

Genellikle LGBTT örgütler ve yaptıkları çalışmalar halk tarafından geniş destek görmediği için, müttefik bulmak önemlidir. Bir konu ya da amaç için daha fazla mücadele eden insan demek, toplumun genelinin, medyanın ve politikacıların daha fazla dikkatini çekmek demektir. Müttefikler, çalışmanızı farklı düzeylerde destekleye hazır ve insan hakları savunuculuğu hedefi ve amacını mücadeleye değer bulan kişiler ya da örgütlerdir. Aynı müttefikler ya ellerinden geldiğince ilgili hedefe destek verirler ya da kapasiteleri veya kaynaklarının bir kısmını sunarlar.

Onları Nerede Bulabiliriz?

Müttefikler genelde kendi gündemleri için bir stratejik çıkar olduğundan size yardım ederler (mesela, ırk, din, yaş, cinsel yönelim vb gerekçelerle yapılan ayrımcılıkla kapsamlı bir şekilde mücadele etmek için bütün temsilci gruplardan oluşan bir koalisyon gerekir) ya da seçmen tabanlarıyla örtüşen insan hakları konuları olduğunu kabul ederler (örneğin, ebeveynlik, cinsiyet hakları, cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve hakları, HIV & AIDS, vb.). Diğer insan hakları STK'larının da LGBTT savunuculuğunun gerektiği insan hakları konuları hakkında bilinçlendirilmeleri gerekebilir. Bu hassasiyetin gelişmesi ve kişisel ya da örgütsel olarak yerleşmesinin zaman alacağını bilmesi gerekir.

- Topluluk içerisinde sizin halihazırda yapmakta olduğunuz işi kimler yapıyor?
- Ne yapıyorlar?
- Nasıl gidiyor?
- Hangi stratejileri etkin bulmuşlar?
- Onlarla işbirliği nasıl işe yarayabilir?
- Şu an ele almasalar da başka kim bu konuyla ilgilenebilir?

LGBTT savunuculuğuna dahil olan konuların bazıları ulusal anlamda potansiyel ortak STK'lar için sorun yaratabilir. Örneğin, kimlik konularındaki anlayış eksikliği ya da LGBTT bireyler hakkında basmakalıp düşüncelere dayalı fark edilmeyen ayrımcılık, daha derin bir diyalog ve işbirliğini engelleyebilir (Bu durumun her iki şekilde de ortaya çıkabileceğini unutmamak gerekir – LGBTT bireyler de cinsiyet, zihinsel engellilik, engellilik ya da etnik köken hakkında herhangi bir heteroseksüel gibi yanlış bilgilere sahip olabilir). Potansiyel müttefik ve koalisyon ortaklarına;

- 1) Her iki tarafın da yanlış bilgisi, bilgisizliği ve öğrenme ihtiyacı olduğunu bir nebze anlayarak ve
- 2) Savunuculuk eyleminde ortak çıkarlarınızın ne olduğuna dair tutarlı bir söylemle yaklaşmak önemlidir.

Savunuculuk bağlamında siz mesajlarınızı hedeflere veya hedeflerde yaygınlaştırırken, müttefikler beraber çalıştığınız kişilerdir.

Müttefikleri Tanıma

Müttefiklerinizle ilgi alanlarınız aynı mı?

1. Bu sorun kimin sorunu? İlgili konudan etkilenebilecek ne kadar çok grup listeleyebilirsiniz listeleyin. Sonra, bu grupların her biri için kendinize şu soruları sorun:
2. Yararlar nelerdir? Size yardım ederek ne kazanacaklar?
3. Riskler nelerdir? Neler kaybedebilirler?

Müttefiklerinizi Kullanma

Müttefiklerle işbirliği kamuoyuna ve siyasi topluluğa birleşik ve güçlü bir imaj sunar. Yani kamuoyu konunun insanların uzlaşmasını ve küçük farklılıklarını sorunu çözmek için bir kenara koymasını sağlayacak kadar önemli bir konu olduğunu anlar. Bu insanlara grubunuzun sadece mantıklı bir iş yaptığını göstermekle kalmaz, ayrıca şahsi menfaatleri için çalışmak yerine özveriyle çalıştığını işaret eder. Konuyla ilgili ne kadar çok müttefikten aynı talepler gündeme gelirse, sorunu görmezden gelmek de bir o kadar zorlaşır.

Öncelikle Hangi Müttefik İle İletişim Kurulmalıdır?

Bir grubun gücü, bu grubun hedeflerin gerçekleşmesi konusunda ne kadar etkili davranacağına bağlıdır. Bir proje ilerledikçe, özel uzmanlık gerekebilir(belki de hukukî beceriler ya da pazarlık becerileri). Bir müttefik gücü şemasının kullanılması, potansiyel müttefiklerin hangi güce sahip olduklarını ve hangi müttefiklerin daha yararlı olduğunun grup tarafından fark edilmesine yardımcı olabilir.

Aşağıdaki tablo müttefiklerin sahip olabileceği güç biçimlerini listeleyip açıklayarak örnekler sunmaktadır:

Araç 9 Güç biçimleri

Güç Biçimi	Mantık	Örnek
Üyeler: Grup kaç üyeye sahip?	Grup ne kadar çok üyeye sahip olursa, görmezden gelinmesi de o kadar zorlaşır.	Bir ayrımcılıkla mücadele mitingine katılan 500 kişilik bir grup.
Para:Savunduğunuz konuya bağışta bulunacaklar mı?	Grubun amaçlarını gerçekleştirmek için bağışlanan para ve diğer kaynaklar her zaman kabul edilir.	İşyerinde ayrımcılıkla mücadeleyi destekledikleri için bir yerel işçi sendikası bağışta bulunur.
Güvenilirlik: Size özel bir güvenilirlik sunuyorlar mı?	Ülkede güçlü bir pozitif tanınmaya sahip bir grup, davanızın güvenilirlik kazanmasını sağlar.	Saygı duyulan bir politikacı hoşgörüsüzlük, nefret suçları ve nefret söylemi hakkında konuşma yapar.
Çekicilik: Özel bir çekicilikleri var mı?	Bazı gruplar evrensel bir çekiciliğe sahiptir ve örgütünüz onlarla iletişim halindeyse, bu durum mücadeleniz için size yardımcı olur.	Ülke çapında kabul görmüş bir ünlü ya da sporcu.
Ağ: geniş ve örgütlü bir ağın parçası mısınız?	Kendi ağında birçok başka grubun olduğu gruplar finansal kaynaklar, güvenilirlik ve biraz da olsa siyasi güce sahiptirler.	Sendikalar, ulusal STK'lar.
Ün: Sertlik konusunda bir ünleri var mıdır?	Sertlik konusunda ünü olan gruplar muhaliflerin cesaretini kırabilir.	Yerel kolluk kuvvetleri sendikası, güçlendirilmiş güvenlik konusundaki politika değişikliklerini destekleyeceklerini söylüyor.
Beceriler: Özel becerileri var mıdır?	Bir müttefik gruba teknik, iş ya da hukukî beceri katabilir.	Avukat dernekleri ücretsiz hukukî destek sunmaktadır.
Haber Değeri: Özel bir haber değerleri var mı?	Bazı grupların medyada ünleri ya da bağlantıları olduğu için haber değeri taşırlar. Sizin tarafınızda olurlarsa, davanız ile ilgili pozitif medya dikkati çekilebilir.	Çocuk hakları ya da insan hakları için çalışan ve önceki savunuculuk çalışmaları dolayısıyla verimli olduğu bilinen, geniş bir siyasi ya da toplumsal desteğe sahip bir aktivist grup.

Müttefikleri Tanıma

Aşağıdaki tabloyu doldurmak müttefiklerin kim olduğu, konuyla ilgili ne yaptıkları veya yapabilecekleri konusunda size yardımcı olacaktır.

Araç 10

Müttefik kaynakları	Potansiyel Müttefikler	Ne yapıyorlar? (veya konuyla ilgili ne yapabilirler?)
Topluluk içerisinde bu sorun üzerinde halihazırda kimler çalışıyor?		
Genel bilgi kaynaklarına dayanarak diğer muhtemel müttefikler?		
Hukukçular?		
İnsan Hakları Topluluğu?		
Azınlık Hakları?		
Cinsel Haklar?		
Demokratikleşme?		

Bu metin Topluluk Araç Kutusu'nda bulunan rehberlikten faydalanmıştır: <http://ctb.ku.edu/en/tablecontents/index.htm>

Potansiyel müttefiklerin riskleri ve faydaları alıştırması

Bu tablo, LGBTT bireylerin taleplerini desteklemeyi düşünürken her potansiyel müttefiğin karşılaşılabileceği risk ve faydaları anlamak açısından örgütlere yardımcı olacaktır. Potansiyel müttefiklerin sizin safinıza katılmalarını talep ederken bunları bilmek son derece önemlidir.

Araç 11

Kendinize Sorun	Örnekler	Faydalar nelerdir? – Kazanırsanız onlar ne yarar elde edecek?	Riskler nelerdir? Onlar ne kaybedebilir?
Bu kimin sorunu?			

Bu metin Topluluk Araç Kutusu'nda bulunan rehberlikten faydalanmıştır: <http://ctb.ku.edu/en/tablecontents/index.htm>

Vaka Çalışması 1

Gökkuşığı Evi, Rusya

Bu vaka çalışması müttefiklerin gücünü ve ortaklık kurmanın değerini göstermektedir. Aktivist ve örgütlerin kendi savunuculuk stratejilerini sadece kendi beceri ve yeteneklerine dayanarak oluşturmak zorunda olmadıklarını, aynı zamanda diğerlerinin uzmanlığına dayanarak veya bundan faydalanarak geliştirebileceklerini vurgulamaktadır. Bu vaka uluslararası açıdan çok bilinen bir vaka olduysa da, Gökkuşığı Evi'nin lideri kendi memleketi Tyumen'den hemen hemen hiç ayrılmamıştır.

2006'da, Rusya'nın kuzeydoğusunda bir şehir olan Tyumen'de bir aktivist, bir LGBTT örgütü olan Gökkuşığı Evi'ni STK olarak kaydını yapmaya karar verdi. Bütün yasal gereklilikleri yerine getirerek evraklarını teslim ettikten sonra, aşağıdaki gerekçelerle yerel yöneticilerden başvurusunun reddiyle ilgili bir açıklama gelmiştir:

“Örgütün amaçları geleneksel olmayan cinsel yönelime sahip kişilerin hak ve özgürlüklerini korumaya yöneliktir. Tüzükte belirtilen hedefler, örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesine yöneliktir; dolayısıyla bunun başarılması geleneksel olmayan cinsel yönelimin propagandası anlamına gelmektedir. Örgütün geleneksel olmayan cinsel yönelim propagandasıyla ilişkili faaliyeti, aşağıdaki durumlar sebebiyle Rus toplumu ve Rus evleti'nin güvenliğine zarar verebilir:

- toplumun manevi değerlerinin zarar görmesi
- Rusya Federasyonu'nun nüfusunun azalmasından dolayı egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün zarar görmesi.

Bahsi geçen ret ile açık şekilde dernek kurma hakkı ihlal edilmiştir.

Aktivist, Rus LGBTT ağı ile iletişime geçti ve ağ kendisini STK'lara yasal destek sunan Agora adındaki insan hakları örgütüne yönlendirdi. Yetkililer itiraz ve argümanlar karşısında cevap vermedikleri için, Agora ve Gökkuşığı Evi, konuyu mahkemelere götürüp stratejik dava açmayı (bkz. 5. Adım, Beceri 7) ve bunu uluslararası baskı ile birleştirmeyi seçti. Şu anda dava, ilgili ulusal mahkemelerde başarısız olduğu için Avrupa İnsan Hakları mahkemesinde görülmektedir.

Yetkililerle yapılan bütün yazışmaların düzgün bir şekilde belgelenmesi ve İngilizce'ye çevrilmesi sonrası, bu evraklar ILGA-Europe ve Moskova Helsinki Grubu aracılığı ile Avrupa Konseyi (Parlamenteler Meclisi izleme komitesi ve Rusya ile ilgilenen sekreterlik), AGİT ve Avrupa Birliği'ne iletilmiştir. Aktivist, Moskova'da Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg ile buluşarak davanın detaylarını kendisine aktarmıştır.

Bütün bu adımların sonucu olarak, Gökkuşak Evi'nin davası Rusya'ya ilgili uluslararası insan hakları belgelerinde hakkında en çok bahsedilen olay haline geldi ve konu Rus yetkililer ve uluslararası kurumların yaptıkları toplantılarda birçok kere gündeme geldi.

Örgüt henüz resmi şekilde kaydını yaptıramamıştır ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararını beklemektedir. Ancak bugüne dek dernek kurma özgürlüğü konusundaki bu adımları, 2009'un başında Saint Petersburg'da açıkça LGBTT savunuculuğu yapan bir örgütün kaydını yaptırabilmesine yardımcı olmuştur. Bu durum, yakın gelecekte daha fazla örgütün resmi kaydını yaptırmasının yolunu açabilecektir.

Bu metin, ILGA-Europe tarafından sağlanmıştır.

3.4 Muhalifleri Belirleme

Onlar kim, argümanları neler?

Bu el kitabının kendileri için yazıldığı ülkelerde lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transseksüel bireylerin insan haklarının kabul edilmesine karşı çıkan güçler, birçok önemli toplumsal kurumlarda mevcutlar ve son derece de güçlüler. Dini, milliyetçi veya muhafazakar muhalefetin genel argümanı LGBTT bireylerin toplumun birliğine zarar verebilecekleridir. Argümanları çoğu zaman, cinsel, ahlaki ve toplumsal açıdan neyin "doğal" olduğuyla ilgilidir. Gerçek anlamı belirsiz olan "kamu ahlakı" kavramı LGBTT bireylerin toplanma ve ifade özgürlüklerinin reddedilmesi amacıyla bölgede sıklıkla kullanılmaktadır.

Muhalefet Biçimleri

Karşılaşabileceğiniz birçok muhalefet biçimi vardır. Bazen karşıtlarınız görünürdür. Bu karşıtlarla uğraşma daha kolay olabilir, çünkü pozisyonları açıkça ortadadır. Ancak bazen karşıtlarınız daha az görünürdür ve onlarla mücadele etmek zordur. Bu genellikle kişilerin sizin pozisyonunuza yaşıyor gibi görüldüğü ama daha sonra bu desteği kestikleri ve hatta karşı çıktıkları (örneğin hükümetler) durumlarda geçerli olabilmektedir. Karşıtlarınızı basitçe belirlemenin yanında, karşılaştığınız muhalefetin biçimi ve seviyesini anlamak konusunda becerili olmak gereklidir. Siz kazandığınızda onların neyi kaybedeceğini analiz etmek önemlidir.

Başarı şansınızı artırmak için, kampanyanıza başlamadan muhaliflerinizi belirlemenizin iki önemli sebebi vardır:

- **Karşılaşacağınız muhalefet ya da saldırının biçim ve seviyesini tahmin edebilirsiniz**
- **Kaynaklarınızı etkin şekilde karşıtlarınızı zayıflatmak veya atlatmak amacıyla yönlendirebilirsiniz.**

Aşağıdaki tabloyu doldurarak, savunuculuk kampanyanıza kimin karşı çıkacağını ve konuyla ne tür bağlantıları olduğunu tespit edebilirsiniz. Bu etkili savunuculuk stratejileri geliştirirken önemli bir adımdır.

Araç 12

Potansiyel Muhalif	Bundaki Çıkarları Nedir?	Muhalifnizin gücü	Muhalifnizin kullanabileceği potansiyel stratejiler

Bu metin Topluluk Araç Kutusu'nda bulunan rehberlikten faydalanmıştır:
<http://ctb.ku.edu/en/tablecontents/index.htm>

Muhalifnizin Gücünü Bilme

Karşıtlar kendilerine yönelik muhalefeti sarsmak amacıyla her türlü taktiği kullanabilirler. Onların taktiklerini bilmek ve ona göre hareket edebilmek önemlidir:

Saptırma – konuyu daha önemsiz bir yan konuya dönüştürebilir ya da konuyla ilgili sorumluluğu yetkisi olmayan bir yetkiliye devredebilirler.

Erteleme – muhalifiniz, aslında konuyla ilgili hiçbir şey yapılmazken, soruna eğildiğini düşünmenizi sağlayabilir. Örneğin, istediğiniz değişimi sağlamak amacıyla hiçbir yetkisi olmayan bir “çalışma komisyonu” kurulması.

Reddetme – muhalifiniz iddialarınızın ve önerdiğiniz çözüm önerilerinin geçersiz olduğunu söyleyebilir.

Değerini düşürme – muhalifiniz sorunun değerini minimize etmeye çalışabilir, değişim yaratacak kişi olarak meşruiyetinizi sorgulayabilir.

Kandırma – muhalifiniz açık şekilde, aslında hiçbir şey yapmazken, siz ve grubunuzun onların anlamlı eylemler gerçekleştirdiğini hissetmenizi sağlayabilir; konunuzla ilgili hiçbir zaman gerçekten düşünme ihtiyacı hissetmeyebilirler.

Bölme – muhalifiniz grubunuz içerisine anlaşmazlık tohumlarını ekebilir ve “böl ve yönet” stratejisini **kullanabilir** – örneğin, LGBTT hareketinin sadece erkeklerle ilgili kısmını tanıyabilir, vs.

Sindirme – muhalifiniz grubunuzu ya da konu hakkında tam bir fikre sahip olmayan kişileri iş ve hizmet teklifleri veya diğer yollarla pasifize edip yumuşatmaya çalışabilir.

Güvenilirliğini Yok Etme – muhalifiniz grubunuzun motivasyonu ya da yöntemleri ile ilgili şüphe yaratmaya çabalayabilir.

Yok Etme – muhalifiniz yasal, ekonomik ya da korkutma taktikleri ile dengeyi bozmaya veya grubunuzu yok etmeye çalışabilir.

Pazarlık – muhalifiniz çatışmayı önlemek için pazarlık önerebilir ve grubunuzla iki tarafı memnun edecek bir çözüm için çalışabilir.

Muhalefetle Nasıl Başa Çıkılır?

Aşağıda karşıtlarınızla mücadele edebilmek için bazı yararlı teknikler bulunmaktadır. Mümkünse bütün durumlarda müzakere/toplantı/telefon görüşmesi gibi faaliyetlerde izleme yapan birileri ya da tanıkların olması tavsiye edilir.

Önleme – muhalefeti önlemek için en iyi yollardan biri, ne yapacağınızı önceden planlamak ve potansiyel karşıtlarınızın size katılmasını ya da en azından aktif şekilde size karşı çıkmamasını sağlamaktır.

Muhalifinizin taktiklerini etiketlemek – taktikleri açıkça tespit edildiği sürece güç kaybederler.

Tartışmayı kendi kurallarınızla şekillendirin – konuyu grubunuzun bu konu hakkında nasıl düşündüğü üzerinden aktarın; her zaman savunma pozisyonunda olup sadece muhalifinizin argümanlarına cevap vermeyin.

Denge ve Yanıtma – muhalifinizin karşı saldırılarına çeşitli stratejilerle cevap vermelisiniz böylece hareketleriniz ile ilgili önceden tahmin etme ve hazırlanma zamanları olmayacaktır. Benzer şekilde, eğer muhalifinizi niyetinizi yanlış tahmin etme konusunda aldatabilirseniz, bu size muhalifinizin dengesini bozmanız konusunda bir avantaj sağlar.

Muhalifinizin güçlü noktasını zayıf noktası haline getirme – bu yöntem risklidir ve genellikle tavsiye edilmez. Buna rağmen, bir grup özellikle muhalifinizin gücünün sizinkinden kat be kat fazla olması durumunda bu yöntemin uygun olacağına karar verebilir – örneğin, devlete karşı. Genellikle, bu yöntem, muhalifinizin gerilimden dolayı zalimce karşı koymasına dek grubunuzun şiddet içermeyen stratejilerle mücadeleye devam etmesini içerir. Sonuç olarak insanlar grubunuza ve davanıza destek verip yanaşmaya başlayabilir. Daha önceden konuyla ilgilenmeyen ancak inancından dolayı bir grubun ağır şekilde bastırıldığını gören gözlemciler bu gruba yönelebilirler. Muhalifinizin genel destekçileri sizin şiddet içermeyen yöntemlerinize şiddetle karşılık verilmesini sorgulayabilir ve muhalifinizin genel motivasyonunu sorgulamaya başlayabilir.

Ne zaman müzakere edeceğini bil – birçok durumda muhalifinizle herhangi bir tartışmayı ortadan kaldırırken, mutlaka bir uzlaşma olacaktır. Grubunuzun böylesi bir müzakerenin mümkün olduğuna dair işaretlerin farkında olması gerekir. Bu işaretler çoğu zaman muhalifinizin açıklamalarında gizlidir.

Araç 13 Yapılan Aldatmanın Farkına Varmak

Dürüst olmayan aldatma	Üstesinden gelme yöntemi
Duygusal sözcükler kullanmak	Yapılan açıklamayı duygusal açıdan nötr sözcükler kullanarak tekrarlayın
"Herkes"e vurgu yapılan ancak sadece "bazıları"nın hedeflendiği açıklamalar yapmak	Açıklamayı "herkes"i kullanarak ve dolayısıyla yanlış olduğunu göstererek tekrarlayın
Seçilen örneklerle kanıt	Karşıt örneklerle vurgu yapın
Karşıtın argümanını çelişki ya da yanlış temsili ile genişletmek	Savunulan daha ılımlı pozisyonu yeniden tekrarlayın
Bir argümanın çürütülmesinden sofistike bir fomül kullanarak kaçmaya çalışmak	Formülü, geçersizliğini göstermek için analiz edin.
Başka bir soruya, bir yan konuya alakasız bir şekilde karşı çıkarak geçme	Konunun değişmesini reddedin ve gerçek sorunu yeniden vurgulayın
Tutarsız bir argümanla kanıtlama	Öneri ile iddia edilen kanıt arasındaki bağlantının açıklamasının yapılmasını isteyin

Bu metin, Robert H Thouless (1953)'in Düz ve Çarpık Düşünmek adlı kitabından alınmıştır (Straight and Crooked Thinking); Pan, New York

Vaka Çalışması 2

Letonya'daki nefret söyleminin izlenmesi

MOZAIKA, Letonya

"Letonya'da Homofobik Söylem: Politikacıları İzlemek" Proje Raporu– Letonya'da Homofobik Söylem: Politikacıları İzlemek, Şubat 2007

Bu vaka çalışması, enerjinizi muhalefetin LGBTT bireylerin insan haklarının önemsiz kılınması için nasıl çaba harcadığına yoğunlaştırmanın karmaşıklığını ama aynı zamanda önemini göstermektedir.

MOSAİKA'ya göre, bu projenin uygulandığı esnada, Letonya'daki hoşgörüsüzlük havası onu Avrupa'nın en homofobik ülkelerinden biri yapmıştı. İzleme aracı, grubun homofobik söylemin çeşitli boyutlarını belirlemesine yardımcı olmuştur. Bu çalışma aynı zamanda grubun, homofobik söylem LGBTT bireyler ve diğer azınlıkları hedef aldığı anda, nefret söylemi ve onunla nasıl mücadele edileceği konusunda saygılı ama iddialı bir diyalogu Letonya içinde ve dışında oluşturmalarına vesile olmuştur.

Bir metodoloji belirlemek ve onu inşa etmek, uygulamak noktasında zaman ve enerji harcanmasına sebep olmuştur. Savunuculuk hedefini belirledikten sonra – belirlenen bir zaman dilimi içerisinde politikacılar tarafından kullanılan homofobik söylemi kayda geçirmek – grup kendi kavramlarını tanımlamak durumunda kalmıştır - politikacı kimdir, nefret söylemi nedir, kurnazca gizlense de aynı şekilde zarar verici ifadeler karşısında ne yapmalı, vb. Önceden bir örneği inceledikten sonra, yapılacak araştırma döneminde sıkı sıkıya bağlı kalacakları bir sözlükçe oluşturdular. Bazı kategoriler, politikacıların argümanlarıyla ilgili daha fazla öngörü kazanıldığı için birleştirildi ya da alt bölümlere ayrıldı; ancak süreç içerisinde ana kategori başlıkları aynı kaldı.

Seçilen zaman dilimi -yasaklanan- 2005 ve 2006 Onur Yürüyüşleri'ne ve Parlamento'daki belirli mevzuatla ilgili gelişmelere (Aralık 2005'te Letonya Anayasası'nda yapılan değişiklikler ile Mayıs

2006'da İş Kanunu'nda yapılacak değişiklikler ile ilgili tartışmalar dahil olmak üzere) odaklanacak şekilde Haziran 2005 ilâ Temmuz 2006 dönemiydi. İş yükünü hafifletmek için zaman diliminin sınırlandırılması önemliydi.

Dahası, ne kadar izleme çalışması yapılabileceği konusunda gerçekçi olmak için, veri kaynaklarının sınırını tanımlamak da önemliydi. Çalışmaya parlamento genel kurul tutanakları, resmi açıklamalar ve siyasetçiler tarafından yapılan basın duyuruları, yedi gazete ve bazı televizyon tartışmaları, konferanslar ile websiteleri dahil edildi. Üç veri toplama yöntemi uygulandı – parlamento için internet kaynakları, ücretli özel medya arama motorları ve üyelikler ile gazete arşivleri ve üçüncü olarak daha az resmi konferans, websiteleri ve TV tartışmalarının gözlemlenmesi (niceliksel analiz açısından sorun yarattı ancak bağlamsal detay katkısında bulundu).

Nihai rapor yazılarak ortaklar, politikacılar, insan hakları STK'ları, uluslararası ortaklar ve kurumlara dağıtıldı. Bu çalışmanın hedefi politikacılar tarafından yapılan homofobik söylemin genişliğini kaydetmekti. Süreç grup açısından öğrenme ve sonraki stratejik savunuculuk eylemleri için belgesel kanıt sunması açısından önemliydi.

Raporun tamamı ve eklerine aşağıdaki adresten erişilebilir:

www.ilgaeurope.org/home/what_we_do/ilga_europe_as_a_funder/completed_projects/homophobic_hate_speech_in_latvia_monitoring_the_decision_makers

3.5 Koalisyon Kurma

Savunuculuk çalışması yapan kişiler ya da örgütlerden oluşan bir koalisyon, kişilerin tek başlarına yaptıkları çalışmalardan daha çok etki uyandırır. Buna rağmen, koalisyonların geliştirilmesi ve korunması zaman ve enerji gerektirir çünkü diğer insanlarla güven ilişkisinin kurulmasına bağlıdır ve bütün tarafların sürekli biçimde bilgilendirilmesi ve dahil edilmesi gerekir.

Diğer örgütlerle işbirliği içerisinde çalışmak, her grubun genel bir amaç için çalışırken aynı zamanda kendi özel uzmanlık alanında çalışmaya devam etmesine izin verir. İttifak ya da koalisyon kurmayı düşünürken kendinizi nasıl konumlandığınız önemlidir. Bu ittifakınızdaki ihtiyaç ve talepleri nasıl dikkate aldığınız anlamına gelir – hedef önemlidir. İlişkiler kurmak ve devam ettirmek yapılan çalışmanın kendisidir. Böylesi bir koalisyonun sonuçları son derece güçlü olabilir çünkü birden fazla örgütün kaynakları konuyla ilgili sonuca etkin şekilde ulaşmayı beraberinde getirir. Bir konu koalisyonun paylaşılan ve üzerinde uzlaşılan dili üzerinden oluşturulmuşsa, dış hedefler dile getirilen sorunları kolay bir şekilde reddedemezler.

Koalisyonlar kısa vadeli ya da uzun vadeli ve resmi veya gayri resmi olabilirler. Örneğin, bir konuyu gündeme taşımak ve dilekçeler için imza toplamak amacıyla toplantılar, konferanslar ve atölyelerden

kısa vadede faydalanabilirler. Alternatif olarak, örneğin bir mevzuat değişikliği için yıllar içerisinde kampanyalar ya da eylemler örgütlenebilir. Her iki durumda da, koalisyonları kurarken aşağıdaki noktalar önemlidir:

1. Üyeler kendilerini ortak bir çıkar için bir araya getiren konuyu tasarlamalıdır.
2. Üyeler birbirlerine güvenmeli ve ortak konularla ve/veya amaçlarla ilgili akranlarının güvenilir bağlılıkları olduğuna inanmalıdır.
3. Koalisyon, kolektif üyeleri arasındaki dil, eğilim, taktik, kültür, ideoloji vb. farklılıkları yönetebilecek bir mekanizmaya sahip olmalıdır (özellikle de ülkeler arası koalisyonlarda).
4. Katılım ve sonucunda yararlanmaya yönelik ortak niyet.

Ağlar ve koalisyonlar birbirlerinden farklıdır; bir ağ benzer çıkarları ya da hassasiyetleri olan ve karşılıklı destek ve yardım için gayriresmi bir iletişim içerisinde kalan insanların oluşturduğu geniş bir gruptur. LGBTT örgütleri için, ağların daha çok bir bilgi paylaşımı fonksiyonu vardır ve koalisyonlara dahil olunan platform olarak faaliyet gösterebilirler.

Bu el kitabının esasen hedeflediği yedi ülkede, diğer insan hakları örgütleriyle köprüler kurmak bazen zor olmuştur. Bunun, farklılaşan savunuculuk öncelikleri, kısıtlı kaynaklar, anlayış ya da LGBTT bireylere yönelik insan hakları ihlallerinin kabulünün eksikliği gibi birçok faktör sebep olmuştur. Dolayısıyla, bu sektöre yönelik mesajların yönlendirilmesi, örgütsel kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılmalıdır.

Savunucuların insan hakları çevresindeki müttefiklere dikkatli şekilde mesajlarını sunmaları gerekmektedir. Verilen mesajların, söylemi genişleten ve onların durumlarına – ırk, yaş, engellilik, vb. - veya konularına – işkencenin engellenmesi, stratejik davalar, insan hakları izleme ya da eğitimi - yönelik anlayışınızı ortaya koyan bir dil ile formüle edilmesi gerekmektedir. Potansiyel ittifak içerisinde yer alan insanları haritalarken, onların tam olarak ne istediklerini ve kendi gündeminizin onlarınkiyle ne derece örtüştüğünü keşfetmeniz gerekir. Kendi gündeminizi onların koşulları ya da kavramları üzerinden yapılandırmak, onların perspektifinden neden sizinle belirli konularda ittifak kurmaları gerektiğini görmenizi sağlar. Bu durum, koalisyonunuzun yararları veya sınırları ile ilgili gerçekçi beklentilerinizi ortaya çıkarır.

Koalisyon kurmak için sebepler

DIANET Güneydoğu Avrupa'da Etkileşim, Savunuculuk, Ağ Kurma ve Kapasite Geliştirme: STK'lar için Bir Rehber: Güneydoğu Avrupa'da Azınlık Hakları Savunuculuğu, 2007, King Baudouin Vakfı

1. Amaçlarınıza ulaşmanız için geniş şekilde destek sağlar.
2. Savunuculuk eyleminin kamuoyunda görünürlüğünü artırır ve bahsedilen konunun kamuoyu nezdindeki profilini yükseltir.

3. Birçok örgüt tarafından başlatılan bir inisiyatifi görmezden gelmek daha zordur.
4. Erişilebilen bilgi havuzu genişler.
5. Aynı işin farklı kişiler tarafından yapılması önlenmiş olur.
6. Savunuculuk mesajı, bireysel inisiyatiflerdekinden daha çok duyulur.
7. Toplumda gelişen herhangi bir acil durumda, bir koalisyon daha hızlı ve etkin şekilde çalışır.
8. Siyasi açıdan hassas konularla ilgili savunuculuk yaparken, tek tek örgütler koalisyonlar içerisinde güvenli alan bulurlar.
9. Koalisyon kurmak, bir topluluk içerisinde, tek tek örgütlerin tartışmalı konular hakkında savunuculuk yaparken olduğundan daha kolay şekilde uzlaşi sağlanmasına yarayabilir (daha fazla kullanıcı, gönüllü, aktivist ve örgüt destekleyici sayısı).
10. Bir koalisyon daha geniş bir topluluğu veya daha geniş bir coğrafyayı kapsayabilir.
11. Bağışta bulunan kuruluşlar bazen bireysel çabalardansa, kolektif çalışmalarını destekleyemeyi tercih ederler.

Koalisyon kurmaya karşı sebepler

1. Amaç ile ilgili anlaşmaya varmak zor olabilir.
2. Başarıyla ilgili kimin gündeme geleceği zaferin kendisinden daha önemliyse, uygun olmayabilir.
3. Üyeler arasında uzlaşmaya varmak zordur ve yavaş bir süreçtir.
4. Koalisyon üyelerinin imajları sorgulandığında koalisyonlar zayıflar.
5. Koalisyon kurma süreci bazı üyeler tarafından hakimiyet kurmaya ve demokratik olmayan karar verme süreçlerine tekabül edebilir.
6. Koalisyon aktivitelerinin bazı koşulları küçük örgütlerin kendi genel faaliyetlerini ihmal etmeleri ve özerkliklerini kaybetmeleri ile sonuçlanabilir.
7. Fonlama, fonu kimin bulduğu, fonların nasıl harcandığı, fonları kimin yönettiği, vb. konularda yanlış anlaşılmalara ortaya çıkabilir.

Vaka Çalışması 3

Moldova'da Koalisyon Oluşturma

Moldovalı LGBTT örgütü GenderDoc-M, 2007 ve 2008 yıllarında koalisyon oluşturmakla ilgili önemli bir ders edindiklerini belirtmektedir. Ayrımcılıkla mücadele yasa tasarısına cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ifadelerinin eklenmesini güvence altına alma çalışmalarında, koalisyon ortakları ile çalışmanın ne denli önemli olduğunu fark ettiler.

Ayrımcılıkla Mücadele Koalisyonu, ayrımcılıkla mücadele mevzuatının 2004 – 2008 Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı'na (bkz. 5. Adımdaki ulusal ve uluslararası kurumlarla yönelik lobicilik ile ilgili vaka çalışması 7) dahil edilmesi sonrası gençlik, Roma ve LGBTT arkaplanına sahip sekiz insan hakları örgütünün bir araya gelmesiyle kurulan bir ortaklıktır. GenderDoc-M, koalisyonun yasanın nasıl şekillendirilmesi gerektiğiyle ilgili faaliyetlerini yürütürken bütün katılımcılara genel kamuoyu ve devlet kurumlarına erişimde kolaylık sağladığını fark etmiştir.

Ancak, GenderDoc-M koalisyonun çalışmalarını 2007'de koordine ederken, toplumun dinî ve radikal milliyetçi unsurlarından ayrımcılık karşıtı yasaya yönelik dirençte ciddi bir artış görülmüştür. Bazı dinî gruplar arkalarına bazı devlet kurumlarının desteğini de alarak, Eylem Planı'nda taahhüt edilmiş olsa da yeni yasadaki vazgeçilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu gruplar, son derece net bir düşmanca dil kullanarak, eşcinsellerin kendi gündemlerini ulusal seviyede gerçekleştirmek için başka yapıların arkasına sığındıklarını ilan ettiler. Bu atmosfer içerisinde, koalisyonun yapmakta olduğu çalışma muhalefetin homofobik söylemi tarafından tehdit edilmeye başladı ve bu durum sivil toplum içerisinde bir nevi kutuplaşmaya sebep oldu.

2008'de, koalisyondaki ortaklardan bir tanesi olan Moldova Ulusal Gençlik Konseyi koordinasyon görevini üstlendi. Ortam sakinleşti. GenderDoc-M'in bu olay sonrası çıkardığı ders, LGBTT bireylere yönelik düşmanca bir ortamın olduğu durumlarda, stratejik olarak LGBTT bireylere yönelik ilerleme için gerçekleştirilen kampanyalarda lider rolünü üstlenmektense, destekçi rolünde olmak daha mantıklıdır.

3.6 Uluslararası STK'lar ile çalışmak

Çalışmanın çoğunluğu yerel ya da ulusal düzeyde gerçekleştirilecek olsa da, uluslararası örgütlerle güçlü bağlar kurmak ve bu bağları korumak herhangi bir savunuculuk stratejisinin önemli bir parçasıdır. ILGA-Europe, COC-Hollanda, ARC International, RFSL-İsveç ve diğerleri gibi LGBTT örgütleri bilgi kaynakları, fonlar ve politika yapıcılara erişim konusunda yardımcı olabilirler. Bu örgütler aynı zamanda, diğer ülkelerdeki örgütlerin kendi kampanyalarını nasıl yönettiklerini bilmektedirler ve savunuculuk stratejileri içerisinde konulara ve hedeflere hangi yollarla yaklaşılacağı konusunda tavsiyelerde bulunabilirler.

Buna ek olarak, bazı uluslararası insan hakları STK'ları (Uluslararası Af örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu, Uluslararası Hukukçular Komisyonu)⁸ kendi çalışma kapsamı içerisine LGBTT bireylerin haklarını da dahil etmişlerdir. Bu durum, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konularının geniş kitlelerde insan hakları söylemine dahil edilmesinin ne denli meşru olduğunu göstermektedir.

Başlıca ulusal ve uluslararası STK'lar, yerel, bölgesel ve uluslararası LGBTT grupları ve bağımsız aktivistlerle birlikte, insan hakları toplumunun birçok kesimini birleştiren bir ağ kurmuşlardır. Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konulu ilk BM Genel Kurul Bildirgesi ve Kararını çıkaran, bu koordinasyon halindeki çabadır (18 Aralık 2008'deki oylama öncesindeki haftalarca süren yoğun lobicilik). Avrupa bağlamında, Mal ve Hizmetler Direktifi (2008)⁹ nin şekillendirilmesindeki gelişme ise, ulusal LGBTT örgütleri ile ILGA-Europe arasında kurulan güçlü koalisyonlar ve korunan kusursuz iletişimin ürünüdür.

Avrupa Konseyi, AGİT ve AB'nin LGBTT bireylerin İnsan hakları gibi "zor" toplumsal konular çevresinde dikkate aldığı karmaşık siyasi yansımalar mevcuttur. Sıklıkla, bu kurum ve komiteler üzerinden iddianızın gündeme taşınmasının neden bu kadar zor olduğunu merak edebilirsiniz– ve bu siyasi denge ve karmaşık usul ortamını anlayan, yorumlayabilen ve çalışma yürütebilen müttefikler bulmak son derece önemlidir¹⁰. Uluslararası LGBTT STK'ları da belirli bilginin zamanlı bir şekilde ülkenizle ilgili masa ya da kişiye ulaşması süreci hakkında çok fazla bilgiye sahiptir.

Uluslararası STK'lar ile çalışmanın çok değerli bir boyutu da, hükümetleri yasalarını değiştirmek konusunda ikna etmek için doğru siyasi manevraları nasıl kullanacağını iyi bilmesidir. Aşağıdaki noktalar bu çalışmanın temel unsurlarını ifade etmektedir:

- ILGA-Europe, avukat ve uzman hukukçuların yardımıyla, Avrupa mevzuatını, bahsi geçen yedi ülkenin insan haklarıyla ilgili olarak yükümlülüklerini hatırlatmak noktasında yetkin bir şekilde konuşabilmesini sağlayacak şekilde analiz etmiştir.
- Mevcut insan hakları ve AB, AK, AGİT ve BM'nin katılım izleme süreçlerinin bilgisine sahip olarak, etkili lobicilik kampanyaları yürütülebilir.

⁸Örneğin, Uluslararası Af Örgütü 2008 İnsan Hakları raporları

www.amnesty.org/en/library/asset/POL10/001/2008/en/d7c5dcf0-aadd-4eba-908010c216523e3a/pol100012008_eng.pdf,
ve Uluslararası Hukukçular Komisyonu: Uygulayıcılar için Rehber No:4 – Cinsel Yönelim, Cinsiyet Kimliği ve Uluslararası İnsan Hakları Hukuku
www.icj.org/dwn/database/PractitionersGuideonSOGI.pdf

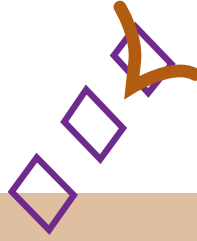
⁹Yeni AB Mal ve Hizmetler Direktifi için Hedef Eşitlik

www.ilgaeurope.org/europe/publications/magazine_destination_equality/2008/eu_debates_new_anti_discrimination_directive_autum_2008

¹⁰İnsan Hakları Komiseri'nin

DHLGBT çalışmalarına sunmuş olduğu katkı, Avrupa Konseyi ile güncel lobicilik çalışmaları ve Yüksek Komiser'den alıntılar.
www.coe.int/t/e/legal_affairs/legal_cooperation/steering_committees/cdcj/Documents/2009/Communication%20DH%20%20_2009_%207%20E.pdf

- Avrupa Parlamentosu'ndan destekleyici vekiller ile iyi ilişkiler kurarak, ILGA-Europe ayrımcı yasalara sahip ülkelerle ilgili alınan kararlara erişebilmektedir.
- Kurumların insan haklarını izleme yollarını anlayarak ve yıllık izleme raporlarına ayrımcı yasalar ve tavırları eklemeleri konusunda onları ikna ederek, LGBTT iddiaları ulusal fikrin dışında meşrulaştırılmakta ve uluslararası standartlar içine dahil edilmektedir¹¹.

Değerlendirme Aracı 3

Paydaş Haritalaması	Puan (1-5)
1 Hedef ve paydaş arasındaki farkı anladınız mı?	
2 Konunuzla ilgili paydaşların alakasını görebiliyor musunuz?	
3 Konunuzla ilgili tavırları hakkında net fikre sahip misiniz?	
4 Sorunu çözüme kavuşturma hakkındaki etkileri sizin için net mi (güçleri)?	
5 Birincil hedeflere erişiminiz nasıl?	
6 İkincil hedeflerden nasıl yararlanabilirsiniz?	
7 Sorunuzla ilgili tavırları hakkında net bilgiye sahip misiniz?	
8 Potansiyel müttefikler ve örgütlerin listesini çıkardınız.	
9 İttifakla ilgili yarar ve riskleri değerlendirdiniz.	
10 Muhaliflerinizi ve savunuculuk hedefiniz başarılı olursa neyi kaybedeceklerini belirlediniz.	
11 Muhaliflerinizin taktiklerini çalıştınız ve taktikleri ile başa çıkma yollarını düşündünüz.	

¹¹ Aşağıdaki linkte yakın zamanda Sırbistan'da kabul edilen ayrımcılıkla mücadele yasasına ilişkin bazı bilgiler ile ILGA-Europe'un bu süreçte tam zamanında attığı adımlar yer almaktadır: http://www.ilga-europe.org/europe/guide/country_by_country/serbia/the_serbian_anti_discrimination_law_is_adopted
Ortodoks Kilisesi'nin yaptığı müdahalelere ilişkin Sırp milletvekillerine gönderilen mektup: http://www.ilga-europe.org/europe/guide/country_by_country/serbia/joint_iglhrc_and_ie_letter_to_the_government_of_serbia

4.Adım Harekete Geçme

¹²Homofobik ve transfobik vakaları izleme ve belgeleme konusunda ILGA-Europe'un el kitabına şu adresten erişebilirsiniz: http://www.ilga-europe.org/home/publications/reports_and_other_materials ve http://www.ilga-europe.org/home/how_we_work/developing/resources_on_capacity_building_human_rights_documentation_tools

Adım 1
Hazırlanma

Adım 2
Tespit etme

Adım 3
Haritalama

Adım 4
Harekete
Geçme

Adım 5
Yöntem
Seçme

Adım 6
Değer-
lendirme

Savunuculuk çalışmalarında izleme ve belgelemenin merkezi önemini anlayın, bir savunuculuk eylem planı oluşturun, stratejik iletişimin ilkelerini anlayın, kişisel güvenlikle ilgili konuları dikkate alın.

Bu savunuculuk el kitabının 1. ilâ 3. adımları sizin konuları belirleme, hedefleri formüle etme ve paydaşları haritalamanız konusunda yardımcı oldu. Bu bölüm, izleme ve belgeleme ile başlayacak şekilde diğer becerileri tanımlamaktadır.

Beceri 1

¹³HURIDOCS izleme rehberliğine genel bir bakış: www.huridocs.org/tools

4.1 İzleme ve belgeleme

İzleme ve belgeleme¹², bütün ajanslar ve kurumlar için kabul edilebilir olacak savunuculuk çalışmalarınızda kullanabileceğiniz belli bir kalitedeki bilgiyi edinmenizi güvence altına almak için tasarlanmış uygulamalardır. Bilgi güvenilir, tutarlı ve gerçek olmalıdır. Bu noktalardan herhangi birinde bir sıkıntı olursa, yaptığınız çalışma sıkıntıya düşer. HURIDOCS (İnsan Hakları İzleme)¹³ gibi örgütler internet tabanlı el kitapları üretmiş, bu alanda kendi becerilerini geliştirmek isteyen insan hakları aktivistlerine eğitimler sunmaktadır.

İzleme

Genel anlamda, izleme belli bir süre içerisinde bir şeyin ilerlemesi ya da değişen eğilimlerine bakmak ve daha sonraki bir karşılaştırma için kayıt tutmak demektir. Bu el kitabı bağlamında ele alındığında, basını, müttefiklerin eylemlerini, kurumlar ya da bakanlıklarla iletişimi izleyebilir ve edinilen bilgileri

bir kütüphane gibi saklayabilirsiniz. İzleme, değerlendirme süreçleriyle ilişki içinde, savunucuların dahil oldukları süreçler üzerinde periyodik şekilde gözlem yapma ve ileride savunuculuk çalışmasını güçlendirmek ya da geliştirmek için bilgiyi kullanmak amacıyla kaydetmektir.

İnsan hakları açısından “izleme” daha belirli bir anlam kazanır: İzleme **insan hakları korumasını geliştirmek için bilginin aktif şekilde toplanması, doğrulanması ve acil kullanımı demektir**¹⁴.

İnsan hakları izleme devletin kendi uluslararası yükümlülüklerini standartlar ya da ulusal seviyede mevzuat haline nasıl dönüştürüldüğü ile ilgilidir. Aynı yöntem, bu standartların ne kadar iyi şekilde uygulandığıyla da ilgilidir. İzleme örgütün kendisi, politikası ve pozisyon belgeleri için **kanıt temelli veri** ve arka plan bilgisi sunduğu gibi kamuoyu, medya ve politika yapıcılarla iletişim için temel bilgiyi sunar.

Durumları ya da vakaları belgelerken öncelikli kriterler bilginin gerçeklere dayalı, inanılır ve güvenilir olmasıdır.

Belgeleme

Burada “Belgeleme” terimi herhangi bir tür kayıt veya etkinliklerin, durumların, konuşmaların, söylemlerin, vb. kaydı anlamına gelmektedir.

Belgeleme, aşağıda sıralanan birçok faaliyeti içeren bir süreçtir:

- Hangi bilginin gerektiğine karar vermek ve onu elde etmek için araçlar yaratmak
- Keşfedilen bilgiyi kaydetmek, toplamak ve saklamak
- Belgeleri güvenlik ve erişilebilirliği güvence altına almak için organize etmek
- Bilgiye ihtiyacı olan kişilere belgeleri vermek.

İnsan hakları perspektifinden bakıldığında , belgeleme gerçekleri araştırma misyonu, araştırma ya da bir savunuculuk eylemi gibi bir kaydın sonucu ya da meyvesidir.

Örneğin, Onur Yürüyüşü ya da barışçıl protestolar gibi bir LGBTT etkinliğini belgelemek, etkinliğin fotoğraf ya da videosunu çekmek, günün etkinliklerini yazmak, yaşanan olayları ve herhangi birinci el bilgiyi kaydetmek, konuşmaları ve onlara verilen cevapları kaydetmek, polisin ya da devlet yetkililerinin eylemleri ya da eylemsizliklerini kaydetmek, insan hakları ya da uluslararası kurumlardan gözlemcileri listelemeyi, vb. gerektirir. Bu taslak veri daha sonra bir rapor ya da bir döküman olarak birleştirilir ve bir yerde saklanır. Son olarak, toplanan veri yazılıp belirli bir dinleyici ya da okuyucu kitlesine sunulur.

Bir belge metin halinde olan veya olmayan (görsel veya işitsel), basılı olan ya da olmayan bilgiler içerir. Röportajlar ve anketler kişilerin akıllarında olan bilginin kullanılmasını sağlar. Bunlara **birincil**

¹⁴Profesyonel Eğitim Dizisi No. 7 İnsan Hakları İzleme üzerine Eğitim El Kitabı:

<http://www.ohchr.org/Documents/Publications/training7Introen.pdf>

belge denir. Bir hak ihlali ya da insan hakları durumu hakkında doğrudan bilgi sahibi olan kişilere birinci el bilgi kaynağı denir – mağdurlar, failler ya da olayın tanıkları olabilir. Birincil belgelerin karakteristiği kaynak dilde sunulmuş olmasıdır – yeminli ifade, gerçek konuşma tutanakları, mektuplar, elle çizilmiş haritalar, kağıda yazılı notlar ya da diğer özgün belgeler olabilir.

İkincil belgeler birincil kaynaklara dayanılarak üretilmiş belgelerdir. Uluslararası İnsan Hakları İzleme Örgütü, Uluslararası Af Örgütü gibi Uluslararası STK'ların ülke raporlarında ya da AK, AGİT gibi bölgesel kurumların gözlem metinlerinde birincil bilginin kullanılması onları ikincil belgeler ya da ikincil kaynaklar olarak belirler. Bir makale yazan gazetecide olduğu gibi, bu belgeler (raporlar, vb.) birinci el bilginin gerçekçi ve güvenilir bir şekilde raporlanmasına bağlıdır.

Diğer Kaynaklar

İnsan Hakları Hukuku Kaynakları'nın İnsan Hakları İzleme başlıklı bölümünden son derece yararlı bir özet kaynak: <http://beta.austlii.edu.au/au/other/HRLRes/2001/16/>

İnsan Hakları ihlallerini belgeleme ve kanıt temelli savunuculuk üzerine ILGA-Europe eğitim materyalleri: http://www.ilga-europe.org/home/how_we_work/developing/resources_on_capacity_building/human_rights_documentation_tools

Vaka Çalışması 4

Çalışırken İzleme ve Belgeleme

LEGEBITRA, Slovenya “Seferber Et!” (Activate!) Projesi – LGBTT İnsan Hakları İzleme Belgesi: Rapor – Slovenya’da LGBTT bireylere yönelik ayrımcılık ve hak ihlallerinin Kasım 2007 - Kasım 2008 döneminde araştırılması, izlenmesi ve kaydedilmesi.

Bu vaka çalışması, Legebitra’nın örgütsel gelişmesi ile birlikte topluluğun haklarının ne zaman ihlal edildiğini fark etmelerine yardımcı olmak konusunda insan hakları izleme çalışmalarının ne derece merkezi bir role sahip olduğunu göstermektedir.

LEGEBITRA’nın, uzun bir örgütsel ve öğrenme sürecinin önemli bir çıktısı olan ve 2008 yılı İnsan Hakları Günü’nde (10 Aralık) başlatılan “Seferber Et!” projesinin raporu Slovenya’da LGBTT savunuculuğunun gelecekte sahip olacağı içeriğin ve kimi hedeflemesi gerektiğini belirlemektedir. Raporlarının sunmakta olduğu izleme ve belgeleme egzersizleri olan örgütsel kapasiteyi inşa etmek, raporlama yaparken deneyim kazanmak ve Slovenyalı LGBTT bireylere yönelik insan hakları ihlallerini kaydetmek gibi örnekler bilinçli bir şekilde seçilmiştir. Raporun yerel, ulusal ve uluslararası koşullarda kullanılan birçok savunuculuk yönteminde kullanılabileceği, ulusal STK ve insan hakları çevreleri içerisinde güvenilirlik ve ortaklık kazandırabileceği ve Slovenyalı LGBTT topluluğu içerisinde güven, katılım ve desteği teşvik edeceği bilgisi kriter olarak kullanılabilecek olması hedefleri tespit ederken belirleyici olmuştur.

1998’de hizmet sunan bir örgüt olarak başlayan grup, yardımlaşma ve danışmanlık üzerinden gerçekleştirilen faaliyetler sonrası, Slovenyalı LGBTT bireylerin ihtiyaçlarının kendi insan haklarına yönelik koruma ve teşvikin eksikliğinden kaynaklandığının farkına vardılar. Ülkedeki artan nefret söylemi ve nefret suçları ortamında, insanların ihbarların sonuç getireceğine inanmadıkları için yaşanan vakaları ihbar etmedikleri ortaya çıktı. Bunlara ek olarak Slovenya’daki LGBTT bireyler kendi

insan haklarının farkında değillerdi ve dolayısı ile bu hakları talep etmiyorlardı. Örgüt bu durumun farkındaydı ancak hak talebini destekleyecek bir kanıtı (ilgili veriler) yoktu.

Grubun insan hakları ihlallerini ve ayrımcılık vakalarını izleme ve belgelemesini geliştirmek amacıyla içinden geçtiği süreç, kendilerini ülkede ve bölgede çalışma yapan çeşitli insan hakları aktörleri ile iletişim içerisine soktu. ILGA-Europe ve HURIDOCS'un insan hakları izleme eğitimi, Avrupa Konseyi'nin insan hakları eğitimi kursları (özellikle COMPASS¹⁵) ve LGBTT hak ihlallerine odaklanan belirli eğitimler LEGEBITRA'nın farkındalığı ve becerileri konusundaki temelini güçlendirdi. Grup farklı seviyelerde (tabandan uluslararası kurumlara dek) çalışabilmek için gerekli olan yöntem ve becerilerle ilgili bir anlayış geliştirdi. Örgüt, ulusal insan hakları ve sivil toplum örgütleri ile ağ kurma ve ittifak oluşturma, projeyi LGBTT topluluğu içerisinde ve dışında görünür kılma, bilgi toplama, örgütlenme, raporlama ve bilginin yaygınlaştırılması gibi araçlar ile planlama ve değerlendirme metodolojilerini öğrendi.

Hak talebinde bulunmaktaki kendine güven ve bunu uygun kanalları ve ikna edici yolları kullanarak yapmak örgütün savunuculuk kapasitesini büyük ölçüde geliştirdi. Yıl boyunca, toplamış oldukları bilginin bir kısmını partner örgütlerle, yerel fon veren kuruluşlarla ve devletin kurumları ile lobicilik ve ittifak kurmak amaçları ile paylaştılar. Aynı zamanda, süreç içerisinde güven, destek ve katılımı sağlamak amacıyla program LGBTT topluluğu içerisinde de görünür hale getirdiler. Ayrıca, yaptıkları iş ile ilgili olarak polisi özellikle bilgilendirdiler, soruşturulması amacıyla yaşanan vakaların özelliklerini sundular ve koruma ve hakların teşviki ile ilgili topluluğun polisin rolü konusundaki anlayışını aktardılar.

LEGEBITRA ulusal ve uluslararası alanda ortak örgütlerle başarılı şekilde ittifaklar kurmuştur ve toplumsal ve hukukî ihlallerle olayların izlenmesi ve belgelenmesi yoluyla da Slovenya'daki LGBTT yaşamının profilini geri dönülmeyecek şekilde yükseltmiştir. Aynı şekilde, grup LGBTT'lerin kendi insan hakları konusunda farkındalığının ve devlet yetkililerine ulaşan LGBTT hak ihlallerinin raporlamasının arttığını gözlemlemiştir.

Bilgi kaynağı – Jasna Magic, Legebitra, Slovenya

Bkz.

<http://eycb.coe.int/compass/>

4.2 Eylem Planı

Bir savunuculuk hedefine ulaşmak (Ombudsmanın ayrımcılıktan bahsederken verilen referanslar içerisine cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ibarelerini eklemesini sağlamak gibi) bir ilâ üç yıl arasında bir zaman alabilir. Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin mevzuatta ayrımcılık yasağı başlığı altında ve medeni, siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel hayatın bütün alanlarındaki devlet politikalarında yer almasını sağlamak ise daha uzun bir zaman alacaktır. Stratejik savunuculuğun planlanmasında uzun vadeli bağlılık ve zamanlama konusundaki gerçekçilik son derece önemlidir.

Savunuculuğu planlarken dikkate alınması gereken önemli unsurlar, Adım 2’de tartışıldığı gibi savunuculuk amaçları, savunuculuk hedefleri ve savunuculuk eylemlerini içerir. Dahil edilmesi gereken diğer unsurlar ise, izleme ve değerlendirme göstergeleri, zamanlama, sorumluluk ve ilerlemenin ne zaman gözden geçirileceğidir.

Aşağıdaki tablo önemli unsurların netleştirilmesi açısından yararlı bir araçtır: planlanan nedir, ne zaman gerçekleşir, başarılı olduğunu nasıl anlarsınız ve sorumlu kimdir.

Araç 14

Hedef	Hedef Kişi ve/veya Gruplar	Eylem	Göstergeler	Zamanlama	Sorumluluk	Gözden Geçirme

Metin Tearfund’un savunuculuk el Kitabı’nda bulunan rehberlikten faydalanmıştır:
<http://tilz.tearfund.org/Publications/ROOTS/Advocacy+toolkit.htm>

Göstergeler sütunu, daha sonra ulaştığınız başarının ölçüsünü görmenize yarayan niyet edilen sonucu gösterir.

Gözden geçirme sütunu planın gözden geçirilme tarihini gösterir; bu sayede öncelikleri kontrol edilebilir ve planlama ayarlanabilir.

Örnek: Amaç - Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin mevzuatta ayrımcılık yasağı başlığı altında ve medeni, siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel hayatın bütün alanlarındaki devlet politikalarında yer almasını sağlamak

Hedef	Hedef Kişi ve/veya gruplar	Eylem	Göstergeler	Zamanlama	Sorumluluk	Gözden geçirme
Ombudsmanın ayrımcılıktan bahsederken verilen referanslar içerisinde cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ibarelerini eklemesini sağlamak	Bir dizi politikacı ve üst düzey kamu yetkilileri (birincil ve ikincil hedefler)	Her hedefe uygun brifing notları hazırlamak ve toplantı öncesi hedef gruba göndermek	Politikacıların ilgili ibarelerin eklenmesi için baskı yapmayı kabul etmesi. Brifing notlarının hazırlanması ve dağıtılması	Hemen	Takım Lideri	Tarih
Yukarıdakiyle aynı	Ombudsman	LGBTB'lere yönelik ayrımcılık konusunda ikna etmek için lobi toplantısı ve içerme konusunda taahhüt alınması	Olumlu yanıt ve içerme güvencesi verildi	Bir yıl	Takımın iki üyesi	Tarih
Yukarıdakiyle aynı	Parlamento'nun İnsan Hakları Komisyonu (ya da ilgili başka bir kurum)	Komisyonun Ombudsman'a cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ibarelerinin eklenmesi için öneri yapmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen lobicilik toplantısı	Komisyon temsilcisi ihtiyacı fark eder ve ona göre davranır	Altı ay	Takımın iki üyesi	Tarih
Yukarıdakiyle aynı	Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği	Komiser'in Ombudsman'a insan hakları standartlarını her gruba uygulamasının ombudsmanın görevi olduğunu hatırlatmasını talep etmek	Komiser Ombudsman'a görevini kesin bir şekilde hatırlatır	Altı ay	Uluslararası STK deneyimine sahip bir takım lideri	Tarih

Savunuculuk eylemlerini planlayıp tasarlarken, onların daha sonra nasıl değerlendirileceğini sürekli akılda tutmak önemlidir. Bu durum, daha sonradan sürece entegre edilmemeli, aksine bütün planlama süreçlerinin bir parçası halinde olmalıdır. Her bir savunuculuk eyleminin beklenen sonuçlarının detayları hem önceden hem de eylemden sonra not edilmelidir, böylece sonuçlar ölçülebilir. Benzer şekilde, savunuculuk eylemlerinin sonuçlarını zamanında not etmek daha sonra doğru bir değerlendirme yapmak için son derece önemlidir.

LGBTT insan hakları hedeflerinin değerlendirilmesi zor olabilir. Örneğin, bir koalisyon içerisinde çalışırken, LGBTT unsurunu değerlendirmek nasıl mümkün olur? Kanunların onaylanması vb dönüm noktaları, eğitimin polis ya da ordudaki etkisinden daha net göstergelerdir. Birçok durumda, bir kişinin sadece kendi performansını ve eylem sonuçlarını (20 bölgede 400 polis ile eğitim gerçekleştirildi, 10,000 broşür basıldı ve dağıtıldı, vs) ölçmek mümkündür.

Vaka Çalışması 5

Bir hedefe ulaşmak– savunuculuk eylemlerini gerçekleştirmek

2007’de, Gürcistan’daki Inclusive Vakfı ilk bakışta son derece mütevazı görünen bir savunuculuk hedefini gerçekleştirme kararı aldılar – uluslararası bir kurumun raporuna bir sözcüğün eklenmesi.

Inclusive Vakfı, LGBTT bireylerin hak ihlalleri ile ilgili 2007 yılında iki vaka sundular ve bu vakalar parlamentoda da raporlanmasına rağmen aynı yıl için hazırlanan Ombudsman’ın raporuna dahil edilmediler (yok oldular) (böylece LGBTT bireylerin insan haklarına yönelik hak ihlallerinin görünmezliğine katkı sunmuş oldu)¹⁶.

Eylemin hedefi, Avrupa Konseyi (AK)’nin 2007’de Gürcistan ile ilgili izleme komitesi tarafından hazırlanacak olan raporuna “homofobi” kelimesini dahil etmesini sağlamaktı. Bu hedef, Avrupa Konseyi’nin Gürcistan’da aslında homofobinin yer aldığını kabul etmesi ve bunun üzerinden Gürcistan hükümetine baskı yapması şeklindeki daha geniş bir hedefin parçası olarak görülmüştür. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi’nin Gürcistan’a yapacağı bir sonraki ziyaret ile ilgili uluslararası ortaklar tarafından bilgilendirildikten sonra, Inclusive Vakfı kurumdan neleri elde edebileceklerini (Gürcistan Genç Avukatlar Derneği başta olmak üzere bazı kurumlarla) tartıştı. Uluslararası ortaklar ve diğerleri Avrupa Konseyi delegasyonundakilerin kişilikleri hakkında öngörü ve üyelerin siyasi eğilimleri (geçmiş performans ve gayriresmi karşılaşmalar üzerinden) konusunda fikir sundular. Bu

¹⁶Ombudsmanlık, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde yaşanan insan hakları ihlallerini dahil etme yetkisine sahipti ancak bu sefer yıllık raporlarda LGBTT bireylerin durumunu yansıtmak konusunda gerçek bir özveri göstermedi

bilgi, Inclusive takımına toplantı sırasında müttefiklerinin kim olabileceği ve taleplerine kimin karşı çıkabileceği konusunda fikir verdi. Ekip toplantıya katılma talebinde bulundu, aynı toplantıya kimlerin katılacağını öğrendi ve Avrupa Konseyi üyelerine bırakmak üzere bir dizi materyal hazırladı.

Toplantı esnasında, Inclusive takımının kısa bir konuşma süresi vardı ve dolayısıyla gerekli noktalara vurgu yapıp gereksiz bilgileri atlادılar. Önemli şekilde, mesajlarını aktarırken sakin bir tavır takınarak sinirli veya suçlayıcı olmadılar. Davalarını desteklemek amacıyla iki argüman ürettiler – 1) geçen yaz Avrupa Konseyi tarafından gerçekleştirilen Herkes Farklı Herkes Eşit kampanyası Gürcistan’da homofobi sebebi ile başarılı olmadı (bununla ilgili Gürcistan medyasında yer alan iğneleyici başlıklardan alıntı yaptılar) ve 2) bugüne dek Avrupa Konseyi kendi materyallerinde bu homofobik tepkiyi kaydetmedi. Toplantı bittiğinde, Avrupa Konseyi izleme komitesi başkanı Inclusive ekibine bir sonraki raporda homofobi sözcüğünün geçeceğini söyledi.

Rapor bir sonraki Ocak (2008) ayında yayımlandığında, sadece homofobiden bahsetmekle kalmadı; aynı zamanda Inclusive ekibinin izleme komitesi üyelerine bıraktığı belgelere de açıkça atıfta bulundu:

Gürcistan Paragraf 268 EDOC11502 Avrupa Konseyi Raporu.

268. Başsavcılık, ülkedeki etnik ve dini hoşgörünün izlenmesi sürecine aktif şekilde dahil olmaktadır. Buna rağmen, bazı sivil toplum örgütlerinin temsilcileri Ombudsman’ın raporunun kapsamını genişletmesini ve aynı zamanda toplumsal cinsiyet ve cinsel yönelim de dahil olmak üzere diğer ayrımcılık türleri ile de ilgilenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Gürcistan’daki, bazen homofobiye denk düşen ve Gürcistan Ortodoks Kilisesi tarafından desteklenen, eşcinselliğe yönelik yaygın olumsuz algı ve hatta Avrupa Konseyi’nin “Herkes Farklı Herkes Eşit” kampanyasını eşcinsel yürüyüşü (73) olarak tanımlayan insafsız medya saldırıları sonucu iptal edilmesi gerçeği akılda tutularak, eşcinselliğe yönelik tutumun ve LGBTT haklarının Ombudsmanlık tarafından bir izleme alanı olarak kayda geçilmesini ve insan hakları eğitimlerinin bir unsuru haline getirilmesini öneriyoruz (73-Kampanya, Gürcistan Ortodoks Kilisesi’nin cinsel azınlıkların katılımıyla gerçekleştirilecek bir yürüşün çatışmayla sonuçlanacağına dair uyarısı sonrası güvenlik gerekçesiyle iptal edildi).

<http://www.civil.ge/files/files/EDOC11502.pdf>

Bilgi Kaynağı – Paata Sabelashvili, Inclusive Vakfı, Gürcistan

4.3 Stratejik İletişim

Net ve hedefi belli olan iletişim, herhangi bir savunuculuk eyleminin kalbinde anahtar öneme sahip bir unsurdur. Aynı mesaj içeriği hem yapısal olarak hem de dil açısından hedeflenen kişi ya da gruplar açısından en açık şekilde anlayacakları şekildeki formatlarda sunulmalıdır. Etkili LGBTT savunuculuğu tutum, yaklaşım ve siyasi iradenin değişmesini hızlandırmak için tasarlanmıştır. Bu tür savunuculuk, hedefleri üzerinde çalışılan konuyla ilgili olarak harekete geçirmeyi amaçlar.

Hedefin gerçekleştirilmesi açısından, ilgili konunun hedefin perspektifinden görme ya da hayal etme yetisi son derece temeldir. Her bir hedeflenen kişi, mesleki, siyasi ya da kişisel açıdan ilgili konuyu desteklemesi sonrası nasıl yararlanacak ya da riske girecektir? Duyulmasını istediğiniz mesaj, hedef kitlenizin hazmedebileceği ve sonrasında harekete geçebileceği şekilde tasarlanmalıdır. Hedefin arka planını ve konuyla ilgili anlayışını araştırmak, hedefin ihtiyaç ve çıkarına göre şekillendirilmiş öz ve tutarlı bir mesajı verebilmek açısından son derece önemlidir.

Hedef kitlenin haritalanması, bir örgütün iletişim stratejisi sürecinde anahtar bir alıştırma ve savunucuların göreve uygun araç türlerini mantıklı şekilde seçmesi ve bu araçların kullanılması için gerekli becerilerin tanımlanması noktasında destek sunar:

- Mesajınızı, mesajı alan hedef kitleye göre şekillendirmenize izin verir.
- Konularınıza vurgu yapmak için, hedef kitlenizdekilerin becerilerinin sınırlarını bilmeniz ve gerçekçi olmanıza izin verir.
- Gündeminizi, diğer grupların gündemleri ile ilişki haline sokar. Konularınızın diğer konularla nasıl kesiştiğini açıkça ifade ettiğiniz için grubunuz için bir kamu alanı tanımlamanıza ve talep etmenize izin verir.

İletişim Modeli

Stratejik İletişim

Bilgilendir (eğit)

Motive et

İkna Et

Harekete geç

İlk seviye, hedef grup üyelerinizi bilgilendirmektir. Konu, durum ve istenen politika değişikliği hakkında yeterli bir anlayış geliştirmek için bilgiye ihtiyaçları vardır.

Hedef grup bilgilendirildikten sonra, iletişim stratejisi bir sonraki seviyeye geçer. Bu seviyede, kişilerin sorunun çıkarımlarını anlaması sağlanarak hedef teşvik edilir. Bir sonraki niyet, hedefi konu hakkında güçlü hissetmelerini sağlamak için ikna etmektir – konunun insani ve toplumsal etkilerini anlamaları ve mesela bunu diğer ciddi adaletsizliklerle ilişkilendirmeleri gibi.

Bir sonraki mantıklı adım ve savunuculuğun esas noktası, konuya destek olmak için hedef grubu harekete geçirmektir. Bahsedilen her bir adımla ilgili olarak tepkiler izlenebilir ve bu gelecekteki eylemler için yararlı olmakla birlikte değerlendirme için faydalı kriterler sunar.

LGBTT bireyler, siyasi, kamusal veya medya grupları gibi herhangi bir hedef kitle için savunuculuk mesajları hazırlarken cevaplanması gereken üç önemli soru vardır:

- Mesaj ile kim hedeflenmektedir?
- Mesaj ile ne başarılacaktır (mesaj bilgilendirmek, motive etmek, ikna etmek ya da harekete geçirmek veya bunların birkaçı için mi tasarlanmıştır)?
- Mesajı edinen kişiden beklenen tam olarak nedir – hedef kitlenin hangi eylemi gerçekleştirmesini istiyorsunuz?

Mesajın (savunuculuk eylemi) hedef alması gereken hedef kitlenin genişliğini belirledikten sonra, onu uygun sözcüklerle ifade etmek ya da şekillendirmek gereklidir. Yani, alışkın oldukları dilde ya da şekilde içeriğin uyarlanması gerekir. Mesela:

Kurumsal dil – AGİT, Avrupa Konseyi, AB ve BM kendi standartları ve açıklamaları, “sert hukuk” ve “yumuşak hukuk” anlaşmaları ve hükümetler tarafından bölgede desteklenen uluslararası gündemlerle ilgili bilgiye ihtiyaç duyar.

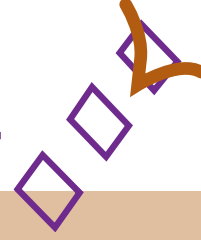
Siyasi dil – politikacılar ve politika yapıcılar onaylanmalıdır - gündeminize uyan herhangi bir ifadelerine atıfta bulunun. Nasıl önderlik edebileceklerini söyleyin, vb. İstemiyorlarsa arka planda çalışmalarını sağlayın ve medyadan kaçının.

Medya dili – belirli formülasyonlar basına daha fazla uyar. Konuya karşı çıkmayan gazeteciler, karşı çıkanların da bir şekilde yapacağı gibi, sıklıkla yapılan basın açıklamalarını harfi harfine kopyalayıp yapıştırır (veya açıklamaların en azından ilk üç paragrafına). İnsan hakları konuları hakkında mesleki jargondansa doğrudan ve sade bir dil kullanmak önemli etkiye sahip bu hedef kitle açısından daha uygundur. Medya ise, hedef kitlenize doğrudan hitap ettiğiniz için daha çok özgürlük sunar, yine de burda da sade bir dil kullanılması ve jargondan kaçınılması gerekir.

Kamuoyuna hitap ederken – doğrudan, net ve kısa cümleler kullanarak. Kavramın doğru anlaşılacağından eminseniz “İnsan hakları” kavramına doğrudan referansla vurgu yapın. Her cümlede en fazla bir kavram kullanın. Sorun ve çözüm arasında basit denklemler kurun. Duygusallığı biraz kullanabilirsiniz.

Basılı belgelerde LGBTT dili – her zaman kapsayıcı ve talepler konusunda aktif (örneğin, “Güçlerimizi birleştirerek LGBTT'lere yönelik ayrımcılığı durdurabiliriz”). “Ortak” sorunlarımıza yönelik anlayışımızı gösteren net motive edici ve ileri görüşlü metinler.

Değerlendirme Aracı 4

Stratejik İletişim

Puan (1-5)

1 Neyi ileteceğinizi tam olarak biliyorsunuz

2 Kime ve hangi dili kullanarak konuşulması gerektiğini biliyorsunuz

3 Onları sorun hakkında nasıl bilgilendirebileceğinizi düşündünüz

4 Onları motive eden ve harekete geçmek için ikna eden materyaller hazırladınız

5 Onların konuyla ilgili hareketlerini kolaylaştırmak için yollar düşündünüz ve önerdiniz

4.4 Etkili mesaj unsurları

Mesajlar konuyu tanımlayan (gözden geçirme, kanıt ve mümkünse örnek), çözümler ifade eden ve hedefin hangi eylemi gerçekleştireceğini özetleyen hedeflere uyarlanmış açıklamalardır. Bir mesaj, savunuculuk hedefi ile ilgili net, kısa ve ikna edici bir açıklamadır. Temelinde, hedefi eyleme geçirmek için motive etme niyeti taşır. Sizin neyi, neden ve nasıl başarmak istediğinizi belirtir.

Mesajın bağlamı

Hedefi tanıyın: neye inanırlar, önerileni destekleyen bir eylemi gerçekleştirmekteki çıkarları ve potansiyel yararları nelerdir (Bkz. Bölüm 3.2).

Etkin şekilde iletişim kurun: mesajı sadece bir nokta üzerinde odaklayın (ya da kaçınılmaz ise iki). İnsanların kafasını birçok mesaj ile karıştırmaktansa açık bir mesaj vermek daha iyidir.

Hedef kitlenin anlaması: hedef kitlenin anlayacağı bir dil kullanın. Hedef kitlenin dilini kullanın ve teknik terimler ile jargondan kaçının.

Güvenilir veriler kullanın: azınlıklar ile ilgili siyasi açıdan hassas konularda, argümanınızı desteklemek için kullandığınız verilerin güvenilir, inanılır ve doğru olması son derece önemlidir (tercihen akademisyenler, yetkililer ya da profesyonel kurumlar tarafından toplanmış ya da doğrulanmış olması) – izleme ve belgeleme ile ilgili Bölüm 6.1'e bakınız.

Görsel araç kullanın: Eğer mümkünse gerçek kişilerin fotoğraflarını kullanın. İzleme ve belgeleme sırasında toplanan verileri, metinden çok tablolar daha iyi açıklar.

Olumlu dil: negatif çağrışımları olan veya hedef kitlede kendini savunmak üzerinden tepki doğuracak ifadelerdense, olumlu imaja sahip sözcük ya da ifadeler kullanın.

Mesajın netliğini test edin: mümkünse benzer kurumlar ya da ortamlarda çalışan müttefikleriniz ile mesajlarınızı test edin. Bu şekilde, alınan mesajın iletilen mesaj olduğundan emin olmak mümkündür ve mesajın nasıl yorumlandığı ile ilgili geri bildirim yapılabilir.

1. İçerik: Neyi iletmek istiyorsunuz?

İçerik mesajın ana fikridir.

Hedef kitlenizle iletmek istediğiniz ana nokta nedir? Hedef kitlenizin mesajınızdan edinmesini istediğiniz tek fikir nedir? Mesaj şunları içerir:

- Neyi başarmak istiyorsunuz?
- Bunu neden başarmak istiyorsunuz? (hedef: harekete geçmenin olumlu sonucu ve/veya harekete geçmemiş olmanın olumsuz sonucu)
- Bunu nasıl başarmayı öneriyorsunuz?
- Hedef kitlenizin hangi eylemi gerçekleştirmesini istiyorsunuz?

2. Mesajı Veren/Kaynak: Mesajı Kim İletecek?

Mesajı veren ya da kaynak, mesajı ileten kişidir.

Bu kişi, hedef kitleniz için inanılır biri midir? Politika değişikliğinden etkilenen topluluğun temsilcilerinin mesajı vermesi mümkün müdür? Mümkün ise, bir savunuculuk çabası için mesajın formüle edilmesi ve iletilmesi sürecinde politikadan etkilenen topluluğun üyelerinin dahil edilmesi değerlidir.

3. Format / Araç

Format ya da vasıta, mesajın iletilmesi için kullandığınız iletişim kanalıdır.

Mesajınızın iletilmesi için en iyi yol ya da kanal nedir? Hedef kitlenize ulaşmanın en iyi yolu nedir? İmzalanmış bir dilekçe, yüz yüze bir görüşme, televizyon ya da radyo röportajı, tartışma, politika yapımcılar için konferans, vb.?

4. Zaman ve yer

Mesajınızı iletmek için en iyi zaman ve yer hangisidir?

Mesajınızın güvenilirliğini ya da siyasi etkisini ne artırabilir? Mesela, önünüzdeki süreçte politika yapımcıları etkileme ihtimali normalden daha yüksek olan bir seçim kampanyası var mı? Konunuza daha çok dikkat çekmek için bağlantı kurabileceğiniz başka siyasi etkinlikler var mıdır? Kamuoyu ya da medyadaki görünürlük hedefinize verilen dikkati artırır mı azaltır mı?

Araç 7 Bir dakikalık mesaj yöntemi

Bir dakikalık mesajı oluşturmak, bir hedef kitle için mesajınızı sadeleştirip yoğunlaştırmak için muhteşem bir alıştırma. Amaç, mesajın bütün unsurlarını bir dakika içerisinde iletmektir. Bu yöntem, zamanın kısıtlı olduğu bir televizyon ya da radyoprogramında, bir gazete röportajında ya da bir yetkili ile gerçekleştirdiğiniz yüz yüze görüşmede mesajınızı iletmeye yarar.

Araştırmalara göre bir konu hakkında insanların fikirlerini değiştirmeleri için ikna etmeye yarayan en etkili unsurlar şunlardır:

- Güvenilir bir kaynak
- İkna edici veriler ve
- Kişisel deneyimi içeren bir hikaye (insanı konu alan bir hikaye).

Bir dakikalık mesaj

Açıklama

+

Kanıt

+

Örnek

+

Hareket geçme çağrısı

Açıklama: mesajın ana fikridir. Savunucu, mesajlarının özünü birkaç güçlü cümle ile açıklamalıdır.

Kanıt: Kanıt açıklamayı ya da ana fikri gerçeklerle destekler (toplanan ya da araştırılan niceliksel ya da niteliksel veriler şeklinde). Konuşmacı hedef kitleye hitap eden veriler kullanmalıdır.

Örnek: gerçekleri sunduktan sonra, konuşmacı hikayeye insani boyut kazandırmalıdır. Kişinin kendi ya da bir başkasının o anda yaşadığı durumdan örnekler verilmesi, gerçekler ve verileri kişiselleştirir.

Harekete geçme çağrısı: mesajın sonunda, konuşmacı, hedef kitlenin durumu değiştirmek için ne yapabileceğini açıkça belirtmelidir.

Bu son unsur – harekete geçmek çağrısı – özel bir dikkat gerektirir. Konuşmacının, hedef kitlenin özellikle bu unsuru anladığını garanti etmesi gereklidir ve savunucunun tam olarak ne istediğini bilmesi önemlidir. LGBTT konuları genellikle yetkililerin politika mülahazaları arasında olmadığı için, onları bu mülahazalar arasına dahil etme süreci uzun ve yorucu gelişebilir. Birine hangi konuda tam olarak harekete geçmeye çağrısında bulunduğunuz konusunda gerçekçi olmak önemlidir – gaye

ulaşılabilir olmalıdır. Savunuculuk grupları genellikle, politika yapıcılara mesajlar iletilirken gazetecileri davet ederler. Eğer savunuculuk etkinliğinde basın mensupları hazır bulunuyorsa, mesajın sıkı bir “paket” içerisinde iletilmesi son derece önemlidir.

Örnek

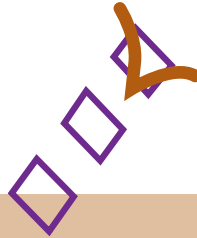
Açıklama: [Toplumumuzdaki] LGBTT vatandaşlar, şu an mevzuat eksikliği olsa dahi, ayrımcılık ve nefret söylemine karşı korunma hakkına sahiptirler.

Kanıt: AGİT’ten edinilen verilere göre [toplulumuzda] nefret suçları bir artış göstermektedir. Örgütümüzün 2008 yılı için gerçekleştirdiği izleme projesi, ülkedeki politikacılar ve diğer kamu temsilcileri tarafından gerçekleştirilen 445 nefret söylemi vakası olduğunu göstermektedir. Haziran 2008 anketimize göre, 1000 LGBTT vatandaşın %86’sı bir önceki yıl ayrımcılığa maruz kalmıştır. 2007 ve 2008 Onur Yürüyüşleri, neo-faşist karşı gösterilerde şiddet gösterilmesine rağmen devlet tarafından korunmamıştır. Geçen ay LGBTT savunucuların ofislerine molotof kokteyli atıldıktan sonra hiçbir gözaltı ve polis soruşturması gerçekleştirilmemiştir. Devletin İnsan Hakları Komitesi Başkanı The Telegraph’a verdiği demeçte (04/07/08), eşcinsellerin “doğadan sapkınlık” olduğunu belirtmiştir.

Örnek: [Ülkemizin] başkentinde bir lezbiyen çift sürekli gittikleri bir barın sahibi ve çalışanları tarafından oturdukları masada el ele tutuştukları için ağır sözlü tacize uğramışlardır. Bar sahibi tarafından, barı acilen terk etmedikleri takdirde şiddet göreceklerine dair tehdit edilmişlerdir. Aşağılanma ve sözlü tacize maruz kalma endişesi ve cinsel yönelimlerinin ailelerine anlatılacağı korkusu ile polise gitmekten çekinmişlerdir.

Harekete geçme çağırısı: [Ülkemizin] İnsan hakları kurumlarını idare edenleri – Ombudsman ve İnsan Hakları Komisyonu – kendi izleme ve yasal çalışmalarına LGBTT konularını da acil şekilde görevleri olarak dahil etmeye çağırıyoruz.

Değerlendirme Aracı 5

Etkili Mesaj	Puan (1-5)
1 Mesajın nasıl formüle edilmesi gerektiğini biliyorsunuz	
2 Mesajın bağlamını oluşturan unsurları biliyorsunuz	
3 Kendi sorunuzla ilgili bir bir dakikalık mesaj hazırlayabilirsiniz	

4.5 Uluslararası kurumlarla iletişim

Ek 1 bu el kitabının hedefi olarak belirlenen yedi ülke ile ilgili ana sözleşme ve antlaşmaları listelemektedir. Aynı belge aynı zamanda AB, AK, AGİT ve BM'nin ilgili yetki ve mekanizmalarını da listelemektedir.

Uluslararası kurumlarla çalışırken, kişinin bu kurumların kendi örgütsel süreçleri ve karar vermeleri noktasında tam anlamıyla mekanik olmadıklarını hatırlaması gerekir. Karar verenler, toplumsal değişim için lobicilik yapanlar kadar insandır. Kurumlar insanlardan oluşur ve kurumlarla ilişki kurmak demek, bu kurumlar için çalışan insanlarla stratejik ve insan ilişkileri kurmak demektir.

Her kurumun, çalışmasının kapsamını, özel bir vakaya müdahalesini, tavır takınabileceği konuları sınırlayan bir yetkisi vardır. Kurumsal olanlar dışında, örgüt içerisindeki özel bir pozisyon, kendi içerisindeki hiyerarşi ve pozisyon sahiplerinin (bazen homofobik) kişisel görüşleriyle ilgili sınırlamalar da mevcuttur. Dolayısıyla, kişinin sadece fırsatları değil, aynı zamanda kurumun sınırlarını da keşfetmesi gerekir.

Eğer bir STK bir konu hakkında lobicilik yapmak için bir uluslararası kurumu ziyaret ediyorsa, kurumdaki kişilerle iletişim kurarken mesajınıza, talebinize ya da sorunuza odaklanmak ve öncelik konunuzu belirlemek, konunuzla ilgili güvenilir ve doğru kanıta sahip olmak ve hedef kitlenize bırakmak üzere belgelerinizi hazırlamış olmanız son derece önemlidir.

Bir kurum temsilcisini ziyaretiniz esnasında, onlardan:

- Misyonunuzun nasıl raporlanacağını,
- Sunulan bilginin nasıl, nerede ve ne zaman sunulacağını,
- Herhangi bir öneri olup olmayacağını öğrenmeniz önemlidir.

Kurumun temsilcisi ya da kurumdan herhangi başka bir kişiye, konuyla ilgili medyadan gelecek soruları cevaplamaya istekli olup olmadığı sorulabilir – bunu kendi hükümetinize ya da devlet yetkililerine yönelik daha sonra yapacağınız lobicilik çalışmalarınızda alıntı kullanmanıza yarayacak bir teknik olarak kullanabilirsiniz. Aynı sebeple, kurumla görüştüğünüzden sonra ortaya çıkan rapor ya da açıklamaları toplamak son derece önemlidir.

Çalışmalarınızı yönelttiğiniz kurumdaki kişilerle ilişkileriniz korumak amacıyla, kendilerine ilettiğiniz öncelikli konularla ilgili düzenli güncellemeler yapmanız – konuyla ilgili sonra ortaya çıkan sorun ve başarılar da dahil olmak üzere – önemlidir. Uluslararası kurumlarla iyi ilişkiler kurmak için önemli olan noktalar şunlardır:

- Profesyonel ve canayakın davranın - kurumlara bilgiye ihtiyaçları olduğunda yardımcı olun ve kendi çalışmalarının size nasıl yardımcı olacağını belirtin. Kurumların görev alanları hakkında bilgi sahibi olmak önemlidir – böylece neyi yapıp neyi yapamayacaklarını bilmiş olursunuz.

- Profesyonel ilişkiler ve kişisel irtibatlar muhteşem ağlar oluşturabilir; bir iş başarmak istediğinizde faydasını görürsünüz.
- Odağınızı stratejik hedef üzerinde tutarak, sorularınızı hedefine yönelik, az ve söz şekilde ve kurumun görev alanına yoğunlaşacak şekilde yönlerebilirsiniz.

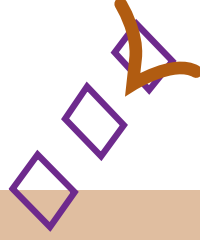
Araç 16

Uluslararası kurumlarla ilişkilerde kullanılabilecek birkaç tüyo

Ne	Nasıl iletişim kurulmalı	Teknik bilgi	Yaygın hatalar
İletişim kurmak	E-Posta Mektup/Soru Halihazırda bildiğiniz biri aracılığı ile Kurumun canayakın ülke delegasyonu aracılığı ile Etkinlikler, birifingler, resepsiyonlarda	Kısa sunum Bu kişi nasıl yardımcı olabilir? Doğrudan yardım veya katılım isteyin Gayriresmi bir ortamdaysanız, aksi istenmediği takdirde işle alakalı sohbeti kısa tutun Kartvizitinizi yanınızda bulundurun	Zamanında işinizi yapın. İlk iletişimi karar vericinin ofisi dışında bir yerde yapıyorsanız, o kişiyi kendi basılı materyalleriniz ya da uzun bir konuşma ile meşgul etmeyin –sizin çok ısrarcı olduğunuzu düşünebilirler (ki genelde düşünürler) ve hatta konunuzla ilgilenseler dahi şahsen sizden hoşlanmayabilirler
İletişimi Korumak	Düzenli güncellemeler/ brifing gönderin Mümkünse düzenli şekilde yemeklerde görüşün (örneğin her 3 ayda bir)		

Bu metinde WaterAid's'te bulunan rehberlikten faydalanılmıştır.
www.wateraid.org/documents/plugin_documents/advocacy_sourcebook_2.pdf

Değerlendirme Aracı 3

Uluslararası kurumlarla iletişim kurmak

Puan (1-5)

1 BM, AK, AB ve AGİT'in ilgili departmanlarını/masalarını ziyaret ettiniz

2 Bu kurumlarda doğrudan lobicilik yaptınız

3 Raporlar vb belgeler çıkardınız, onlarda bu belgelere atıfta bulundu

4 kurumun görev alanını ve sizin konunuzun onunla ilgisini biliyorsunuz

5 Kurum içerisindeki kişilerle ilişkiler kuruyorsunuz ve konunuzla ilgili kimin destekçi olduğunu kiminse olmadığını haritalıyorsunuz

Vaka Çalışması 6

ILGA-Europe'un Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Aracı (DİHAA)'na cinsel yönelimin dahil edilmesine yönelik yaptığı çalışma

Bu vaka çalışması, kurumlarla doğrudan çalışmanın karmaşıklığı ve süresine vurgu yapmakta, diğer yandan yararının altını çizmektedir.

Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Girişimi (DİHAG) – şimdiki Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Aracı (DİHAA) - Avrupa Birliği'nin sivil toplum ve uluslararası örgütleri desteklemek için oluşturulmuş bir fon mekanizmasıydı ve odaklandığı temalar kendi isminden de anlaşılabilir. 2000 ile 2006 yılları arasında 700 milyon Euro harcayarak 2410 projeyi destekleyen bu fon dünyanın en büyük insan hakları fonuydu. Irkçılık, yabancı düşmanlığı ve ayrımcılık ile mücadele için 28.6 milyon Euro harcanmıştır. Ancak, LGBTT projeleri Avrupa Birliği finansal desteği kapsamına, ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadele hedefine dahi girmiyordu çünkü hedefin kendisi açıkça BM tarafından Eylül 2001'de onaylanan Durban Bildirgesi İnişiyatifi'nin strateji belgesine bağlıydı. Bildirge LGBTT meselelerine hiç yer vermiyordu çünkü kurduğu dil şu şekildeydi: "Irkçılık, Irkçı Ayrımcılık, Yabancı düşmanlığı ve bununla ilgili hoşgörüsüzlük." "Bununla ilgili Hoşgörüsüzlük" LGBTT bireyleri kapsamayacak şekilde yorumlanıyordu.

Küresel LGBTT hareketi için finansal kaynaklar son derece önemlidir ve Avrupa Birliği'nden gelen fonlar kendisiyle beraber güçlü bir siyasi mesaj da içermekteydi. ILGA-Europe, bu kilit önemdeki insan hakları fon mekanizmasının LGBTT meselelerini dahil etmemesinden mutsuzdu ve bunu değiştirmeye çalışmaya karar verdi. Bu çalışma ILGA-Europe'un stratejik planının 5. Hedefi – üye örgütlerin kapasitesinin güçlendirilmesi – hedefi kapsamına girmiştir.

2004'ten başlayarak, ILGA-Europe EuropeAid çalışanları (DİHAA'yı yöneten ekip) ve DİHAA'nın nasıl çalıştığını bilen kişilerle fırsatları haritalamak ve örgütsel strateji üzerinde anlaşmak amacıyla bir araya geldi. ILGA-Europe, AB tarafından 2006 sonunda, 2007 – 2013 yılları için yeni bir düzenlemenin konulacağını ve bu düzenlemenin de Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Aracı'nın anahtar ilkelerini belirleyeceğini öğrendi. ILGA-Europe'un savunuculuk amacı, LGBTT örgütlerinin yeni düzenlemede cinsel yönelim ibaresinin açıkça belirtilmesiyle DİHAA'dan gelecek finansman için seçilebilir olması olarak tanımlandı.

Daha sonra, ILGA-Europe yeni düzenlemenin geliştirilmesindeki çeşitli aşamaları belirledi. Düzenleme Avrupa Komisyonu tarafından önerilmeliydi, daha sonra da Avrupa Parlamentosu tarafından da onaylanmalıydı. ILGA-Europe 2005'ten itibaren Komisyon ile iletişim kurmaya başladı (toplantılara katılmak, ilgili Komisyon çalışanları ile bireysel görüşmeler yapmak, kaygı ve önerileri içeren mektuplar göndermek). Örgüt aynı zamanda, kalkınma ve insan hakları konuları üzerine çalışan STK'lardan oluşan ve Avrupa Komisyonu'nun yeni stratejinin oluşturulmasında katkı olduğu ana sivil toplum ortağı olan Brüksel merkezli İnsan Hakları ve Demokrasi Ağı (İHDA)'na katıldı. ILGA-Europe, İHDA tarafından Komisyona gönderilen her mektubun cinsel yönelimin dahil edilmesine yönelik bir öneri içermesi konusunda çaba gösterdi, aynı talebi Avrupa Komisyonu ile yapılan görüşmelerde tekrarladı ve ortaklarının de aynı yolu seçmesini istedi.

Avrupa Komisyonu'nda yapılan lobicilik süreci neredeyse bir yıl sürdü ancak 2006 sonuna doğru Komisyon yeni düzenleme ile ilgili tasarıyı hazırladı ve bu düzenlemede diğer ayrımcılık zeminlerine vurgu varken cinsel yönelim dahil edilmedi. Bir sonraki şans, Avrupa Parlamentosu'na gelecek olan tasarıda değişiklik yapılması için lobicilik yapmaktır.

ILGA-Europe Avrupa Parlamentosu LGBTT Intergrubu'yla iletişime geçti ve daha önceden söz verdikleri gibi değişikliğin gündeme alınması için desteklerini istedi. Aynı zamanda, İnsan Hakları Alt Komisyonu Başkanı, Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı gibi kilit önemdeki parlamenterlere mektuplar gönderildi. İHDA ile Avrupa Parlamentosu arasında devam eden öneri listesi ile diğer savunuculuk yazışmaları bu süreçte her zaman cinsel yönelimin tasarıda olmamasıyla ilgili kaygıyı vurguladı.

2006 sonunda değişiklik gerçekleştirildi. Yeni düzenleme, Araç'ın kapsamını şu şekilde belirledi: "Madde 1 ve Madde 3 dikkate alınarak, Topluluk desteği şu alanlara uygulanabilir: ...iii) ırkçılık ve yabancı düşmanlığı, ve cinsiyet, ırk, renk, etnik ya da toplumsal köken, genetik özellikler, dil, din ya da inanç, siyasi ya da başka fikirler, bir ulusal azınlığa aitlik, mal, doğum, engellilik, yaş ya da cinsel yönelime dayalı ayrımcılık ile mücadele."

2009 yılı başında, ILGA-Europe bir Doğu Avrupa ülkesindeki LGBTT hareketini desteklemek amacıyla geniş bir proje girişimi başlattı. Bu Avrupa Birliği'nin bugüne dek desteklediği en geniş LGBTT projesidir ve hiçbir başka fon veren kuruluş böylesi bir projenin uygulanması için gereken kaynakları sunma kapasitesine sahip değildi. Avrupa Birliği, aynı proje için aynı zamanda siyasi destek sözü de

verdi. Dünyanın çeşitli yerlerindeki diğer LGBTT örgütler de bu kaynağa erişim başvurusunda bulunabilirler.

Bu metin ILGA-Europe tarafından sağlanmıştır.

4.6 Kamusal alanda çalışırken kişisel güvenlik

Kamusal alanda seslerini duyururken, fiziksel ve kişisel saldırılarla karşılaşmak bütün LGBTT savunucuların aldıkları bir risktir. Geçtiğimiz on yıl içerisinde – eşcinselliğin suç olmaktan çıkarılmasından bu yana – cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde yaşanan ayrımcılık konusuna yönelik anlayış bazı Doğru Avrupa ve Orta Asya ülkelerinde artmaktadır; ancak böylesi bir “tehdit”e karşı LGBTT bireylerin topluma dahil olmasına karşı çıkan gruplar daha örgütlü olmaya başladılar. Bütün yapılan LGBTT savunuculuk çalışmaları için temel oluşturan şey kendinizin ve harekete geçirdiğiniz LGBTT bireylerin güvenliğini sağlamaktır.

Risk Yönetimi

LGBTT savunuculuk çalışmaları yaparken bütün olasılıkları planlayarak riski azaltmak zorunludur. Bu tablo, LGBTT örgütlerinin kendi eylem ya da çalışmalarına göre değiştirebileceği bir örnek sunmaktadır.

Araç 17

Başlıca Riskler	Riski azaltmanın yolları	Kişi
Bireylere ve tanıdıklarına yönelik şiddet	Polis ile önceden iletişim kurun. Bir uluslararası STK ile önceden iletişim kurun.	Xxx xxx xxx & xxx
Mal ve mülkiyete yönelik şiddet	İzleme yapacakları eğit ve yerleştir. Bütün değerli ve kişisel verilerin yedeklenmesi ve ofis dışına çıkarılması. Kamera ve alarmin görünür kılınması, mümkünse.	Yönetici xxx
Psikolojik taciz	Çeşitli taciz davranışlarını anlayın. Kişi ya da gruplar için destek danışmanlığı ya da müttefikleri hazırlayın.	Herkes Yönetici
Sözlü Taciz	Grup çalışmasında nefret söylemi ve tacize karşı pratik geliştirin. Hemen kayıt için belgeleme kağıtlarını hazır tutun.	Herkes Proje yöneticisi
İtibarını zedeleme (kişisel)	Rol ve grup beklentisi hakkında açıklık Ortaklarla durumun hızlı açıklanması için iyi iletişim	Xxx ve grup Yönetici
Kurumsal taciz	Kişilere yönelik hukuki desteği yedekleyin. Hızlı raporlama için uluslararası ortaklarla iyi iletişim.	Herkes Yönetici, vb.

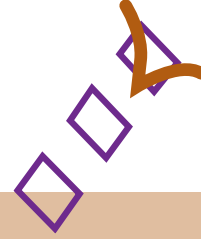
Bu metin, Uluslararası Af Örgütü kampanya el kitabında bulunan rehberlikten faydalanmıştır.
www.amnesty.org/en/library/info/ACT10/002/1997

Diğer risklerden bazıları şunlardır:

- İşten çıkarılma
- Ailenin dışlaması
- Kaynakların sapması
- Savunuculuk çalışmasının durması
- Örgütsel çalışmanın durdurulması
- Savunuculuk ile ilgili kaçırılan fırsatlar

Mümkün olduğunca çok grup ya da örgütü, özellikle belli bir güç ve etkiye sahip kişilerin gerçekleştireceği eylemden, girişilen eylem ya da yapılan çalışma öncesinde bilgilendirmek açıkçası çok önemlidir. Bu yolla, kaynaklar sıralanabilir ve gerektiğinde harekete geçirilebilir. Herhangi bir grubun kamusal alandaki saldırısı ya da tepkisine karşı örgütün üzerine yaslanabileceği bir desteğin olmaması korkunç bir deneyim olabilir (Adım 5'teki Kamuya Açık Gösteriler Örgütlemek bölümüne bakınız).

Değerlendirme Aracı 7

Kişisel Güvenlik

Puan (1-5)

1 eyleminizle ilgili riskleri anlamak

2 etkinliği kaydetmesi için gözlemciler ve kişileri hazırlamak

3 etkinlik öncesi ile sonrasında ve sırasında destek kaynakları ile iletişim kurun

4 Uygun devlet kurumlarının hazırlanması

5.Adım Yöntem Seçme

Adım 1
Hazırlanma

Adım 2
Tespit etme

Adım 3
Haritalama

Adım 4
Harekete
Geçme

Adım 5
Yöntem
Seçme

Adım 6
Değer-
lendirme

5.1 Yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde lobicilik

Etkin lobicilik yüz yüze lobiciliğin nasıl yapılacağı, pozisyon belgeleri ve brifing notlarının hazırlanması, çeşitli rapor yazma biçimleri, mektup yazma ve karar verici kurumlarla çalışma konusu hakkında bilgi sahibi olmayı içerir.

Lobiciliğin uygulanması
Siyasi değişim – ulusal
Siyasi baskı – uluslararası
Hukuki değişiklik (mahkemelerde emsal)
Yasal reform (yasama)
Kamuoyu desteği

Lobicilik Yöntemi

LGBTT bireylerin İnsan hakları söz konusu olduğunda, etkin lobicilik her zaman analiz ile yürütülecek ve bir tür izleme ve belgelemeye dayanacaktır. LGBTT lobiciliğinin önemli bir kısmı -ortak insanlık çağrısının aksine- insan hakları standartlarını hatırlatmak ve hedefin bunların gerçekleştirilmesi için çağrıda bulunmaya odaklanacaktır. Var olan insan hakları standartlarının cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde uygulanması devletler açısından hukuki, siyasi veya ahlaki açıdan bir sorumluluktur.

Daha önce de vurgulandığı gibi, politikacıların kendi var oluşları için birincil derecede mutlu etmek zorunda oldukları seçmen kitleleri mevcuttur. LGBTT konularını açıkça desteklemeyebilirler ancak beklenenden daha fazla bu konu hakkında bilgi sahibi olabilirler. Yüz yüze durumlarda onların sözlerini dikkatlice dinlemek önemlidir. Konuyu destekliyor olabilirler ancak bu desteğın açıkça bilinmesini istemeyebilirler. Sizin lehinize çalışmaktan memnundurlar ancak sadece gizli olacak şekilde. Kamusal alandaki çalışmalarda bu gibi kişilerin konuya duyarsız olduğuna ya da hatta karşıtlarınızla çalıştığına bile tanık olabilirsiniz.

Yoğun lobicilik devam ederken, mesela konunuzu yakından ilgilendirebilecek olan parlamento seçimlerinden önce, materyal hazırlamak ve toplantılara katılmak için çok fazla zaman, kaynak ve insan gücü harcamak gerekebilir (Koridorda ayaküstü yapacağınız topu topu üç dakikalık bir görüşme için bile bekleme odalarında uzun süre beklemeniz gerekebilir!).

Vaka Çalışması 7

Moldova Ayrımcılıkla Mücadele Yasasına Yönelik Lobicilik

Cinsel yönelim ifadesini içeren bir ayrımcılıkla mücadele yasasına olan ihtiyaç GenderDoc-M tarafından kurulduğu 1998 yılından bu yana hep dile getirilmiştir. Politika seviyesinde ilk gerçek fırsat, Moldova Parlamentosu’nun, İsveç Adalet Bakanlığı’ndan aldığı teknik ve finansal destek ile Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı’nı geliştirmek için başlattığı proje ile oldu.

GenderDoc-M bu girişimden Plan’ın halihazırda taslak haline getirildiği 2003 yılında haberdar oldu. Taslak, kaleme alanlar Moldova’da LGBTT bireylerin varlığından bile haberdar olmadığı için LGBTT konularıyla ilgili herhangi bir vurguya sahip değildi. Uzun yıllardan bu yana ortakları olan ve büyük destek sunan İsveçli LGBTT grubu RFSL’nin konuyla ilgili İsveç Hükümeti’ne yönelik hazırladığı parlamento soru önergesi ve İsveç Adalet Bakanlığı’nda Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı’ndan sorumlu olan kişinin desteği ile, GenderDoc-M planla ilgilenen komisyona baskı kurabildi.

Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı’nı tasarlayan kişi, Parlamento İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Sayın Sidorov’du. GenderDoc-M, ülkenin ilk insan hakları stratejisine dahil olmak istiyorlarsa, Sidorov’u LGBTT haklarının insan hakları olduğuna ikna etmeleri gerektiğini biliyordu. Bunun için örgütün temsilcileri kendisine bir mektup yazdılar ve kendisiyle yüz yüze bir görüşme ayarladılar. Bütün bu savunuculuk çalışmasının sonucunda, mağdurun cinsel yönelimi temelinde yaşanan ayrımcılık ve nefret suçlarını yasadışı ilan eden LGBTT hakları ile ilgili özel bir bölüm eklendi. Örgüt hâlâ konuyla ilgili belgeler ve üç ayda bir çıkardığı bülteni çeşitli karar vericilere iletmektedir.

Örgütün öğrendiği bir ders de, savunuculuk çalışmasının, politikaların uygulanmasının izlenmesi ile takip edilmesi gerektiğiydi. Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı ile ilgili olarak, proje 2004 – 2008 yılları arasında yeterli kaynağı bulamadı ve hatta ilgili kurumlar içerisinde bile planla ilgili farkındalık artırmak son derece zor idi – mesela, Parlamento Toplumsal İlişkiler Komisyonu Başkanı, Avrupa Parlamentosu milletvekili Joke Swiebel ile yaptığı görüşmede böyle bir planın olmadığını 2004 baharında dile getirmiştir. Plan'ın çeşitli bölümleri sadece bildirge şeklinde kaldı.

Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı'na yönelik çalışmalar devam ederken, örgüt bir sonraki hedefi belirledi – Avrupa Komşuluk Politikası (AKP) [Ek 1'e bakınız]. Politikayla ilgili tartışmalar 2003 yılında başladı ve 2005-2008 dönemi için bir AB – Moldova Eylem Planı oluşturuldu. GenderDoc-M, Avrupa Parlamentosu LGBTT Ortak Grubu'nun kurucusu ve o dönemde başkanı olan parlamenter Joke Swiebel ile iletişime geçti. Mart 2004'te, Swiebel Ortak Grup'un girişimiyle Avrupa Komşuluk Politikası ve LGBTT bireylerin insan hakları ile ilgili bir toplantı düzenledi. GenderDoc-M'in ulaşmaya çalıştığı amaç, ülkenin eylem planları içerisine kapsayıcı bir ayrımcılık karşıtı mevzuatın dahil edilmesini sağlamaktı. Bu mesaj ILGA-Europe'un Avrupa Komisyonu'na gönderdiği mektuplarda da dile getirildi ve ILGA-Europe da ilgili Komisyon çalışanları ile görüşmeler yaptı. Ayrıca, Avrupa Parlamentosu üyeleri tarafından konuyla ilgili yazılı bir soru önergesi de Komisyon'a iletili.

Sonuç olarak, iki önemli hüküm Eylem Planı'na dahil edildi – Moldova'nın sahip olduğu Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı'nı uygulaması (içinde cinsel yönelim bölümü mevcut!) ve Avrupa Birliği standartlarına paralel bir ayrımcılık karşıtı mevzuatın oluşturulması. AB-Moldova Eylem Planı, GenderDoc-M'ye, Avrupa Birliği'ni de Moldovalı yetkililerin eylemlerini izlediği ve yasanın geçmesini talep ettiği için, bu yasaya yönelik lobicilik için güçlü bir araç sunmuş oldu. Dahası, Avrupa Komşuluk Politikası, ülkelerin demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü konusunda gösterdikleri gelişme ile AB'den gelecek ekonomik teşvik arasında bağlantı kurmaktadır.

Ulusal İnsan Hakları Eylem Planı ile ilgili deneyimi üzerinden GenderDoc-M, bu yeni yükümlülüğün izlenmesi konusunda daha stratejik davranmaya başladı. Plan sayesinde Avrupa parlamenterleri ile adalet Bakanlığı arasında toplantılar düzenlenirken, ILGA-Europe Moldovalı yetkililer üzerine daha fazla baskı kurulması için Avrupa Komisyonu nezdindeki lobicilik çalışmalarına devam etti. Dahası, farklı azınlık gruplarını temsil eden ve bu gruplar için çalışan bir sivil toplum ayrımcılıkla mücadele koalisyonu da kuruldu.

Koalisyonun amacı yasanın oluşturulması idi ve kullandıkları yöntemler, eğitimler vererek farkındalık yaratmak, medya, tasarı taslağının detaylı açıklanması konusunda lobicilik ve katılım ile Avrupa kurumları nezdinde baskı oluşturmayı içermekteydi. Koalisyon özellikle, koalisyon inşası ve hükümete daha kolay erişim konularında deneyim sahibi olan Moldova İnsan Hakları Sivil Toplum Örgütleri Kaynak Merkezi (CREDO)'nin katılımı ile daha da güçlü hale geldi. Kamuoyunun yasayla ilgili ihtiyaç konusundaki anlayışı hem yasaya karşı direncin gücü hem de bu yasanın lehine olan mesajın anaakım insan hakları STK'ları, azınlık STK'ları ve LGBTT sesinin tümü tarafından verilmiş olması sebebi ile genişledi.

Bu konuda gerçekleştirilen altı yıllık savunuculuk çalışması süresince, Genderdoc-M birçok stratejiyi gündemine aldı ve bunlar arasında en önemlileri farkındalık artırma, doğrudan lobicilik, koalisyon ve ortaklıklar kurma ve cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelindeki ayrımcılığın izlenmesiydi. Bu süreçte gerekli olan beceriler, Moldova ve Avrupa Birliği'ndeki karar verme süreçleri hakkında bilgi sahibi olma, iletişim ve eğitim becerileri (medya ile çalışmalar, paydaşlar için eğitimler, Avrupa Parlamentosu'nda halka hitap), koalisyon inşası becerileri (CREDO'nun uzmanlığı), fon toplama ve proje yönetimi (ayrımcılıkla mücadele koalisyonu için) ve İngilizce'de yeterlilikti.

Bu metin ILGA-Europe tarafından sağlanmıştır.

Beceri 2

Yüz yüze Lobicilik

Lobicilik yapmak – belirli bir konuda politikacılar ya da kamu yetkililerini etkilemeye çalışmak. Sözcük, parlamentonun lobisini sürekli ziyaret ederek üyelerini bir konuyu desteklemeleri için etkilemeye çalışmak pratiği üzerinden geliştirilmiştir.

İpuçları

- Hedef kişinin geçmişte gerçekleştirdiği herhangi bir iş ya da açıklamayı tanıyıp kabul edin. Ortak noktalarınızın altını çizin
- Tartışma içerisinde bir denge yaratın – her iki taraf da birbirini duymak ihtiyacındadır – sizin düşünceleriniz ve karşı tarafın cevabı. Eğer bir grup halinde gidiliyorsa, kimin konuşacağını önceden belirleyin
- Mesajını netleştirin ve mesaj sayınızı sınırlayın
- Kibre vurmadan, konunuz hakkındaki kapasitenizi gösterin ve hedef kişinin uzmanlık alanını göz önünde bulundurun
- Bir konu hakkında müzakereye açık olmak avantajlıdır – mesela “mantıklı” bir kişi olarak algılanmak
- Taleplerinizi minimum sayıda tutun
- Teknik bir dil kullanmaktan kaçının – genel toplum tarafından anlaşılabilir basit bir dil kullanın
- Hedef kişi ya da grubun ne yapmak isteyebileceğini düşünün
- LGBTT ile ilgili bir hakkın uygulanması konusunda hedefinizin sahip olduğundan daha fazla belirli bilgiye sahip olduğunu dikkate alın.

Politika yapıcılarla doğrudan yüz yüze gerçekleştirilen iletişim bir savunuculuk stratejisinin unsurlarının gerçekleştirilmesi için son derece önemlidir. Zaman genellikle kısıtlıdır ve dolayısıyla mesajı basit

tutmak önemlidir. Hedefinizdeki kişiye toplantı sonunda bırakmanız gereken briefing notlarının aksine, yapılan görüşmenin kendisi basit bir mesaj etrafında daha nüanslı bir tartışma için imkan sağlar.

Hedef kitleniz için mesajınıza “insan yüzü katmak” önemlidir. Ayrımcılık mağdurlarını toplantıya getirmek ya da mağdurların fotoğraflarını beraberinizde taşımak iyi bir fikir olabilir. Sonuçları doğrudan görmesiniz dahi, böylesi bir iletişim ileride faydasını gösterebilir ve sonrasında geliştirilebilecek toplantıların önünü açabilir. Ayrıca, eğer politika yapıcı olan kişi mesajınıza karşı çıkıyorsa, gelecekte yapacağınız çalışmalarda bu kişinin çalışma biçiminin ölçüsü hakkında bilgi sahibi olmuş olursunuz.

Toplumsal ilerlemenin önündeki en büyük engellerden biri, kişilerin toplumsal ya da kültürel yapının derinine işlemiş olan kendi önyargılarının farkına varmamalarıdır.

Görüşme için Hazırlanmak

Eğer böylesi ortamlara alışık değilseniz, benzer potansiyel durumlara yönelik kendi ittifakınızın üyeleri ile pratik yapmak tavsiye edilir:

- konunuzu gerçekler ve söyleyeceğiniz şeyleri destekleyen kanıtlar ile hazırlayın
- kendi itirazlarını desteklemek için karşıtlarınızın kullanabileceği argümanları belirleyin ve cevaplarınızı planlayın
- eğer varsa, görüşmeye ne götürmeniz gerektiğine karar verin
- Görüşmeden ne elde etmek istediğinizi kendiniz için netleştirin – ne gibi bir söz ya da eylem – mesela bir sonraki adım nedir?

Lobicilik belirli anlarda başlatılabilir – mesela, bir parlamento komisyonunun ayrımcılıkla mücadele yasa tasarıları çerçevesinde önerileri dikkate almak için hazırlık yaptığını bildiğinizde. Parlamento komisyonunun konunuz özelinde gerçekleştirdiği müzakerelerin izlenmesi ve belgelenmesinin sonuçlarının sizin bölgesel ya da uluslararası kurumlara göndereceğiniz raporlara dahil edileceğini karşınızdaki kişiye söyleyerek kurnazca bir baskı kurabilirsiniz. Zamanlama tabii ki önemli – bir oylamadan önce ya da açıklamaların oluşturulması öncesinde kilit zamanı yakalamak – zira bu şekilde hedefinizdeki kişi sizin konunuzu da hesaba katması gerektiğini hatırlar.

Basmakalıp düşünceler, damgalama ve sıklıkla nefretin çevrelediği, Romanlar, engellilik, HIV ya da LGBTT meselesi gibi konularda yapılan lobicilik konu hakkındaki mitlerin ortadan kaldırılmasıyla sonuçlanabilir. Kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyması önemlidir – karşısındaki kişi şimdiye kadar eşcinselliğini saklamadan yaşayan bir kişiyle tanışmamış olabilir. Bu durum onlar için ne ifade ediyor? Ne söylediklerini dikkatlice dinleyin ve onlara saldırmak yerine diyalog içerisinde olmaya çabalayın.

Sizin için mantıklı olan bir talep, karşınızdaki için çocukluğundan bu yana hiçbir zaman sorgulamadığı toplumsal düzenden radikal bir kopuş anlamına gelebilir. Sizin için kanıtı olan konularla ilgili insanların gerçekleri benimsemesi zaman alabilir; özellikle eğer bu kişiler bir seviyeye kadar konuyu kamuoyuna yönelik açıklamalar yaparak ya da fikri başkalarının önünde görünür kılarak kendi gündemine dahil edeceklerse. Savunucu hedef kişilere kendilerinin kullanabileceği ve rahat olabilecekleri bir dil seçme konusunda yardımcı olabilir. Toplumun net şekilde reddettiği bir konuda kişinin tam olarak anlamadığı bir dili benimsemesini beklemek gerçekçi değildir.

Herhangi bir lobcilik görüşmesinin cevap bulması gereken iki gösterge soru vardır:

- **Hedef kişi veya kurum da bir şeyler yapılması gerektiğini düşünüyor mu?**
- **Ne yapmayı düşünüyorlar?**

Hedefinizdeki kişi ya da grubun geçmişte gerçekleştirdiği açıklamalar ya da takındıkları siyasi tavırlar, kendilerinin geçmişte savundukları konularla kendi konunuzu eşleştirmenizin yolları hakkında size bilgi sunabilir. Onların geçmişte kullandıkları “dahil etme”, “ayrımcılık”, “insan hakları” ya da “adaletsizlik” gibi kavramları hangi konularla ilgili olarak kullandıklarını belirlemek lobcilik yaparken mümkün olabilir.

Sizin ve müttefiklerinizin aynı mesajı aynı kişilere yönelik aynı zaman dilimi içerisinde lobcilik yaparak vermesi son derecede yararlı ve stratejiktir (hazırlamış olduğunuz politika açıklamaları ve briefing notlarına dayanarak).

Hedefinizin daha sonra referans olarak kullanması için sizin bütün argümanınızı listeleyen bir kısa pozisyon belgesini görüşmeden ayrılırken bırakın – aşağıda Beceri 3’e bakınız. Bu not arka plan, bağlam, durum ve çareyi belirtmelidir. Konunuzla ilgili AK, AGİT ya da BM belgelerinde yer alan herhangi bir referans bölgede etkili olabilir. Araç 16’da belirtilen bir dakikalık mesaj da burada işe yarayabilir.

Birçok kamu temsilcisi ve yetkilisi müzakere becerileri konusunda geniş şekilde eğitilmiştir ve bu durum onların karizmatik kişilikleri ile birleşince sonuç korkutucu olabilir. Mesajınız hayal ettiğiniz gibi karşı taraf tarafından alınmayabilir ve hatta biraz düşmanlık ile de karşılaşabilirsiniz (saklı ya da açık). Olumsuz karşılaşmalardan, özellikle de düşmanca verilen cevaplardan kişi kendine ders çıkarabilir. Böylesi durumlarda kişinin kendini “gözlemlemesi” önemlidir.

Beceri 3

Pozisyon belgeleri ve brifing notları

Bir pozisyon belgesi, örgütünüzün (ya da örgütler koalisyonunun) belirli bir konu hakkındaki görüşünün herkes (dış hedef kitle) için tam olarak ne olduğunu ortaya koyan açıklamadır. Özellikle politika yapıcılara yönelik gerçekleştirilen savunuculuk çalışmasında müttefikler veya muhalifler ile iletişimde sürekli olarak referans olarak verilen açıklamadır. Mesaj şudur: “Bu sorun hakkında şunu düşünüyoruz ve şunu öneriyoruz.”

Bir brifing notu (aşağıya bakınız) ise aynı bilginin daha az resmi şekilde ve sadece müttefiklere iletilen formudur.

Adım 2’de giriş yapılan politika açıklaması pozisyon belgeleri için temel olarak kullanılabilir. Fark şudur ki pozisyon belgesi kendi pozisyonunun temelini savunan, hakların altının çizildiği kaynaklardan alıntı yapan, medyada, politikada vb. yer alan karşı görüşlere karşı çıkan ve durumun çeşitli unsurları hakkında daha derin bir analiz sunan daha resmi bir belgedir. Bir politika açıklaması aynı zamanda basın açıklamasından da farklıdır (Bkz. beceri 13).

Pozisyon belgeleri için çok sayıda biçim ve format olsa da, aşağıdaki özellikleri bulundurmaları gerekir:

- Ana önerinin açıklaması: bir ya da iki cümle.
- Arka plan: pozisyon belgesinin neden yazıldığının açıklaması (konu hakkında savunuculuk yapmaya hangi durum sebep oldu). Öneriyi destekleyen yasalar, uluslararası antlaşmalar, kararlar, Politikalar, vb.
- Öneriyi destekleyen kanıt: konuyu diğer benzer konular arasına yerleştirmek.
- Niceliksel Kanıt: veriler ve rakamlar.
- Niteliksel kanıt: vaka çalışmaları, kişisel açıklamalar, anekdotlar ya da öneriyi destekleyen örnekler. Alıntı yapılan kişilerden, gizlilik ilkesini korumak için izin alın.
- Pozisyonumuz: kanıtın öneriyi nasıl ortaya çıkardığının mantıksal açıklaması. Muhtemel soru veya itirazlara cevap verir.
- Öneriler: karar vericinin gerçekleştirebileceği belirli ve gerçekçi eylemler.
- Bu pozisyon belgesini destekleyen örgüt ve kişiler.
- Örgüt ya da koalisyonunuzun adı ve uygunsa logosu.
- Tarih.
- İrtibat noktası, adresi, telefon ve faks numarası, varsa e-posta adresleri
- Örgüt ya da koalisyonunuzun misyonu ve amaçları.

Brifing notu

Bu belge sadece örgüt içindeki kişiler ya da savunuculuk ittifakı içerisindeki kişiler tarafından görülmelidir – zira savunuculuk mesajlarının yaygınlaştırılmasında onlara yardımcı olacaktır. Dolayısı ile, tam cümleler yazmak yerine sadece notlar yazılabilir veya madde imleri kullanılabilir. Pozisyon belgeleri için kullanılan aynı formatı takip edin ama ayrıca:

- En önemli noktaları vurgulayın – örneğin, kalın im ya da alt çizgi veya renkli kalem kullanılabilir.
- Muhtemel stratejiler, taktikler ile kesin minimum talepler önerin.
- Sorulması muhtemel soruları ve önerilen cevapları dahil edin
- Ortaya çıkabilecek olan sorunlu konuları ve onlarla nasıl başa çıkılabileceğinizi belirtin.

Pozisyon belgeleri ve brifing notları için birkaç tüyo

- a. Hedef kitlenize uygun bir dil kullanın.
- b. Pozisyon belgeniz/brifing notunuzu belirli bir nedenle belirli hedef kitlenize göre uyarlayın.
- c. Atıfta bulunulan herhangi bir araştırma ya da bilginin kaynağını gösterin.
- d. Uygun kişilere danışıldığını güvence altına alın.
- e. Örgütün aldığı pozisyonun herkes tarafından anlaşıldığından emin olun.
- f. İzinleri olmadan kişilerin söylediklerini alıntılamayın ya da vaka çalışmalarındaki kişilerin gizliliğine zarar vermeyin.
- g. Gerektiği sürece kısaltma kullanmayın.

Genel tavsiye

- Brifing notları ve pozisyon belgeleri mümkün olduğunca kısa olmalıdır. Kişiler uzun metinleri okumak istemezler.
- Okuyucunun konuyu iyi bildiğini düşünmeyin –okuyucunun konuyu fazladan araştırma yapmasına gerek bırakmayacak şekilde anlaması için yeterli arka plan bilgisi ekleyin. Bu bilgiyi kısa tutmaya çalışın.
- Verileri fikirlerden ayrı tutun. Verileri destekleyecek kanıt sunun ve uygun olan yerlerde alıntı yaparak fikirlere yer verin.

Bu metinde Uygulamada Savunuculuk: HIV/AIDS ile mücadele eden sivil toplum kuruluşları ve topluluk temelli kurumları desteklemek için, Uluslararası AIDS Hizmet Kurumları Konseyi (ICASO) tarafından geliştirilen ve Haziran 2002’de Uluslararası HIV/AIDS İttifakı tarafından yayımlanan rehberden faydalanılmıştır.

Bir pozisyon belgesi örneği:

Sırbistan Hükümeti’ne Yönelik Uluslararası Gey ve Lezbiyen İnsan Hakları Komisyonu ile ILGA-Europe Ortak Mektubu

Sn. Boris Tadic, Sırbistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Sn. Mirko Cvetkovic, Sırbistan Cumhuriyeti Başbakanı
Sn. Ivica Dacic, Sırbistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı
Sn. Bozidar Deliaë, Avrupa Entegrasyonundan Sorumlu Devlet Bakanı
Sn. Vuk Jeremic, Dışişleri Bakanı
Sn. Rasim Ljajic, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanı Sn. Bogoljub Sijakovic, Diyanet Bakanı
Sn. Svetozar Eiplic, İnsan ve Azınlık Hakları Bakanı Sn. Milica Delevic, AB Entegrasyon Kurumu
Müdürü
Sn. Slavica Dukic Dejanovic, Ulusal Meclis Başkanı

9 Mart 2009

Ekselansları,

Sırbistan'daki sivil toplum gruplarına danıştıktan sonra, siz Sırbistan Hükümeti'nin saygıdeğer yasama ve yürütme temsilcilerine, kapsayıcı ayrımcılıkla mücadele yasa tasarısında cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve dine dayalı ayrımcılık yasağını muhafaza etme çağrısında bulunuyoruz.

Parlamentonun 4 Mart 2009'da Sırp Ortodoks Kilisesi ve diğer muhafazakar dini grupların baskısı sebebi ile, insan hakları ve diğer sivil toplum gruplarının desteğine rağmen, kapsayıcı genişlikteki ayrımcılık karşıtı yasa tasarısının meclisten çekildiğini öğrenmiş bulunuyoruz ve bu durum karşısında kaygılıyız. Anladığımız şu ki, tasarıya muhalefet edenler tasarının cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve dine dayalı ayrımcılığı yasaklayan maddelerine karşı çıkmaktadır. Sizden bu ibareleri yasadan çıkarmadan tasarımı onaylamanızı istiyoruz.

Sırbistan Anayasası din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasına vurgu yapar (Madde 44) ve uluslararası hukuk din özgürlüğünü tanımaktadır (mesela İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi Madde 18 ve Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi Madde 18). Dine dayalı ayrımcılığı yasaklayan bu yasa, Sırbistan'ın yükümlülüklerini uygulaması anlamına gelecektir.

Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği de bölgesel, ulusal ve uluslararası seviyelerde ayrımcılık yasağı için zeminler olarak tanınmışlardır. İnsan hakları hukukunun cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine uygulanması ile ilgili Yogyakarta İlkeleri, devletlerin bu zeminlerde yaşanan ayrımcılıkla mücadele de dahil olmak üzere belirli yükümlülüklerinin detaylarını sunar.

Ulusal seviyede, Sırbistan lezbiyen, gey, biseksüel ve travesti ve transseksüel (LGBT) bireyleri de kapsayacak şekilde bütün vatandaşlarına yönelik ayrımcılığa karşı yasal koruma sağlama konusunda yalnız değildir. Birçok ülke, LGBT bireylere yönelik eşitlik başlığı altında koruma sağlamak için kendi anayasalarını gözden geçirmeyi etmeyi tercih etmiştir. Ekvador, Fiji, Portekiz, Güney Afrika, İsveç ve İsviçre kendi anayasalarına cinsel yönelimi korunan kategori olarak dahil etmiştir. Bolivya bir adım daha ileri giderek travesti ve transseksüel bireyleri ayrımcılığa karşı açıkça korumak amacıyla cinsiyet kimliğini anayasaya eklemiştir.

Avrupalı olmayanlar da dahil olmak üzere Meksika, Mozambik, Güney Afrika ve Güney Kore gibi ellinin üzerinde devlet işyerinde cinsel yönelim temelli ayrımcılığı yasaklamakta; önceden

bahsedilenler de dahil olmak üzere kırkın üzerinde devlet LGBTT bireylerin haklarını istihdam dışında da korumaktadır.

Bölgesel düzeyde, Avrupa Birliği'nin 27 üye ülkesi ve Hırvatistan gibi aday ülkeler açıkça cinsel yönelimi dahil edecek şekilde istihdamda ayrımcılık yasağına ilişkin mevzuat oluşturdular; bu mevzuatlar Konsey'in istihdam ve iş alanında eşit muameleye ilişkin bir çerçeve oluşturan 27 Kasım 2000 tarihli ve 2000/78/EC sayılı Direktifi ile uyumlu şekilde hazırlanmıştır. Birçok ülke hizmet alımı, sağlık hizmetleri gibi istihdam alanının dışında kalan alanlarda da kapsayıcı ayrımcılık karşıtı yasalar oluşturdular. Avrupa Konseyi'ne bağlı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne dayanarak cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılığın bertaraf edilmesini destekleyecek sürekli ve tutarlı içtihatlar oluşturmıştır. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi üye devletlere, "ulusal mevzuatlarına cinsel yönelimi ayrımcılık yapılamayacak zeminler arasına dahil etmeleri" çağrısında bulunmuştur (Tavsiye Kararı 1474, 26 Eylül 2000).

Birleşmiş Milletler düzeyinde, İnsan Hakları Komitesi Toonen v. Avustralya kararında Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 2. ve 26. Maddesi'nde var olan ayrımcılığa karşı korumanın cinsel yönelimi de içerdiğine vurgu yapmıştır.

Diğer ülkelerde olduğu gibi, gerçek ya da algılanan cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliği temelinde yaşanan ayrımcılık vakaları Sırbistan'da da vardır. Yasada tanımlanan açık ve güçlü bir koruma olmadan, LGBTT bireyler ikinci sınıf vatandaş olarak yaşamaya, gizlilik baskısı, işyerinde ayrımcılık, devlet yetkilileri ya da diğerleri tarafından şiddet ve toplumsal suçlama sebebiyle ailenin dışlaması altında yaşamaya zorlanacaklardır. Yasal koruma olduğunda, kamu yetkilileri kendilerine eşit şekilde ve ifade özgürlükleri ya da toplanma özgürlüklerini sorgulamadan ve kendi onurlarını tanıyarak davranacaklardır. Toplum geniş şekilde devletin liderliğini takip edecek ve Sırbistan LGBTT bireylerinin insan haklarına saygı duyan artan sayıdaki ülkeler arasında olacaktır.

Saygılarımızla,

Cary Alan Johnson
IGLHRC Müdürü

Dirk De Meirleir,
ILGA-Europe Müdürü

Uluslararası Gey ve Lezbiyen İnsan Hakları Komisyonu'nun (IGLHRC) misyonu, herkes için her yerde insan haklarını geliştirmek, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesi temelli ayrımcılığı bitirmektir. Kar amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşu olan IGLHRC'nin merkezi New York'tadır ve Cape Town ile Buenos Aires'te ofisleri bulunmaktadır.

Avrupa çapında 300'den fazla üye örgütü temsil eden bir şemsiye örgüt olan ILGA-Europe, Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve Interseks Derneği'nin Avrupa Bölgesi Birimi'dir. ILGA-Europe, herkesin insan haklarına saygı duyulan ve herkesin eşit şekilde yaşadığı ve cinsel yönelim ile cinsiyet kimliği ve ifadesi temelindeki ayrımcılığa maruz kalmadığı bir dünya için çalışır.

Ek 2 Ukrayna'daki durum ile ilgili Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi İzleme Komitesi'ne yönelik hazırlanan brifing belgesini sergilemektedir – Ukrayna'daki LGBTT bireylerin durumu ile ilgili Parlamenterler Meclisi İzleme Komitesi Raportörleri'ne sunulmuştur ve Meclis'in cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde yaşanan ayrımcılıkla mücadele için güçlü önerilerde bulunması gerekmektedir.

Beceri 4

Rapor Yazımı

Raporlar yerel, ulusal ve uluslararası hedeflere sunulmak üzere hazırlanan savunuculuk temel belgeleridir. Çeşitli alanlarda çeşitli yöntemlerle bir araya getirilen verileri bağlamı içerisinde değerlendirir. Raporlar uzunluk ve kapsam açısından değişiklik gösterirler - bir etkinlikten hemen sonra hazırlanan tek durum belgelemesi ya da durumun taslağını çizmekten bütün halindeki ülke raporlarına ("Forced Out Armenia, Azerbaijan and Georgia" dizisi gibi)¹⁷. Raporların uzunluk ve kapsamı kimi hedef aldıklarına bağlıdır.

Rapor yazımı, derleme yaparken zaman ve enerji alır. Güvenilir ve inanılır bir çalışma için yapılması gereken araştırma yoğunudur – bilginin keşfi, gerçeklerin kontrol edilmesi, kaynak bulmak ve düzenlemek, örgütlü çalışma düzenlemeleri ve dosyalama sistemleri gerektirir. Yazma sürecinin kendisi yeterince uzun olabilir – ilk hazırlanan bilginin okunması, yorumlanması ve değiştirilmesi ile akran ve uzman okuyucuların fikirleri sonrası birçok taslak oluşturmak gerekir. Bir taslağı son aşamaya getirdikten sonra, raporun karakter diziminin yapılması, bütün tasarımın (kapak ve sanat çalışması da dahil olmak üzere) kararlaştırılması ve maliyetin hesaplanması gerekir.

Bir rapor hazırlamanın ana hedefi gelecekteki bir savunuculuk çalışması için temel oluşturmasıdır – içeriği savunuculuk için gerekli ana başlıkları oluşturur. Diğer bir deyişle, raporun kendisi hedef değildir – hedeflerin gerçekleştirilmesi için yararlı bir araçtır.

ILGA-Europe websitesinin

Yayımlar bölümündeki

Raporlar ve Diğer

Materyaller'e bakınız:

www.ilga-europe.org ve

Ukraynalı eşcinseller ve

toplum: Durumun gözden

geçirilmesi: toplum,

yetkililer ve politikacılar,

kitle iletişim araçları,

hukuki konular, gey

topluluğu, Kiev, 2007.

www.gay.org.ua/

publication/gay_

ukraine_2007e.pdf

Raporun Planlanması

Dikkatli planlama, raporun sunum öncesi her gelişme adımı için yeterli zaman sunarak sizin açık, kısa ve etkili bir rapor yazmanıza yardımcı olur.

- Raporu bir bütün olarak düşünün.
- Rapor yazmak görevini çeşitli parçalara ayırın.
- Raporu yazmak için ne kadar zamanınız var?
- Bu çeşitli planlama aşamalarına nasıl bölünebilir?
- Çeşitli aşamalar için kendinize tarih belirleyin.

Verilen son teslim tarihine göre raporunuz için bir anahat yapısı oluşturun ve tamamlanması için makul bir zaman çizelgesi oluşturun. Sürecin en çok zaman harcanan bölümlerinin bazıları bilgiyi toplamak ve seçmek ile raporu kontrol edip gözden geçirmektedir.

Bilgiyi bir araya getirme

- Bilginizi başlıklar altında organize etmenin kolay yollarından biri fikirlerinizle “örümcek şeması” üzerinden beyin fırtınası yapmaktır.
- Bir parça kağıdın ortasına ana temayı yazın.
- Konunuzla ilgili bütün fikir ve anahtar kelimeleri merkezden öteye genişleyerek ve birbirine bağlanan fikir dalları şeklinde yazın.
- Her fikir yerine göre daire içerisine alınabilir ya da çizgilerle birleştirilebilir.
- Bitirdiğiniz zaman, birbiriyle alakalı fikirlerin altını renkli kalemle çizin ve farklı konuları seçip sıralayın.
- Bazı fikirler ana başlıkları bazıları da bunlar altındaki alt başlıkları oluşturacaklar.
- Bunları takiben bir şablonun oluştuğunu göreceksiniz; bu sayede başlıklarınızı mantıksal bir sıra içerisinde düzenleyebilirsiniz.

Birçok farklı raporda aşağıdaki ortak unsurlar bulunabilir:

- Kapak
- Teşekkür
- İçindekiler
- Özet
- Giriş
- Metodoloji
- Sonuçlar ya da bulgular
- Yorum
- Sonuç ve öneriler
- Kaynakça

Ülke raporları

Ülkelerdeki bütün LGBTT durumlarını dahil etmek isteyen raporlar çok fazla yatırım ve emek gerektirir. Kamuoyu yoklaması ve anket hazırlamak, dağıtmak, sonuçlarını yorumlamak ve toplamak gerekir. Denge, fikir, içerik ve prodüksiyon açısından yüksek kalitenin elde edilmesi için her seviyede yatırım gerekir.

Ayrımcılıkla ilgili bir ülke raporu normalde şu bilgileri sunar:

- Ayrımcı yasalar ya da kamu politikalarının özeti (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ya da ilgili BM antlaşmalarının ihlali anlamına gelenler de dahil olmak üzere) ve var olan ayrımcılık karşıtı mevzuat, politikalar ve kurumların anahatları.
- LGBTT toplumu içerisinde de gerçekleştirilen ve ayrımcılığın çeşitli türlerine odaklanan bir anketin sonuçları (şiddet, taciz, istihdamda ayrımcılık, kamu yetkililerinin uyguladığı ayrımcı pratikleri de dahil edecek şekilde)
- Kamuoyunun tutumuna dair bir özet: esasen, herhangi bir kamuoyu eğilim bilgisi, politikacılar, dini liderler ya da diğer bilinen kişiler tarafından gerçekleştirilen homofobik/transfobik açıklamaların yaygınlığı.
- Medyadaki olumsuz temsil.
- Kamu yetkilileri tarafından uygulanan son dönemde gerçekleşmiş, önemli ve iyi belgelenmiş ayrımcılık örnekleri (mesela polis, yargı, yerel ve merkezi hükümet yetkilileri).
- Ülkedeki hukukî durum.
- Raporda ayrımcılıkla mücadele etmesi için merkezi hükümete yönelik öneriler.

Avrupa Konseyi, AB, AGİT ya da BM gibi uluslararası kuruluşlar, iyi belgelenmemiş ayrımcılık örneklerini dikkate almazlar. Zira bir yandan vakanın geçerliliğinden emin değillerdir, öte yandan devlet mercilerince sorgulandıklarında itibarlarının zedelenmesini istemezler:

Gölge Raporlar

Bu raporlar, zorunlu resmi devlet raporlarına ek olarak BM ya da AB antlaşmaları uyarınca kurulan izleme ve yönetim komitelerine gönderilen raporlardır. Bu raporlar, hükümetlerin mevcut durumu yetersiz şekilde resmettiği ya da altını çizmeyi başaramadığı devlet raporlarının STK'larca eleştirilmesi imkanını sunar¹⁸.

Gölge raporlar kapsam açısından nispeten kısadır ve genellikle tematik olarak ya da aciliyet sırasına göre hazırlanmaktan ziyade vurgulamak istedikleri Maddelere göre hazırlanır.

Yerel bazlı ya da tematik Raporlar

Bu raporlar yıllık raporlar, fon veren kuruluşlara gönderilen raporlar, kişisel durumlarla ilgili raporlar ya da LGBTT toplumuna yönelik belirli bir savunuculuk hedefinin gelişimi üzerine bilgi kaynağı şeklindeki raporlar olabilir. Yerel kullanım için bu raporların boyutu ve kapsamına göre, bu raporların

¹⁸ Gürcistan'daki Inclusive Vakfı'nın 12. Madde'ye ilişkin gölge raporu (ILGA-Europe ile birlikte sunulmuştur)– Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı istihdamda ayrımcılığın yasaklanması, Avrupa Sosyal Şartı'nın uygulanmasına ilişkin ilk Gürcistan Ulusal Raporu http://inclusive-foundation.org/home/files/Gürcistan_shadow-report_on_employment_issues_related_to_sexual_orientation_en.pdf

hazırlanması yukarıda bahsedilen iki rapor türünden daha kolaydır. Kendi ülkelerindeki ayrımcılığa vurgu yapan bir grubun aşağıdaki konu veya konularda rapor hazırlamayı düşünmesi öngörülebilir:

- LGBTT bireylere yönelik tutum
- Nefret suçu ve nefret söylemi
- Toplanma özgürlüğü
- İş piyasası
- Eğitim
- Sağlık
- Partnerlik ve aile
- Dini kurumlar
- Spor
- Medya
- Sığınma
- Farklı ayrımcılık türleri

Başka Kaynaklar

Rapor yazımına ilişkin daha fazla bilgi için:

www.heacademy.ac.uk/assets/hlst/documents/heinfe_exchange/Blended_Learning_PDP_Materyals/5_repor_twriting.pdf

Labrys Kırgızistan'dan Raporlar, 2008

<http://kyrgyzlabrys.wordpress.com/tag/LGBTT-azerbaijan/>

Beceri 5

Mektup Yazımı

Güç haritalama egzersizinde (Adım3) belirlemiş olduğunuz hükümet temsilcileri ya da diğer hedef kişi veya kurumların önemli olan sorunlar konusunda harekete geçmesini istediğinizde, en basit iletişimin bile yetkin bir şekilde gerçekleştirilmesi son derece önemlidir. Sorunun ne olduğunu ve hedefin ne yapabileceğini anahatları ile çizen basit bir mektup doğru bir şekilde formatlanmalıdır ve böylece hedef tutarlı şekilde ve zamanında cevap verebilir.

Örnek Format

	Antet (ve göndericinin adı ve adresi)
Hedefin Adı	
Hedefin Ünvanı (iş pozisyonu)	
Hedefin adresi	
Selamlama:	
1. Paragraf – kişinin sizin için ne yapmasını istediğinizi belirtin (ricanız).	
2. Paragraf – davanızı destekleyen en önemli gerçekleri belirtin. Bu paragraf eylem için en zorlayıcı sebepleri açıklamalıdır.	
3. Paragraf – okuyucunun nasıl bir kişisel fark yaratabileceğinden bahsedin. Bu paragraph sadece gerçeklerden oluşmamalı ve okuyucuyu kişisel yollardan dahil etmeli. Talebinize burada yeniden değinebilirsiniz.	
4. Paragraph – talebinizi dikkate aldığı için okuyucuya teşekkür edin ve size nasıl ulaşılabilirliği hakkında bilgi verin.	
Kapanış	
İmzanız Yazılı isminiz	
Ünvanınız (rolünüz)	

Birkaç tüyo:

Hedef cevabı: hedefinizden kendi pozisyonunu cevap mektubu ile belirtmesini isteyin.

Mektup başına sadece bir konuya değinin. Böylesi bir mektup daha çok etki yaratacaktır ve birçok konuya değinen mektuplarda olduğundan daha çabuk cevap alacaktır. Değindiğiniz konuyla ilgili uzmanlığınız mevcut ise, onu betimleyin.

Belirli bir şey isteyin. Hedefin belirli bir eylem gerçekleştirmesini, mesela bir konuyla ilgili liderlik üstlenmesini ya da diğer güç sahiplerine yönelik lobicilik yapmasını isteyin.

Kısa tutun. Mektubunuzun gözden geçirilmek yerine okunduğundan emin olmak istiyorsanız, vurgulamak istediğiniz noktaları hızlı ve kısa şekilde vurgulayın.

Kişiselleştirin. Konuyu kendi kişisel deneyiminiz ya da bildiğiniz bir vakaya bağlayın. Kendi sözcüklerinizi kullanın.

Örgütünüzün antetini kullanın. Hedefiniz konunuzun arkasında bir örgütün olduğunu gördüğü için inanılır olacaktır.

Uygun olduğunda, takdirinizi belirtin. Hedefinizin geçmiş çalışmaları ya da açıklamaları ile ilgili olumlu bir şey bulduğunuzda, bunu yapmak değerlidir.

Takip. Takip mektupları önceden kurulmuş iletişimden genelde daha büyük bir etkiye sahiptir. Hedefinize hangi yolla yapmış olurlarsa olsunlar cevap verdikler için teşekkür edin ve tatmin etmeyen cevapları ile ilgili sorular sorun (nazikçe itiraz edin).

ILGA-Europe ve IGLHRC'den Ukraynalı Yetkililere Gönderilmiş Örnek bir Mektup

[Kime]

Ekselansları, Ukrayna Cumhurbaşkanı Sn Viktor Yuschenko
Ekselansları, Ukrayna Cumhuriyet Başsavcısı Sn Olexander Medvedko
Ekselansları, İçişleri Bakanı Sn Yuriy Lutsenko
Ekselansları, Ukrayna Ombudsmanı Sn Nina Karpacheva

[Tarih]

Ekselansları,

[Özet + Çağrı]

Size, lezbiyen, gey, biseksüel ve travesti ve transseksüel bireylere yönelik ayrımcılık ve ifade özgürlüğünün ihlali ile ilgili bir vaka üzerine dikkatinizi çekmek ve Ukrayna Hükümeti'nin Kiev'deki Nash Mir Merkezi çalışanlarına yönelik suçlamalarını geri çekmesi için çağrı yapmak amacıyla yazıyoruz. [Özet olarak vaka] 22 Şubat 2008'de Kiev savcılığı Nash Mir Merkezi'nde faaliyet gösteren gay.ua adlı gazetenin yazı işleri çalışanlarına karşı, Ukrayna Ceza Kanunu'nun pornografinin yaygınlaştırılması ile ilgili 301. Maddesi'nin 3. Fıkrası uyarınca dava açtı. Daha önce, Aralık 2007'de kamu ahlakının korunması alanında faaliyet gösteren Ulusal Uzman Komisyonu gay.ua'nın pornografik olduğuna hükmetmiş, bu karar mahkemeler tarafından onanmıştı. Ayrıca sonradan öğrendiğimize göre, LGBTT bireylerin sadece LGBTT toplumuna yönelik çıkardığı bir gazete olan gay.ua toplumun geneline erişilebilir ve yönelik olmayan bir gazetedir. Oysa heteroseksüel erkeklere yönelik müstehcen erotik dergiler büfelerde satılmaktadır ve bu dergilerin yazı işleri çalışanları aleyhine pornografi yaymak suçuyla dava açılmamaktadır.

[Gerçeklerin analizi]

Bu olaylar ahlaki açıdan değil, eşitlik ve insan hakları açısından düşünülmelidir. Uluslararası insan hakları hukukunun cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği alanlarında uygulanmasını öngören Yogyakarta İlkeleri (İlke 19) insan hakları, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konularında bilgi ve her türlü fikrin, herhangi bir araçla aranması, edinilmesi ve sunulması özgürlüğüne vurgu yapar. Hükümet, kamu ahlakı gibi kavramların, farklı cinsel yönelimler ya da cinsiyet kimliklerini onaylayan düşünce ve ifade özgürlüğünün ayrımcı şekilde yorumlanmamasını sağlamalıdır.

Nash Mir Merkezi'nin çalışanlarına yönelik başlatılan cezai işlem ayrımcıdır çünkü kamu ahlakı kavramını seçici şekilde sadece LGBTT haberleri ve bilgilerinin yayıncısına karşı uygulamaktadır. Bu dava Ukrayna'nın insan hakları yükümlülüklerinin ve hükümetlerin ayrımcılığa karşı LGBTT bireyleri korumak için adım attığı Avrupa'nın geri kalanında dikkate alınan ilkelere doğru açılmasının karşısında durmaktadır. Aynı zamanda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarına göre savcılığın eylemlerinin Ukrayna'nın taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Sözleşmesi'ni açıkça ihlal ettiğini hatırlatmak isteriz. Mahkemenin Scherer vs. İsviçre (14 Ocak 1993) kararında, "mevzubahis olan müstehcen materyalin halkın geneline teşhir edilip edilmediği önemlidir" şeklinde bir ifade bulunmaktadır. Nash Mir gazetesi genel dağıtım için çıkarılmamaktadır ve sadece üyeliği bulunan kişilere kapalı zarf içerisinde gönderilmektedir. Mahkeme'nin fikrine göre, "müstehcen" ya da "açık" materyallerin dağıtımının, "yetişkinler istemeden veya kendi rızaları dışında filmle yüzleştirilmedikleri" sürece yetişkinlerin ahlakının korunmasıyla alakası yoktur. Muller vs. İsviçre (25 Mayıs 1988) davasında Mahkeme açıkça Avrupa Sözleşmesi'nin 10. Maddesi'nin "sadece olumlu, zararsız veya önemsiz 'bilgi' ya da 'fikirler' için değil, aynı zamanda devleti veya toplumun herhangi bir kesimini rencide eden, inciten veya rahatsız eden 'bilgi' ya da 'fikirler' için de geçerli olduğuna hükmetmiştir.

[Eylem çağrınızı yineleyin]

Ukrayna Hükümeti'ne Nash Mir Merkezi'ne yönelik başlatılan cezai işlemleri durdurmasını ve cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliğini ne olursa olsun bütün vatandaşların insan haklarını koruyup gözetmesi çağrısında bulunuyoruz.

İmza

Patricia Prendiville, ILGA-Europe Müdürü

Paula Ettelbrick, IGLHRC Müdürü

Beceri 1

Karar vericilerle çalışma

Değişimi etkilemenin en etkili adımlarından biri de karar verici kurumlarla çalışmaktır. Bu son derece yararlı olabilir ancak kolay değildir. LGBTT insan hakları konuları devlet aktörleri ve kurumları tarafından daha çok tanındığı ve bu konularla ilgili hesap verebilirlik Avrupa Konseyi gibi kurumlar tarafından artan şekilde dikkate alındığı için, LGBTT örgütleri uzmanlık alanları olarak düşünülebilir. Bunun gibi, ya gerçek katkı sunanlar gibi karar verme süreçlerine katılmaları için davet edilebilirler ya da kontrol eden merci tarafından “vitrin” temsilciler olarak kullanılabilirler. Bir örgütün savunuculuk hedefini etkileyen kararlar birçok değişik platformda alınabilir, örneğin yerel meclis komisyonları, alt-komisyonlar ve çalışma grupları, farklı kamu kuruluşları arasında kurulan ortak komisyonlar (örneğin, sağlık ve eğitim, bakanlıklar için çalışan danışmanlık komiteleri), ticaret odaları, şirket yönetimleri, sendikalar, dini liderlerin komiteleri, okul yönetim kurulları, ilçe sağlık komisyonları, istihdam mahkemeleri, sosyal refah komiteleri, vb. Bunların hepsi kişisel protokoller ve çalışma yolları geliştirmişlerdir ve bir LGBTT perspektifine sahip olabilirler.

Savunuculuk konusunu etkileyen kararların nasıl ve nerede alındığını bilmek önemlidir. Bu toplantılarda kişilerin masada nasıl yer edinebileceğini ve kararları nasıl etkileyebileceğini anlamak önemlidir – temsilciler seçimle mi işbaşına geliyor, atanıyorlar mı yoksa grup tarafından mı gruba dahil ediliyorlar? Uygun ortamlarda etkisi olan örgütlerle koalisyonlar kurmak da mümkün olabilir.

Karar verici yapılarda rolünüzü kullanmak

Bir komitenin ya da diğer bir karar verici mekanizmanın üyesi olmak uzun vadeli bir savunuculuk biçimidir. Yapının nasıl çalıştığını bilmek, üyelerle ilişki kurmak ve onları kendi savunuculuk hedefiniz konusunda bilgilendirmek ve ikna etmek zaman alır. Karar verici yapı bir savunuculuk hedefidir ve dolayısıyla araştırılması gerekir. Misyonu nedir? Diğer üyeler kimlerdir? Nasıl işler? Nasıl etkilendir? Eksiklikleri nelerdir?

- Bu grubun diğer üyeleri için öncelikli konuların ne olduğunu öğrenin.
- Kendilerine konularıyla ilgili destek sunmayı önerin.
- Üzerine güvenin inşa edilebileceği anlaşma alanları bulun.
- Diğer üyelerle tanışın. Her kişi ikna edilmesi gereken bir savunuculuk “hedef”idir. Diğer insanları tanıdığınızda kendinizi daha rahat hissedeceksiniz.
- Mümkünse grup üyeleri arasında anlaşmazlık ya da çatışmadan kaçının. Bir tarafı ya da diğerini destekler gibi görünmeyin.
- Sizi seçen insanları adil şekilde temsil edin.

- Sıklıkla bir karara varmak için uzlaşmak gerekir. Uzlaş, ilerlemenin önünü tıkayan farklılıkları aşmak için her bir tarafın bir şeyler kazanıp bir şeylerden ödün vermesidir. Gerekğinde müzakere edebilen ve uzlaşan bir kişi olarak görülmek önemlidir.

Avantajlar

- Kararları sürdürülebilir ve uzun vadeli şekilde etkileyebilirsiniz
- “Sistemin içinde” etki sahibi olmak sıklıkla dışında olmaktan daha kolaydır
- Değişimi etkilemenin gerçekçi yollarını görmek amacıyla daha çok bilgiye erişebilirsiniz.
- Karar vericilerle ilişki inşa etmek iyi bir fırsattır.
- Örgütünüz daha çok saygı ve güvenilirlik kazanır.

Dezavantajlar

- Bazı karar verici yapılar değişime açık değildir.
- Kendinizi dışlanmış hissedebilirsiniz.
- Şiddetle karşı çıktığınız kararlarla özdeşleştirilebilirsiniz.
- Karar verici yapının sizin örgütünüzün değerlerinden çok farklı değerleri olabilir.

Birkaç tüyo

- Gündem üzerinden giderek ve ne söyleyeceğine karar vererek görüşme öncesi hazırlan
- Gerçekler ve rakamlar, kişisel ifadeler ve argümanınızı destekleyecek kanıt kullan.
- Temsil ettiğiniz İnsanlar için toplantıdan hemen sonra kayıt tut ve raporlama yap
- Mümkünse diğer komite üyelerini tanıyın.
- Mümkün olduğunca komiteye yardımcı olun – sizin önerilerinizi bu şekilde daha kolay desteklerler.
- Toplantılara katılmak için zamanınız daha fazla olmuyorsa komitedeki koltuğunuzu korumak için çabalamayın – bir başkasına bu değerli fırsatı kullanması için yer verin.
- En iyi taktik olduğundan emin olmadıkça komite üyelerini sürpriz çelişkili önerilerle tuzağa düşürmeyin.

Kararların nerede ve nasıl verildiğini öğrenin

- Kendi savunuculuk konunuzla alakalı olabilecek bütün karar verici yapıların listesini hazırlayın (bu savunuculuk “hedef” listesine benzeyebilir)
 - Merkezi ve yerel hükümet kurumları, STK sektörü, iş dünyası ve profesyonel dernekler, dini örgütleri dahil edin – hiçbir şeyi dışarıda bırakmayın.
 - Her karar verici yapıya nasıl katılacağınızı öğrenin – üyeler seçimle mi geliyor, atanıyor mu yoksa sonradan mı dahil ediliyorlar ya da bir şirkette ne kadar hisseyi satın almaları gerekir? İlgili kurumlar için temsilcilerinizi aday gösterin ya da önerin.
- Temsilcilerinizi dikkatli şekilde seçin. Mümkünse, savunuculuk konusu ile ilgili doğrudan tecrübelerinin olmasına ve güvenilir ve kendinden emin olmalarına dikkat edin.

Temsilciyi destekleyin

- Temsilcinin sorundan etkilenen diğer insanların çıkarları adına konuşmasını destekleyin. Bu kendisinin görüşmelerde, on, yüz ya da binlerce sorundan etkilenen insan adına rahatça konuşmasını sağlayıp daha güçlü bir pozisyona sokacaktır.
- Komite öncesinde temsilcinizle kendisinin gündeme getireceği anahtar sorunlar üzerinde anlaşarak ya da destekleyici bilgiyi toplayarak görüşün.
- Toplantılar sonrası brifing toplantıları yapın.
- Temsilcilerin kendilerini seçen insanlara düzenli şekilde raporlama yapması gerekmektedir.
- Girişkenlik, müzakere ve komitenin konuları ile ilgili eğitimler verin.

Uygulamada Savunuculuk: HIV/AIDS ile mücadele eden sivil Toplum kuruluşları ve topluluk temelli kurumları desteklemek için, Uluslararası AIDS Hizmet Kurumları Konseyi (UAHKK) tarafından geliştirilen ve Haziran 2002'de Uluslararası HIV/AIDS İttifakı tarafından yayımlanan rehberden faydalanılmıştır.
www.aidsalliance.org/Publicationsdetails.aspx?Id=142

Beceri 7

Stratejik Davalar

Stratejik Davanın Doğası¹⁹

Stratejik dava mahkemeler önüne bir davayı toplumda geniş değişiklikler yaratmak amacıyla seçmeyi ve getirmeyi içerir. Bir davayı sadece kendileri için kazanmaktansa, davanın öznesi var olan bir mevzuattan etkilenen toplumun hukuki durumu üzerinde etki yaratmayı amaçlar. Stratejik davalama aynı zamanda “etki davalaması” olarak da bilinir - davanın toplumsal etkisi en önemli unsurdur. LGBTT açısından bakıldığında, davaların seçimindeki birincil kriterler LGBTT insan hakları çıktılarını maksimize edenlerdir.

Stratejik davalama birçok geleneksel yasal faaliyet türünden çok farklıdır geleneksel hukuki hizmetler müşteri temelli ve kaynak sınırlaması olduğu için, davaların diğerleri üzerindeki etkilerini dikkate almak ya da onları bu açıdan öncelikli hale getirmek için genelde fırsat oluşmamaktadır. Stratejik davalar politikaların ve daha geniş davranış eğilimlerinin değişmesine odaklanır. Bir davanın ulusal yargı mercilerine ve sonrasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne gitmesi beş yıldan on yıla dek uzayabilir ve son derece pahalıdır.

Bu davalama biçiminin pahalı, zahmetli ve uzman doğası sebebiyle, savunucuların kendi ülkelerindeki yasal STK'lar ve ILGA-Europe gibi diğerleriyle çalışması -bu kurumlar davaların ulusal mahkemelerden AIHM'e taşınmasının yollarını bildikleri için- tavsiye edilir. Hukuki

¹⁹Stratejik davalama ile ilgili ilginç bir yazı <http://michaeldorf.org/2008/11/litigationstrategy-post-prop8.html>

beceriler ve de stratejik davalar için gereken finansman örgütün kapasitesinin dışında olduğu için davayı AİHM önüne taşımak bilgi toplamak, medya ile iletişim ve dava süresince lobicilik desteği gerektirecektir.

Stratejik davalar konusundaki neleri göz önünde bulundurmak gerekir?

Emsal. Stratejik dava açmanın yapmanın ana sebeplerinden biri ileride oluşacak davaların başarılı olması için emsal oluşturmaktır. Yukarıda tartışıldığı gibi, bir davanın etkisi ilgili ülkedeki yasal sisteme bağlıdır. Eğer ciddi bir etki yaratmayacaksa, stratejik dava açmaya gerek olmayabilir.

Yargıtay. Emsale dayanan yargı sistemlerinde, davanız en yüksek mahkeme tarafından bilinmediği ya da gündeme getirilmediği sürece önemli bir etki yaratmayabilir. Temyiz ile ilgili değişik yollar sebebiyle, her zaman en yüksek mahkemeden karar çıkaramayabilirsiniz.

Kaybetmek. Eğer davayı kaybederseniz, bu kötü bir emsal oluşturacaktır ve gelecekteki davaların önünü tıkayacaktır. Kaybetmek zararlı bir yasa ya da pratiği güçlendirebilir ve bu durumun sadece daha kötüye gitmesi demektir. Diğer taraftan, açık şekilde adaletsizce verilmiş bir olumsuz karar genel davanız açısından işinize yarayabilir.

Maliyet. Stratejik davalama bir konuya dikkat çekmenin en masraflı yollarından biridir. Yasal masraflar ve ödemeleri tahmin etmek zor olabilir ve bir anda aslında engelleyici olabilir. Ek olarak, davayı kaybeden taraf karşı tarafın adli masraflarını da ödemek zorunda kalabilir.

Tarafsızlığın eksik olması. Mahkemeler hükümetten tam olarak bağımsız olmadığında, yasanın çalışma şeklini değiştirmeye çalışmak yararsız olabilir (örneğin, “telefon kanunu” – mahkemelerde hakimler tarafından alınan kararlar hükümet baskısı altında, telefon üzerinden alınabilir).

Etki. Hakları uygulamak veya güçlendirmek için hiçbir sistem mevcut değilse, alandaki etki minimum olabilir. Mahkeme kararları genelde kamuoyu görüşünü yansıtmaz ve LGBTT konularıyla ilgili çok az kamuoyu desteği olabilir. Eğer değişim için alan hazırlanmamışsa, davalama için harcanan bütün çaba ve kaynaklar boşa gidebilir. Destek inşa edin ve değişim için tabanı oluşturun.

Diğer kaynaklar

Çocuk Hakları Bilgi ağı

www.crin.org/docs/Guide_to_Strategic_Litigation.doc

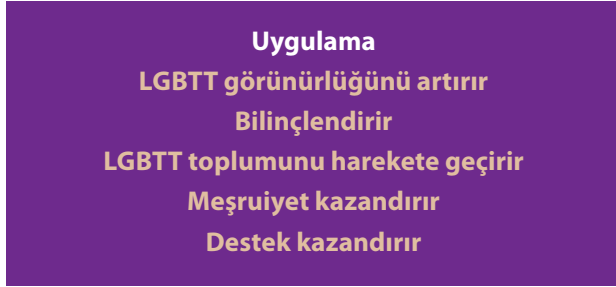
Interights, İngiltere, Irk Ayrımcılığı üzerinden stratejik davalar: İlkelerden pratiğe

www.migpolgroup.com/publications_detail.php?id=198

Bu metin yukarıdaki iki kaynaktan bulunan rehberlikten faydalanmıştır.

5.2 Kamuoyu eğitimi ve farkındalık

Bu çalışma broşür çıkarmak, afiş kampanyaları, oturma eylemleri, onur yürüyüşleri, flaş mob, konferans ve atölyeler, internet kampanyaları (anketler ve bilgi dağıtımı) konularını içermektedir

Kamuoyu eğitimi ve farkındalık yöntemi

Dinin toplumsal ve siyasi söylem ile kamu politikasını şekillendirdiği ülkelerde, LGBTT taleplerine karşı daha fazla düşmanlık ve ret olabilir. Sağ kanat milliyetçi güçler iyi örgütlenebildikleri ve LGBTT'lerin kamusal alanda gösteri yaptıklarını duyduklarında karşı gösteriler düzenledikleri için kişisel güvenlik son derece önemlidir. Siyasi karşıtlar LGBTT hedefleri suçlamak noktasında değişen seviyelerde çıkar elde edebilirler.

Muhalefet güçleri var olan bütün seçmenlerinden olabildiğince çok destek toplayıp sizin savunuculuk eyleminize karşı bu toplanan enerjiyi yönlendirmekten şansları olduğunda çekinmeyeceklerdir. Kamuoyu temsilcileri kendi toplumlarında insan haklarının korunması ve desteklenmesiyle sorumlu olsalar da, sıklıkla insan hakları kavramları ile dili ve mantığını kendi seçmenlerine karşı kötüleyerek, insan haklarının dinsiz, milliyetçi olmayan ve istenmeyen bir şey olduğunu resmetmektedirler. Bu el kitabı insan hakları savunuculuğunun desteklenmesi ile ilgili olsa da, kamuya yönelik çalışırken kuramsal insan hakları standartlarına çok fazla odaklanmak yerine deneyim ve insan hakları ihlallerinin gerçekte ne olabileceğine dair gerçek vakalar sunarak argümanınızı geliştirmek daha akıllıca olacaktır.

Stratejik olarak, birçok Doğu Avrupa onur örgütü kendi eylemlerine “aile günleri”, “birlik günleri”, “farklılık yürüyüşü” şeklinde isimler vererek daha fazla “liberal düşünceli” vatandaşın katılımını sağlamak niyetinde olmuştur (Adım 5'teki Mozaika vaka çalışmasına bakınız). Bu, yürüyüşe verilen desteği en üst düzeye çıkarmak ve dolayısıyla devlet kurumları, medya ve uluslararası topluluk önündeki meşruiyetini artırmak için kullanılan bir taktiktir. Örneğin, diğer azınlıkları (etnik, engelliler, dini, vb.) onur yürüyüşlerine katılmak için cesaretlendirmek tutarlı bir ayrımcılıkla mücadele mesajı verilmesine ve muhalefetin homofobik argümanlarının zayıflamasına yarar.

Kamuoyu farkındalığının daha fazla farkındalığı nasıl ürettiğinin örneği

2003'te Polonya'daki Homofobiyle Mücadele Kampanyası – KPH – adlı örgütün düzenlediği bir afiş kampanyası Katolik Kilisesi'nin kışkırtıcı muhalefeti sebebiyle durdurulmak zorunda kaldı²⁰. Bu muhalefet, kampanyanın, örgütün daha önce hiçbir şekilde gerçekleştiremeyeceği şekilde ön plana çıkmasına yaradı. Sonrasında afişler, önceden planlandığı gibi sadece Varşova'da değil, Polonya'nın dört farklı şehrinde gösterildi.

KPH websitesinde şunlar yazmaktadır: “‘Bırak Bizi Görsünler’ adlı fotoğraf projesi 30 eşcinsel çiftin fotoğraflarından oluşmaktadır: 15 gey ve 15 lezbiyen çift. Gerçekliğe önem verdik – istediğimiz gerçek eşcinseller ve gerçek çiftlerdi. Polonya'da 60 kişiyi bulup yüzlerini göstermelerini istemek zorlu bir görev gibi göründü. Özellikle 30 yaşın üzerindeki çok korktular. Bütün fotoğraflar aynı artistik profil ile karakterize edildiler: İnsanları önce el ele tutuşmuş şekilde ve arka planda kış mevsiminde bir kasabayı görüyoruz. İnsanların gözleri makineye odaklanmış. Renkler soft, yumuşak ve pastel. İnsanlar arkadaş canlısı görünüyorlar. Karolina Bergua'nın fikri, fotoğrafları birbirine benzeyen şekilde ve hatta izleyeni sıkacak şekilde tasarlayarak, fotoğrafa bakanların her gün yüzlerce benzer insanı gördüğünü hissetmesini sağlamak. Eğer eşcinseller bu kadar genel ve olağan ise, fotoğrafa bakan kadar normal olmalılar. “Bırak Bizi Görsünler” Polonya'nın en büyük şehirlerindeki prestijli galerilerde gösterilecek. Varşova'daki sergi bir etkinlik ile başlayacak ve politikacıların, sanatçıların, STK'lar ile medyanın katılımı ile gerçekleşecek. Bu Polonya'da, amacı homofobi ve cinsel yönelim temelli ayrımcılığa karşı harekete geçmek olan ilk kampanyadır.”

²⁰ Afiş fotoğrafları şuradan

görülebilir:

[http://www.](http://www.niechnaszobacza.queers.pl/strony/gallery.htm)

[niechnaszobacza.queers.](http://www.niechnaszobacza.queers.pl/strony/gallery.htm)

[pl/strony/gallery.htm](http://www.niechnaszobacza.queers.pl/strony/gallery.htm)

Polonya'da biseksüel ve eşcinsel bireylerin durumu

– 2005 ve 2006 raporu

[http://www.kph.org.pl/](http://www.kph.org.pl/images/stories/raporty/)

[images/stories/raporty/](http://www.kph.org.pl/images/stories/raporty/)

[raport_homofobia_2007_](http://www.kph.org.pl/images/stories/raporty/)

[EN_screen.pdf](http://www.kph.org.pl/images/stories/raporty/)

Beceri 8

Gazete, dergi, akademik dergi, bülten ve ücretsiz günlük gazete çıkarmak

Bağlam

LGBTT ile ilgili bilgilerin hem LGBTT hem de genel kamuoyu ile paylaşılmasının geleneksel yolu basım ile olmuştur. İnternetin ortaya çıkması ve ona erişimin yüksek düzeyde olmasıyla birlikte, bazı gruplar artık fiziksel anlamda yayınlarını bütün dağıtım sıkıntılarıyla birlikte gerçekleştirmiyorlar, ancak internet üzerinden gazete veya dergi olarak yayınlamaya devam ediyorlar.

Bir temsilci örgütün yayım yayımlaması sayesinde örgütün sorunlar üzerinde takındığı tavır kendi üyelerinden çok daha geniş bir kitleye ulaşabilmektedir. Bu önemlidir çünkü tartışmayı ve yaklaşım farklılıklarını güçlendirir ve LGBTT toplumu içerisinde daha çeşitli ve alt argümanların ortaya çıkmasına sebep olur, mesela evlilik mi sivil birliktelik mi sorusu; onur yürüyüşleri mi diğer savunuculuk türleri mi gibi.

Kaynaklar

Yayımların genişliğine bağlı olarak, kaynaklar bu yayımları sürdürülebilir kılacak şekilde bulunmalıdır. Bir gazete/dergi tipik olarak bir editöre ve işlemlerini yapacak, röportajları gerçekleştirecek, yazacak, editörlüğü yapacak, fotoğraf kullanımı ve sanat işi, prodüksiyon ve düzenlemeyi yapacak bir yayın ekibine ihtiyaç duyar. Eğer “basılı nüsha” gerçekleştiriliyorsa – mesela dijital baskıdaysa bastırılıyorsa - bunun belirlenen herhangi bir yolla dağıtılması gerekir (bazı örgütler ulusal dağıtım ağlarını kullanır, ancak bu ağların bazıları LGBTT materyallerini taşımayı reddeder).

Diğer yazım işleri gibi, gazeteciliğe ait veya inceleme yazısı yazmak okuyucuların gözünde güvenilirlik sağlamak için eğitim gerektirir. Yazan kişiler makaleleri kabul edilebilir bir seviyeye getirmek için ne kadar çok çalışmak gerektiğini bilirler – uzunluk, dil, odak, hedef kitle, vb. açılardan. Bu zaman alır. Yayınınız ülkedeki birkaç az kaynaktan biri olacağı için diğer medya kaynaklarını LGBTT dünyasında neler olduğunu görmek için bunu kullanacaktır. Rapor yazmada olduğu gibi, yazının kalitesi önemlidir çünkü profesyonel standartlar güvenilirlik ve kamuoyu dikkati toplamak için minimum gerekliliklerdendir.

Bazı örgütler, mesela Moldova’da GenderDoc-M ya da Gürcistan’da Inclusive Vakfı²¹ son derece yüksek kalitede yayımları fon bulmak için reklam vermeden üretmektedirler (ayrı fonlama kaynakları vardır). Bir örgüt için yayımını fonlamak için fon kaynağı bulmak sıklıkla bir yüküdür. Reklamcılar kendi

²¹ Moldova’da üç ayda bir çıkan haber bülteni www.gay.md/files/BR_207_eng.pdf ve Me dergisi: Inclusive Vakfı, Gürcistan www.inclusivefoundation.org/home/?page=publications_me&lang=en

ürünlerinin LGBTT konularıyla bir arada olması konusunda çekimserdirler ve beraber çalışmayı kabul etseler dahi demografik özellikler, dağıtım rakamları ve yayımın popülerliği konusunda somut kanıtlar talep etmektedirler. Bu verileri sunmak bazen zor olabilir çünkü toplum içerisinde LGBTT görünürlüğü azdır ve bağımsız bir yayımın dağıtımını izlemek için mekanizma azlığı vardır.

Beceriler

Akademik dergi, gazete ya da dergi üretmek için gerekli olan beceriler geniştir ve birçok insanın katkısını gerektirir. Birçok örgüt ne yaptıklarını çok fazla bilmeden bu işe başladılar ve zamanla becerilerini geliştirdiler. Son derece görünmez olan LGBTT toplumu için yayım yapmanın bir yönü de, basımın çeşitli alanlarında yetenekli olan LGBTT'lerin bulunması ve sadece gönüllü arandığında çalışmak istemeleridir. Bu alanlardan bazıları:

- Yönetim
- Zaman yönetimi
- Yazı işleri
- Gazetecilik
- Röportaj için gerekli beceriler
- Araştırma becerileri
- İletişim becerileri
- Sözcük işleme becerileri
- Yazma kabiliyeti
- Teknik editörlük
- Mizanpajı
- Basım prodüksiyonu
- Hukuki konular (telif hakkı, karalama, vb.)
- Son teslim tarihlerine uyacak çalışma kabiliyeti
- Hakkında yazılacak konuyla ilgili esneklik
- Fotoğrafçılık ve görüntü prodüksiyonu

Yayımın sayfalarını LGBTT konularıyla ilgili kamu politikasının insan hakları yansımalarını tartışmak için kullanmak savunuculuk çalışmasının benzer unsurlarına katkı sunar. Benzer şekilde, eylem, hak ihlalleri ve muhalefet fotoğraflarının hepsi lobicilik ya da raporlama yaparken ikincil kaynak materyali olarak kullanılabilir ve dile getirilen taleplere yönelik bilinci artırır.

Beceri 9

Afiş ve broşür hazırlamak

İçerik

Afişler ve broşürler iki ana amaç için tasarlanır: dahil olunması gereken bir konuya okuyucuların dikkatini yeterince uzun bir süre tutmak ve ikinci olarak da okuyucuların araştırması gereken konularla ilgili temel bilgileri sunma (örgütlerle iletişime geçmek, vb.)

Afişler bilginin topluluğa ulaşmasının önemli yollarından biridir. Onları aşağıdaki amaçlar için kullanabilirsiniz:

- İnsanları bir davayı desteklemek için harekete geçirmek amacıyla
- Bir toplantı ya da belirli bir etkinliği duyurmak amacıyla
- Bir mesajı popüler hale getirmek amacıyla.

Otoyolda kullanılan bilbord boyutundan caddelerde göz hizasında bir lamba direğine yapıştırılan A4 boyutuna dek bütün afişler, etkili olabilmek amacıyla aşağıdaki özelliklere sahiptirler:

Mesajın basitliği – metin. Bu anahtar cümle – ya da ana mesaj – anlamına gelir ve kolayca okunabilir ve anlaşılabilir olmalıdır. Eğer hedef kitle afişe göz attığı birkaç saniye içerisinde bir muğlaklık ya da idrak edememe durumu yaşarsa birkaç seviyede ondan dikkatlerini çekeceklerdir: çıkar, güven, destek ve inanç.

Açıklık ve görüntünün uygunluğu. Hedef kitle için görüntü mantıklı şekilde yerleştirilmeli. Görüntü ile metin arasında bağlantı kurma özgürlüğü vardır ve bu hedef kitleyi bütün mesajı nasıl alacakları konusunda “yönlendirmek” amacıyla yapılabilir.

Görsel dil

Bir LGBTT mesajını genel kamuoyu için saflaştırmak nispeten basit bir işmiş gibi görünebilir ancak doğru mesajı etkin şekilde dikkate almak için düşünmeyi gerektirir.

ILGA-Europe’un Avrupa’daki ayrımcılık çeşitlerine vurgu yapan afişleri ve Farklı Aileler, Aynı Aşk (2008)²² adlı kampanyası için kullandığı afişlerdeki etkili tekniklerden biri, afişler için gerçek LGBTT bireylerin model olarak kullanılmasıdır. LGBTT bireyin insan ve normal yüzünü sunarak, izleyen kişiye alışık olmadığı bir şey arz edilmez. Bu yolla, kaynaşma gerçekleşir – tanındık olmayandan alışılmış olana doğru bir köprü.

Görsel dil, “söze gerek bırakmayan fotoğraf” ifadesinde çok iyi özetlenmiştir. İnsanlar bizim görsel çevremizde ortaya çıkan bilgiden daha fazlasını alırlar. Ton ve renk, görüntü kompozisyonu ve

²²Farklı aileler, aynı aşk

www.ilgaeurope.org/europe/campaigns_projects/different_families_same_love

Ayrımcılık afişleri

www.ilgaeurope.org/europe/campaigns_projects/campaign_for_new_european_anti_discrimination legislation/what_can_you_do_to_contribute_to_this_campaign/use_ilga_europe_s_campaign_tools_to_rally_support/poster

görüntü içeriği mesajı etkilemek için bir aradadır. Reklamcılık bu bilgiyi uzun zamandır kullanmaktadır ve işte bu yüzden reklam kampanyalarına bir servet harcanmaktadır – bunun karşılığında daha büyük servetler elde edilmektedir.

Eğer bir örgüt bir billboard kampanyası için yatırım yapmayı düşünüyorsa, eğitilmiş bir grafik tasarımcısının görüntüyü yaratmak için işe alınması ve bunu işlemesi ve eleştirmesi için de bir takımın işe alınması tavsiye edilir. Reklam billboardları kullanılan şirkete ulaşılması ve prodüksiyona başlanmadan önce içerik üzerinde uzlaşılması gereklidir (görselleri kullanma konusunda şirketten ret almak, o kadar çok para ve enerji harcadıktan sonra son derece zararlı olacaktır).

Mesaj

Bu el kitabının hedeflediği ülkelerdeki LGBTT bireylerle ilgili sınırlı sayıdaki görüntü her zaman cinselliği çağrıştıran görüntülerdir ve ton açısından heteroseksüel pornografiye benzemektedir. Dolayısıyla, bir yandan LGBTT toplumundan gelen görüntüler eksik, diğer yandan toplumdaki homofobiyi besleyen mesajlara göz yumulmaktadır. Gerçek LGBTT bireylerin görünürlüğü ile ilgili kişisel güvenlik konusu bu kişileri broşür veya afişlerde kullanılmadan önce dikkate alınmalıdır.

Görsel sunumun mesajının net olması son derece önemlidir. Basit, doğrudan ve inanılır olmalıdır. Geleneksel olarak, toplumsal adalet bağlamında azınlıkların kampanya görüntüleri onları etkileyen aşırı durumları resmeder – baskı, açlık, ırk, vb. LGBTT savunucular için, kampanyalarda üç tür görüntü kullanılmamıştır – kalabalık çekimleri (onur yürüyüşlerinin kuşbakışı çekimleri), insan portreleri (makineye ya da kameraya bakan bir çift ya da kişi – kendi kişilikleri dışında bir şey ifade etmeden) ve hareketli görüntüler (spor yapan LGBTT'ler ya da polis ya da toplum üyeleri tarafından şiddet/ gözaltına maruz kalan LGBTT bireyler).

Kültürel açıdan değer verilen ya da hassas görüntülerin kamuoyuna seslenirken kullanılmaması akıllıca olacaktır. Böylesi taktikler (eğlenceli olabilse de) muhalefeti utandırma ya da onları daha da düşmanlaştırma (ve harekete geçirme) eğilimi taşır.

Maliyet

Bir mesajın yaygınlaştırılması için gereken baskı, billboard yeri, broşür dağıtımı, tasarım ve mizanpaj son derece pahalı yöntemlerdir. Buna rağmen, bir defa üretildikten sonra savunuculuk hedefi gerçekleştirilene dek defalarca kullanılabilirler. Bir kampanyaya çok fazla para harcanmışken görüntü/ mesajların kendine özgü doğasını da akılda tutmak akıllıcadır.

Beceri 10

Şiddet içermeyen protesto ve gösteriler düzenlemek

Burada bahsedilen yöntemlerin her birinde katılımcılar birçok tehlikeye açıktır. Sizinle koalisyon içerisinde olan örgütler birçok kişiyi harekete geçirebilirse sayı açısından sizin için biraz güvenlik sağlanmış olacaktır. Ancak, her durumda “etkinliği” belgelemek, fotoğraflamak, filme almak ya da bir nevi video veya dijital kayıt almak (en basitinden telefon ile) önemlidir. Bu çeşitli sebeplerden ötürü önemlidir:

- Saldırganları ya da şiddet uygulayanları (muhtemelen polis) belirlemek için – kanıt yaratır.
- Saldıyı caydırmak için – saldırganlar görüntü alınırken saldırmama eğilimindedir.
- Katılımcılara bir nevi koruma hissi verebilmek – etkinliğin kaydedildiğini bilmek etkinlik sırasında kişiyi rahat tutar.
- Etkinliğin belgesini oluşturmak – daha sonraki savunuculuk bağlamlarında kullanılmak üzere.
- Çabayı sonradan değerlendirmek için etkinlikten ders çıkarmak.

ILGA-Europe 2008’de²³ **Homofobik ve Transfobik Vakaları İzleme ve Raporlama Elkitabını** yayımladı. Bu kitap, LGBTT bireylere yönelik ulusal, Avrupa veya uluslararası seviyelerde gerçekleşen ve nefret temelli şiddete karşı yasal korumayı artırmak için yasal değişiklikler noktasında savunuculuk yapmak için homofobik ve transfobik vakaları izleme amacıyla olan LGBTT ve diğer insan hakları örgütleri için tasarlandı. Aynı elkitabı, şiddet içermeyen protesto ya da gösteri düzenleyen herhangi bir grubun kullanımı için uygundur.

Yöntemler

Şiddet içermeyen protesto ve ikna, sembolik barışçıl muhalefet ve ikna teşebbüs eylemleridir; işbirliğine yanaşmama veya şiddet içermeyen müdahale değildir. Bu kısa bölüm, bu el kitabında henüz vurgulanmamış bazı diğer yöntemlere kısaca değinecek ve okuyuculara bu yöntemlerin yansımalarını keşfetmeleri için bir dizi kaynak gösterecektir.

Şiddet içermeyen yöntemleri kullanmak en basitinden bir grubun “bir şey”e karşı olduğunu gösterir, örneğin LGBTT topluluğuna dair bilginin sınırlandırılmasına sebep olan bir yasaya karşı başlatılan grev, muhalefeti gösterebilir. Şiddet içermeyen protesto ve ikna derin kişisel duygular ya da toplumsal ya da siyasi bir konunun ahlaki açıdan suçlanmasını da içerebilir. Örnek olarak, Uluslararası Homofobiyle Mücadele Günü’nde gerçekleştirilen bir gece sabahlama eylemi devletlerin kendi LGBTT vatandaşlarına yönelik tavrı nedeniyle utancı ifade edebilir. Şiddet içermeyen protesto gösterisini düzenleyenlerin ilgilendiği “bir şey” belirli bir kural, yasa, politika, genel bir durum ya da rejim ya da sistemin tamamı olabilir.

Yapılacak eylemlilik muhalefetin ne kadar güce sahip olurlarsa olsunlar konunun gündeme getirileceği üzerinden dikkatinin çekilmesi için tasarlanabilir ya da istenen değişikliğe destek ve

²³Homofobik ve transfobik vakaların izlenmesi ve raporlanması el kitabı www.ilgaeurope.org/europe/publications/non-periodica/handbook_on_monitoring_and_reporting_homophobic_and_transphobic_incidents

dikkat toplamak için kamuoyu, seyirciler, üçüncü taraflarla doğrudan ya da yayın ile iletişim kurmak amacıyla tasarlanabilir. Ya da eylem mağduriyet yaşayan grubu etkileme niyetinde olabilir – mesela ülkedeki bütün gizli yaşayan LGBTT'lere yalnız olmadıklarını söylemek.

Dikkate alınacaklar

Kamuoyunun tanık olduğu tartışma konuları kamuoyunun fikrini etkiler ve karar vericilerin politikalarında gerçek etkileri olur.

Biçimi dikkate alın: Şiddet ya da gözetli durumunda grubunuz ve örgütünüzün kapasitesini yönetmek için nasıl bir gösteri biçimi en güvenlisidir?

Destek sağlayın: Böylesi eylemlerin örgütün takip ettiği stratejik savunuculuğun bir parçası olarak planlanması önemlidir.

Meşruiyet: Önemli örgütler ve koalisyon ortaklarından gelen onay desteğin (ağları aracılığı ile) ve davanın tanınırlığının güçlenmesine yardımcı olur.

Konuşmacılar/Performanslar: Burada bahsedilen eylemlilik türlerinin çoğu için, insanların dikkatini çekmek gerekir – herkesçe tanınmış ünlüler insanların dikkatini çeker .

Medya Stratejisi: Etkinliğe medyayı davet etmek son derece önemlidir (aşağıda 6.5'e bakınız) ve düşmanca sorularla karşılaşmak ya da onlar için iletişim noktası oluşturmak konusunda hazırlıklı olun. Reklam: İnternet ve afiş/broşür kullanarak, LGBTT bireyler ve toplumun geneli etkinlikten haberdar edilebilir (maalesef karşıtlar da aynı şekilde).

Etkinlik Tarihi: Etkinliğin stratejik tarihlerde gerçekleşmesi için zamanlama: İnsan Hakları Günü (10 Aralık), Dünya AIDS Günü (1 Aralık), Dünya Kadınlar Günü (8 Mart) ya da diğer ulusal çapta öneme sahip günler yararlı olabilir.

İzinler: Yargıtay kararlarına rağmen (örneğin Moldova), son yıllarda Doğu Avrupa'da izin çıkmaması LGBTT gösterileri için büyük sorun oluşturmuştur, ancak bu izinlerin peşinde koşmak belgelemek açısından önemlidir.

Polisle irtibat: Polisi yeterince bilgilendirmek ve böylece kalabalıkların korunması gibi bazı konularda işbirliği yapma şansının oluşması yararlıdır.

Yasal Gözlemciler: Yasal gözlemciler, yürüyüş yolunun kenarında durur ve neler olduğunu gözlemler ve herhangi bir yasal konu ya da şiddeti not eder. Gözlemcileri, polisler ya da diğer muhalif gruplarla bir çatışma ihtimali olduğunda yanınızda bulundurmamak iyi bir fıkirdir. Ayrıca, gözetli alınınlara ya da şiddet mağdurlarına tavsiyede de bulunabilirler.

İlk yardım: Her zaman yanınızda ilk yardım bulundurmak önemlidir (Sadece çatışma ihtimali gördüğünüzde değil).

Araç-gereç: Konuşmalar için bir ses sistemi bulundurmak gerekli olabilir – arka alandaki yüksek sese rağmen konuşmacıların duyulur olması önemlidir.

Şarkılar ve Şenlik: en iyi yürüyüşler yüksek sesli olanlardır ve yüksek sesli olanlar en eğlenceli olanlardır. Şarkılar, müzik, performanslar ve sokak sanatı bir yürüyüşü eğlenceli ve daha dikkate değer kılar. Aynı zamanda medya için daha pozitif bir görüntü sunar (ve aynı zamanda genel toplum için).

Onur yürüyüşleri

ILGA-Europe 2006 yılında Onur yürüyüşleri organize etmeyi çevreleyen konulara değinen iki yayım hazırladı. Önyargıya Karşı Onur Yürüyüşleri²⁴ – düşmanca bir çevrede onur etkinlikleri organize etmek için el kitabı, düşman çevrelerde onur etkinlikleri organize etmek isteyenler için fikirler ve bilgi kaynakları sunmak niyetindedir. Böylesi bir yayıma olan ihtiyaç Orta ve Doğru Avrupa’da onur etkinlikleri organizatörlerinin karşılaştığı yoğun düşmanlık sonrasında açıkça ortaya çıkmıştır. Organizatörlerin deneyimleri ve başarılarına değinerek ve bunları Avrupa kurumları ile uluslararası LGBTT çevrelerinden gelen destek ile ilgili bilgiyle birleştirerek, bugüne dek elde edilen ilerlemeyi desteklemek ve bugüne dek hiç onur etkinlikleri organize edilmemiş ülke ve şehirlerde etkinlik düzenlemek isteyenler için öncelikli bilgilendirmeyi sunmak amacıyla hazırlanmıştır. İkinci yayım, Onur Yürüyüşlerinin Gözlemlenmesine ilişkin el kitabı²⁵ üyeler ile diğer LGBTT ve insan hakları örgütlerinin onur yürüyüşleri organizatörlerini, ihlalleri gözlemek ve profesyonel ve tarafsız bir şekilde toplanan bilginin nasıl etkin kullanılacağını göstermek amacıyla donanım kazandırmak ve hazırlamak amacıyla yazılmıştır.

Flaş Mob

Flaş moblar kişilerin spontane şekilde bir noktaya vurgu yapmak için toplanması ve hızlıca kaybolmasıdır. Flaş mobların en önemli özelliği yetkililerin ve muhalefetin yapılan eyleme cevap verecek zamanı olmamasıdır. Bazı durumlarda çok kalabalık gruplar toplanabilir ve dağılmaz, siyasi bir konuya vurgu yaparlar ve gözaltını engellemek için sayılarına güvenirlirler²⁶.

E-posta, twitter, cep telefonları, vb. hızlı iletişim araçlarının ürünü olan flaş mob kavramı siyasi olmaktansa mizahi bir bağlamda geliştirilmiştir – bir grup insan bir markette veya başka bir yerde garip bir şeye bakarak ortaya çıkarlar, arkalarında şaşkın bir insan güruhu bırakırlar. Fikir, kısa mesaj, yazı ya da mesajın bir grup insana gelmesi ve kartopu yöntemiyle bu insan grubunun kendi arkadaşlarına ve diğer gruplara aynı bilgiyi göndermesidir. Mesaj, belli bir açıklama yapmak için belli bir yerde belli bir zamanda toplanmak olabilir.

Flaş mob ile ilgili risk, girişim sonrası siber ortamda size geri dönebilecek izlerin kalmasıdır. Bu alanda yapılan bir çalışma yok değildir – tam tersidir aslında. – Yetkililerin gözünden – Eğer

²⁴[http://www.ilga-europe.org/home/publications/reports_and_other_materyals/\(offset\)/15](http://www.ilga-europe.org/home/publications/reports_and_other_materyals/(offset)/15)

²⁵http://www.ilga-europe.org/home/publications/reports_and_other_materyals

²⁶www.smh.com.au/news/home/technology/twitter-activist-goes-intohiding/2009/04/16/123947500327

3.html Avrupa’da ilk kayda geçen flaş mob 8 ağustos 2003’te 300 kişinin katılımıyla Tottenham Court Road’da bir mobilyacıda saat 6.31’de yapılmıştır. Önce bir e-posta gönderildi; sonra da “mobcu”lara bölgedeki üç barda talimat verildi. Mobculardan bir arkadaşlarına mesaj atarak kendilerini aramalarını söylemeleri ve arandıklarında Londra’da 1. Flaş Mob’da olduklarını söylemeleri istendi. Ardından, “vay canına, mobilyaya bak!” (‘Oh wow, what a sofa’) diyerek tanımadıkları birini “o” harfini kullanmadan selamladılar. Sadece yedi dakika sonra ve spontane gelişen bir alkışın ardından, kalabalık ortadan kayboldu. Bu eylemlerin sonucunda, “Mister Z” olarak bilinen mobun organizatörü ve şüphelenmeyen mobilyacı kısa süreli bir üne sahip oldu.

grubun üyelerinden herhangi biri tarafından yasadışı herhangi bir şey yapılırsa, polis bunu başlatanı kolaylıkla bulabilir. Bazı flaş mob uygulayıcıları kendi isimlerine ait bir hesap bilgisi içermediği için ve dolayısıyla SIM kartı kullandıktan sonra atabileceklerinden “özel kontrollü” hatların kullanılmasını tavsiye etmektedir (burada mobil iletişimin tespit edilebilir olma özelliği ön plana çıkmaktadır).

Olumlu taraftan bakıldığında, Doğu Avrupa da dahil olmak üzere dünyanın çeşitli yerlerindeki ülkelerde, flaş moblar devletler tarafından yasal olarak düzenlenmemiştir ve yetkililerden izin almaya gerek yoktur ve dolayısıyla LGBTT hareketleri tarafından başarılı şekilde uygulanmaktadır. Kiev ve Nikolaev (Ukrayna) ve LGBTT toplulukları tarafından Rusyadaki 20 şehirde eş zamanlı şekilde Mayıs 2009’da organize edilen koordineli flaş moblar, son dönemde düzenlenen flaş moblara örnek olarak gösterilebilir.

Mekan İşgal Eylemleri

Bir oturma eyleminde kişiler var olan sandalyeler, tabureler ve bazı durumlarda sınırlı veya sınırsız süreler için tek bir defada ya da eylemler zinciri halinde faaliyetlerin normal eğilimini bozmak amacıyla yerde otururlar. Amaç, daha önce bir topluluğu kabul etmeyen bir mekanın o topluluğu da kabul etmeye başlamasını sağlamak ya da işgal edilen yerle birebir ilgisi olmayan başka bir sorunu protesto etmek gibi yeni bir eğilim oluşturmaktır. Bu yöntem ABD’deki medeni haklar hareketinde sıklıkla kullanılmıştır.

Oturma Eylemleri

Oturma eylemi, kişilerin sınırlı ya da sınırsız bir zaman dilimi için caddede, yolda, yerde oturdukları ve gönüllü terk etmeyi reddettikleri bir işbirliği yapmama eylemidir. Oturma eylemi spontane bir girişim olabildiği gibi daha önceden de planlanmış olabilir ve bir yürüyüş ya da başka bir gösterinin dağıtılması için verilen emre cevaben gerçekleştirilir. Ya da bir düzenleyici yasaya karşı sembolik bir direniş çeşidi olarak sivil itaatsizlikle birleştirebilir. Oturma eylemi günlük trafiği ya da tankları durdurmak, işçileri ya da yetkililerin işlerini engellemek amacıyla yapılabilir. Bu gibi taktikler İngiltere’deki Greenham Common’daki Kadınlar Kampı’nda etkin şekilde kullanılmıştır (1981 – 2000).

Gece Sabahlama Eylemleri (Nöbetler)

Sabahlama eylemleri sadece bir ya da birkaç kişiye yönelik değil, birçok insana yöneliktir. Grev gibi, gece nöbeti insanların belli bir yerde bir fikre vurgu yapmak için beklemesidir. Ancak grev nöbetinin aksine, daha uzun bir süre, bazen gün boyu devam eden, genelde daha resmi bir şekilde yardım çağrısında bulunan veya dini bir özelliği olan eylemlerdir. Gece geç saatleri uyku kaybını içerir. Birçok LGBTT aktivist bu gibi eylemlere Trans Anma Günü ve Uluslararası AIDS Günü üzerinden alışmıştır.

Diğer Kaynaklar

Sivil direnişle ilgili geniş çalışma
www.civilresistance.info/node/36#mozTocId457089

Şiddet içermeyen protestoların her boyutu ile ilgili geniş dosyalar
www.canvasopedia.org/

Şiddet içermeyen protesto organize etmenin 198 yoluna bakınız
www.peacemagazine.org/198.htm

1945'ten bu yana insanlar, güç ve protesto: şiddet içermeyen eylem kaynakçası
www.civilresistance.info/bibliography

Şiddet içermeyen Direniş ve güç asimetrisinde çatışma dönüşümü – şiddet içermeyen direnişlere kuramsal bir bakış
www.berghof-handbook.net/uploads/download/dudouet_handbook.pdf

Şiddetsizlik: Bir Giriş -Thomas Weber ve Robrt J. Burrowes
www.nonviolenceinternational.net/seasia/whatis/book.php

Bu metin, Uluslararası Af Örgütü Kmpanya Elkitabından faydalanmıştır.
<http://www.amnesty.org/en/library/info/ACT10/002/1997>
ve Canvasopedia: şiddet içermeyen kampanya örgütlemek hakkında
www.canvasopedia.orgis

Beceri 11

Konferans ve atölye düzenleme

Hazırlık

LGBTT konferansları ve atölyeleri LGBTT örgütlerinin düşüncesini genişletmek ve netleştirmek ile diğer sivil toplum örgütleri ve özellikle insan hakları alanında çalışanlarla ittifaklar inşa etmenin etkin yollarıdır. Uzmanlık ya da deneyime sahip kişilerin kendi topluluklarıyla kendi anlayışlarını paylaşmaları için fırsat oluştururlar. Bu etkinlikler aynı zamanda değişebilen bakış açıları ile bir konu hakkındaki pozisyonları belgelemek açısından da fırsattırlar – başka mecralarda kullanılabilecek bilgiyi oluştururlar.

Neden konferans veya atölye?

Belirli bir konu etrafındaki fikirlerin yatırım yapan bir topluluk tarafından sunulması ve keşfedilmesi için konferans ve atölyeler iyi araçlardır. LGBTT açısından söylemek gerekirse, görüşlerin dile getirilmesi ve tartışılması için güvenli alan sunarlar. Konferanslar genelde öğrenme, fikirlerin ve iletişim bilgilerinin değiş tokuşu anlamında zengin alanlardır.

Planlama

Bir konferans ya da bir atölye için yapılacak işlerin birçoğu etkinlik öncesinde gerçekleştirilir. Her ne kadar etkinlik günü organizatörler için zor olsa da, asıl iş o günün planlanması ve hazırlanması evresinde gerçekleştirilir. Etkinliği planlarken iki önemli soruyu dikkate almak gerekir:

Konferans ya da atölye neyi başaracak – amaç?

Konferansı gerçekleştirmek için kullanılabilecek en iyi yöntem nedir – nasıl?

Medya

Medyanın raporlamasını istediğiniz konulara medya ilgisini çekmek için konferanslar muhteşem fırsatlardır. Birçok durumda, konuların tartışılması için konferanslar iyi gündeme getirme araçlarıdır. Buna rağmen, dikkatini çekmeye çalıştığınız hedef kitleye bağlı olarak, birçok kişi fotoğraflarının çekileceğini ya da filme alınacaklarını biliyorsa etkinliğe katılmayabilir (ya da bununla ilgili herhangi bir ihtimal söz konusuysa). Bu el kitabının hedeflediği ülkelerde, bu durum bazı konuşmacılar için bile geçerli olabilmektedir.

Beceri 12

Bilgiyi toplamak ve yaygınlaştırmak için interneti kullanma

İnternet savunuculuğu

Dijital çağ savunuculuğu sonsuza dek değiştirdi. İletişim hiç bu kadar hızlı ve verimli kullanılmamıştı. Savunuculuğunuz için interneti kullanmanın sayısız yolu vardır ve bugünlerde eğer bu yolları kullanmıyorsanız geride kalmışsınız demektir. Wiki'ler, bloglar, siteleri, e-postalar, bülten sayfaları ve dahası – harcanmak için çok yüksek oranda bilgi olduğu anlamına gelmektedir.

Buna rağmen, internet ve e-posta savunuculuğunun eksiklikleri vardır. Bunu akılda tutmak ve eksiklerin farkına varmak önemlidir. Yüz yüze yapılan koordinasyonun yerine geçebilecek başka bir şey yoktur ve eninde sonunda protestolarda bulunmanız gerekecektir.

Unutmayın, kendilerine karşı kampanya yürüttüğünüz kişiler de bu araçlara sahiptir. Eğer daha iyi kaynaklara sahiplerse (ki çoğu zaman da öyledir!) bu teknolojiyi sizden daha etkili bir şekilde kullanacaklardır.

Sanal olarak örgütünüzün ürettiği bütün yazılı materyaller e-posta, web ya da her ikisi yoluyla elektronik şekilde dağıtılabilir.

E-Posta savunuculuğu için birkaç tüyo

- Neyi başarmak istediğini ve kime ulaşmak istediğinizle ilgili net bir fikirle başlayın. Ulaşmak istediğiniz LGBTT grupları ve arkadaşlarınız çevrimiçi mi? Değillerse, destek temelini genişletmek istiyor musunuz?
- Çevrimiçi kalmanızı sağlamak için kaynaklara sahip olduğunuzdan emin olun ve e-postaları cevaplamak ve internet sayfalarınızı güncellemek konusunda kimin sorumlu olduğunu belirleyin. Bir websitesi oluşturduğunuzda ya da e-posta bülten veya tartışma listesi hazırladığınızda, bunları kim yönetecek?

- Düzenli olarak iletişim kurduğunuz üyeleriniz, destekçileriniz, gönüllüleriniz, medya, yasama kurumlarındaki iletişim kişilerin, fon veren kurumlarınız veya iletişimde olduğunuz herhangi başka kişilerin e-posta adreslerini toplayın. Üyelik giriş formları, bülten abone formları ve fon bulma cevap kartlarında e-posta adresleri için bir yer bulundurun.
- Eğer örgütünüz bülten hazırlıyorsa, üyelerinize bunu elektronik olarak gönderme seçeneğinden bahsedip ve kendilerini örgütün tasarruf yapması gerektiğini hatırlatarak elektronik kullanım için teşvik edin.
- Eğer örgütünüzün, ziyaretçilerin gönüllülük için giriş yaptığı, bültene erişim ya da eylem alarmı için abone olduğu bir websitesi varsa, e-posta bilgisi ve diğer iletişim bilgilerini sorduğunuzdan emin olun.
- Eğer örgütünüz bir konferans, yürüyüş ya da bir başka etkinlikte bir masa bulunduruyorsa, imza listesinde e-posta adresi için yer bırakın.
- Eğer medyaya basın duyuruları gönderiyorsanız, bunu faks yerine e-posta adreslerini kullanarak yapın (Ayrıca, dağıtım listenize çevrimiçi medya fişleri eklediğinizden emin olun).
- Yasa yapıcı kurumlarda çalışan danışmanlarla iletişim için e-posta kullanın.
- Bir e-posta eylem uyarı listesi oluşturun ve teşvik edin.

Eylem İlanınız Sanal Ortamda Dağıtıma Hazır mı?

Okuyucular eylem ilanını kimin gönderdiğini bilecekler mi?

Eylem ilanının (alarmının) kaynağı olarak örgütünüzü açıkça belirtin.

Okuyucular örgütünüzle nasıl iletişime geçeceklerini bilecekler mi?

Tam bir iletişim bilgisi dahil edin: e-posta adresi, açık adres, websitesi adresi, telefon ve faks numaraları. Mümkün olduğunda, irtibat noktasının ismi, ünvanı ve telefon numarasını da ekleyin.

Okuyucular eylem ilanının doğru zamanda yapıldığını bilecekler mi?

Eylem ilanınızın gönderildiği tarihi ve eylemi en geç hangi tarihte gerçekleştirmek istediğinizi belirtin (yıl bilgisini eklemeyi unutmayın!)

Okuyucular eylem ilanını okumak isteyecekler mi?

Provokatif ve dikkat çeken bir aciliyet duygusu ile iletişimi gerçekleştirin, böylece okuyucular ilanı açacak ve eyleme geçeceklerdir. Başlığı hiçbir zaman boş bırakmayın.

Okuyucular eylemin neden önemli olduğunu anlayacaklar mı?

Net ve kısa arka plan bilgisi, daha fazla bilginin bulunduğu websitelerine yönlendirme ve iletişim kurmak için kilit kişilerin bilgisini dahil edin. Resmi dilden kaçının ve formatı kısa paragraflar, bölüm başlıkları ve yatay çizgilerle basit tutun. Okuyucunun illa konuyla ilgili bilgisi olduğunu varsaymayın.

Okuyucular hangi eyleme geçeceklerini bilecekler mi?

Okuyucunun ne yapmasını istediğiniz konusunda net olun. Eğer okuyucuların mektup yazmalarını, faks göndermelerini ya da telefon görüşmesi yapmalarını istiyorsanız açık adres, faks numarası ya da telefon numarası bilgilerini dahil edin. Okuyucuların hedefi belirlemeleri için onları çevrimiçi bilgiye yönlendirecek şekilde hazırlayın.

Verilerden emin misiniz?

Elektronik eylem ilanları gerçek anlamıyla dünyayı birkaç dakika içerisinde dolaşabilirler. İlanınızı tam olarak kimlerin göreceğini bilmediğiniz için, verilerle ilgili yanlışlar kolayca düzeltilemez. Elinizdeki gerçekleri, “gönder” tuşuna basmadan önce güvenilen bir örgüt ya da kişinin yardımı ile verilerle doğrulayın.

Destek temelinizi mi inşa ediyorsunuz?

Okuyucuların örgütünüz nasıl katılabilecekleri, gönüllü olabilecekleri ya da eylem ilan listelerine nasıl abone olacakları (ya da abonelikten nasıl çıkacakları) ile ilgili bilgiyi ekleyin.

Dışarıya erişim için e-postalar tecrübeli bir organizatör ya da aktivistin elinde son derece güçlü bir araç olabilir. Başkalarına erişim ve küresel ölçekte örgütlenme noktasında tecrübesiz kişiler bile interneti etkili şekilde kullanabilirler. Basit bir tuşa basma ya da farenin bir defa tıklanmasıyla neredeyse bir anda binlerce insan ulaşabilirsiniz. Ancak gönderdiğiniz e-posta “spam” olabilir mi? Daha fazla aktivist çevrimiçi çalışmaya başladığı için, istenmeyen e-posta veya “spam”larla ilgili şikayetlerin artması muhtemeldir. Kızgın bir şekilde cevap atılmasından kaçınmanız için birkaç tüyo:

Kişilere etkili erişim için birkaç tüyo:

Metni kısa ve odaklı tutun

Detaylı analiz sunmak etkileyici görünebilir ancak eğer amacınız kişileri eyleme geçmeleri için motive etmekse, doğrudan noktaya odaklanın.

Etkileyici ya da kışkırtıcı bir konu başlığı yazın

Alicının ilk göreceği şeyin konu başlığı olduğunu akılda tutun. Bu başlığı ne kadar etkileyici şekilde yazarsanız, mesajın okunma ihtimali o kadar artacaktır.

Kendinizi tanıttın

Kendi iletişim bilgilerinizin hepsini dahil etmeyi unutmayın: telefon, adres, faks, e-posta ve eğer bir websiteniz varsa URL adresi. Sanal ortamda kimsenin yüzü yoktur. Kendinizi, örgütünüzü ve davanızı açıkça belirtirseniz daha fazla güvenilirlik ve büyük ihtimalle daha iyi sonuçlar elde edersiniz.

Karar vericiler için iletişim bilgisi ekleyin

İnsanların iletişim kurmasını istediğiniz karar vericilerin telefon, faks ve açık adreslerini eklerseniz daha iyi sonuçlar elde edersiniz. Eğer örgütünüz faks hizmeti olan bir websitesine sahipse, faks sunucusu için URL'yi ekleyin; e-posta yazılımlarının çoğu URL'leri tanır ve okuyucunun siteye doğrudan tıklamasını sağlar.

Gönderim yaptığınız haber grupları ve e-posta listelerinin bir listesini oluşturun ve koruyun. İlanınızı göndermek için en iyi yerleri belirledikten sonra, gelecekte kullanmak için bu adresi elinizin altında bulundurun. Eğer e-postanız kişisel posta kutusu kurmanıza izin veriyorsa, bu adresler için bir tane oluşturun böylece hepsini tek mesajda gönderebilirsiniz (Birçok adrese gönderim yapıyorsanız "BCC" alanını kullanın).

Uzun e-posta ilanlarını bilgi alışverişi için standart amerikan kodlarıyla uyumlu sembollere ayırın. Eğer alarm bilginiz iki ya da üç paragraftan uzun ise * ~ ^ = + gibi semboller kullanarak çizgiler ya da kutular oluşturun metnizi bölün.

İlan göndermeden önce bir test mesajı gönderin

Alarm bilginizin bir kopyasını önceden kendinize ya da iş arkadaşınıza mutlaka gönderin. Bozuk cümleler ya da diğer sorunların olmadığından emin olmak için formatı kontrol edin. İlane koyduğunuz URL'lerin düzgün şekilde çalıştığını kontrol edin²⁷.

Kaçınılması gereken bazı şeyler

İstenmeyen toplu e-postalar göndermeyin

Çekici olduğunu biliyoruz! Birçok kişiyle bir konu hakkında iletişim kurmak istiyorsanız, bunu sadece e-posta tartışma listeleri ve/veya ilanın içeriğine odaklanan yeni gruplara gönderin.

Kişileri kendi izinleri olmadan e-posta listelerine üye yapmayın

Eğer kendi e-posta dağıtım listenizi oluşturmak istiyorsanız, ilgili tartışma listeleri ve yeni gruplara mesaj gönderip yeni listenin duyurusunu yapın ve insanları üyelik için davet edin. Başlık ve listenin nasıl işleyeceği hakkında olabildiğiniz kadar belirli olun. Moderatörsüz bir tartışma listesi mi olacak yoksa moderatörlü bir duyuru listesi mi? Gün içerisinde birçok gönderim mi olacak yoksa birkaç haftada bir gönderim mi?

²⁷Bu metnin bir kısmı NetAction üzerinden oluşturulmuştur: <http://www.netaction.org/>

Duyuru gönderirken e-posta adreslerini “to” ya da “cc” alanına girmeyiniz

Kendi e-posta adresinizi “to” alanına, diğer bütün adresleri “bcc” alanına yerleştiriniz. Bu yolla, mesajını alan kimse diğerlerinin e-posta bilgisine sahip olmayacaktır. Ayrıca, mesajınızı alan bir kişinin diğer herkesin e-posta adresini alıp onların izni olmadan başka listelere eklemesi ya da istenmeyen toplu e-postalar göndermesi riskini de böylece bertaraf etmiş olursunuz.

İnsanların karar vericilere e-posta yoluyla ulaşmasını talep eden eylem duyuru bilgisi göndermeyin. Birçok karar verici e-posta okumaz, okuyanlar da e-postalara bir mektup, faks ya da telefon kadar önem vermez.

Further resources

<http://backspace.com/notes/2003/06/techniques-of-electronic-advocacy.php>

Bu linkte daha derinlemesine tartışma ve bu başlığı irdeleyebilmek için iyi bağlantılar bulabilirsiniz.

5.3 Medya Çalışması

Dikkat çeken ve medya ile yapılan röportaj sayısını artıracak etkiye sahip basın toplantıları düzenleme, basın açıklamaları yazma

Uygulama

Medyaya LGBTT sesini yerleştirir
Halkın genelini bilgilendirir
Toplumsal içermeyi teşvik eder
Politikacılara baskı yapar
Tavırları değiştirir

Medya Yöntemi

Bu el kitabının hedeflediği yedi ülkenin her birinde geniş bir çeşitliliğe sahip medya grupları mevcuttur – kamu, özel, devlet kontrolünde, bağımsız, siyasi partilere ait ve bunların bazıları yerelde faaliyet gösterirken bir kısmı da ulusal çaptadır. TV/radyo ile mi yoksa gazete/dergi ile mi çalışmanın daha iyi olduğu konusunu belirlemek için savunuculuk mesajının ve hangi medya unsuru tarafından etkilendiklerini bilmek gerekir. Gazetecilerle ilişki kurmak, programlar için konuk ayarlamak (güncel konularla ilgili görüşmek için vb.) ve fikirler ya da politika noktasında ortaklıklar bulmak olumlu yayın yapılmasını sağlamak için son derece önemlidir. Portekiz’de, ILGA-Portekiz, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılıkla mücadele eden gazeteciler de dahil olmak üzere halk arasında tanınmış isimlere Gökkuşáğı Ödülleri vermektedir. Gökkuşáğı Ödülleri genel toplum ile olumlu ve empati üzerine kurulu bir iletişim sağlamak için bu grubun kullandığı bir araçtır.

Medyayı kullanırken ana mesajın ne olduğu ve bu mesajı kimin alması gerektiği soruları temel sorulardır. Medyanın çıkış noktasının seçimi de yaygınlaştırılacak mesajın türüne göre değişecektir – bir olayla ilgili görüş mü ifade ediliyor yoksa sadece olay mı anlatılıyor? Kamu yararına olan yeni bir haber midir yoksa kamuda tartışmaya açılan ilkeli bir görüş mü?

Bu el kitabının hedeflediği yedi ülke bağlamında değerlendirildiğinde, sorun yaşanan bir konuyla alakalı haberi gündeme getirmek tercih edilir– onun haber değerini bu yaratmaktadır. Eğer bir politikacı ya da kamuoyunda bilinen bir isim eşcinsellere hakaret etmişse, bu konuda cevap almak onlar için çekici bir durumdur. Sorunu tekrarlamak yerine bu sorun için çözüm önermenin önemli olduğunu akılda tutmak gerekir; diğer bir deyişle yapılan homofobik açıklamalar karşısında kamu çalışanları için çeşitlilik eğitiminin ya da nefret söylemi konusunun öneminden bahsetmeniz gerekir.

Medya yapılan savunuculuğun hedefine ciddi ve tehlikeli tehditler yaratabilir. Bir kişinin muhalefeti sizin pozisyonunuz ya da iddianızı küçümsemek ya da rahatsızlık yaymak ve nefret üretmek için uzmanca kullanılabilir. Gazeteler, TV ve radyo yayınlarının aksine, internetten alınmadığı sürece tekarlanabilir ya da yeniden okunabilir. Sonuç olarak, kamuoyuna sunulan mesajların az, öz ve net şekilde yaygınlaştırılması gerekmektedir (konuya göre değişebilecek şekilde tutkulu şekilde yazılması da işe yarayabilir).

Diğer Kaynaklar

Medya Çeşitlilik Enstitüsü tarafından yayımlanan Çeşitliliği Raporlama El Kitabı

http://mediadiversity.org/en/index.php?option=com_customproperties&view=show&task=show&Itemid=57&cp_type_of_resource=manuals_handbooks_guidelines&cp_type_of_diversity=&cp_region=&submit_search=Search

İçeriden Raporlamak: Güney Kafkasya'da HIV ve AIDS: Gazeteciler için El Kitabı

www.reportingfromwithin.com/foreword/

Bağımsız Gazeteciler Vakfı (IJF)'nin Sivil Toplum Kuruluşları için Medya İlişkileri El Kitabı

www.ijf-cij.org/

Avrupa'da Televizyon: daha fazla kanal, daha az bağımsızlık, Açık Toplum Enstitüsü, 2008

www.mediapolicy.org/tv-across-europe/follow-up-reports-2008-country/media-followup-overview-web.pdf

Vaka Çalışması 8

Medyada Tartışmayı Çerçeveselendirme

2005'teki Onur yürüyüşü'nü organize etmelerinden önceki dönem içerisinde Mozaika (Letonya), sivil toplum içerisinde izole edilmiş durumdaydı. Homofobik söylem ve halkın ayrımcı yaklaşımından dolayı diğer sivil toplum kuruluşları ve örgütlerle neredeyse hiç iletişime geçemiyorlar, ortaklıklar kuramıyorlardı.

Grup, muhafazakar ve bilgilendirilmemiş bir grubun cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği üzerindeki tartışmayı çerçeveselendirdiğini ve dolayısıyla toplumun liberal fikirli ya da hak temelli STK'ları arasında bir koalisyon kurmak gerektiğini anladı.

Ayrımcı tutumların yaygınlığını belirledikten sonra, ortaklık kurmak için potansiyel ortaklarla ortak bir hak söylemi geliştirmeyi bir strateji olarak düşündüler. Bunu yapmak için, kendi konularının diğer insan hakları aktörlerinin konularıyla olan ilişkilerini değerlendirme ihtiyacı hissettiler.

Bunun şöyle somut bir sonucu oldu: Farklılık ve eşgüdümü ifade eden mozaik anlamına gelen Mozaika grubu Onur Günü'nü "Dostluk Günü" olarak ilan etti. Bu isim ve ismin vurguladığı şey, kendilerini açık şekilde LGBTT onur etkinliği ile eşleştirme konusunda sıkıntı yaşayabilecek olan örgütleri çağırmak konusunda kendilerine bir rahatlık sundu.

Diğer örgütlerin politikalarını ve kendi pozisyonları konusundaki gerçekliği dikkate alarak (destek konusunda), açık sorunlarla ilgili çözümlerle kendilerini ortaya koydular. Katılımlarını sağlamak amacıyla, Mozaika o gün sadece LGBTT toplumuna yönelik faaliyetlerden başka aktiviteler de düzenledi – ırkçı nefret (ülkedeki artış ile ilgili) ve kadın hakları konularının kesiştiği alanlarda faaliyetler düzenledi.

Birçok kişinin katılımıyla gerçekleşen bu günün sonucunda, normalde LGBTT bireyleri radikal, Letonyalı olmayan, saptırılmış olarak gören medya odak noktasını değiştirdi ve haber başlıklarının bazıları LGBTT odağından genel insan hakları söylemine kaydı.

Tahmin edilemeyen sonuçlardan biri ulusun AB içerisindeki yetkinlik ve işleyiş alanına kaymış olan medya iddialarının ölçüsüydu. Medya organları yaptıkları haberlerde kamu yetkililerinden alıntılar yaparak ve kendi siyasi eğilimleriyle konuya yaklaşarak uluslararası insan hakları hukukunun LGBTT bireylere nasıl uygulanabileceğini tanımladılar. Bu haklar bütünü, geleneksel Letonya toplumu ve ahlakının dengesini bozmak için yönlendirilmiş bir güç olarak resmettiler. Letonya, AB'ye katılım konusunda en az destek sunan Sovyet sonrası ülkelerden biri olmuştur.

Mozaika'ya göre, Letonyalı LGBTT'lerin tanınmasının gerekliliğini gösterecek Letonyalı yüzlerin ve konuşacak sesleri bulmanın gerekli olduğu açıktı. Sanal olarak görünmez olan LGBTT nüfusu için, görünür olmak ve kamuoyu önünde insan hakları koruması dışında yaşamının gerçekliklerini anlatmak son derece büyük bir zorluktu – birçok kişi için kişisel düzeyde zorluk ve gönüllü bulmak açısından da topluluk seviyelerinde zorluk.

Yapılan bu çalışmanın ve karşılaşılan zorlukların sonucunda, Mozaika Letonya yaşamının birçok boyutunda görünürlüğünün arttığını gördü. İnsanlar açılacaklarını, var olan bir derneğin ve kamu temsiliyetinin birçok insanın rahatlaması için var olduğunu bilmeye başladılar. Dahası, LGBTT bireylerin temsiliyeti o zamandan bu yana olumlu yönde değişti.

Beceri 13

Basın açıklaması yazma

Basın açıklaması – belirli bir konu hakkında medya için hazırlanan resmi açıklamadır.

Örnek

Patent Derneği tarafından hazırlanan Basın Açıklaması, Budapeşte – 03.07.2008

Bir gey sauna Çarşamba günü sabah erken saatlerde yakıldı (02.07.08). Patent, daha önce söz verildiği gibi gey mekanların ve LGBTT Festivali'nin polis tarafından yeterince korunmadığından endişeliydi.

Çarşamba günü erken saatlerde Budapeşte'deki bir gey saunaya (Magnum) dört molotof kokteyli atıldı. Failler, bir önceki Cuma günü bombalanan gey sauna olayında olduğu gibi, içerde kimse var mı diye saunayı aradılar. Bir kişi saldırıda kızgın dumandan dolayı hafif bir yaralanma yaşadı. Sauna, geçen haftaki saldırıdan dolayı birkaç yangın söndürücü bulunduruyordu ve ateş hemen söndürüldü.

Geçen hafta bir gey bara yapılan saldırının ardından, polis gey işletmeleri ve bu hafta gerçekleşen 13. LGBTT Film ve Kültür Festivali etkinliklerinin daha yakından gözleneceğine söz verdi. Patent Derneği'nden G bor Kuszing, "Polisin söz verdikleri gibi gey mekanları koruduğu konusunda şüpheliyiz. Polis Festival'e ev sahipliği yapan sinemanın çevresindeydi ancak politikacıların Festival açılış konuşmalarını yapmaları sonrasında dağıldılar," dedi.

Polis vaka hakkında bugün kamuoyunu bilgilendirme sözü verdi.

Son birkaç hafta içerisinde sağ kanat gruplardan LGBTT festivali ve onur yürüyüşüne yönelik sürekli gelen tehditler sonrasında saldırılar oldu ve neredeyse aynı molotof kokteylli saldırı geçen Cuma bir gay barda yaşandı.

SON

Basın için ek bilgi: G Bor Kuszing

www.patent.org.hu
www.egyenlojogokat.hu
http://gkuszing@netstudio.hu
+36-70-2525254

Bir basın açıklaması (ya da haber açıklaması) medyaya bir haberin yaygınlaştırılmasının standart yöntemidir (Elinizdeki haberin ilgi çekici olup olmadığından emin değilseniz, bu hikayeyi önermek için bir gazeteciyi aramak da mümkündür).

Kitle iletişim araçlarını kullanmak da bir bilgi, eğitim ve iletişim yöntemidir. Kitle iletişim araçlarını kullanmak sadece:

- Genel kamuoyu bir doğrudan hedefi etkileyecek olan "dolaylı hedef" olarak belirlendiği zaman – örneğin bir bakanı etkileyecek olan seçmenler
- Nüfuz sahibi insanlar bir makalenin ya da yayın unsurunun hedefleri olduklarında – örneğin bir gazeteyi okuyan bir bakan olduğunda bir savunuculuk yöntemi haline gelir.

Amaç

Bir basın açıklamasının amacı genellikle aşağıdakilerden bir ya da birkaç tanesini gerçekleştirmektir:

- Bir etkinlik/eyleme bir örgütün cevabını ortaya koymak
- Bir konuya dikkat çekmek
- Bir konu/etkinlik ya da eylemle ilgili arka plan bilgisi vermek
- Bir etkinlikle ilgili ön bilgi sunmak
- Yeni kampanyaları duyurmak ve ilerleme raporları sunmak
- Bir toplantının raporunu sunmak
- Örgütler/gruplar tarafından alınan kararları raporlamak
- Yapılacak konuşmaları önceden haber vermek

Medya organları bir gün içerisinde yüzlerce basın açıklaması alırlar ve bunların büyük çoğunluğunu kullanmazlar. Medyanın dikkatini çekmek için, bir basın açıklamasının iyi yazılmış ve ilginç olması gerekir.

Avantajlar

Karar vericilerin eyleme geçmesi için baskıyı artırabilecek kamuoyuna son derece açık bir savunuculuk türüdür.

- Gerçekler ve fikirler konusunda kendi seçimizi sunabilirsiniz.
- Bilgiyi ne zaman vereceğiniz konusunda karar verebilirsiniz.
- Bir basın açıklaması bir röportajdan daha sürekli – ne söylediğinizle alakalı sürekli kullanabileceğiniz bir kayıt mevcuttur.
- Mesajınızı bir gazeteciye vermeden önce düşünme zamanınız vardır.
- Gazetecilerin işini daha da kolaylaştırır; dolayısıyla görüşlerinizin medya tarafından kullanılması daha muhtemeldir.

Dezavantajlar

- Gazeteciler çok fazla basın açıklaması alırlar, dolayısıyla ilginç olmadığı zaman ya da daha önemli bir haber gündeme geldiğinde haberiniz atılacaktır.
- Basın açıklamanız ilginç olsa dahi gazeteciler hikayenizi dikkate almayabilir.
- Bir basın açıklamasının yazılması sürecine birçok kişiyi dahil etmek çok zordur.

Basın açıklamasının içeriği

Basit ve dikkat çekici bir başlık atın – bu gazetecinin haberi hemen anlamasına yardımcı olur. İlk cümle haberin en önemli gerçeklerini özetlemelidir, mesela:

Olaya kimler dahil?

Ne oluyor?

Nerede oluyor?

Ne zaman oluyor?

Neden oluyor?

Basın açıklamasının ilk bölümü bu noktaları biraz daha detaylı anlatmalıdır. Bu bilgi gazetecilerin gerçekler ve konunun önemi ve neden ilgi çekici olduğuna ikna olmasına yardımcı olur.

Alıntılar çoğu zaman basın açıklamasını gazeteci için daha dikkat çekici hale getirir, çünkü konuyla ilgili insanlara erişimleri olmayabilir ya da etkinlik halihazırda geçmiş olabilir.

Konuya ya da faaliyete dahil olmuş kişilerin doğrudan konuşma alıntıları:

- Bir fikir ya da veriden bahsetmeli ya da basın açıklamanızda ifade ettiğiniz görüşü destekleyebilmeli
- Normal bir metinde yanlış görünecek güçlü fikirler sunmanıza müsaade eder.
- Hikayeye bir insan boyutu katmalı
- Dolaylı sorulardan daha iyi olmalı.

Alıntı yaptığınız kişiden her zaman izin alın.

Tarz

- Kısa cümleler, en fazla 20 sözcük
- Kısa paragraflar, en fazla iki ya da üç cümle
- Bir gazete makalesinin format ve haber yapısını kullanın
- Kendi görüşünüzü destekleyecek bir kanıt olarak iyi bir vaka çalışması ya da anekdot kullanın.

Sunum

- Kağıdın yalnız bir yüzüne çift aralıklı karakter kullanarak yazın.
- Tarihi ve örgütün ismini ekleyin.
- Bir irtibat kişisi, telefon ve faks numarası ve e-posta adresini ekleyin.
- Yayımlanan bilginin ne zamana dek kullanılamayacağı ile ilgili bilgi ekleyin (gazetecilerin gönderilen bilgiyi kullanabilecekleri gün/zaman). Bu, gün, tarih ve zamanı da içermelidir.

Fotoğraflar

- Basın açıklamasında yer alan kilit öneme sahip kişiler, yerler ya da eylemin varsa fotoğraflarını koyun.

Not: Bir basın açıklaması yazıldıktan sonra, seçilen gazeteciler ya da basın derneklerine faks ya da e-posta kullanılarak gönderilmelidir – kendi numaraları ya da adreslerini sormak için kendilerini arayabilirsiniz. Gazeteciler basın açıklamaları kendilerine ulaştıktan sonra, var olan haberleri kendi medya çalışmalarına dahil edip etmeyeceklerine karar vereceklerdir. Daha fazla bilgi için size ulaşma ihtimalleri de vardır.

Bu yazıda ,Uygulamada Savunuculuk: Uygulamada Savunuculuk: HIV/AIDS ile mücadele eden sivil Toplum kuruluşları ve topluluk temelli kurumları desteklemek için, Uluslararası AIDS Hizmet Kurumları Konseyi (UAHKK) tarafından geliştirilen ve Haziran 2002'de Uluslararası HIV/AIDS İttifakı tarafından yayımlanan rehberden faydalanılmıştır.

www.aidsalliance.org/Publicationsdetails.aspx?Id=142

Beceri 1

Basın Toplantısı

Bir basın toplantısının amacı bir konuyla ilgili medya başlıklarında yer almaktır. Bu toplantılar, gazetecilerin konuşmacıları dinlemesi ve sorular sorması için bir veya birkaç örgütün düzenlediği bir toplantıdır. Genellikle böyle toplantılarda en fazla üç konuşmacı olur ve konuşmalar sonrasında

gazeteciler soru sorarlar. Dolayısıyla format ve amaç tartışmak olmayıp savunuculuk konusu için gündem oluşturmak olsa da, bir panel tartışmasına benzer.

Bir basın toplantısı dikkatli bir düzenleme gerektirir ve düzenlenmesi pahalı ve zaman alıcı bir iş olabilir; dolayısıyla eğer en iyi seçenek ise bir araç olarak kullanılmalıdır.

Avantajlar

- Bir mekanda belirli bir zaman içerisinde birçok gazeteciyi bir araya getirir.
- Bütün medyanın benzer mesajları vermesi konusunda teşvik eder.
- Gazetecilerin işlerini kolaylaştırır dolayısıyla konunun medya tarafından gündeme taşınması daha muhtemeldir.
- Konuşmacılara gazetecilerin soru sormasına müsaade eder.
- Gazetecilerin makalelerini yazmalarından önce yanlış anlaşılımların düzeltilmesi fırsatını sunar.
- Örgüt içerisindeki normalde birçok gazeteci ile tek tek konuşmak zorunda kalacak olan kilit kişilerin zamandan kazanmasına yarar.

Dezavantajlar

- Çok fazla lojistik düzenleme gerektirir.
- Her zaman daha önemli bir konunun gündeme gelmesi muhtemeldir dolayısıyla gazeteciler katılmaz.
- Eğer basın toplantısı kötü odaklanmışsa ya da ikna edici değilse gazeteciler kampanyanıza karşı tavır takınabilirler.
- Herkesin Antlaşması ve kilit mesajı güçlendirmesi ve bununla birlikte mesajın farklı bir noktaya katkı sunabileceği şekilde konuşmacıların ayarlanması zaman gerektirir.
- Gazetecilerin sorabileceği soruları tahmin edemezsiniz ya da konunuzun medyada nasıl yer alacağını bilemezsiniz.

Yapılması ve yapılmaması gereken önemli şeyler

Gazetecilerin ya da konuşmacıların katılımını engelleyecek olan başka bir önemli etkinlikle çakışmaması konusunda **emin olun**.

Duyurunun ulaştığından emin olmak için **arayın** – gazetecilerin katılımını teşvik etmek için bu fırsatı kullanın.

Konuşmacıları dikkatlice **seçin** – dikkat çekici ve rahat konuşmacılar olmalı ve konu/sorunun insani boyutunu gösterebilmeliler.

Her konuşmacının sizin kilit mesajınızı bildiğinden **emin olun** ve her konuşmacının farklı şeyler söylemesi konusunda koordinasyon yapın.

Alıntılar, karşılaştırmalar, örnekler ya da fotoğraf ya da grafikler gibi görsel destek ile **dikkat çekmeye çalışın**.

Sorulara net ve basit şekilde **cevap vermeye çalışın**. Medyayla ilgilenen kişilerin kolayca fark edilebilir olmasına dikkat edin. Ortak düzenlenen bir basın toplantısı ise neden farklı kişi ya da örgütlerin dahil olduğunu açıklayın.

Basın toplantısını nasıl organize edeceğiniz ve planlayacağınız konusunda bir gazeteciyi sürece **dahil edin**.

Çok fazla konuşmacı **dahil etmeyin** – verilecek olan mesaj karmaşıklaşabilir.

Konuşmacıların 10 dakikadan fazla konuşmasına **izin vermeyin**.

Geç başlamamaya ve geç bitirmemeye **özen gösterin** – gazetecilerin zamanı kısıtlıdır.

Konuşmacıların sorulara uzunca cevap vermesine **izin vermeyin** – oturum başkanını bu konuda uyarın.

Konuşmacıların birbirleriyle çelişen açıklamalar yapmasını **engelleyin** – basın toplantısı öncesinde ana noktalarla ilgili konuşmacılarla bir araya gelin ve konuşun.

Eğer gazetecilerin çoğunluğunun sizinle aynı fikirde olmadığını ya da olumsuz bir medya temsili olacağını düşünüyorsanız bir basın toplantısı **düzenlemeyin**.

Basın toplantısına hazırlanma

- İlgili gazetecilere iki ile yedi gün öncesinden basın toplantısı ile ilgili bilgilendirmeyi yapın ve onlara aşağıdaki bilgileri içeren duyuruyu gönderin:
 - ◆ Basın toplantısının amacı
 - ◆ Tarih, zaman ve nerede yapılacağı
 - ◆ Kimin konuşmacı olacağı, kimin sunacağı ya da yöneteceği
- Seçtiğiniz mekanın aşağıdaki özelliklere sahip olması gerekir:
 - ◆ Kolay bir mekan, erişilebilir ve yeterli park alanı
 - ◆ Az gürültü
 - ◆ Yeterli kapasite – TV ışıkları, alan ve mizanpaj için powerpoint,
 - ◆ İşitsel/işitsel-görsel ekipman
 - ◆ Birebir röportajlar için odalar
 - ◆ Basın toplantıları düzenleme deneyimi ve teknolojik uzmanlığa sahip yardımcı bir ekip.
- Medyanın çoğunluğu için gün içerisinde uygun bir zaman seçin, mesela kendi yayın organlarına sizin hikayenizi yetiştirebilecekleri bir zaman dilimi sunun (tabii ki belirlenen zaman herkese uymayacaktır).
- Bir oturum başkanı ve uygun konuşmacılar seçin. Onlarla gazetecilerden gelecek soruları – özellikle zor olanlarını – belirleme ve cevaplama pratiği yapın.
- Basın ile ilgilenmek üzere bir basın yetkilisi/ irtibat kişisi belirleyin.
- Gazeteciler için aşağıdakileri de içerecek bir basın kiti hazırlayın:
 - ◆ Basın açıklaması
 - ◆ Örgütünüz/koalisyonunuzla ilgili arka plan
 - ◆ Konuşmanızın anahtar noktaları ve örnek alıntılarının listesi
 - ◆ Gelecek eylemler için öneriler
 - ◆ Konuyu tartışmak için gazetecilerin ulaşabilecekleri iletişim listesi
 - ◆ İlgili fotoğraf, istatistik, grafik, vb. Gizlilik konusuna özel önem gösterin ve gerekli yerlerde oturum başkanı ile konuşmacıları bu konuda bilgilendirin.

Basın toplantısının formatı

1. Açılış, aperiifler ve basın kitinin dağıtımı
2. Oturum başkanı:
 - Konuşmacıları tanıtır
 - Etkinliğin pratik ayrıntılarını anlatır
 - Basın yetkilisi/ irtibat kişisini tanıtır
 - Toplantı sonrası röportaj yapıp yapılmayacağını açıklar
 - Uygun yerlerde gizlilik konusunu vurgular
3. İlk konuşmacı
4. İkinci konuşmacı
5. Oturum başkanı gazetecilerin sorularını alır ve cevaplaması için soruları konuşmacılardan birine verir, diğer konuşmacılar da eklemeler yapabilir.
6. Oturum başkanı basına katıldıkları için teşekkür eder ve basın toplantısını bitirir.
7. Konuşmacılarla birebir röportajlar.

Basın toplantısından sonra

- Katılım göstermeyen gazetecilere basın kitini yollayın
- Katılımcı listesini oluşturun ve uygunluğa göre veritabanını güncelleyin
- Konunuzla ilgili önemli sorular soran ya da size destekleme ihtimali olan gazetecilerin sordukları soruları not alın

Bu metin Uygulamada Savunuculuk: Uygulamada Savunuculuk: HIV/AIDS ile mücadele eden sivil Toplum kuruluşları ve topluluk temelli kurumları desteklemek için, Uluslararası AIDS Hizmet Kurumları Konseyi (UAHKK) tarafından geliştirilen ve Haziran 2002'de Uluslararası HIV/AIDS İttifakı tarafından yayımlanan rehberdeki rehberlikten faydalanmıştır.
www.aidsalliance.org/Publicationsdetails.aspx?ld=142

Beceri 15

Medya röportajları yapmak

Bir medya röportajı temel olarak kullanılabilecek ilginç bir hikayesi olan biriyle bir muhabir arasında yayın veya yayım amaçlı yapılan sohbettir. Röportajlar STK'lar tarafından genellikle eğitim ve farkındalık artırma çalışmaları için kullanılsa da, medya röportajları savunuculuk çalışmaları için de kullanılabilir.

Bir medya röportajı:

- Genel kamuoyu bir doğrudan hedefi etkileyecek bir “dolaylı hedef” olarak belirlendiği zaman – mesela bir bakanı etkileyecek seçmenler
- Nüfuz sahibi insanlar bir makale ya da yayın unsuru – mesela, gazete okuyan bir bakan – olduğu zaman bir savunuculuk yöntemi olur.

Bu yolla, medya sonuca ulaşmak için bir araç haline gelir. Gazeteciler sıklıkla kendi takipçilerinin sormalarını istedikleri soruları soracaklardır.

Röportajlar reaktif ya da proaktif olabilir. Reaktif bir röportaj, bir muhabirin kendi konusuyla ilgili geniş bir kamuoyu ilgisi olan bir kişiye yaklaşarak yaptığı röportajdır. Böylesi bir röportaj, kendi çalışmanız ya da örgütünüz ile ilgili bir konu ortaya çıktığında gerçekleştirilir. Proaktif bir röportaj, bir kişi ya da örgütün bir gazeteciye önemli buldukları ya da medyanın ilgisini çekeceğini düşündükleri bir konuda yaklaşarak gerçekleştirdiği röportajlardır. Proaktif bir röportaj için daha çok hazırlık gerekir. Buna rağmen, savunuculuk çalışması yapmak için önemli bir yöntemdir.

İyi bir röportaj vermenin en önemli unsuru konuyu iyi bilmek ve sorulması muhtemel sorulara dikkatli şekilde hazırlanmaktır.

Avantajlar

- Bilginizin kamuoyuna ulaşmasına yardımcı olur, konuya değinmenize yardımcı olur.
- Kendi profiliniz ya da örgütünüzün profilinin yükselmesine yardımcı olur.
- Daha az bir çaba ile kilit önemdeki mesajlarınızın geniş bir kitleye ulaşmasına yardımcı olur.

Dezavantajlar

- Bütün çaba yanlış yola girebilir ve kişi ya da örgüt için sorun yaratabilir.
- Röportaj yapılan kişinin, cevaplarını örgütün bakış açısına göre vermesi önemlidir – aksi takdirde örgüte olan güvenilirlik azalacaktır.
- Röportaj yapılan kişi eğer deneyimsizse veya kötü hazırlanmışsa, zor ya da düzenlenmemiş soruların sorulması halinde zorlanabilir; örgütün savunuculuk çalışması için desteği azaltabilir.

Tavsiye

Sorulara cevap verme pratiği yapın; iş arkadaşlarınızla bu konuda oyun oynayın.

Radyo için biraz duygu gösterin – önemsedığınızı gösterir – ama kontrolünüzü kaybetmeyin.

Bir TV röportajı için ellerinizi kucağınıza koyarak dik oturun.

Orada olmaktan mutlu olduğunuzu göstermeye çalışın, gergin görünmemeye çalışın.

Mümkün olan yerlerde röportajı yapan kişinin sorularını cevaplamaya çalışın – bu onların kendi röportajı.

Röportajı yapan kişiye saygılı ve sabırlı olun; konuyu iyi bilmeyebilirler – aynı dinleyici kitlesi gibi.

Anahtar mesajlarınızı aktardığınızdan emin olun; alakalı sorular sorulmadığında, sorulan en ilgili sorunun sonuna kendi mesajınızı mutlaka ekleyin.

Blöf yapmayın! Bir soruya verilecek cevabı bilmiyorsanız – bunu söyleyin ya da cevaplamaktan kaçının.

Konuyu başka yerlere çekebilecek ve dolayısıyla hakkında bilgi sahibi olmadığınız konularda açıklama yapmanıza sebep olabilecek röportajları kabul etmeyin.

Cesaretinizi kırmaya çalışan bir gazeteciye karşı sinirlenmemeye dikkat edin – mesajınız netliğini kaybedecek ve hedef kitleniz sizin hatalı olduğunuzu düşünecektir.

Gazetecilerin “lafı ağzınıza tıkmasına” izin vermeyin – net şekilde, “Benim söylediğim bu değil...” deyin.

Bir TV röportajı sırasında kemaraya bakmamaya çalışın – görüşmeciye bakın.

Çok fazla nokta hakkında konuşmayın ya da çok fazla yeni bilgi sunmayın.

Röportaj için hazırlık

- Röportaj öncesi aşağıdaki gibi sorulara cevap bulmaya çalışın:
- Röportaj nerde ve ne zaman gerçekleştirilecek?
- Röportaj ne kadar sürecek?
- Röportaj yapılacak başkası varsa, o kişi kim?
- Tartışma ya da röportaj sonrası bir film ya da başka bir haberle mi devam edilecek?
- Röportaj canlı mı yayınlanacak?
- Değinken için neden bu konuyu ve sizi seçtiler?
- Sizinle röportaj yapacak gazeteci hakkında bilgileriniz ne?
- Hedef kitlelerini araştırın – kitle içerisindeki hedefleri kim ve ilerlemek için ne gibi bir bilgiye ihtiyacınız var?
- Onlarla iletişim kurun ve tartışılacak konu hakkında anlaşıp. Unutmayın, röportaj siz konuşmaya başlar başlamaz başlayacak ve “kayıtdışı” hiçbir dilim yoktur.
- Konulara net şekilde vurgu yapın. Gazetecilere ne gibi sorular soracaklarını ve destekleyici ya da sorgulayıcı olup olmayacaklarını sorun. Önceden ilgili bilgiyi hazırlayın – örneğin, istatistikler, gerçekler, kişisel bir hikaye, vb.
- Her birinin üç ya da dört kilit noktasıyla birlikte aktaracağınız kilit mesajların listesini hazırlayın.
- Mesajınızı özetleyen akılda kalıcı sözler hazırlayın.
- Konunuzla ilgili güncel bilgiye sahip olduğunuzu kontrol edin.
- Muhtemel sorular listesinin taslağını oluşturmak için iş arkadaşlarınızla çalışın. Bunlara cevaplar hazırlayın ve gelebilecek ek karşı cevapları geliştirin.

Röportaj sırasında yapılacaklar

- Sakin ve kendi halinizde olun.
- Gazetecinin sizin savunuculuk hedefiniz olmadığını unutmayın – hedefiniz ya sizi dinleyen veya izleyen etkili kişiler ya da dolaylı hedef olarak halktır.
- Konunuzla ilgili verilere sahip olduğunuzu ve gazetecinin sizin alanınızla ilgili bildiğinden daha fazla bilgiye sahip olduğunuzu hatırlayın. Cevaplarınızı öz ve kısa tutun, resmiyet ve kısaltmaları içermeyen basit bir dil kullanın. Yan konulara girmeyin – ana noktalarınıza vurgu yapın. Eğer bir soru

konunuzdan sapıyorsa, konuşmak istediğiniz alana geri dönün – örneğin, “sorduğunuz bence önemli ama asıl önemli olan şu ...”

- Bir cevap için düşünmeniz gerekiyorsa, cevaplamadan önce soruyu tekrar edin.
- Gazeteciyi her zaman anahtar mesaj ya da noktalarınızın gerisinde bırakın: tekrar mesajınızın iletilmesinin yoludur.

Uygulamada Savunuculuk: Uygulamada Savunuculuk: HIV/AIDS ile mücadele eden sivil Toplum kuruluşları ve topluluk temelli kurumları desteklemek için, Uluslararası AIDS Hizmet Kurumları Konseyi (UAHKK) tarafından geliştirilen ve Haziran 2002’de Uluslararası HIV/AIDS İttifakı tarafından yayımlanan rehberde bulunan rehberlikten faydalanmıştır.

www.aidsalliance.org/Publicationsdetails.aspx?Id=142

6. Adım Çalışmayı değerlendirme

Adım 1
Hazırlanma

Adım 2
Tespit etme

Adım 3
Haritalama

Adım 4
Harekete
Geçme

Adım 5
Yöntem
Seçme

Adım 6
Değer-
lendirme

Savunuculuk el kitabının bu bölümü son adımla ilgilidir – savunuculuk çalışmasının değerlendirilmesi. Hedeflere ne kadar yaklaşıldığını, başarının ne derece elde edildiğini, başarılı olup olunmadığını veya bütün stratejinin nasıl değiştirilebileceğini görmek için bu bölüm, gerçekleştirilen girişimlerin takibini ve düzenli değerlendirilmesini gerektirir.

6.1 Savunuculuk çalışmasını izleme ve değerlendirme

Aşağıdaki sözcüklerin bu bölümde nasıl kullanıldığını anlamak önemlidir.

Önceden “izleme” sözcüğü insan hakları izleme çalışması noktasında kullanılmıştı, burada ise savunuculuk stratejisinin zaman içerisindeki gelişiminin sistematik ve sürekli değerlendirmesine vurgu yapmak için kullanılmaktadır. İzlemenin ana amacı ilerlemenin hesabını tutmak ve gerektiğinde beklenmeyen değişiklikler, vakalar veya bilgiye cevaben sistematik ve yönetilebilecek şekilde eylem planları ve pratikleri uygulamaktır. Savunuculuk hedef ve amaçları sürekli kalacak olsa da, savunuculuk eylemleri geliştiği ve hedefler de cevap verdiği için taktikler ayarlamak gerekebilir. Değerlendirme ise daha uzun vadeli bir şeye vurgu yapar – savunuculuk hedeflerinin başarılıp başarılmadığına, nasıl başarıldığına ve bu deneyimden grup ya da örgütün ne öğrenebileceğine bakar. Belirtilen hedef ile ilgili olarak eylemin ya da bir dizi eylemin ilgisi, performansı, etkinliği ve etkisinin periyodik değerlendirmesidir. Değerlendirme bir projenin zaman çizelgesindeki önceden belirlenmiş önem noktalarında ele alınır – belki de stratejideki yeni aşamalar ortaya çıktığında ya da fon konusu yenilenmeye tabii tutulduğunda.

Değerlendirmeye ilişkin tutulan olumsuz çağrışımlardan biri, değerlendirmenin insanlara uygulandığıdır. Biri değerlendirilir. Katılımcı değerlendirme, aksine, bir programdaki ya da topluluktaki kişiler tarafından kontrol edilen bir süreçtir. Kişilerin kendi gelişimleri ya da güçlenmeleri için uyguladıkları resmi ve düşündürten bir süreçtir.

Değerlendirmenin cevap aradığı unsurlar: yapmayı planladıklarımızı gerçekleştirdik mi? Hayırsa neden gerçekleşmedi ve bunu değiştirmek için ne yapmalıyız?

İzlemenin cevap aradığı unsurlar: yapacağımızı öngördüğümüz şekilde eylemleri uyguladık mı? Hayırsa, neden uygulanmadı ve bunu değiştirmek için ne yapmalıyız?

İzleme ve değerlendirme arasındaki farklardan birkaçı

	İzleme	Değerlendirme
zamanlama	Bir hedefin yaşamı boyunca devam eden bilgi edinme	Önemli noktalardaki düzenli değerlendirme – örneğin, proje sonunda, ortasında, aşama değişimi
kapsam	Faaliyeti ölçer – gün gün seviyesinde ve göstergeler kullanarak	Başarıyı ve proje sonuçlarının ve amaca doğru gelişimin değerlendirmesini yapar
süreç	Proje yürüyor mu (sözler tutuluyor mu?)düzenli toplantılar, vb.	Amaçla ilgili hedeflerin başarıldığını görmek için bakar – başarıyı ölçer ve ek veri toplama araçlarını kullanır
katılımcılar	İç örgütsel faaliyet – çalışanları, Gönüllüleri ve proje kullanıcıları dahil ederek	Faaliyetin iç ve dış aktörlerce gerçekleştirilmesi – fon veren kuruluşlar, değerlendirmeyi yapanlar, çalışanlar, kullanıcılar, vb.
Çıktılar ve sonuçlar	Göreceli olarak küçük faaliyet düzenlemeleri olarak sonuçlanabilir. Yönetim, fon verenler ve kullanıcılar için üretilen yazılı rapor ve güncellemeler.	Büyük strateji değişiklikleri ortaya çıkabilir (ya da projenin durması, örneğin). Değişim/ yönelme için önerileri içeren büyük değerlendirme raporu – çeşitli paydaşlara büyük ihtimalle atölye formatında sunulmakta.

Bu tablo http://www.innonet.org/client_docs/File/evaluation_plan_workbook.pdf linkinden alınmıştır.

Savunuculuk çalışmalarının izleme ve değerlendirmesi önemli uygulamalardır çünkü katılımcılara aşağıdaki konular üzerinde bilgi sunar:

- Savunuculuk çalışmasının devam edip etmediği ve bütün eylem planında değişiklik yapıp yapılmayacağı
- Hedeflere planlandığı gibi ulaşıp ulaşılmadığı
- Gelecek girişimler için öğrenme
- Eylemlerinin adına yürütüldüğü LGBTT topluluk üyelerinin hesap verebilirliği
- Fon verenler ve ortaklar, özellikle uluslararası arenadaki hesap verebilirlik

6.2 Bir değerlendirme planı geliştirme – gösterge yaratma

Değerlendirme nedir?

Paydaşların planı daha iyi anlamalarını, etkinliğini artırmasını ve ileride program düzenlemesini sağlayan bir savunuculuk planı hakkındaki bilginin sistematik şekilde toplanmasıdır.

Değerlendirme;

- Savunuculuk planlaması ve yaygınlaştırılmasına içten bağlı olduğunda
- Paydaşların katılımını içerdiğinde
- Bir örgütün öğrenme ve yansıtma kapasitesini desteklediğinde
- Plan ile hizmet edilen topluluğa saygı duyduğunda
- En az çaba ile en çok bilgi topladığında son derece etkindir.

Değerlendirme hazırlığı planınızla ilgili sahip olduğunuz soruları belirler ve organize eder ve cevaplar için bir yön oluşturur. Örgütlerin değerlendirme yoluyla ortaya çıkardığı soruların çoğu üç kategori içerisinde ortaya çıkar:

- Ne yaptık?
- Bunu ne kadar iyi yaptık?
- Programımız nasıl bir farklılık yarattı? (programımız vesilesiyle hangi değişiklikler yaşandı)?

Bu soruların cevaplanmasına iki ana değerlendirme çeşidi yardımcı olur:

1) Uygulama değerlendirme: hizmetler ya da faaliyetleri planlandığı şekilde mi gerçekleştiriyorsunuz? Amaçlanan hedef nüfusa mı ulaşıyorsunuz? İstenen sayıda katılımcıya ulaşıyor musunuz? Bu durum beklediğiniz sonuçları doğuruyor mu? Katılımcılar bu hizmetler ve faaliyetleri nasıl algılıyorlar? Bu sorular uygulama ile ilgilidir.

Uygulama değerlendirmesinin amacı eylemi ne kadar başarılı gerçekleştirdiğinizi anlamaktır. Bir sonraki adım kendi faaliyetleriniz ve çıktılarını ile ilgili sahip olduğunuz diğer soruları belirlemektir.

Programınızın uygulanması konusunu daha iyi anlamak için hangi bilgi size yardımcı olacaktır?

Aşağıdakiler dikkate alabileceğiniz soru çeşitlerinin örnekleridir:

Katılım: beklendiği gibi hedeflenen kitle faaliyetlere katıldı mı? Neden? Çok ya da az temsil edilen gruptan insanlar var mıydı? Neden?

Kalite: hedeflenen kitle sunduğunuz hizmet/materyalleri değerli olarak algıladı mı? Sunulanlar uygun muydu? Alandaki diğer kişiler bunların kalitesi konusunda ne düşündü?

Tatmin: planınızın hizmetlerinden etkilenenler bunları onayladı mı? neden? En çok ve en az tatmin olanlar kimlerdi?

Bağlam: Kendi savunuculuk hedeflerinizi planladığınız gibi gerçekleştirme kabiliyetinize başka hangi faktörler etki etti? Hangi siyasi, ekonomik ya da liderlik konuları müdahalede bulundu ve planınızdaki beklenen sonuçları değiştirdi?

Uygulama değerlendirmesi ne yaptığınız ve nasıl yaptığınızla ilgili önemli bilgi sunar.aldığınız dersler kendi original program planınıza karşı gelişen ölçüler olarak hizmet edebilirler.

- Belki de faaliyetleri planladığınız gibi uygulamıyorsunuzdur; ya da
- Bu faaliyetleri uyguluyorsunuzdur ama hedeflediğiniz ürün ya da çıktıları üretmiyordur, ya da
- İstenen çıktılarına ulaşılıyordur ama kalite ya da tatmin seviyeleri sizin beklediğiniz gibi değildir.

Bu bilgi planınızı düzenlemek, faaliyetlerinizi değiştirmek ya da kuramsal varsayımlarınızı yeniden gözden geçirmenize ihtiyaç olup olmadığını belirlemenize yardımcı olabilir. uygulamanızı değerlendirmek çabanızın ortasında, sonuçları değerlendirmeden önce size geri bildirim sunabilir.

2) Sonuç Değerlendirmesi: hedef kitleniz değişimleri bilgi, tutum, davranış ya da farkındalık konularında mı yaşıyor? Çalışmanızın sonuçları nelerdir? Hedef kitleniz içerisinde ne başarıyor? Bu sorular sonuçlarla ilgili.

Eylemi planlarken (Adım 2 ve 4'te) savunuculuk hedeflerinizi belirlediniz – çalışmanızın sonucu olarak görmek istediğiniz değişimler (sonuçlar). Sonuçlar genellikle bilgi, beceri, tutum, davranış, motivasyon, kararlar, Politikalar ve koşullarda yaşanan değişimler olarak ifade edilir. Kişiler, topluluklar, örgütler ya da sistemler arasında gerçekleşirler. Hedeflerinize ne kadar başarı ile ulaştığınızı değerlendirmek için, onlar için göstergeler belirlemeniz gerekmektedir.

Bir gösterge, planınızın istenen sonuçlara ulaşp ulaşmadığını size anlatan kanıt ya da bilgidir. Göstergeler ölçülebilir ve gözlemlenebilir özelliklerdir. “değişimin olduğunu nasıl anlayacaksınız?” sorusuna cevap verirler. Anlamlı olabilmek için, ilgili sonucun başarılı uygulamasını gösteren bir değişim miktarını belirlemeniz gerekir.

Sonuçları genellikle soyut kavram ya da amaçlar olarak belirtiriz. Göstergeler sonuçların ölçüleridir. Bunlar, bahsedilen kavram ya da amaçlar hakkında maddi bilgi sunan belirli özellik ya da davranışlardır. Sıklıkla, bir sonucun birden fazla göstergesi vardır. Göstergelerinizi geliştirdiğiniz zaman, şunları sormak yardımcı olacaktır: “Sonuç ortaya çıktığında nasıl görünür? Gerçekleştiyse onu nasıl bileceğim?neyi görebileceğim?”

Bir gösterge:

Anlamı: başarının nasıl görüldüğü ile ilgili olarak anahtar paydaşlar arasında fikir birliğine varmak kendi değerlendirme sonuçlarınızı garantilemek için son derece önemlidir.

Doğrudan: gösterge ya da göstergelerin birleşimi, sonucu temsil eden sonucun önemli unsurlarını yansıtır. Bir sonucu yeterli şekilde ölçmek için birçok gösterge gerekli olabilir. bir gösterge sonuunkine benzer bir değişimi yansıtmalıdır. Örneğin, sonuc bir tutum ya da fikirdeki değişimle ilgiliyse, gösterge davranıştaki değişikliği yansıtmamalıdır.

Yararlı: bu gösterge tarafından sunulan bilgi program gelişimi için pratik kullanıma sokulabilir.

Toplanması Pratik: gösterge için verilerin toplanması bir yük oluşturmamalı. Göstergenizle ilgili verileri zamanında ve uygun bir masraf ile toplayıp toplayamayacağınızı dikkate alın.

Güçlü bir gösterge açıklamasının unsurları

Değerlendirmeye yardımcı olmak için, güçlü bir gösterge açıklamasının aşağıdaki dört unsura sahip olması gerekir:

Ne kadar? Bir başarı seviyesi gösteren hedef kitleniz içerisindeki değişim miktarını belirleyin. Bu çalışmanız için hedefi belirler; bunu kendi tabanınız ve kendi programınız için değişim seviyesinin anlayışı üzerine inşa edin.

Kim? Ölçeceğiniz hedef kitlenizi belirleyin.

Ne? ölçeceğiniz koşul, davranış ya da özelliği tanımlayın.

Ne zaman? bu değişimin gerçekleşmesi gereken zaman çerçevesini not edin.

Tüyolar

- İlgili bütün insanları dahil etmeye çalışın
- Net ölçüm araçları kullanın (SMART, vb.)
- Neyin değerlendirildiği konusunda net olun ve bir defada çok fazla iş yapmayın
- Neden sorusunu analiz eden ve neden bazı eylemlerin başarılı diğerlerinin başarısız olduğu konusunda net olun.

Her grubun kendi değerlendirme sürecinin ne içereceğine dair bir model çizmesi gerekli olacaktır. Bu model son derece basit olmalı ve aşağıdaki içeriğe sahip olmalıdır:

Sonuçların başarılması: hangi derecede başarılı olundu?

Başlıca etkenler: eylemin başarısı ya da başarısızlığına en çok ne etki etti?

Değişimler: gelecek eylemlerde neyin değiştirilmesi ya da farklı yapılması gerekiyor?

Örnek

Hedef: Ombudsmanlık Ofisi'nin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine ilişkin insan hakları konularını kendi çalışma ve raporlama kapsamına dahil etmesi.

- Ombudsmanlık Ofisi'nin LGBTT konularını da içeren vakaları meclise raporladığını verileyin. Vakaları sunan kişilerle sunulan bilgilerin doğruluğunu tespit edin.
- Eğer bütün bilgiler doğru is eve dahil edilmişse, süreç içerisinde neolduğunu verileyin – Ombudman için konunun hazırlığının yapılması, değişim için yetkililere baskı yapmak amacıyla toplantılar, uluslararası STK'lar ve kurumlar için toplantılar ve hazırlık ve medya çalışması.
- Ombudsman reddettiye ya da meclisin böyle vakaları reddedeceğini söylüyorsa, diğer politikacılar ve medyadan gelen baskı suçlanabilir mi?
- Bu hedefin gerçekleştirilmesi için yeterli baskıyı hangi strateji ile sağlayabilirsiniz? Strateji eylemi başlatmak ya da LGBTT bireylere yönelik İnsan hakları ihlallerini tanımak için bu ret ile ilgili hukuki perpektife sahip olmak olabilir.

Başarının sebepleri

- Ofislerine yönelik geçmişte gerçekleştirilen olumlu deneyim sonrası politika yapıcılarla iyi iletişim
- Vakalarla ilgili güvenilir, geçerli ve doğru bilgi
- Resmi ricanın hazırlığı için var olan siyasi iletişimin iyi kullanılması
- Ombudsmanlık Ofisi'nin şikayetleri dahil etmesi için yeterli zaman çerçevesi
- Eylem sırasında topluluk desteği – stratejiyi tartışmak ve somutlaştırmak için yer
- Grup içerisinde oluşturulan net sorumluluk çizgileri

Başarısızlığın sebepleri

- Ombudsman ya da diğer politika yapıcılara erişimin sağlanamaması
- Bilginin doğru olmayan ve muğlak şekilde aktarılması – dilin dikkatsiz şekilde formüle edilmesi
- Ombudsmanlık Ofisi'ne yönelik başka kimsenin lobicilik yapmaması – müttefik sayısının azlığı
- Sorumluluklar konusunda zayıf örgütsel planlama – sona doğru her şeyin aceleye gelmesi.

6.3 Kendi göstergelerinizi geliştirme

Bu el kitabı boyunca var olan her bölümün sonundaki çeşitli değerlendirme araçlarına cevapları bir araya getirebilir ve kendi bütün stratejiniz ya da bir parçasının gözden geçirmesini elde edebilirsiniz. Önceden sunulduğu gibi, bu değerlendirme araçları çalışmanın bu belirli boyutuyla ilgili soru biçimleri bildirici türdedir. Öğrenmeniz, çevreniz ya da dinamikler bu soruları değiştirebilirsiniz ve kendi örgütünüzüm pratiklerini yansıtmaları için bunları göstergeler geliştirmenizde fayda vardır.

Bu el kitabındaki değerlendirme araçlarını kullanabilir ve kendi çalışmanıza uyacak şekilde değiştirebilirsiniz. Aşağıdaki tablo genişletilmiş kapasite değerlendirme tablosu örneklerinden biridir – Adım 2.6 örgütsel kapasite ve insan hakları savunuculuğu bölümüyle ilgilidir.

Göstergenin özelliği	Puan
Başlangıç – kendini bu alanda tanımlamaya yeni başlıyor, gelişme potansiyeli var	1
Ortaya çıkıyor – kendine bir yer edinmeye başlıyor	2
Büyüyor – hız ve rahatlık kazanmaya başlıyor	3
İleri düzeyde – iyi bir yetkinlik düzeyi ve son derece etkin olarak görülüyor	4
Olgun – Son derece yetkin	5

Kapasite	Puan (1-5)
A Değerler, misyon ve strateji vizyonu	
1 örgüt ya da grubun açık misyon ve amacı	
2 örgütü destekleyen açık ve üzerinde anlaşılmış değerler	
3 savunuculuğun ana değerler ve misyon ile nasıl ilişkili olduğunun ve gelişimin bir parçası olduğunun anlaşılması	
4 misyon ve değerlerle bağlantılı şekilde eylem için strateji	
5 savunuculuğun doğası ve gücün uygun kullanımının anlayışı	

Kapasite	Puan (1-5)
B İç sistem ve yapılar	
1 net ve hesap verebilir karar verme süreçleri	
2 kimin temsil edildiği ve bunun nasıl yapıldığı ile ilgili net fikir	
3 örgütün kendi meşruiyeti konusunda netlik	
4 savunuculuk ve diğer gelişme çalışmalarına paydaş katılımı	
5 örgütün içi ve dışında çalışmayla ilgili açık iletişim kanalları	

Kapasite	Puan
C beceriler, deneyim ve anlayış	
1 yerel, ulusal ve uluslararası politikaların yerel sorunları nasıl etkilediğinin anlayışı	
2 politika yapma ve güç ilişkilerini kavrama	
3 görüşleri ve anahtar paydaşların etkisini kavrama	
4 araştırma becerileri ve iyi bilgiye erişim	
5 topluluğu harekete geçirme ve farkındalık artırma becerileri	
6 hukuk becerileri ya da hukuka erişim becerileri	
7 strateji geliştirme becerileri	
8 lobicilik becerileri	
9 medya ile çalışma deneyimi	
10 ortaklar ya da ağlar gibi diğerlerinden gelen destek	
11 riskleri ve onları azaltmak için nasıl plan yapılacağını kavrama	

Kapasite	Puan (1-5)
D Kaynaklar	
1 savunuculuk konusunda kendini adanmış insan kaynakları	
2 savunuculuk konusunda finansal kaynaklar	

Kapasite	Puan (1-5)
E dış bağlantılar	
1 diğer taban destekli gruplarla iletişim ya da onlara erişim	
2 politika yapımcılarla iletişim ya da onlara erişim	
3 yerel veya ulusal STK'larla iletişim ya da onlara erişim	
4 uluslararası STK'lar ile iletişim ya da onlara erişim	
5 kurulmuş ağlara erişim(ulusal ya da uluslararası)	
6 gazetecilerle ilişki	
7 harekete geçirilebilecek kendini adanmış üyelik	
8 konunuzla ilgili uzmanlara erişim	
9 eğitimciler ya da bölgenizdeki diğer savunuculuk kaynaklarına erişim	

6.4 Örnek savunuculuk süreci

1. Savunuculuk amacı belirlenir (örgütün misyonuyla aynı çizgide)
2. Savunuculuk hedefi belirlenir
3. Üzerinde çalışılacak konu izole edilir
4. Konuyla ilgili araştırma ve kurum içi düşünme yapılır – iddiayı destekleyecek kanıt ve veriler toplanır, ulusal ve uluslararası İnsan hakları standartları belirlenir.
5. Konunun ilgisi ile ilgili topluluğa danışma ve anlaşıma
6. Sağlayıcıya (polis, sağlık, vb.) konu hakkındaki sözlü ya da yazılı (mektup) şikayet yapılır
7. Cevap beklenir (zaman çerçevesi belirleyin) – kaydedin.
8. Konuyla ilgili her durumu izlenir ve belgelenir – örneğin, veriler ve kanıt toplanır.
9. Politika açıklaması üretilir.
10. Paydaşlar belirlenir – herhangi bir şekilde etkilenenler kimler? – en hızlıdan en alaksız olana – onları bilgilendirmek için yollar keşfedilir
11. Müttefikler toplanır – konu kendi çalışma alanlarına nasıl etki eder
12. Karşılıklı pozisyonları onaylamak için müttefikler grubu ile seminer/konferans/toplantılar düzenlenir.
13. Muhalefet belirlenir ve hazırlanılır.
14. Ulusal düzeyde lobicilik için program oluşturulur – kim, neden – onları araştırdıktan sonra birincil hedeflerle ilgili materyal hazırlanır.
15. İkincil hedefler üzerinde çalışılır – konuyu her birinin nasıl etkileyebileceği haritalanır
16. LGBTT toplumunu hareket geçirmenin mekanları ve yöntemleri belirlenir – materyal ve etkinlikler düzenlenir
17. Kamuoyu farkındalığı ve eğitimini etkilemek için yollar araştırılır – gösteriler, medya röportajları, vb. planlanır ve uygulanır.
18. Konuyla ilgili hukuki pozisyon belirleme avukatlarla çalışılır
19. Yukarıda anlatılan süreçler boyunca uluslararası STK'lar, kendi perspektif ve deneyimleri zamanlama ve yaklaşımlar konusunda bilgilendirici olacağından dolayı bilgilendirilir.
20. Uluslararası STK'lar ulusal düzeydeki bilginin bölgesel ve uluslararası ortaklara öncelikli olarak sunulması konusunda yardımcı olabilir.
21. Uygun ve yararlı olabilmesi için bilgi (raporlar, vb.) Avrupa Konseyi, AGİT, AB ve BM'ye sunulur.
22. İlgili masa ya da ofis ile kişisel bağlantı üzerinden bilgi paylaşımı takip edilir.
23. Bu gibi eylemlerin gerçekleştirildiği konusunda hükümet/ajans/kamuoyuna ulaşmak için medya kullanılır
24. Her çalışma gerçekleştirildiği sürece izlenir ve belgelenir ve daha sonra bütün proje değerlendirilir (strateji belirleme ve/veya sonrasında)

Diğer kaynaklar

www.innonet.org/client_docs/File/evaluation_plan_workbook.pdf and <http://www.innonet.org> www.hfrp.org/evaluation/the-evaluation-exchange/issue-archive/advocacy-and-policy-change
gelişmiş savunuculuk değerlendirme yaklaşımları, Harvard Aile Araştırma Projesi'nde Değerlendirme Değiş
Tokuşu

Ek 1

Bu Ek'teki metinler kurum websiteleri, ILGA-Europe belgeleri ve doğrudan ILGA-Europe ve COC-Hollanda çalışanlarından edinilmiştir.

1. Birleşmiş Milletler (BM)

Yetki

Onlarca yıldır, Birleşmiş Milletler insan haklarını korumak ve teşvik etmek amacıyla birçok yasal araç oluşturdu ve bu araçlar dünyadaki devletlerin önemli bir çoğunluğu tarafından imzalanıp onaylandı. BM insan hakları anlaşmaları, İnsan haklarının korunması ve teşvik edilmesi için oluşturulmuş uluslararası sistemin ortasındadır. Bu uluslararası İnsan hakları araçları yaşam hakkı, kişi güvenliğinin korunması hakkı ve ayrımcılıktan azade olma hakkı gibi hakları yasalara kazıymaktadır.

Mekanizmalar

BM İnsan hakları sistemi, İnsan hakları anlaşmalarının uygulanması ve İnsan haklarının dünyada daha geniş şekilde teşvik edilmesi ve korunmasına yardımcı olan bir dizi mekanizmadan oluşmuştur. BM İnsan hakları yapıları, devletlerin uluslararası yükümlülüklerine nasıl uyup uymadıklarını izler, uluslararası standartlar oluşturur ve var olan İnsan hakları araçlarının yorumlarını netleştirir; aynı zamanda devletlere yasal açıdan bağlayıcılığı olanlar da dahil olmak üzere önerilerde bulunur. BM İnsan hakları mekanizmaları, dolayısıyla, homofobik ve transfobik olaylardan korunmayla ilgili standartların geliştirilmesi konusunda önemli bir rol oynayabilir. BM İnsan hakları sistemindeki ana raporlama mekanizmaları Anlaşma Komiteleri, Özel Raportörlükler (Özel Prosedürler/Temsilciler) ve Evrensel Periyodik Gözden Geçirme (İnsan Hakları Konseyi'ne bağlı)'dir. Son yıllarda, bu yapıların hepsi LGBTT görünürliğünün artmasına ve LGBTT bireylerin İnsan haklarının açıkça tanınmasına yönelik destekleyici gelişmelere yardımcı oldular. Bu mekanizmaların çalışmalarına, düzenli şekilde bilgi sunarak STK'ların aktif katılımı, BM İnsan hakları sistemi içerisindeki LGBTT konuları hakkındaki farkındalığı artırmak noktasındaki anahtar faktör olmuştur.

Anlaşma Komiteleri

LGBTT İnsan hakları ihlalleri ile ilgili raporlar (homofobik ve transfobik olayların gerçekleşmesi, hakların reddi ya da ihlali, vb.) özel İnsan hakları Antlaşmasından sorumlu bir komiteye gönderilebilir. Bunlar:

- İnsan Hakları Komitesi (Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi)
- İşkenceyle Mücadele Komitesi (İşkenceyle Mücadele Sözleşme)
- Çocuk Hakları Komitesi (Çocuk Hakları Sözleşmesi)

- Irkçı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (Irkçı Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi)
- Kadına Yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (Kadına Yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi)
- ECOSOC (Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi)

Komitelerin ana sorumluluğu, devletlerin imzaladıkları ve onayladıkları anlaşmalara uyup uymadıklarını değerlendirmektir. Ülkelerin bu anlaşmalara gösterdikleri uyum bu komiteler tarafından periyodik gözden geçirmelere tabiidir (genellikle her dört ya da beş yılda bir). Bu dönemler, STK'ların bu yapılar bilgi sunabilecekleri dönemlerdir. Bu raporlar genellikle bir vakaya odaklanmamalı, aksine LGBTT bireylerin ilgili anlaşma temelindeki İnsan hakları durumuna vurgu yapmalıdır.

Sıklıkla, İnsan hakları anlaşmaları “Ek Protokoller” eklenerek gündeme gelir ve bu protokoller anlaşmayla alakalı kişisel şikayet prosedürlerini sunar ya da anlaşmayla ilgili genişçe bir alanı kapsar. İnsan hakları anlaşmalarına eklenen Protokoller, kendi başlarına anlaşma niteliği taşırlar ve ana anlaşmaya taraf olan ülkeler tarafından imza, katılım ya da onaya açıktırlar.

www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/protocol/whatis.htm

Bakınız:

www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet33en.pdf

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar üzerine Sık Sorulan Sorular

www.universalhumanrightsindex.org/en/geographical/7.html

Evrensel İnsan Hakları Endeksi – bahsedilen yedi ülkenin taraf olduğu bütün uluslararası İnsan hakları anlaşmalarının derin bir koleksiyonu

www2.ohchr.org/english/law/index.htm

BM ana uluslararası İnsan hakları araçları ve bunların izlenmesi seti websitesi

www.ohchr.org/Documents/Publications/FactSheet30en.pdf

BM Anlaşma Yapılarına nasıl bilgi sunulacağı ile ilgili daha fazla bilgi için bakınız: BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Gerçekler Belgesi No.30 BM İnsan Hakları Anlaşmalar Sistemi: İnsan Hakları Anlaşmaları ve NAlaşma Yapılarına bir Giriş

www2.ohchr.org/english/bodies/petitions/

şikayet prosedürleri ile ilgili daha fazla bilgi için bakınız:

www.ishr.ch/guides-to-the-un-system/simple-guide-to-treaty-bodies

İnsan Hakları Uluslararası Servisi – Anlaşma Yapıları için Basit bir Rehber

ihrc.digitopia.net/binary-data/ATTACHMENT/file/000/000/181-1.doc

BM İnsan Hakları Anlaşma Yapılarının Kişisel Şikayet Prosedürlerine şikayetleri iletmek

www.iwraw-ap.org/icescr_campaign.htm

Bu websitesinde önemli kaynaklar mevcuttur – Uluslararası ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesine ek Protokol Savunuculuk Kitini kullanmak için hızlı bir rehber

Özel raportörlükler

BM İnsan Hakları Sistemi'nin en etkili ve duyarlı mekanizmalarından biri Özel Raportör ya da Özel Temsilci'dir ve ayrıca Özel Prosedürler olarak da anılır. Özel prosedürler normalde kendileri bağımsız İnsan hakları uzmanları ya da bazı durumlarda bağımsız İnsan hakları uzman gruplarına eminate edilir.

Özel Raportörler ya da Temsilcilerin belirli ülkelerdeki İnsan hakları durumları ile belirli İnsan hakları ve konularını değerlendirme, izleme ve kamuoyuna açık şekilde raporlama yetkisi vardır. Bu yapılar bu yetkilerini, ülkelere gerçekleri bulma ziyaretleri düzenleyerek, eğilimleri belirleme ve yeni konuları keşfetmek için çalışmalar yaparak, kamuoyuna açık açıklamalar yayınlayarak ve hükümetlere yönelik acil müracaatlar üzerinden gelen şikayetlere cevap vererek kullanırlar. Genellikle, kendi yetki alanları içerisinde kalan İnsan hakları standartlarının açıklanmasına yardımcı olurlar. Belirli bir hak ile ilgili çalışmaları üzerinden İnsan Hakları Konseyi'ne yıllık raporlar sunarlar ve bu raporlar farklı ülkelerdeki durumlar hakkında bilgi içerir.

Son birkaç yıl içerisinde, artan sayıda Raportör kendi raporlarında LGBTT meselelerine dikkat çektiler veya ülke ziyaretlerinde LGBTT bireylerle görüştiler. Bazı Özel Raportörler de, ciddi İnsan hakları ihlalleri ile ilgili bilgi aldıklarında hükümetlere ulaşarak uygun adımı atmalarını istediler. Özel Raportörler için cinsel yönelime dayalı ayrımcılık diğer meselelerle kesişmektedir. Her zaman söylediğimiz gibi, etkin belgeleme son derece önemlidir zira Özel Raportörler sadece kendilerine ilgili ve gerçeklere dayalı bilgiler ihlalden etkilenen kişi ve örgütler tarafından gönderildiğinde harekete geçebilirler.

Özel Raportörler/Temsilciler kendilerine gelen bilgiyi farklı şekillerde kullanırlar: 1) eğer vakanın acil eylem gerektirdiğini düşünürlerse, acil eyleme geçmeyi düşünebilirler, örneğin, ilgili hükümetle iletişime geçerek ihlalin hemen ortadan kaldırılmasını talep edebilirler; 2) eğer vakanın böylesi acil bir eylemi gerektirmediğini düşünürlerse, bilgiyi kendi yıllık raporlarında ya da ülke ziyaretlerinde değerlendirebilirler. Eyleme geçmek için, Özel Raportörler/Temsilciler net, gerçeklere dayalı, tutarlı ve güvenilir bilgiye sahip olmalıdır. Özel Prosedürler'e bilgi sunarken dikkat edilmesi gereken temel ilkeler şunlardır:

- Kendinizi ve örgütünüzü tanıyın (iletişim bilgileri, örgütün websitesi, örgütünüzün yetkisi, herhangi bir ulusal/bölgesel/uluslararası STK ya da insn hakları ağına üyeliği, vb.)
- Sunulan gerçekler olabildiğince net olmalı
- Hedeflediğiniz yapılarla ilgili olabildiğince bağlantı kurun.

Şiddetle ilgili olarak, en alakalı yapılar şunlardır: İnsan Hakları Savunucuları Özel Temsilcisi, İşkence Özel Raportörü, Keyfi Gözaltı Özel Raportörü ve Yargısız ya da Keyfi İnfaz Özel Raportörü. Bu Özel Raportörler ve Temsilciler, LGBTT bireylerin hakları ile ilgili konuları bugüne dek dile getirenler arasındadır.

İnsan Hakları Savunucuları Özel Raportörü şunları vurgulamıştır:

- Cinsel azınlıkların haklarını savunan savunuculara yönelik saldırı ve tacizler
- Cinsel azınlıkların haklarını savunanların maruz kaldığı artan düzeydeki riskler (toplumsal yapılar, geleneksel ve dini pratiklerin bahane edilerek böylesi grupların üyelerinin haklarının ihlal edilmesi).
- Cinsel azınlıklar savunucuları ile üyelerin önyargı, marjinalleşme ve kamuoyu tarafından inkar karşısında genellikle daha kırılgan oldukları
- İnsan hakları savunucularının çalışmalarını sınırlamak için kullanılan belirli mevzuat.

İşkence, İnsanlık dışı ve Onur Kırıcı Muamele Özel Raportörü şunları vurgulamıştır:

- Polis tarafından LGBTT bireylere yönelen kötü muamele ve işkence
- Kötü gözaltı koşulları, gözlatında medical tedavinin bilinçli şekilde kullanılmaması da dahil olmak üzere
- Devlet dışı aktörler tarafından cinsel azınlıklara karşı uygulanan şiddet karşısında devletin harekete geçmemesi
- Kendi cinsel yönelimleri ya da LGBTT bireylerin haklarını korumak için yaptıkları çalışmalar sonucunda insanların tutuklanması ve gözaltına alınması.

Yargısız ve Keyfi İnfazlar Özel Raportörü şunu vurgulamıştır:

- Cinsel yönelimi sebebiyle ölüm tehditleri alan veya öldürülen insanlar.

Eğer yukarıda bahsedilen özel yapılardan biri tarafından acil eylem gerektiren bir vakanız var ise (mesela keyfi şekilde gözaltına alınan ya da kötü muamele ve işkence riskiyle karşı karşıya olan bir aktivist varsa), bilgiyi e-postayla (urgent-action@ohchr.org) ya da şu numaraya faks ile gönderebilirsiniz: (41 22) 917 9006.

Daha fazla bilgi için, bakınız:

www2.ohchr.org/english/bodies/chr/special/communications.htm and www.ecre.org/files/Dos%20and%20dents%20English.pdf

Özel prosedürlerle ilgili daha fazla bilgi için:

www2.ohchr.org/english/bodies/chr/special/index.htm

Özel Raportör ya da Temsilcilere doğrudan asistanları aracılığı ile de ulaşabilirsiniz. İletişim bilgileri için, Cenevre merkezli İnsan Hakları için Uluslararası Servis tarafından üretilen Bilgi Paketi'ne bakınız: www.ishr.ch/guides-to-the-un-system/info-pack

Evrensel Periyodik Gözden Geçirme

Evrensel Periyodik Gözden Geçirme (ya da UPR), BM insan hakları sisteminde yapılan reformun bir parçası olarak oluşturulmuş BM İnsan Hakları Konseyi'nin yeni bir mekanizmasıdır. Devletlere kendi uluslararası taahhütlerini yerine getirme ve insan hakları durumlarını düzeltme konusunda yardımcı olmak için tasarlanmış işbirliğine açık bir yapıdır. UPR ile, 192 üye ülkenin insan hakları durumları dört yıllık bir süreyle düzenli şekilde, 48 ülke her yıl ve 16 ülke de yıl içerisindeki her üç toplantıda gözden geçirilmektedir. Diğer BM süreçlerinin aksine, gözden geçirme bağımsız uzmanlar tarafından değil ancak diğer üye devletler tarafından gerçekleştirilmektedir.

UPR sadece LGBTT konularının görünürlüğünün artırılması için değil, hükümetlerin somut önerilere, özellikle de UPR süreciyle STK'ların birçok fırsatı olduğundan, uyması konusunda eşsiz bir fırsat sunmaktadır.

Birinci olarak, gözden geçirilen ülkeyle ilgili STK'lar bilgi sunarlar. STK'lardan elde edilen bilgi İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi tarafından gözden geçirilen ülkeyle ilgili raporlara dahil edilir ve UPR toplantılarında gündeme getirilecek konuları etkiler. STK'lar aynı zamanda İnsan Hakları Konseyi'nde bir ülke raporunun onaylanması öncesinde yorum yaparak veya ilgili ülke tarafından dikkate alınmak üzere öneriler sunarak kamuoyuna açık müdahalelerde bulunabilir. Son olarak, STK'lar Konsey tarafından gündeme getirilen öneriler üzerinden bir devletin eylemlerini izleyerek takip sürecinde anahtar bir rol oynayabilirler.

UPR sürecine katkı sunmak için bilgi sunmak kolaydır. Bilgi sunulmadan önce dikkate alınması gereken birkaç nokta aşağıda sunulmuştur:

- Önceden de bahsedilmiş olduğu gibi, sunulan bilginin net, gerçeklere dayalı, güvenilir ve geçerli olması gerekir. Kişisel fikirler ya da suçlamalardan kaçınmak gerekir zira bu tarz müdahaleler very olarak kabul edilmezler. Sunulan belgeler kapsamlı ve net oldukları sürece uzun olmak zorunda değildir. sunulan bilgilerin BM'nin çalışma dilleri olan İngilizce, Fransızca veya İspanyolca dilleriyle sunulması gereklidir.
- Herhangi bir STK yazılı katkı sunabilir, ancak özellikle BM'nin ECOSOC'ta akredite olmuş (bazen ECOSOC statüsü olarak anılır) ILGA-Europe gibi STK'larının da dahil olduğu ortak STK bilgi sunumları, işi kolaylaştırabilir. ILGA-Europe kendi ECOSOC statüsünü diğer STK'larla ortak sunumlar yapmak için kullanmak konusunda isteklidir. ILGA-Europe ile birlikte ortak sunumlar gerçekleştirmek istiyorsanız, ILGA-Europe ofisiyle iletişime geçin.

BM İnsan hakları sistemine (UPR, Anlaşma Komiteleri ve Özel Prosedürler) bilgi sunan STK'lara COC-Hollanda destek sunabilir. COC aynı zamanda kendi ülke gözden geçirmeleri söz konusu olduğunda aktivistlerin orada hazır bulunmalarını sağlayarak bu komitelere erişimi de sağlamak ister (özellikle CEDAW ve UPR). COC bu amaç için kendi ECOSOC statüsünü de kullanmaktadır.

Kendi başvurunuzu hazırlarken Yogyakarta İlkeleri'ni (28) kullanmak isteyebilirsiniz. Bir devletin kendi uluslararası İnsan hakları yükümlülüklerini yerine getirmedeğini gözler önüne sermek ve devletlerin yerine getirmesi gereken belirli yükümlülükler konusunda önerileri oluştururken ilham almak için İlkeler'e vurgu yapabilirsiniz.

www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Documents/TechnicalGuideEN.pdf

Daha fazla bilgi için, STK'ların bilgi sunumlarını yaparken kendilerine yardımcı olmak için bir belge BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından hazırlanmıştır ve şu linkte mevcuttur:

İletişim bilgileri: bilgi sunumları şu adrese gönderilebilir: UPRsubmissions@ohchr.org
UPR ile ilgili daha genel sorularınız için, şu adrese yazınız: civilsocietyunit@ohchr.org

Bir dizi STK'nın BM İnsan hakları sistemi ile çalışma deneyimi vardır. Bilgi sağlamak ve BM'ye rapor sunmak konusunda yararlı tavsiyelerde bulunabilirler:

ARC International
John Fisher Eş Direktör
62, rue de Vermont,
44 CH-1202 Cenevre
İsviçre
Tel: +41 22 733 4705
Faks:+41 22 734 4761
john@arc-international.net www.arc-international.net

İnsan Hakları Uluslararası Servisi
Rue Varembe 1,
P. O. Box 16
CH-1211 Cenevre 20,
İsviçre
Tel:+ 41 22 919 71 00
Faks:+ 41 22 919 71 25 www.ishr.ch (Çalışanların e-postaları websitesinde mevcuttur) Bu kurum uluslararası hukuk ve BM İnsan hakları sistemi ile ilgili eğitim seminerleri düzenlemektedir.

OMCT Uluslararası Sekreterliği
P. O. Box 21
8, rue du Vieux-Billard
CH-1211 Cenevre 8,
İsviçre
Tel:+ 41 22 809 4939
Faks:+ 41 22 809 4929
omct@omct.org www.omct.org/

FIDH BM Temsilciliği
15 rue des Savoises
CH-1205 Cenevre,
İsviçre
Tel:+ 41 22 700 12 88 Faks:+ 41 22 321 54 88 www.fidh.org

Entered Into Force	CAT	CAT-OP	ICCPR	ICCPR-OP1	ICCPR-OP2	CERD	CEDAW	CEDAW-OP	CESAR	CRC	CRC-OP AC	CRC-OP SP
ARMENIA	13 Oct 1993	14 Oct 2006	23 Sep 1993	23 Sep 1993		23 Jul 1993	13 Oct 1993	14 Dec 2006	13 Dec 1993	22 Jul 1993	30 Oct 2005	25 Oct 2003
AZERBAIJAN	15 Sep 1996		13 Nov 1992	27 Feb 2002	22 Apr 1999	15 Sep 1996	9 Aug 1995	1 Sep 2001	13 Nov 1992	12 Sep 1992	2 Aug 2002	2 Aug 2002
GEORGIA	25 Nov 1994	22 Jun 2006	3 Aug 1994	3 Aug 1994	22 Jun 1999	2 Jul 1999	25 Nov 1994	1 Nov 2002	3 Aug 1994	2 Jul 1994		28 Jul 2005
KAZAHSTAN	25 Sep 1998		24 Apr 2006	Signed 25th Sep 2007		25 Sep 1998	25 Sep 1998	24 Nov 2001	24 Apr 2006	11 Sep 1994	10 May 2003	18 Jan 2002
KYRGYZSTAN	5 Oct 1997		7 Jan 1995	7 Jan 1995		5 Oct 1997	12 Mar 1997	22 Oct 2002	7 Jan 1995	6 Nov 1994	13 Sep 2003	12 Mar 2003
MOLDOVA	28 Dec 1995	24 Aug 2006	26 Apr 1993	23 Apr 2008	20 Dec 2006	25 Feb 1993	31 Jul 1994	28 May 2006	26 Apr 1993	25 Feb 1993	7 May 2004	12 May 2007
UKRAINE	26 Jun 1987	19 Oct 2006	23 Mar 1976	25 Oct 1991	25 Oct 2007	6 Apr 1969	3 Sep 1981	26 Dec 2003	3 Jan 1976	27 Sep 1991	11 Aug 2005	3 Aug 2003

CAT-Convention Against Torture and Other Cruel Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

CAT-OP-Optional Protocol to the Convention Against Torture and Cruel Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

CCPR-International Covenant on Civil and Political Rights

CCPR-OP1-Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights

CCPR-OP2-DP-Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights

CERD-International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination

CEDAW-Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

CEDAW-OP-Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

CESCR-International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

CRC-Convention on the Rights of the Child

CRC-OP-AC-Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict

CRC-OP-SC-Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children child prostitution and child pornography

Diğer Kaynaklar

www.ishr.ch/guides-to-the-un-system/handbook?task=view

ISHR, 2006 İnsan Hakları için Yeni bir Bölüm: İnsan Hakları Komisyonu'ndan İnsan Hakları Konseyi'ne olan geçişteki konular hakkında bir el kitabı

www.ohchr.org/EN/AboutUs/CivilSociety/Documents/Handbook_en.pdf

BM İnsan Hakları Programı ile Çalışma: Sivil Toplum için bir El kitabı, BM İnsan Hakları

2 Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) 56 katılımcı üye devletten oluşan siyasi bir örgüttür. Kurumun amaçlarından bir tanesi Avrupa'da İnsan haklarına saygı, hoşgörü ve ayrımcılık yasağı programları aracılığı ile işbirliği ve güvenliği güvence altına almaktır. Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR) katılımcı devletlere İnsan hakları, hoşgörü ve ayrımcılık yasağı ve nefret suçları ile mücadele konusundaki taahhütlerini yerine getirmede deste sunmak için oluşturulmuştur. AGİT tarafından oluşturulan belgeler siyasi bir değere sahiptir, bu da bu belgelerin mahkemeler önünde yasal yükümlülükler olarak dikkate alınamayacağı anlamına gelir. Buna rağmen, devletler bu belgeleri onaylayarak diğer AGİT katılımcı devletleri önünde siyasi bir sorumluluk altına girerler. AGİT hoşgörü ve ayrımcılık yasağı konularında geniş bir yetki alanına sahip olduğu için kurumun LGBTT bireylerin İnsan hakları konusuna ilgisi artmıştır. Her AGİT'e üye devlet LGBTT konusunun yetki alanı içerisine girmesine olumlu bakmasa da, birçok AGİT misyonu ve ODIHR gibi kurumu kendi çalışmalarına LGBTT bireylerin dahil olmasına açıktır.

Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi

ODIHR'in yetkisi AGİTe katılımcı üye devletlere "İnsan hakları ve temel özgürlükler konusunu güvence altına almaları, hukukun üstünlüğü ilkesine bağlı kalmaları, demokrasinin ilkelerini teşvik etmeleri ve demokratik kurumları inşa etmek, güçlendirmek ile korumak ve toplum içerisinde hoşgörüyle yerleştirmek" amacıyla destek olmaktır. Merkezi Varşova – Polonya'da olan ODIHR, 140'tan fazla çalışana sahiptir ve bütün AGİT bölgesinde aktiftir.

Hoşgörü ve Ayrımcılık Yasağı Programı'nın bir parçası olarak, ODIHR AGİT'e imzacı devletlerdeki nefret suçları ile ilgili bilgiler yayımlamaktadır. Hoşgörü ve ayrımcılık Yasağı Bilgi Sistemi (TANDIS)'in AGİT'in nefret suçları ve örnek uygulamalar ile ilgili taahhütleriyle ilgili bilgi sunan nefret suçları bölümü mevcuttur. Bu system aynı zamanda, nefret suçları ile mücadelede örnek pratikler ve Ofis'in elde ettiği ulusal girişimler hakkında bilgiyi yaygınlaştırmak için de kullanılmaktadır. System interaktiftir ve bilgi kolaylıkla yüklenebilir. ODIHR bilginin toplanması için devletlerden bir iletişim kişisi atamalarını istedi.²⁸ bazı iletişim kişileri ile ilgili sorunlar kayda geçmiş olsa da bilgileri kendilerine ve ODIHR'e göndermek önemlidir. ODIHR STK'lar için nefret suçlarının engellenmesi ve bu suçlara karşı adım atılması amacıyla bir izlençe hazırlamaktadır.

²⁸ 48 ülkedeki odak noktalarının listesi için: http://tandis.odihr.pl/?p=ki-hc,npc_pub

2005 yılında, Ofis, farklı devletlerden nefret suçları üzerine istatistikler, Politikalar ve mevzuat ile ilgili adı "AGİT Bölgesinde Nefret Suçları ile Mücadele: İstatistiklerin, Mevzuatın ve Ulusal Girişimlerin gözden Geçirilmesi" başlıklı bir rapor yayımladı.

Rapora buradan ulaşabilirsiniz: www.osce.org/odihr/item_11_16251.html.

ODIHR'in Hoşgörü ve Ayrımcılık Yasağı Programı, AGİT katılımcı devletlerdeki nefret suçları üzerine her yıl raporlar yayımlamaktadır. STK'lar, açık bir danışma süreci içerisinde bilgi sunmaya davet edilmektedirler. Raporlar Şubat ile Nisan/Mayıs ayları içerisinde taslaklaştırılıyor ve kendi belgelenmiş vakalarınızın sunulması için en uygun tarih dilimi budur. Geçmiş yıllardan AGİT'in nefret suçları üzerine yayımladığı rapor örneklerine şu linkten ulaşılabilir: www.osce.org/item/26296.html.

İletişim Bilgileri

Azra Junuzovic
Nefret Suçları Raporlama Yetkilisi
Hoşgörü ve Ayrımcılık Yasağı
Al. Ujazdowskie
19 00-557 Varşova, Polonya
azra.junuzovic@odhir.pl

nefret suçları üzerine yıllık raporlamanın zaman çerçevesiyle ilgili sorular ve danışma evrelerine dahil edilmeyi talep etmek amacıyla AGİT Ofisi'ne şu linkten ulaşabilirsiniz: civilsociety@odihr.pl

AGİT'in Güneydoğu Avrupa, Kafkasya, Doğru Avrupa ve Orta Asya'da toplamda 18 misyon ve alan operasyon birimi mevcuttur. Bu birimler, siyasi süreçleri kolaylaştırmak, çatışmaları engellenemek ya da çözüme kavuşturmak ve sivil toplum ile hukukun üstünlüğü ilkesini teşvik etmek amacıyla "alanda" çalışmaktadırlar. Bu birimler, hakları ihlal edilen kişi ya da STK'lar için ulusal anlamda ilk iletişim noktaları olabilirler. Kırgızistan ve Sırbistan'daki LGBTT örgütleri AGİT misyonları ile ilgili olumlu deneyimlerini aktardılar: Bişkek'teki AGİT misyonu LGBTT bireylere yönelik hoşgörüsüzlük ile ilgili bir yuvarlak masa toplantısı organize etti ve Nis'te bir lezbiyen grup AGİT misyonu tarafından bir "Topluluk Polisliği" projesine dahil edildiler. Misyonlarla ilgili daha fazla bilgi için, AGİT websiyesine ulaşınız: <http://www.osce.org/item/43692>

Nefret Suçları ile Mücadelede Ulusal İrtibat Noktalarının Belirlenmesi

Arnavutluk – İçişleri Bakanlığı, Devlet Polisi Departmanı, Çocuk Esirgeme Bölümü, Terör Faaliyetleri ve Suçlar Birimi

Bosna Hersek – Güvenlik Bakanlığı, Organize Suçlar ve Yolsuzluk Departmanı

Hırvatistan – Hırvatistan Hükümeti Dışişleri ve Avrupa Entegrasyonu Bakanlığı, İnsan Hakları Ofisi

Makedonya – Dışişleri Bakanlığı, İnsan Hakları Departmanı

Karadağ – Adalet Bakanlığı

Sırbistan – İnsan ve Azınlık Hakları Bakanlığı

Türkiye – Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Diğer Kaynaklar

http://tandis.odihr.pl/index.php?p=home_country

AGİT/ADIHR TANDIS ülke sayfaları – Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Makedonya, Karadağ, Sırbistan ve Türkiye

www.osce.org/publications/odihr/2007/12/28760_1004_en.pdf

AGİT Bölgesi'nde İnsan Hakları Savunucuları: Bizim Kolektif Vicdanımız. AGİT ODIHR birimi Nisan 2006 ve Nisan 2007 arasındaki dönemde AGİT bölgesinde İnsan hakları savunucularını etkileyen İnsan hakları ihlalleri eğilimini belirlemektedir.

www.osce.org/publications/odihr/2009/03/36671_1263_en.pdf

Nefret Suçları Yasaları, Pratik bir Rehber. AGİT/ODIHR, 2009
tandis.odihr.pl/index.php?p=ki-ho
Homofobi üzerine TANDIS websitesi

www.humanrightsfirst.org/discrimination/pages.aspx?id=152#osce

Önce İnsan Hakları: AGİT'in 56 katılımcı üye hükümetleri için 2008 nefret suçları araştırması önerileri

www.humanrightsfirst.org/pdf/fd/08/fd-080924-LGBTB-web2.pdf

Önce İnsan Hakları: Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine dayalı Önyargı temelli Şiddet, 2008 Nefret Suçları Anketi

www.osce.org/publications/odihr/2007/09/26296_931_en.pdf

AGİT/ODIHR Nefret Suçları 2006 raporu

www.osce.org/publications/odihr/2008/10/33850_1196_en.pdf

AGİT/ODIHR nefret suçları 2007 raporu

www.osce.org/item/22975.html

boşlukları doldurmak: Size sınırları sunmak – AGİT operasyon birimlerine ev sahipliği yapan ülkelerde cinsiyet eşitliği üzerine önemli veriler. AGİT Genel Sekreteri'nin Cinsiyet Bölümü tarafından alan operasyon birimleri ve Çatışma engelleme Merkezi işbirliğinde Ocak 2008'de hazırlanmıştır.

3 Avrupa Birliği (AB)

Avrupa Birliği, Parlamentosu ya da Komisyon, bu elkitabının hedeflediği yedi ülkede hiçbir yasal otoriteye sahip değildir. Kurumun ajanlarının hiçbirisi, mesela Temel Haklar ajansı²⁹ kendi raporlarında bu ülkelere referansta bulunmamakta ve bu ülkelerde faaliyet göstermemektedir. Buna rağmen, AB tarafından oluşturulan standartlar savunucular için kendi hükümetlerini LGBTT bireylere yönelik tutumlar, nefret suçları ve nefret söylemi, toplantı ve gösteri yapma hürriyeti, emek piyasası, eğitim, sağlık, medya, sığınma ve çoklu ayrımcılık gibi konularda harekete geçirmeye itebilecek önemli kriterler sunmaktadır.

Dış ilişkiler konusunda, AB dünyada şu an İnsan haklarının farklılaşan seviyelerde uygulanması konusunda mücadele eden ülkelerdeki demokratikleşme konusunda çıkarı bulunmaktadır. Birliğin LGBTT bireylerin haklarının da dahil olduğu İnsan haklarının teşviki konusunda iki önemli fon veren mekanizması bulunmaktadır: Avrupa Komşuluk Politikası (ENP) ve Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Aracı (DİHAA). DİHAA dünyada halihazırdaki en büyük fon kaynağıdır ve EuropeAid tarafından yönetilmektedir (Vaka Çalışması 6'ya bakınız).

Yapı

Bu el kitabının amaçları için, Avrupa Birliği dört temel kurumdan oluşmaktadır – milletvekilleri seçen AB vatandaşlarının çıkarlarını temsil eden Avrupa Parlamentosu, siyasi açıdan bağımsız olan ve politika çözümleri ve yasa teklifleri sunup Konsey ile Parlamento'nun çıkarlarını korumakla görevli Avrupa Komisyonu; Üye Devletler'in çıkarlarını temsil eden, yasa geçiren, genelde Parlamento'yla birlikte yasama yetkisine sahip olan ve AB Liderler Zirvesi'nin rehber ilkeleri ışığında AB'nin ortak dış ve güvenlik politikasını belirleyen AB Konseyi; Birlik adına AB ile bir veya daha fazla devlet ya da uluslararası örgüt arasında uluslararası anlaşmaları imzalayan, dış politika uygulayan ve üçüncü ülkelerle diplomatik ilişkileri koruyan Avrupa Dış İlişkiler Servisi'dir.

Üçüncü ülkelerdeki LGBTT aktivistler için her birinin en önemli bölümleri şu şekildedir:

Avrupa Parlamentosu

1 Karma Parlamento Komisyonları

(<http://www.europarl.europa.eu/activities/delegations/delegationsEUList.do?language=EN>)

²⁹ AB üyesi ülkelerde homofobi ve cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılık, İkinci Bölüm Toplumsal Durum ://fra.europa.eu/fra Website/ attachments/F RA_ h d g s o _ r e p o r t p a r t 2 _ e n . p d f ve Homofobi ve Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine dayalı ayrımcılık: AB üyesi ülkelerdeki durumla ilgili karşılaştırmalı yasal analiz: rapor Bölüm 1 – Yasal Durum http://fra.europa.eu/fra Website/ materyal/pub/c omparativestudy/FRA_h d g s o _ p a r t 1 _ e n . p d f

- 1 Karma Parlamento Komisyonları Hırvatistan, Makedonya ve Türkiye ile kurulmuştur.
- 2 Her komisyon Avrupa parlamenterleri ve ilgili ulusal meclis üyelerinden oluşmaktadır.
- 3 Yılda iki defa görüşür, bir defa Brüksel/Strazburg'da bir defa da ilgili ülkede. İstikrar ve Ortaklık Anlaşmaları'nın uygulanması üzerindeki parlamenter kontrolü kurarken karşılıklı çıkar sağlayan konularda yetkisi bulunmaktadır. İlgili ülke ile AB ilişkilerinin gelişmesini tartışmak ve ülke liderleri ve sivil toplum üyelerinin görüşlerine vurgu yapmak amacıyla görüşmeler yapar.

2 LGBTT Karma Grubu

(www.LGBTT-ep.eu/news.php)

Avrupa Birliği kurumları içerisinde LGBTT çıkarlarını güçlendirmeyi amaçlayan partiler arası gayrresmi bir gruptur. LGBTT hakları ile ilgili soru önergeleri hazırlayarak Komisyon ile Konsey'in çalışmalarını izler. LGBTT hakları çerçevesindeki konularla ilgili kamuoyuna açık toplantılar düzenler.

3 DROI İnsan Hakları Alt Komisyonu

Dış İlişkiler Komitesi altındaki İnsan Hakları Alt Komisyonu Parlamento'daki İnsan hakları tartışmasının merkezindedir. Bu alanda parlamento içerisinde girişimlerde bulunur ve AB dışındaki ülkelerdeki İnsan hakları durumu ve demokrasinin gelişmesi gibi konularda tartışma zemini yaratır.

Alt komisyon ayrıca başta AGİT Parlamenterler Meclisi ve Avrupa Konseyi olmak üzere uluslararası ve bölgesel örgütlerle düzenli dialogue kurar. Bu bağlamda, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği Ofisi ile devam eden bir diyalog tesis edilmiştir.

Avrupa Komisyonu

1 Genişleme Genel Müdürlüğü (DG Enlarge)

http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm

- AB genişleme sürecini yönetir ve AB'nin AB'ye üye olma niyeti olan ülkelere yönelik politikasını uygular.
- Belli bir ülkedeki mevzuat veya politika reformları ile ilgili detaylı bir değerlendirmesini yapar ve raporlar, fikirler veya öneriler sunar.
- Ülkelerin Giriş ve Avrupa Ortaklığı'nda belirtilen öncelikleri yerine getirmekonusundaki ilerlemesini izler.

Avrupa Birliği Konseyi

1 Batı Balkanlar Bölgesi Çalışma Grubu (COWEB)

Birbiriyle kesişen konularda Avrupa Konseyi'ne tavsiyelerde bulunur ve Batı Balkanlar bölgesine yönelik politikaları tartışır ve harmonize eder.

2 Genişleme ve Birliğe Üyelik için Müzakere eden Ülkeler Üzerine Çalışma Grubu (COELA)

Avrupa Konseyi'ne AB üyesi ülkelerle yürütölen müzakerelerle ilgili tavsiyelerde bulunur.

3 Konsey insan hakları Çalışma Grubu (COHOM)

www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/COHOM_mandates.pdf

AB içerisinde İnsan hakları meselelerinin yeterli dikkati kazandığını güvence altına alır ve AB'nin dış ilişkilerinin bütün İnsan hakları boyutları kendi çalışma alanındadır.

Avrupa Dış İlişkiler Servisi

Lizbon Antlaşması'nın AB'nin dış faaliyetleri üzerinde önemli etki yaratan iki önemli kurumsal gelişme getirdiği söylenebilir:

- Yenilenebilir şekilde, iki buçuk yıllığına, Avrupa Birliği Liderler Zirvesi'ne bir başkan atandı
- Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi. Kasım 2009'da, AB Liderler Zirvesi Catherine Ashton'u bu pozisyona atadı. Bu yetkiyle kendisi Dış İlişkiler Konseyi'ne başkanlık etmekte ve AB'nin dış eylemlerinin tutarlılığı ve koordinasyonunu güvence altında tutmaktadır.

Yüksek Temsilci, Avrupa Dış İlişkiler Servisi tarafından desteklenmektedir. Servis çalışanları Avrupa Komisyonu'ndan, Konsey Genel Sekreterliği'nden ve AB Üye Devletleri Diplomatik Servisleri'nden gelmektedir.

AB dünyadaki neredeyse bütün ülkelerle diplomatik ilişkilere sahiptir. Dışarıda, Birlik 136 AB delegasyonu ağı tarafından temsil edilmekte ve bir büyükelçiliğın fonksiyonuna benzer bir fonksiyona sahiptirler. Bu birimler, AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile AB'nin dış temsiliyeti ile

ilgili diğer alanları uygulayan ve AB için bir dışişleri bakanlığı ve diplomatic temsiliyet olarak hizmet veren Avrupa Dış Eylemler Servisi tarafından koordine edilmektedir. Servis, Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi'nin yetkisi altındadır. Yüksek Temsilci ve Servis politika önerebilir veya uygulayabilir ancak politika yapamaz. Servis, Avrupa Birliği Konseyi ile Avrupa Komisyonu'nun dış ilişkiler departmanlarının bir araya gelmesiyle oluşmuştur ancak bu kurumların yetkisi dışındadır ve kendi bağımsız bütçesi vardır.

http://www.eeas.europa.eu/background/docs/eeas_organisation_en.pdf

özel önem verilmesi gereken konulardan biri de İnsan Hakları ve Demokrasi Birimi ve ülke masalarında çalışan Servis çalışan üyeleridir. Şu anki Servis organizasyon şeması şu linkte bulunabilir.

Yurtdışındaki Avrupa Birliği Temsilcilikleri

http://eeas.europa.eu/delegations/web_en.htm

- Bir ülke ile Avrupa Birliği arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkileri, hükümet kurumlarıyla iyi ilişkileri koruyarak ve AB, kurumları ve programları ile ilgili farkındalık artırarak teşvik eder.
- AB ile verili bir ülke arasındaki Ortaklık ve İşbirliği Antlaşması'nın uygulanmasını izler.
- Avrupa Birliği'nin destek programlarının uygulanmasına katılır.

Bu el kitabı tarafından kapsanan ülkelerle ilgili AB Politika ve Antlaşmaları

AB Dış Politikası

Avrupa Birliği, onyıllardır insan hakları ve temel özgürlüklere olan bağlılığını korumuştur. Ancak birliğin İnsan hakları ve temel özgürlüklere olan saygısının, Ortak Dış Güvenlik Politikası'nın hedeflerinden biri olarak demokrasi ve hukukun üstünlüğü ile birlikte yerleştirilmesi ve geliştirilmesi 1993'te imzalanan Maastricht Antlaşması ile gerçekleşmiştir.

Üçüncü ülkelerin yetkililerine yönelik hazırlanan insan hakları üzerine prosedürler AB'nin dış politikasının önemli araçlarından. Prosedürler genellikle gizli şekilde yürütülür, hem şu anki hem de gelecek olan başkanlıklar ve Komisyon tarafından bu şekilde ele alınır. Ek olarak, AB bir hükümete ya da diğer taraflara İnsan haklarına saygı duyması konusunda çağrı yapan ya da olumlu gelişmeleri destekleyen kamuoyuna yönelik açıklamalar yapar. Bu bildiriler Brüksel ve Başkanlık'ın başkentinde eş zamanlı olarak yayımlanır ve İnsan hakları savunucularının korunması, yasadışı gözaltıları, zorunlu kayıplar, ölüm cezası, işkence, çocukların korunması, mülteci ve sığınmacılar, yargısız infazlar, ifade ve örgütlenme özgürlüğü, adil yargılanma hakkı ve seçimlerle ilgili tutum içerir.

(http://eeas.europa.eu/human_rights/index_en.htm).

AB, üçüncü ülkelerle İnsan hakları diyalogları ve İnsan hakları savunucularını da içerecek şekilde İnsan hakları üzerine altı set rehber oluşturdu.

LGBTT Hakları üzerine AB Rehberi

8 Haziran 2010'da Avrupa Birliği Konseyi İnsan Hakları Çalışma Grubu, Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Travesti ve transseksüel bireylerin Bütün İnsan Haklarından yararlanmalarının Teşvik edilmesi ve Korunması için Rehber'i oluşturdu.

(www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st11179.en10.pdf)

Rehber'i teşvik eden güçlerden biri de ILGA-Europe idi ve rehberin geliştirilmesi sırasında kendisine danışıldı ve içeriği ile ilgili olarak da aktif şekilde katılım gösterdi. Belge, AB merkezi, AB Üye Ülke başkentleri, AB Delegasyonları, Temsilcilikler ve Büyükelçilikleri'ndeki çalışanlara, üçüncü ülkelerdeki kontaklar, uluslararası ve sivil toplum kuruluşları ile olan ilişkilerinde, kendi dış eylemleri noktasında LGBTT bireylerin İnsan haklarının teşvik edilmesi ve korunması için operasyonel bir dizi araç sunar. Belge, AB'nin LGBTT bireylere yönelik İnsan hakları ihlalleri ve bu ihlallerin arkasındaki yapısal sebeplere proaktif şekilde tepki vermesini sağlamak amacındadır. Aktivistlerin kendilerini bu

belgenin içeriği hakkında bilgilendirmesi tavsiye edilir. Belge, Konsey websitesinde mevcuttur: (www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/st11179.en10.pdf)

AB Genişleme

Avrupa Birliği 1957’de kuruldu ve ilk başta altı üyesi vardı: Belçika, Fransa, Almanya, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda – bu ülkelerin ortak bir gelecek vizyonu vardı; bu gelecek istikrar, refah, demokrasi, İnsan hakları, temel özgürlükler ve hukukun üstünlüğü.

Sonrasında birliğe 21 ülke daha katıldı ve şu anki 27 ülke Batı Balkanlar ve Türkiye’ye Ab üyeliği perpektifini sundular.

AB Üyeliği İçin Gerekenler

Bir ülke AB üyeliği için başvurduğunda, üyelik yükümlülüklerini yerine getirebileceklerini ve AB’nin standartları ve normlarına uyabileceklerini göstermeleri gerekir.

Avrupa Birliği Anlaşması’nın 2. Maddesi şunu söyler: “Birlik, İnsan onuruna saygı, özgürlük, demokrasi, eşitlik, hukukun üstünlüğü ve İnsan haklarına azınlık gruplarına dahil kişileri dahil edecek şekilde saygı değerleri üzerine kurulmuştur. Bu değerler, bütün Üye devletler için geçerlidir [...]” Avrupa Birliği Antlaşması’nın 49. Maddesi der ki, “Madde 2’de belirtilen değerlere saygı duyan ve onları güçlendirmek konusunda kararlı olan herhangi bir Avrupa Devleti, Birliğin üyesi olmak için başvuru yapabilir.”

1993’te Kopenhag’da, Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği’ne giriş için gerekli kriterleri belirledi. Kriterler – Kopenhag Kriterleri olarak bilinirler: demokrasiyi garanti eden istikrarlı kurumlar, hukukun üstünlüğü, İnsan hakları ve azınlıklara saygı ve bu grupların korunması, işlerliği olan bir piyasa ekonomisi ve üyeliğin yükümlülüklerini yerine getirebilme kapasitesi.

AB Genişleme Stratejisi

Ab’ye üyelik amaçları olan ülkelere giriş konusunda yardımcı olmak için, Avrupa Birliği Giriş ve Avrupa Ortaklıkları gibi aday ya da potansiyel aday ülkeler tarafından gerçekleştirilmesi gereken somut reform hedeflerini oluşturan işbirliği mekanizmaları ve gerekli reformların uygulanması için finansal desteği içeren bir giriş öncesi stratejisi tasarlamıştır.

Ab Genişleme Stratejisi, Batı Balkanlar örneğinde olduğu gibi İstikrar ve Ortaklık Anlaşmaları gibi ülkelerle haklar ve yükümlülükleri belirleyen resmi anlaşmaları içerir.

İlerleme Raporları

Her ülke AB üyeliğine doğru adım adım ilerler ve Avrupa Komisyonu ilgili gereklilikler ile ilgili yerine getirme ve ilerlemeyi yıl içerisinde izler. Yıllık İlerleme Raporları, Konsey, avrupa parlamentosu ve izlenen ülkeleri gerçekleştirilen ilerleme ve hala gerekli olan çabalar hakkında bilgilendirir.

(http://ec.europa.eu/enlargement/press_corner/key-documents/reports_oct_2011_en.htm)

Demokrasi ve İnsan Hakları İçin Avrupa Aracı (DİHAA)

Demokrasi ve İnsan Hakları için Avrupa Aracı (DİHAA) Aralık 2006'da Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından oluşturulmuştur. Bu yeni araç, 1994'te Avrupa Parlamentosu tarafından oluşturulmuş olan Demokrasi ve İnsan Hakları için Girişim'in yerini almıştır. Bu belirli aracın 1 Ocak 2007'de faaliyete geçmesiyle birlikte, 2007-2013 finansal dönemi içerisinde dünyanın çeşitli yerlerinde demokrasi ve İnsan haklarının güçlendirilmesi için yarılan faaliyetlere finansal destek sunulması öngörülmüştür.

Yeni aracın genel hedefleri, Topluluk'un kalkınma işbirliği politikası çerçevesinde demokrasi, hukukun üstünlüğü ve bütün İnsan hakları ve temel özgürlüklere saygı ile AB'nin dış politikasıyla bütün halinde uyumlu olacak şekilde ekonomik, finansal ve teknik işbirliğinin gelişmesine ve yerleşmesine yardımcı olmaktır. Bu yeni araç, siyasi reformlar ve İnsan haklarının korunması için sivil topluma yardımcı olmayı hedeflemektedir. Bunu yaparken, kamu kurum inşasına odaklanacak olan yeni nesil coğrafi programları tamamlayacaktır. Bu yeni aracı uygulamak için, Avrupa Komisyonu tematik ve coğrafi öncelikleri belirleyen çok yıllık strateji belgeleri oluşturdu. 2007-2010 strateji belgeleri beş belirli DİHAA hedefinden bahseder:

1 İnsan hakları ve temel özgürlüklere, en çok risk altında oldukları ülke ve bölgelerde, saygıyı güçlendirmek

2 İnsan hakları ve demokratik reformların teşvik edilmesinde sivil toplumun rolünü güçlendirmek, grup çıkarlarının barışçıl bir şekilde uzlaştırılmasına destek olmak ve siyasi katılım ve temsiliyeti yerleştirmek.

3 İnsan hakları, İnsan hakları savunucuları, idam cezası, işkence, çocuklar ve silahlı çatışma konusundaki diyalogu da içerecek şekilde AB ilkeleri tarafından kapsanan alanlardaki İnsan hakları ve demokrasi konularıyla ilgili eylemleri desteklemek

4 İnsan haklarının korunması, adalet, hukukun üstünlüğü ve demokrasinin güçlendirilmesi nin korunması hakkındaki uluslararası ve bölgesel çerçevelerin detseklenmesi ve güçlendirilmesi.

5 Demokratik seçim süreçlerine güveni özellikle seçim gözlemciliği ile inşa etmek ve b u süreçlerin güvenilirlik ve şeffaflıklarını güçlendirmek.

Yeni araç kapsamı açısından küreseldir. Ulusal, bölgesel ve uluslararası seviyelerde işlerlik gösterir ve dünya çapındaki üçüncü ülkelerde ve ayrıca üçüncü ülkelerdeki ihtiyaçla ilgili olması halinde Üye Devletlerde gerçekleştirilir. Yıllık Eylem Planı 2007, demokrasi ve İnsan Hakları İçin Avrupa Aracı strateji belgesine dayanarak 4 Aralık 2007'de oluşturuldu. Yıllık Eylem Planı, Brüksel'den yapılan küresel çağrılar ya da ülkelerdeki Avrupa Komisyonu delegasyonlarının yaptıkları yerel çağrılar yoluyla uygulanmaktadır.

Diğer Kaynaklar

www.europarl.europa.eu/charter/default_en.htm
Temel Haklar Antlaşması ve Avrupa Parlamentosu

www.alde.eu/en/campaigns/equality/
Homofobiyle Mücadele ve AB'de lezbiyen, gey, biseksüel ve travesti ve transseksüel haklarını güçlendirme

http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/docs/brochure07_en.pdf Ab Dış İlişkileri: İnsan Hakları &Demokrasinin küresel çapta İlerletilmesi

http://ec.europa.eu/enlargement/press_corner/key-documents/reports_nov_2010_en.htm
AB Genişleme Stratejisi ve İlerleme Raporları

www.welcomeurope.com/default.asp?id=1110&idpgm=11816
DİHAA – demokrasi ve İnsan hakları için avrupa aracı: demokrasiyi güçlendiren projeleri desteklemek için oluşturulan dış yardım için tematik fonlama aracı

www.hrea.org/index.php?base_id=143
Avrupa İnsan Hakları Sistemi, İnsan Hakları Eğitimi Derneği

http://ec.europa.eu/external_relations/organisations/osce/index_en.htm
AB & Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)

http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/index_en.htm
AB'nin Avrupa Konseyi ile olan ilişkileri

www.eeas.europa.eu/index_en.htm
Avrupa Dış İlişkiler Servisi

4 Avrupa Konseyi (AK)

1949'da kurulan Avrupa Konseyi kıtanın en eski siyasi yapısıdır. Kurumun kalbi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve onu uygulayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından oluşturulmuştur. Bu el kitabının seslendiği yedi ülke arasında, artan şekilde bu kurum ile çalışmaya başlasalar da ne Kazakistan ne de Kırgızistan Avrupa Konseyi'nin hukuk ve koşullarına uymamaktadır. Avrupa Konseyi'nin ana amaçlarından biri İnsan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü güçlendirmektir. Her ne kadar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu çalışmanın öncülüğünü yapıyor gibi görünse de, Konsey'in İnsan hakları çalışmalarına katkı sunan kurumlar da mevcuttur: Bakanlar Komitesi, Parlamenterler Meclisi ve İnsan Hakları Komiseri. Son iki kurum ulusal hükümetlere LGBTT bireylerin haklarının korunması ve güçlendirilmesi için baskı kurulması için imkan sunarlar.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

Bazı belirli durumlarda, vakaları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşımak mümkündür. Mahkeme – Parlamenterler Meclisi tarafından her ülkeden seçilen yargıçlardan oluşur - tarafından alınan kararlar bir devlet için bağlayıcıdır ve bir ülkede önemli yasal değişikliklerin yolunu açabilir. Avrupa Mahkemesi toplantı ve gösteri yapma özgürlüğü ve LGBTT bireylerin hakları konusunda içtihat oluşturmuştur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne bir davayı taşıyabilmek için şu koşulların sağlanması gereklidir:

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ndeki haklardan birinin ihlal edilmesi
- Şikayet devlet yetkilileri hakkında eylemleri ya da bir eylemle ilgili ihmalleri (pozitif yükümlülükleri) sebebiyle gerçekleşmeli
- Şikayet Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf devletlerden birindeki kişi ya da örgütlerce gerçekleştirilmeli
- Ulusal yolların tüketilmesi: (mümkün olan yerde) dava ulusal seviyede tatmin eden bir karşılık bulmadan bütün mahkemelere götürülmüştür.

Mahkeme önüne taşınan yüksek dava sayısı sebebiyle, şikayetin iletilmesi ve sonuca bağlanması arasında birkaç yılın olabileceğinin farkında olmak önemlidir. Dahası, davayı mahkemeye taşımak kişi ya da STK'lar üzerinde ciddi bir maddi yük de oluşturur. Dolayısıyla davayı destekleyecek fon ve kurumları (mesela bir ulusal İnsan hakları kurumu) bulmanız tavsiye edilir. Son olarak, bir davayı mahkeme önüne taşımak hukuk teknik bilgisi gerektirir ve dolayısıyla ulusal ve uluslararası yapılarla ilgili bilgi sahibi bir avukattan yasal bilgiye erişimin olması gerekir.

Bir davayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşıma niyetindeyseniz, ILGA-europe'un "micus curiae" yani "mahkeme için yardımcı olacak dost" olarak müdahalede bulunmasını isteyebilirsiniz. Bu, ILGA-Europe'un mahkemeye kendi ülkeniz ve genel olarak Avrupa'daki LGBTT hakları konusunda mahkemeye danışmanlık verebileceği anlamına gelmektedir.

mahkemenin nasıl işlediği ile ilgili daha fazla bilgi için:

www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/The+Court/Introduction/Information+documents/

Avrupa Konseyi'ne taraf ülkelerin dillerinde başvuru formları şu linkte mevcuttur:

www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Applicants/Information+for+applicants/Frequently+asked+questions/

[www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/](http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Basic+Texts/The+Convention+and+additional+protocols/The+European+Convention+on+Human+Rights/AIHS'in+temel+metinleri)

[Basic+Texts/The+Convention+and+additional+protocols/The+European+Convention+on+Human+Rights/AIHS'in temel metinleri](http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Basic+Texts/The+Convention+and+additional+protocols/The+European+Convention+on+Human+Rights/AIHS'in+temel+metinleri)

<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Html/177.htm>

AIHS Ek 12. Protokol – ayrımcılıkla mücadele ilkesinin açıklaması

İnsan Hakları Komiseri

İnsan Hakları Komiseri, Üye Devletlerin hepsinde İnsan haklarına saygı ve bu konudaki farkındalıkla ilgili teşvik edici çalışmalar yapma yetkisi olan Avrupa Konseyi içerisindeki bağımsız bir kurumdur.

Komiser'in ana işlevleri:

- İnsan hakları konusunda eğitim ve farkındalık faaliyetleri düzenlemek
- İnsan haklarının etkin şekilde gözlenmesi ve tam anlamıyla kullanılmasını güçlendirmek
- İnsan haklarının korunması konusunda tavsiyelerde bulunmak
- Yasalardaki muhtemel yetersizlikler ile İnsan hakları alanındaki pratikleri belirlemek
- Avrupa Konseyi İnsan hakları standartlarının uygulanması konusunda Üye Devletlere destek olmak.

Komiser, bu işlevlerini 47 üye devletteki gelişmeleri izleyerek, konferanslar organize ederek veya ülkeler hakkında raporlar hazırlayarak çeşitli yollarla yerine getirir. Ülke raporlarıyla ilgili şu anki pratik, Komiser'in altı yıllık görev süresi içerisinde her üye Devlet'in bir bütün rapor ve bir takip eden rapor içerisinde kapsanmasıdır. Bu raporlar her ülkedeki İnsan hakları durumunun geniş şekilde değerlendirmesini sunar.

Komiser'in ofisi, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde işlenenleri de dahil olmak üzere ayrımcılık, nefret suçları ve İnsan hakları ihlalleri konusunda her zaman kanıt toplamaktadır. LGBTT STK'ları doğrudan Komiser'in ofisine ulaşarak bir ülke raporunun ne zaman yayımlanacağını, belirli bir ülkeye Komiser'in ne zaman resmi bir ziyaret gerçekleştireceğini, kendisiyle görüşmenin mümkün olup olmadığını veya raporların nasıl sunulacağını öğrenebilirler.

Komiser aynı zamanda, özel dikkat gerektirdiğini düşündüğü konularda bakış açısını sunar. Bu açıklamaların bir kısmı LGBTT toplumunu desteklemek için yapılmıştır. 14 Mayıs 2008'de Komiser, "İnsan Haklarının cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğini de içerdiğini bilmek zamanı" başlıklı, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı şiddet ve tacizi görünür kıldığı bakış açısını açıklamıştır. Komiser aynı zamanda, Yogyakarta İlkeleri'ne de sık sık vurgu yapar ve özellikle devletlere sunulan şu öneriyi gündeme taşır: "cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı şiddet, şiddet tehditleri, şiddete teşvik ve ilgili tacize karşı bütün gerekli yasal önlemleri yeterli cezai işlemleri alarak gerçekleştirin."³⁰

³⁰ Bakış açısı tam metni için:

<http://www.coe.int/t/commissioner/>

[commissioner/](http://www.coe.int/t/commissioner/)

[Viewpoints/080514_en.asp](http://www.coe.int/t/commissioner/)

Komiser için LGBTT İnsan hakları konuları ve durumları hakkındaki raporlar son derece önemlidir. Bu bilgiler Komiser'in açıklama yapması, bir ülke raporunda LGBTT bireyleri de içerecek şekilde İnsan haklarını tartışması veya hükümetlere ayrımcılık karşıtı, nefret suçları yasalarını veya LGBTT bireylerin haklarının ulusal politika ve medeni, siyasi, ekonomik, Sosyal ve kültürel hukuktan dışlanmasıyla ilgili önlemlerin oluşturulması konusunda çağrı yapmasına yardımcı olur.

İletişim Bilgileri

Thomas Hammerberg

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri

Commissioner.humanrights@coe.int

http://www.coe.int/T/Commissioner/About/welcome_en.asp

Parlamenteerler Meclisi İzleme Komitesi

Avrupa Konseyi, 47 ülkenin ulusal meclislerinden 630 üyeden oluşan bir Parlamenteerler Meclisi'ne sahiptir. Parlamenteerler Meclisi geniş toplumsal konular spektrumu üzerinde tartışan bir yapıdır. Yeni üyelerin giriş süreçlerinde ve alınan sorumlulukların yerine getirilmesi konusunun izlenmesinde anahtar rol oynar.

Bu görev, İzleme Komitesi tarafından yeni üyelerin İnsan hakları taahhütlerine uyup uymadıkları konusundaki ilerleme hakkında Parlamenteerler Meclisi'ne sunduğu raporlar ile gerçekleştirilir. Ulusal hükümetler izleme süreçlerini bir an önce sonlandırma konusunda her zaman isteklidir. Dolayısıyla, belirli bir İnsan hakları konusunu İzleme Komitesi'nin bir raporuna dahil etmek, değişimi sağlamak konusunda o hükümete baskı yapmanın yararlı bir yoludur.

Raporlar Komite'ye LGBTT bireylerin ülkedeki durumu hakkında önemli bilgi sunar ve Meclis'in ayrımcılık karşıtı yasa, nefret suçları yasası ve LGBTT bireylerin İnsan haklarının ihlal edilmesi ve dışlanma konularına değinen önlemlerin alınması konusunda devletlere önerilerde bulunmasını sağlar.

ILGA-Europe Avrupa Konseyi Parlamenteerler Meclisi ile yakın şekilde çalışmaktadır ve belgelenen ayrımcılık ve nefret suçları konularında düzenli bilgiler sunmaktadır. Eğer ülkeniz izleme sürecine tabii is eve ülkeniz hakkındaki raporun içeriğini etkilemek istiyorsanız ILGA-Europe ofisi ile iletişime geçin. (**maxim@ilga-europe.org** veya **nwarner@gn.apc.org**)

States / Treaties CETS Nos.	0 0 5	0 0 9	0 3 5	0 6 4	1 1 4	1 1 7	1 2 6	1 2 8	1 4 2	1 4 8	1 5 7	1 5 8	1 6 1	1 6 2	1 6 3	1 7 7	1 8 7	1 8 9	1 9 4	1 9 7
Armenia	P	P		P	P	P	P			P	P			P	P	P	S	P	P	P
Azerbaijan	P	P		P	P	P	P			S	P			S	S	S			P	
Georgia	P	P	S	P	P	P	P				P		P	P	P	P	P		P	P
Moldova	P	P	S	P	P	P	P			S	P		P	P	P	S	P	S	P	P
Ukraine	P	P	S	P	P	P	P			P	P		P	P	P	P	P	P	P	S

Notes: S: Signatory - P: Party - D: CoE members' status as of: 27/4/2009

- Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms CETS No.: 005
- Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms CETS No.: 009
- European Social Charter CETS No.: 035
- Protocol No. 4 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, securing certain rights and freedoms other than those already included in the Convention and in the first Protocol thereto CETS No.: 046
- Protocol No. 6 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms concerning the Abolition of the Death Penalty CETS No.: 114
- Protocol No. 7 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms CETS No.: 117
- European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment CETS No.: 126
- Additional Protocol to the European Social Charter CETS No.: 128
- Protocol amending the European Social Charter CETS No.: 142
- European Charter for Regional or Minority Languages CETS No.: 148
- Framework Convention for the Protection of National Minorities CETS No.: 157
- Additional Protocol to the European Social Charter Providing for a System of Collective Complaints CETS No.: 158
- European Agreement relating to persons participating in proceedings of the European Court of Human Rights CETS No.: 161
- Sixth Protocol to the General Agreement on Privileges and Immunities of the Council of Europe CETS No.: 162
- European Social Charter (revised) CETS No.: 163
- Protocol No. 12 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms CETS No.: 177
- Protocol No. 13 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, concerning the abolition of the death penalty in all circumstances CETS No.: 187
- Additional Protocol to the Convention on cybercrime, concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems CETS No.: 189
- Protocol No. 14 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, amending the control system of the Convention CETS No.: 194
- Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings CETS No.: 197

Diğer Kaynaklar

www.coe.int/t/commissioner/Viewpoints/090105_en.asp Thomas Hammerberg bakış açısı: travesti ve transseksüel bireylere yönelik ayrımcılık daha fazla tolere edilmemeli

www.coe.int/t/commissioner/Viewpoints/080514_en.asp <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/AdoptedText/ta06/ERES1526.htm>

“İnsan hakları İlkelerinin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğini de kapsadığını bilmek zamanı”

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ListeTraites.asp?CM=8&CL=ENG>

Bu websitesi Avrupa Konseyi anlaşmalarının tam listesini sunmaktadır (toplamda 206)

Ek 2

Politika Belgesi Örneği – Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi İzleme Komitesi'ne Sunulan Ukrayna'da LGBTT Durumu

NOT: İzleme Komitesi içlerinde LGBTT konusunun sadece biri olduğu geniş spektrumdaki konularla ilgilenmektedir. Kendilerine uzun bir rapor ya da farklı zamanlarda az bilgi göndermektense, bizim yaklaşımımız birçok kaynaktan elde edilen bilgilerle oluşturulmuş bir özet raporun kendilerine gönderilmesidir. Bunu yaparken, İzleme Komitesi'ni, vakalara değinmenin ötesine geçerek cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelindeki ayrımcılık konusunda genel yasalar ve Politikalar için öneriler sunması konusunda ikna etmeye çalışıyoruz. Bu, ayrımcılığın sistematik olduğunu göstermeye çalışmaktır.

Kısa olmadığı sürece, raporun her zaman Raportörlerin sadece bu sayfayı okumaya vakti var fikriyle bir giriş özet bölümü vardır. Metin boyunca, ana noktalar okuyucu için kolay olsun diye kalın karakterlerle belirtilmiştir.

Üzerinde çalıştığımız ülkeler bağlamında Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin final raporu/ önerilerine cinsel yönelim konusunun dahil olması sonucunu doğurmuştur.

ILGA-Europe

Parlamenterler Meclisi İzleme Komitesi'ne, Ukrayna'daki LGBTT Bireylerin Durumu ve Meclis'in cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılıkla mücadele için güçlü önerilerde bulunması ihtiyacı üzerine sunulan rapor

Özet

Ukrayna'da LGBTT bireylerin durumu ile ilgili şu anki bilgiler, son derece rahatsız edici bir tablo sunmaktadır.

- Toplumdaki homofobik tutumlar yoğunlaşmaktadır.

- Anaakım politikacılar LGBTT bireylerin temel özgürlüklerine hoşgörüsüz bir dil kullanarak artan şekilde karşı çıkmaktadır ve yaptıkları açıklamalar yetkililer tarafından dikkate alınmamaktadır.
- Yüksek Mahkeme'nin Yasal Departmanı, temel hakları güçlendirmek ve kırılgan bir azınlığı savunmak yerine, hoşgörüsüz bir şekilde LGBTT bireylerin korunması için yapılan önerilere karşı çıkmaktadır.
- Ukrayna'daki bütün inanç örgütlerinin liderleri, rahatsız edici derecedeki hoşgörüsüz bir dil ile ifadelerde bulunarak LGBTT bireylerin haklarına karşı birleşmişlerdir.
- Radikal homofobik gruplar oluşturuldu ve bu gruplar güç kazanmaktadır.
- LGBTT İnsan hakları savunucuları şiddetin mağduru olmuşlardır.
- LGBTT İnsan hakları savunucuları toplantı ve gösteri yapma hakkından, fiili olarak ya da yetkililerin şiddete karşı kendilerini korumakta yetersiz kalması veya bizzat yetkililer tarafından yasaklanarak mahrum bırakılmışlardır.
- Yeni İş kanunu'nun ayrımcılık yasağı başlıklı bölümünde cinsel yönelimin korunan zeminlerden biri olmasına yönelik sunulan öneri reddedilmiştir.
- 2005 yılında yapılan bir araştırma LGBTT bireylerin genel deneyim itibarı ile yüksek seviyede şiddet, taciz ve hayatın birçok alanında ayrımcılıkla karşılaştığını ve bunun birok LGBTT bireyin kendi kimliklerini saklamalarına rağmen gerçekleştiğini göstermiştir.
- Bu arka plana rağmen, yukarıda da belirtildiği gibi politikacılar ve anaakım inanç örgütleri yüksek seviyede hoşgörüsüzlük içeren açıklamalarına devam etmektedirler. Aslında, kendi açıklamaları veya radikal homofobik grupların açıklamalarının yüksek seviyede şiddet ve ayrımcılık üretmemesi şaşırtıcı olurdu.

Yukarda bahsedilen konuların ışığında, Parlamenterler Meclisi'nin Ukrayna'nın yaklaşık iki milyon civarındaki lezbiyen, gey, biseksüel ve travesti ve transseksüel vatandaşlarının haklarına destek sunmak amacıyla güçlü bir pozisyon alması ve aşağıdaki noktalarla ilgili Ukrayna Hükümeti'ne öneriler sunması zorunludur:

- Yeni İş Kanunu'nda cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin ayrımcılığa karşı korunan zeminler arasında sayılması
- Hayatın bütün diğer alanlarında cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılığa karşı koruma sağlayan bir mevzuatın oluşturulması
- Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği sebebiyle yaşanan nefret suçlarına karşı ağırlaştırıcı cezalar içeren bir mevzuatın oluşturulması
- Bahsedilen zeminlerdeki ayrımcılıkla mücadele konusunda Ukraynalı yetkililerin, kamuoyu eğitim kampanyaları, okullarda tacize yasağı programları ve polis başta olmak üzere kamu yetkilileri için farkındalık artırma eğitimleri gibi güçlü bir faaliyet programı.

Bu gibi öneriler Parlamenterler Meclisi'nin 1474 (2000) sayılı Tavsiye Kararı'ya tama anlamıyla uyumlu olacaktır – Avrupa Konseyi üye devletlerinde lezbiyen ve geylerin durumu.

A Giriş

1. Ukrayna'daki LGBTT STK'larının çalışmaları, LGBTT toplumu tarafından yaşanan ayrımcılık seviyesine dair bir farkındalığını ortaya çıkıldığını gösterir.

³¹ Şu linkte bulunabilir:

[www.gay.org.ua/
publication/
report2005-e.pdf](http://www.gay.org.ua/publication/report2005-e.pdf)

³² [gay.org.ua/
publication/ gay_
ukraine_2007e.doc](http://gay.org.ua/publication/gay_ukraine_2007e.doc)

Ukraynalı Eşcinseller
&Toplum: bir karşılıklılık
– Nash Mir (Bizim
dünyamız) Gey ve
Lezbiyen Merkezi 2007
– sayfa 73

2. Bu bilgi metni birçok kaynaktan toplanmış bilgiyi, durumun kapsamlı ama özet resmini sunmak amacıyla bir araya getirmektedir. En önemli kaynaklar şunlardır:

a. Eşcinsel Hakları İnsan Haklarıdır – Ukrayna'da cinsel yönelime dayalı ayrımcılıkla ilgili rapor – 2005³¹

b. Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – 2007³² her ikisi de Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi ("Nash Mir") tarafından basılmıştır.

c. Ukrayna'da lezbiyen olmak: Güç Kazanmak (2007). Bilgi ve Eğitim Merkezi "Kadın Ağı" ("Kadın Ağı") – Ukrayna'daki lezbiyenlerin hakları için çalışmaktadır - tarafından bastırılmıştır.

B Ayrımcılık kanıtı

B1 Toplumda homofobik tutumlar

3. İnsan Hakları Komiseri, 2006'da Ukrayna'ya yaptığı ziyaretin raporunda, şu yorumda bulundu: "Sovyetler Birliği döneminde eşcinselliğin suç teşkil ettiğini ve ciddi bir zihinsel bozukluk olarak görüldüğünü akılda tutmak önemlidir. 1991'e dek, Ceza Yasası'nın 191. Maddesi yetişkinler arasındaki şiddet içermeyen eşcinsel ilişkinin suç olduğu hükmünü barındırmıştır. Ukrayna, eşcinsel cinsel ilişkiye yüklenen cezai sorumluluğu kaldıran ilk Sovyet sonrası ülkelerden biri olmuştur. Bu yasa değişikliğini bir zihinsel dönüşüm takip etmemiştir."³³

4. **Homofobik tutumlar yoğunlaşmaktadır.** 1200 kişiyle Mart 2007'de yapılan bir anket eşcinsel vatandaşların haklarına yönelik kısıtlamaları gerekli görenlerin oranı, Mart 2002'deki %33.8'e oranla % 46.7'ye yükselmiştir. Eşit hakları savunanların oranı %42.5'ten %34.1'e düşmüştür. Rahatsız edici şekilde, artan düşmanlık her yaş grubunda mevcuttur. Bu eğilimin sebepleri konusunda, LGBTT haklarına karşı bazı inanç grupları, politikacılar ve radikal grupların, son derece hoşgörüsüz şekilde devam ettirdikleri kampanyalardan bahsedilebilir.³⁴

5. Ukrayna'nın BM Evrensel Periyodik Gözden Geçirme toplantısında Slovenya, "homofobinin arttığı" yorumunu yapmıştır.³⁵

³³ İnsan Hakları
Komiseri'nin Raporu,
Thomas Hammerberg,
Ukrayna'ya yaptığı
ziyaret, 10 – 17 Aralık
2006

³⁴ Ukraynalı Eşcinseller
& Toplum: bir karşılıklılık
– Nash Mir (Bizim
Dünyamız) Gey ve
Lezbiyen Merkezi – 2007
– Sayfa 65

³⁵ Ukrayna: UPR üzerine
Çalışma Grubunun
Raporu – A/HRC/
WG.6/2/L. 11, 15 Mayıs
2008.

B2 Politikacılar arasında ayrımcı tutumlar

6. 2006 yılı ortasından bu yana, LGBTT bireylerin hakları ile ilgili politikacılar tarafından yapılan düşmanca açıklamaların sayısı artmıştır.

7. Mart 2008’de radikal homfoboik bir grup olan Eşcinselliğe Karşı Aşk (paragraph 19’a bakınız) Yulia Timoshenko Blok’undan iki parlamenterin – Igor Yeresko ve Vitaliy Barvinenko – “eşcinselliğin propagandası ve yaygınlaşması ulusal güvenliğe tehdit oluşturur, ulusal çıkarlarla çelişir ve insanların ve ailenin hak ve özgürlüklerinin değerini düşürür.” Dedişini raporlamıştır.³⁶

8. Eşcinselliğe Karşı Aşk, Anna Herman adlı parlamenter tarafından başkanlığı yapılan (Bölgeler Partisi) Parlamento İfade Özgürlüğü ve Bilgi Komitesi’nden gelen bir mektubun, kitle iletişim araçları üzerinden çeşitli cinsel sapkınlıklarla ilgili propagandanın artmasından kaygı duyduklarını belirttiğini raporlamıştır. “Böylesi bir durum, toplumun ahlaki ilkeleri ile uyuşmayan eşcinsellik, lezbiyenlik ve diğer cinsel sapkınlıkların popülerleşmesine karşı devletin ilgili kurumlarının kararlı ve acil bir şekilde adım atması gerekmektedir.”³⁷

9. Ağustos 2007’de, Alexander Turchinov, başbakan yardımcısı, şunları ifade etmiştir: “Buna kategorik olarak karşıyız! Bu büyük bir günahdır... bütün bunlar sapkınlıktır ve yanlış modern hayalin sonucudur.”

10. İş Kanunu tasarısının ayrımcılık yasağı başlıklı bölümüne “cinsel yönelim” ifadesinin girmesiyle ilgili bir soruy cevap verirken parlamenter Vasily Khara (“Bölgeler Partisi”) şunları kaydetmiştir: “Kişisel olarak, gey ve lezbiyenlerin bütün ahlaki normları ihlal ettiğini düşünüyorum. Bu ifade edilmektense saklanması gereken fiziksel bir kusurdur.”³⁸

11. saldırgan pozisyon Verhovna Rada’nın İnsan Hakları, Ulusal Azınlıklar ve Uluslararası İlişkiler Komitesi Başkanı, Leonid Grach tarafından alınmıştır. Kasım 2006’da şunları söylemiştir: “Eşcinsellik anormalliktir, ahlaksızlık ve günahkarlık sebebiyle ortaya çıkar.” Şubat 2007’de şunları kaydetmiştir: “ben ve parlamentodaki çalışma arkadaşlarım toplumu ahlaka tecavüzden korumak, devletin ahlaksızlık tohumları eken, bozuk ahlaklı oluşu, cinsel istekliliği yücelten ve toplum içerisine ahlakın bozulması iğrençliğini getirenlerin tarafında olduğu fikrinin herkesin bilinç ve ruhuna girmesini engellemek zorundayız... devletin toplumu şeytani olandan, şiddetten, eşcinsellik, lezbiyenlik ve benzeri şeytanilikler de dahil olmak üzere koruması gerekir.”³⁹

12. Ukrayna’da LGBTT hakları için çalışan belli sayıda örgütün açığına rağmen hiçbir üst düzey siyasi figure bu açıklamaları durdurmak niyetinde olmamıştır.

³⁶ Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007 – Sayfa 72

³⁷ Tekrar

³⁸ Bay Khara İş Kanunu’nun cinsel yönelim ayrımcılığı ibaresinin çıkarıldığı revize edilen taslağının yazarıdır – Hata!Referans Kaynağı Bulunamadı parafrasına bakınız

³⁹ Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007 – sayfa 66 “Ukrayna’da Lezbiyen olmak: Güç Kazanmak – Sayfa 83

13. Aslında, ılımlı bir arkaplana sahip politikacılar dahi LGBTT hakları konusunda destek sunmamaktadırlar – belki de bu çok şaşırtıcı değildir, özellikle bazı politikacıların kendi muhaliflerinin şanını zedelemek için onların LGBTT haklarına verdikleri desteği kullandıkları düşünüldüğünde.⁴⁰

B3 Yüksek Mahkemenin Hukuk Departmanı

14. Mayıs 2007’de, Ukrayna Yüksek Mahkemesi’nin Yasal Departmanı, İş Kanunu taslağında “cinsel yönelim”in korunan zeminler listesine dahil edilmesiyle ilgili öneriler konusunda bir karar verdi:

“Öncelikle, Ukrayna’nın taslak İş Kanunu’nun belirtilen maddesinde doğal haklar, geleneksel olmayan cinsel yönelimin de dahil olduğu doğal olmayan görüntüyle karıştırılmıştır. İkinci olarak, önerilen taslaktaki normda “cinsel yönelim” kullanımı, fıkrimizce, “cinsel azınlıklar” olarak tanımlanan gruba ek imtiyazlar sunmaktadır. Bu durum toplumun ahlaki ilkelerine zarar verecek ve işçilerin ilişkilerinin bozulmasına yardımcı olacaktır. Modern aşamada, bütün kurumların faaliyetlerinin yönelim önceliklerinden biri ahlakın korunması, bütün İnsan türünün ortak hümanizm değerleri, sağlıklı yaşam, spiritual, ahlaki ve etik eğitimin geliştirilmesi ve en önemlisi gençler ve çocukların korunmasıdır.”⁴¹

⁴⁰ Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklık
– Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007
– sayfa 73

⁴¹ Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklık
– Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007
– sayfa 66

⁴² Ukrayna’da Lezbiyen olmak: Güç Kazanmak
– sayfa 83

⁴³ Nash Mir Dergisi
– Gay.ua #1 (36) – Şubat 2007

⁴⁴ Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklık
– Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007
– Sayfa 67 – bakınız: // love-contra.org/

B4 Hoşgörüsüzlük Diliyle İnanç Liderlerinin Muhalefeti

15. Anaakım inanç örgütleri LGBTT haklarına karşı muhalefetlerinde birleşmişlerdir ve muhalefetleri sürekli biçimde hoşgörüsüz bir dil ile gerçekleşmektedir.

16. 30 Kasım 2006’da, Ukrayna’nın ana Hristyan, Musevi ve Müslüman temsilcilerini içeren Ukrayna Kiliseler & Dini Kurumlar Konseyi, aynı cins ilişkilerin yasal alanda tanınması noktasındaki çabaların kendilerinde “derin bir kaygı” uyandırdığını not ederek şu açıklamayı yapmıştır: “eşcinsel evlilikleri ya da sivil birliktelikleri yasallaştıran ülkelerin deneyimleri kamu ahlakının devlet tarafından liberalleştirilmesi sürecinin bir uçurumda son bulacağını göstermektedir. Fuhuş ve uyuşturucu bağımlılığı, eşcinsel evlilikler ve ötenazinin yasallaştırıldığı yerlerde, aynı zamanda pedoflinin de yasallaştırılması sorunsalı bulunmaktadır. Aynı zamanda, bu devletler demografik kriz ve spiritual aşınmadan en çok zarar gören ülkelerdir. Halihazırda yakın gelecekte bu ülkelerin asıl nüfusunu yok olma tehditi karşılamaktadır. Ukrayna’nın bu yolda devam etmesini istemiyoruz.”⁴²

17. Hoşgörüsüz dilin bir diğer örneğinde, en saygıdeğer Pavel Lebed, Vyshgorod’un Ortodoks Başrahibi, düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir: “bu insanlar bütün emirleri ihlal ettiler ve lanetlenmişlerdir. Kimse onlarla konuşmamalı ve bu yasaklanmalıdır. Onlar Şeytan’ın silahlarıdır.”⁴³

18. Kasım 2006’da Ukrayna Müslümanları Ruhani Yönetimi Bilgi Merkezi’nin Yöneticisi Rustam Gafuri Interfax/Ukrayna’nın bir basın toplantısında yorum yaparken eşcinselliği ahlaksızlık, şiddet ve çocuk istismarı ile eşdeğer tutmuştur.⁴⁴

B5 Aşırı Gruplar

19. son yıllar LGBTT haklarına karşı çıkan radikal grupların faaliyetlerine tanık oldu. Bu gruplardan bir tanesi, Eşcinselliğe Karşı Aşk, Kiev’de 2003 yılında kuruldu. 2007 yılında bu gruplar eşcinsel davranışların “propagandası”nın yapılması ve “popülerleştirilmesi”ne karşı, bu davranışların ulusal güvenliğe tehdit oluşturduğu iddiasıyla, cezai yaptırımlar uygulayacak yasalar için kampanya yürüttü.⁴⁵

20. Ocak 2007’de, cinsel yönelimin İş Kanunu taslağına korunan zeminler noktasında eklenmesine ve eşcinsel evliliklerin tanınması noktasındaki tartışmalara tepki olarak Bütün Uluslar için Tanrı’nın Kutsanmış Krallığı’nın Büyükelçiliği adındaki karizmatik bir Hristyan kilisesi (Tanrı’nın Büyükelçiliği), diğer örgütlerle birlikte “Sapkınlıklardan kurtulmuş bir Ukrayna” hareketini kurdular. Hareketin diğer üyeleri şu şekildeydi: devletlerarası “reformasyon” birliği; “eşcinselliğe karşı aşk” devlet birliği; UNA-UNSO; Gençlik Milliyetçi Kongresi; “Ukrayna vatanseveri” devlet birliği; S.Bandera sonrası “Tryzub” olarak adlandırılan Birlik; Ukraynalı milliyetçiler Kongresi; bütün Ukrayna toplumsal reklamcılık prodüktörleri-reklamcılar Derneği.

21. Hareketin hedeflerinden bazıları Tanrı’nın Büyükelçiliği’nin websitesinde aşağıdaki şekilde sunulmuştur:

- Ukrayna’da eşcinselliğin yasallaştırılmasını engellemek
- Eşcinselliğin, çıplaklığın, transvestisizmin ve diğer sapkınlık türlerinin propagandasının yasaklanmasını sağlayacak mevzuat değişiklikleri için çalışmak
- Ukrayna’nın ahlaki ve yerleşmiş ruhani değerleri hakkındaki kamuoyu düşüncesini değiştirmek.

Ekim 2007’de, Tanrı’nın Büyükelçiliği, cinsel azınlıklıkların kamuya açık etkinliklerine yönelik yasal sınırlamalar getirilmesini devlet başkanından talep etmek için 500 kişiyle Kiev’in merkezinde bir yürüyüş düzenledi. Talep şöyleydi: “Eşcinsellik, lezbiyenlik ve benzeri konularla ilgi mesajların içerisinde yer alacağı çerçeve, bu utanç verici durumun, popülerleştirilmesi yerine yok edilmesini amaçlamalıdır.”⁴⁷

B6 Toplanma özgürlüğü

22. Düşmanlık ve şiddet tehlikesi, kamu yetkililerinin yeterli korumayı sağlamadaki yetersizliği LGBTT bireylerin toplantı ve gösteri yapma özgürlüklerini gerçekleştirmesini engellemektedir.⁴⁸

23. Kamuya açık bir etkinliğe LGBTT bireylerin açık şekilde katılımları 2003’te BM tarafından desteklenen “Hayat için Yarış” adlı HIV/AIDS Önleme etkinliğinde gerçekleşti. “Kadın Ağı” ve Nash Mir, bu etkinliğe HIV pozitif LGBTT bireylerin sorunlarına dikkat çekmek için katılım gösterdi.

⁴⁵Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007 – Sayfa 67 – bakınız: [//love-contras.org/](http://love-contras.org/)

⁴⁶Bakınız www.godembassy.org/en/news/news_public.php?showdetail=1395

⁴⁷Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007 – sayfa 67 – bakınız [www.tvortci.com; gösterinin videosu için bakınız www.youtube.com/watch?v=upQHxpQck7s](http://www.tvortci.com/gosterinin_videosu_icin_bakiniz_www.youtube.com/watch?v=upQHxpQck7s)

⁴⁸Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007 – sayfa 85

24. Dini kurumlardan gelen itirazlar sonrasında Kiev yetkilileri Kadın Ağı'nın 9 metrelik gökkuşağı bayrağının yarışta kullanmasını yasakladı, yerine AIDS Anma Örtüsü'nü kullanmalarına izin verdi. Yetkililerin mektubu şunu söylüyordu: " büyük bir gökkuşağı bayrağının ve bilgilendirici içerikte ve gey sembollerine sahip materyallerin kullanılması tahmin edilemeyen sonuçlar doğurabilir ve dolayısıyla diğer vatandaşların haklarını ihlal etmektedir. Bu, yapmayı planladıklarınızdan neden vazgeçmenizi istediğimizi açıklamaktadır."

25. Etkinlik sırasında dini örgütler LGBTT bireylerin bu etkinliğe dahil olmasına karşı bir gösteri düzenlediler. Daha sonra dazlaklar Nash Mir standına zarar verdiler ve örgütün genel sekreterine vahşice saldırdılar. Düşmanca tavır sergileyenler taciz eden laflarla bağırdılar. Siyah gömlekli 30 civarında erkek Anma Örtüsü'nü taşıyan ortalama 40 LGBTT bireyin karşısına çıktı ve polis ya da örgütleyicilerin hiçbir şey yapmaması karşısında LGBTT'lerin yarışa katılmalarını engellemeye ve örtü ile sembollerini gizlemeye çalıştılar. Katılımlarını engelleyemediler ancak LGBTT katılımcıları tehdit etmeye devam ettier, polis korumasının olmaması ve muhtemel bir şiddet olayını bertaraf etmek istemeleri sebebiyle LGBTT katılımcılar sonunda sembollerini gizlediler ve dağıldılar.⁴⁹

⁴⁹ Yaşam için Yarış
– Etkinliklerin Kronolojisi
ve Arka Planı. Genel
Değerlendirme – IEC
Kadın Ağı – 2003

26. 2003 "Yaşam için Yarış" etkinliğinde karşılaşılan sıkıntılar, gelecekte gerçekleştirilmesi planlanan toplantı ve gösteri yapma özgürlüğü üzerinde önemli etkiye sahip oldu. Buna rağmen, Mayıs 2005'te Kiev'de birinci Uluslararası Homofobi Karşıtı Gün vesilesi ile, Nash Mir öncülüğünde LGBTT örgütlenip kurumun cinsel yönelim sebebiyle bir öğrenciyi uzaklaştırması sebebiyle Bölgelerarası Personel Yönetimi Akademisi önünde nöbet tuttular. Şehir Konseyi nöbetlerini, başka bir örgütün kamuya açık bir etkinliği aynı zaman ve yerde düzenleyeceği gerekçesiyle yasakladı.buna rağmen, yasağı deldiler ve herhangi biro lay gerçekleşmeden etkinlik gerçekleştirilmiş oldu.⁵⁰

⁵⁰ Ukrayna'da Lezbiyen
Olmak : Güç Kazanmak
– sayfa 66; Nash Mir
tarafından sunulan bilgi
– 31 Temmuz 2008

27. Mayıs 2008'de, Geyler, Lezbiyenler ve Biseksüeller için Nikolaev Derneği – "LiGA" – önyargı ve stereotiplerin üstesinden gelebilmek amacıyla bir "bilgilendirici eylem" düzenlemek istedi. Eylem, şehirdeki reklam panolarına afiş yapıştırmayı, 3 kısa sokak eylemi gerçekleştirmeyi ve örgütün ofisinde bir belgesel göstermeyi içeriyordu. Faaliyetin sınırlı doğası, yerel yetkili onayına gerek olmadığı anlamına geliyordu.

⁵¹ Herkes farklı – eşit
değil – Ukrayna'da ifade
özgürlüğü ihlal
edilmektedir – Nikolaev
Uluslararası Homofobi
Karşıtı Gün anması
eylemi yerel yetkililer
tarafından yasaklandı
– Nikolaev Geyler,
Lezbiyenler, Biseksüeller
Derneği basın
açıklaması – "LiGA" – 16
Mayıs 2008

28. Buna rağmen, 16 Mayıs'ta, organiztörlere bir yasaklama emir ulaştı. Yerel yöneticilerden gelen açıklama şunu söylüyordu: "birçok dini liderden bir itiraz geldi... 10.000 civarında üyeyi temsil eden Ortodoks, Roman Katolik, Evanjelik Hristyan, Yedinci Gün Adventist, Hristyanlık Piskoposluğu, Baptist ve Bağımsız Ortodoks Kiliseleri Birliği cinsel azınlıkların temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek eylemlerin yasaklanmasını istediler." Yasaklama şu şekilde meşrulaştırılıyordu: "Bu eylemin gerçekleştirilmesi sivil düzen açısından tehlike oluşturuyor, toplum barışını bozuyor ve kitlesek gösteriler ve çatışmaları teşvik ediyor."⁵¹

B7 İfade özgürlüğü

29. 22 Şubat 2008'de Kiev savcılığı Nash Mir gazetesinin – gay.ua - editorial çalışanlarına karşı pronografinin yaygınlaştırılması ile ilgili Ukrayna Ceza Kanunu'nun 301.3 Nolu maddesi uyarınca bir cezai işlem başlattı. Daha önce, Aralık 2007'de Ukrayna Ulusal Uzman Komisyonu gay.ua'nın pornografik olduğunu kamu ahlakının korunması konusunda karar bağladı. Yerel mahkemeler Nash Mir tarafından yapılan itirazları reddettiler.

30. Gay.ua kapalı bir abone listesine gönderilmektedir ve erişime açık olmadığı gibi daha geniş bir okuyucu kitlesi hedeflememektedir. Aksine, heteroseksüel erkekleri hedef alan açık erotic dergiler genellikle gazette raflarında bulunmaktadır ve bu dergilerin editorial çalışanlarına yönelik pronografinin yaygınlaştırılması üzerinden bir ceza verilmemiştir. Savcının tavrı bu sebeple ayrımcıdır.bu aynı zamanda, “muhtecen materyalin genel kamuoyunu hedefleyip hedeflemediği son derece önemlidir”⁵² şeklinde karar veren Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatına da aykırıdır.

B8 İnsan hakları savunucuları

31. 22 Temmuz 2006'da, Nikolaev Geyler, Lezbiyenler, Biseksüeller Derneği – “LiGA”nın başkanı Oleg Alyokhin ve partneri ikisi maskeli olan üç kişi tarafından silahla tehdit edilip saldırıya uğradı. Hakaret edilseler ve yaralansalar da kendilerini savundulr ve yardım isteme şansları oldu. Saldırganların saldırı esnasındaki ifadeleri, yapılan saldırının kendisine bir LGBTT örgütünde çalıştığı için olduğunu netleştirdi. Mağdurlara göre, polis failleri bulmakta son derece etkisizdir.⁵³

B9 Ayrımcı tutumların LGBTT toplumu üzerindeki etkileri

32. Ocak – Mart 2005 arasında büyük bir araştırma gerçekleştirildi ve Ukrayna'nın⁵⁴ çeşitli bölgelerinden 901 görüşme yapıldı. katılımcıların dörtte üçü erkekti. Katılımcıların ortalama yaşı gençti – erkekler için 31, kadınlar için 26.

33. İstatistiklere ek olarak, araştırma birçok bireysel vakanın örneğini sundu. Ayrımcılığın belirli alanlarını gözler önüne seren örnekler dipnotlarda belirtilmiştir.

Gizlenme

34. Ayrımcılığın hızlı oluşan sonucu yaygın gizlenmedir: anket katılımcılarının % 70.7'si cinsel yönelimlerini ya tamamen saklamaktadırlar ya da yakın aile eve arkadaş çevrelerinden gizlemektedirler. Katılımcıların sadece % 10.7'si “herkese” açıktır ve %18.6'lık kesim “arkadaş çevrelerine” açıktır.

⁵² Scherer v. İsviçre (14 Ocak 1993)

⁵³ 25 Eylül 2006 tarihinde Oleg Alyokhin tarafından yapılan detaylı tanık açıklaması, kopyası ILGA-Europe'tadır.

⁵⁴ Eşcinsel Hakları İnsan Haklarıdır – Ukrayna'da cinsel yönelime dayalı ayrımcılıkla ilgili rapor – 2005 içeriğindedir.

⁵⁵ Tekrar sayfa 32.
Vakalar için, bakınız Vaka
3 (syf. 73), Vaka 4 (syf. 73);
Vaka 6 (syf.75); Vaka 7
(syf. 76); Vaka 9 (syf.77);
Vaka 11 (syf. 79); Vaka 17
(syf. 83); Vaka 18 (syf. 84);
Vaka 21 (syf. 88).

⁵⁶ Tekrar, sayfa 33;
vakalar için, bakınız:
Vaka 1 (syf. 71); Vaka 3
(syf. 73); Vaka 6 (syf. 75);
Vaka 9 (syf. 77); Vaka 12
(syf. 79); Vaka 13 (syf. 80);
Vaka 17 (syf. 83); Vaka 21
(syf. 88).

⁵⁷ Tekrar, sayfa 35;
vakalar için bakınız Vaka
2 (syf. 71); Vaka 10 (syf.
78); Vaka 15 (syf. 81);
Vaka 25 (syf.93); Vaka 27
(syf. 94)

⁵⁸ İnsan Hakları Komiseri
Thomas Hammerberg'in
raporu, Ukraya'ya
yaptığı ziyaret
esnasında, 10 – 17 Aralık
2006

⁵⁹ ABD Devlet
Departmanı – İnsan
Hakları Pratikleri Üzerine
Ülke Raporları – Ukrayna
- 2007

Ayrımcılık

35. Gizlenmenin yagınlığı akılda tutularak, raporlanan ayrımcılık ya da diğer önyargılı davranış seviyesi son derece yüksekti: toplamda, %54.4 geçen dört yıl içerisinde cinsel yönelimlerine dayalı ayrımcılık yaşamıştır, %40 şiddet içermeyen taciz, % 9.1 fiziksel şiddet ve %6 cinsel taciz yaşamıştır. Böylesi davranışların en büyük orandaki uygulayıcı aile üyeleri iken(%21.7), yoldan geçenler (%20.1), arkadaşlar (şimdiki ve geçmişteki) (%19.4) ve iş arkadaşları (%16.5) de uygulayıcıdır.

36. Kendi cinsel yönelimleri konusunda açık olanlar en yüksek düzeyde ayrımcılıkla karşılaşanlar olmuşlardır – “herkese açık” olanlar ile “arkadaş çevresine” açık olanların neredeyse dörtte üçü.

37. Çeşitli ayrımcılık alanlarındaki deneyimler aşağıda belirtilmiştir. Bütün bu verilere yukarıda bahsedilen yüksek gizlenme seviyesi göz önünde bulundurularak bakmakta fayda vardır.

38. **Gizlilik**⁵⁵: katılımcıların % 42.8'i bu alanda, rızaları olmadan cinsel yönelimlerinin ifşa edilmesi ya da u bilginin tehditle kullanılması da dahil olmak üzere bu alanda ihlal yaşamıştır.

39. **İstihdam**⁵⁶: Son birkaç yıl içerisinde iş sahibi olan ya da iş bulmaya çalışan 417 katılımcının % 78.2'si işyerinde ayrımcılık ve/veya önyargılı davranışla karşılaşmıştır. %21.1 diğer çalışanlardan önyargı görmüş, %12.9 promosyon konusunda engellenme, %35 çalışanlar tarafından sözlü tacize maruz kaldığını belirtmiş. 19 katılımcı cinsel tacize maruz kaldığını, 20 kişi fiziksel saldırıyla ve 4 (erkek) tecavüze uğradığını belirtmiştir.

40. **Kolluk kuvvetleri**⁵⁷: yasa uygulayıcılarla (kolluk kuvvetleri) karşılaşan 283 katılımcının % 61.5'i hak ihlaline maruz kaldığına dair bilgi vermiştir. Bu ihlaller, prosedürlerin düzgün şekilde işletilmemesi (%34.3), diğer eşcinsellerin adlarını vermeleri için baskı (%19.1), hakların geri verilmesinin reddi (% 18.4), ihlalin faili hakkında kovuşturmayla yer vermemek (% 12), bilgi almak için fiziksel baskı (işkence) kullanılması (%11.3), bir ihlalle ilgili şikayeti dikkate almama ya da soruşturma başlatmayı reddetme (%20.1).

Katılımcıların % 55.8'i sözlü tacize, % 8.1'i cinsel tacize, % 19.1'i fiziksel şiddete ve % 2.5'i cinsel şiddete maruz kalmıştır.

41. Ukrayna ile ilgili raporunda İnsan Hakları Komiseri şu yorumu yapmıştır: “Eşcinsellerin haklarının ihlali çok sıklıkla yasa uygulayıcılar tarafından gerçekleştirilmektedir.”⁵⁸

42. Ukrayna'da 2007 Yılı İnsan Hakları Pratikleri Raporu'nda ABD Devlet Departmanı şu yorumu yapmıştır: “Diğer önemli başlıklar polisin eşcinsellere yönelik devam eden tacizi, eşcinsellerin ailelerini bilgilendirmek konusunda polisin tehditleri ve işverenlerin eşcinsellerin yaşam tarzları konusundaki tehditleri...”⁵⁹

43. **Eğitim**⁶⁰: son dört yıl içerisinde eğitimlerine devam etmeye çalışan 324 kişinin % 27.7'si ayrımcılıkla karşılaşırken, 14 kişi cinsel yönelimlerinden dolayı eğitimden uzaklaştırıldılar. % 32.2 hofobik tutum ve/veya taciz ile karşılaştı. 22 kişi cinsel taciz, 5 erkek tecavüz ve 23 kişi diğer tür şiddet ile karşılaştılar.

44. **Askerlik Hizmeti**⁶¹: son dört yıl içerisinde askerlik hizmetini tamamlamış 90 kişinin yarısından fazlası bir tür ayrımcılık ile karşılaşmış. 13 kişi sözlü taciz, 11 kişi cinsel taciz, 8 kişi fiziksel saldırı ve 6 erkek tecavüz ile karşılaşmıştır.

45. **Ticari Hizmet Sunumu**⁶²: Hizmet sanayi içerisinde geçmişte işlemleri olduğunu söyleyen 431 kişinin % 22.5'i ayrımcı davranışlarla karşılaştıklarını belirtmektedirler.

46. Yukarıda belirtildiği gibi, LGBTT bireylere yönelik rahatsız edici seviyedeki şiddet, taciz ve ayrımcılığa karşı politikacılar ile anaakım dini örgütlerin liderlerinin son derece hoşgörüsüz açıklamalar yapması kaygı vericidir. Aslında, bu aktörler ve radikal homofobik grupların bu açıklamalarının bahsedilen sorunları artırmaması şaşırtıcı olurdu.

C Olumlu Gelişmeler

C1 Medya

47. Medya geleneksel olarak bakıldığında LGBTT bireyleri olumsuz şekilde stereotiplere dayanarak ve önyargıları besleyerek göstermiştir. Buna rağmen, bir şeylerin değiştiğine dair işaretler de bulunmaktadır. Yorumculardan biri özellikle genç gazeteciler arasında "[eşcinsellik]⁶³ konusunda normal şekilde yazmak eğiliminin ortaya çıktığını" belirtirken, Ocak – Haziran 2008 arasında basılı ve elektronik makaleler üzerine yapılan bir çalışma, 48 makaleden 23'ünün olumlu 14'ünün olumsuz bir imaj sunduğunu ve 11 tanesinin de tarafsız kaldığını göstermiştir.⁶⁴

48. Buna rağmen, Internet'te artan düzeyde radikal homofobik yayınların işaretleri de görülmektedir. Böylesi bir yayın, Personal Plus (No 24, 15 – 21.06.05), şu yoruma sahip bir makale içermiştir: "Almanya'da 1933- 1945 tarihleri arasında erkek eşcinseller kadınlar için yapılan haislere konulurken, kadın eşcinseller erkekler için yapılan hapishanelere konuldular v sonuçta 1 -2 yıl içerisinde normal cinsel yönelime sahip oldular. Zalimce ama açık şekilde doğru."⁶⁵

⁶⁰ Eşcinsel Hakları İnsan Haklarıdır – Ukrayna'da cinsel yönelime dayalı ayrımcılıkla ilgili rapor – 2005 – sayfa 37; vakalar için bakınız: Vaka 4 (syf. 73); Vaka 18 (syf. 84); Vaka 22 (syf. 90)

⁶¹ Tekrar sayfa 37

⁶² Tekrar sayfa 39; vakalar için bakınız: Vaka 1 (syf. 71); Vaka 5 (syf. 74); Vaka 7 (syf. 76); Vaka 8 (syf. 88); Vaka 14 (syf. 81); Vaka 19 (syf. 86); Vaka 23 (syf. 91); Vaka 24 (syf. 92); Vaka 26 (syf. 94).

⁶³ Ukrayna'da Lezbiyen Olmak: Güç Kazanmak – sayfa 61

⁶⁴ Medya İzleme – Ocak / Haziran 2008 – Nikolaev Geyler, Lezbiyenler, Biseksüeller Derneği – "LiGA"

⁶⁵ Ukraynalı Eşcinseller & Toplum: bir karşılıklılık – Nash Mir (Bizim Dünyamız) Gey ve Lezbiyen Merkezi – 2007 – Sayfa 75

C2 Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik Gözden Geçirme Toplantısında Ukrayna'ya Sunulan Öneri

49. Ukrayna'nın Slovenya tarafından sunulan aşağıdaki öneriyi değerlendirmesi:
"Uluslararası Hukukun Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliğine Bağlı olarak uygulanması üzerine
Yogyakarta İlkeleri'ni politika geliştirmede destek olacak bir rehber olarak kullanmayı
değerlendirmesi"⁶⁶

⁶⁶ Ukrayna: UPR Üzerine
Çalışma Grubu'nun
Raporu – A/HRC/
WG.6/2/L. 11, 15 Mayıs
2008

⁶⁷ Ukraynalı Eşcinseller &
Toplum: bir karşılıklık
– Nash Mir (Bizim
Dünyamız) Gey ve
Lezbiyen Merkezi – 2007
– Sayfa 85/86

⁶⁸ Smith & Grady v.
Birleşik Krallık, 27 Eylül
1999, paragraph 97,
smith & Grady v. Birleşik
Krallık, 27 Eylül 1999,
paragraph 97, S.L. v.
Avusturya, 9 Ocak 2003,
paragraph 37.

⁶⁹ Christine Goodfwin V.
Birleşik Krallık, I v. Birleşik
Krallık (11 Temmuz 2002),
van Kück v. Almanya
(2003), L. v. Litvanya
(2007)

⁷⁰ Tavsiye Kararı 1494
(2000) – Avrupa
Konseyi'ne üye
devletlerde lezbiyen ve
geylerin durumu raporu

C3 LGBTT toplumunun gelişmesi

50. Şu an birkaç HIV/AIDS hizmeti sunan başka örgüt dışında 10 LGBTT örgütü bulunmaktadır. Bazıları savunuculuk yaparken, bazıları HIV yaygınlığının engellenmesine odaklanmakta bazıları da LGBTT Sosyal yaşamının spor ve benzeri eğlenceli etkinliklerle güçlendirilmesi için çalışmaktadır. Aynı zamanda büyük şehirlerde 10 civarında klüp ya da café bulunmaktadır. En az on milyonluk bir nüfus için az görünse de birkaç yıl öncesiyle kıyaslandığında bunun iyi bir gelişme olduğu söylenebilir.⁶⁷

D Avrupa Konseyi'nin LGBTT Haklarını Destekleme Taahhüdü

51. Son on yıl, Avrupa Konseyi'nin lezbiyen, gey, biseksüel ve travesti ve transseksüel bireylerin haklarını desteklemek ihtiyacının tanınmasında ciddi bir artış yaşandı.

52. İnsan Hakları Mahkemesi'nin bir dizi kararı cinsel yönelim ile ırk, din ve cinsiyet⁶⁸ arasında korunan zemin olması açısından benzerlik kurmuş ve travesti ve transseksüel bireylerin haklarını güçlü şekilde savunmuştur.⁶⁹

53. 2000 yılında Parlamenterler Meclisi üye devletler ve Avrupa Konseyi'nin gey ve lezbiyenlere yönelik ayrımcılıkla mücadele etmesi için kapsamlı eylemler uygulanması çağrısında bulunmuştur.⁷⁰

54. Bir dizi açıklama, bakış açısı metni ve raporda, İnsan Hakları Komiseri LGBTT hakları için güçlü şekilde desteğini belirtmiştir, bunların en sonuncusu "İnsan Hakları İlkelerinin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine de uygulanması gerektiğini bilmek zamanı"dır.

55. Dahası, kendisinin Ukrayna ile ilgili son raporunda, İnsan Hakları Komiseri LGBTT haklarıyla ilgili iki geniş öneride bulunmuştur:

a. ayrımcılık karşıtı mevzuatın LGBTT bireyleri kapsadığını güvence altına alın.

b. Kişisel haklarla ilgili hoşgörü ve farkındalığı teşvik edin, LGBTT toplumuna yönelik toplumsal destek programını devlet seviyesinde oluşturun, bu alanda kamu yetkililerinin eğitimini artırın⁷¹

56. Temmuz 2008’de, Bakanlar Komitesi cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde yaşanan ayrımcılık ile ilgili bir Tavsiye Kararı üzerinde çalışmaya başlama kararı aldı, “cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde ayrımcılık ile birlikte homofobi ve travesti ve transseksüel bireylere yönelik hoşgörüsüzlük hala avrupa’da sonra derece yüksektir” diye not etti ve hükümetlerarası işbirliğine dahil olan bütün komiteleri kendi “üye devletlerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılıktan kaçınması ihtiyacı ve lezbiyenler, geyler, biseksüeller ve travesti ve transseksüel bireylerin eşit hakları ve onurunu hukuken ve pratikte güçlendirmek ve toplumda onlara yönelik ayrımcı tutumların engellenmesi amacıyla belirli hükümetlerarası faaliyetler tasarlanması”nı dikkate almaları çağrısında bulunmuştur.”⁷²

E Parlamenterler Meclisi’nin vereceği desteğe olan ihtiyaç

57. İzleme Komitesi cinsel yönelim ayrımcılığı konusuna, Ukrayna Hükümeti’nin “lezbiyen ve geylere yönelik polis tacizi şikayetlerini soruşturması ve uygun olduğu şekilde disiplin adımlarını atması”⁷³ konusunda aldığı tavsiye üzerine Temmuz 2003’te vurgu yaptı. Sonrasında yayımlanan ve bu raporda özetlenen bilgi, Ukrayna’da LGBTT toplumunun karşılaştığı ayrımcılık polis tacizinden üteye gitmekte ve Ukrayna toplumunun birçok safhasında yaygındır.

58. İstihdam önemli bir alandır. 2006’da parlamentoya sunulan İş Kanunu’nun ayrımcılık yasağı başlıklı bölümü cinsel yönelimi korunan zeminler arasına almıştır. Bu taslak, “Madde1.2 altında, mevzuat istihdamda en azından ırk, etnik köken, din, engellilik, yaş, cinsel yönelim ve siyasi fikirler temelinde ayrımcılığa yasaklaması gerekir”⁷⁴ diyen Avrupa Sosyal Haklar Komitesi’nin içtihatına uygundur. Bu taslak aynı zamanda askeriyede lezbiyen ve geylere yönelik istihdam alanında konan yasağın Avrupa Sözleşmesi’ni ihlal ettiğini söyleyen İnsan Hakları Mahkemesinin pozisyonu ile uyumludur.⁷⁵ ne yazık ki, geçen seneki parlamento seçimleri sonrasında cinsel yönelime yapılan vurgunun çıkarıldığı yeni bir taslak hazırlanmıştır.

59. Parlamento’nun bu hükmün yeniden taslağa girmesi ve cinsiyet kimliğini de dahil edecek şekilde yeniden düzenlenmesi konusunda öneri sunmasını istiyoruz.

60. Ancak, İnsan Hakları Komiseri’nin açık ettiği gibi, daha geniş önlemler de gerekmektedir. Dolayısıyla, Parlamenterler Meclisi tarafından gündeme getirilecek bütün kararların, genelde cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılığa karşı koruma sunan yasal hükümlere olan ihtiyacın açıkça ifade edilmesi; cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine dayalı gerçekleştirilen nefret suçlarının ağırlaştırıcı hükümlere tabii tutulması; kamuoyu eğitimi kampanyaları, okullarda taciz karşıtı programların uygulanması, polis başta olmak üzere

⁷¹ İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammerberg’in Raporu, Ukrayna2ya yaptığı ziyaret üzerine, 10 – 17 Aralık 2006

⁷² Karar No. CM/87.6/02072008 ve Bakanlar Komitesi’nden Avrupa Konseyi’ndeki hükümetlerarası işbirliğine dahil olan yönetim kurulları ve diğer komitelere lezbiyen, gey, biseksüel ve travesti ve transseksüel bireylerin eşit hakları ve onuruna ilgili gelen mesaj (2 Temmuz 2008’de, Bakanlar Komitesi tarafından 1031. Bakan Yardımcıları Toplantısında alınmış bir karardır)

⁷³ Belge 9852 – 1 Temmuz 2003 – Ukrayna’nın yükümlülükleri ve taahhütlerini onurlandırmak

⁷⁴ Sonuçlar 2006 Arnavutluk

⁷⁵ Smith & Grady v. Birleşik Krallık, Lustig – Preen & Beckett v. Birleşik Krallık (1999)

kamu yetkililerinin farkındalık artırma eğitimlerine tabii tutulması gibi Ukrayna Hükümeti'nin bu alanlardaki ayrımcılığa karşı programlar geliştirmesini talep etmesini istiyoruz.

61. Var olan ayrımcılık karşıtı mevzuatın zayıf olduğunu görüyoruz. Yukarıdaki önerilerin var olan mevzuatın güçlendirilmesiyle tamamlanması gerektiğini düşünüyoruz.

62. Yukarıdaki önerilerin üye devletlere Parlamenterler Meclisi tarafından 1474 (2000) nolu Tavsiye Kararı'nda – Avrupa Konseyi'ne üye devletlerde lezbiyen ve geylerin durumu – belirtilen önerilerle uyumlu olduğunu düşünüyoruz:

- a. Kendi ulusal mevzuatında cinsel yönelimin korunması gereken bir zemin olarak dahil edilmesi
- b. Okullar, medical uzmanlar, silahlı kuvvetler, polis, yargı ve barolar, spor gibi alanlarda homofobik tutumlarla mücadele etmek için temel ve ileri düzeyde eğitim kullanılarak pozitif önlemlerin alınması.
- c. Simultane şekilde mümkün olduğunca çok üye devlette geniş kapsamlı bir kamuoyu bilgilendirme kampanyasına yönelik çabaların koordine edilmesi
- d. İstihdamda eşcinsellere yönelik eşit muamelerinin güvence altına alınması
- e. Temel hakların korunması ve aracılık yapılarını dahil edilmesi veya cinsel yönelim temelindeki ayrımcılıkla ilgili bir uzmanın belirlenmesi

18 Ağustos 2008

ILGA
EUROPE

Equality for lesbian, gay, bisexual,
trans and intersex people
in Europe